Pre-Linnean
QK41
.D69
1553

#157

REMBERTI

DODONAEI MECHLINIEN

SIS MEDICI TRIVM PRIORVM DE Stirpium hiſtoria Commentariorum imagines ad viuum expreſſæ.

Vna cum indicibus, Græca, Latina, Officinarum, Germanica, Brabantica, Gallicaq; nomina complectentibus.

Habet & muſca ſplénem.

Et formicæ ſua bilis ineſt.

Mo. Bot. Garden, 1893

ANTVERPIAE,
Ex Officina Ioannis Loei.
Anno M. D. LIIII.

CVM GRATIA ET PRIVILEGIO AD DECENNIVM.

REMBERTI
DODONÆI
ÆTA. XXXV.

VIRTVTE
AMBI.

AMPLISSIMO MECHLINIENSIVM SENATVI. CONSVLIBVS. SENATORIBVS. DECANIS. Quæstoribus. Reliquoq; Magistratui.

REMBERTVS DODONAEVS MEdicus obseruantiam, & qualemcunq; animi sui gratitudinẽ testari cupiens, has stirpium herbarumq; Imagines summo studio atque industria ad viuum effigiatas breuibusq; marginalibus annotationibus (quæ prolixorum commentariorum loco esse possunt) explicatas, Medicinæ & Herbariæ disciplinæ studiosis in primis vtiles offert ac dedicat. Sperans hoc licet exiguum munusculum à Senatu integerrimo grato animo, hilari experrectáque fronte, excipiendum pro ea qua semper ciues suos literatos, literarum & honestarum artium scientiarumque studiosos, humanitate. beneuolentia & liberalitate prosequitur.

GRÆCORVM NOMINVM INDEX.

A

Ἀβρότονον θῆλυ 1
Ἀβρότονον ἄῤῥεν 2
Ἀγαθὸν δαίμονα 322
ἀγήρατον 108
ἄγχουσα ἀλκιβιάδιον 7
ἄγχουσα ὀνόκλεια 6
Ἀδίαντον 396
ἀείζωον μέγα 140
ἀείξωον μικρον 141
Αἰθιοπὶς 156
ἀκαλύφη ἄγρια 161
ἀκινὸν 273
ἀκόνιτον λυκοκτόνον 417
ἀκόνιτον κυκοκτόνον Ibid.
ἀκόνιτον ἕτερον Ibid.
ἀκόνιτον παρδαλιαγχὲς 416
ἁλοὴ 355
ἁλικάκαβον 433
ἁλσίνη 56.57.58
ἁλωπέκουρον 201
ἀμάρακον 19.268
ἄμμι 299
ἄμπελος ἄγρια 377
ἄμπελος λευκὴ 376
ἀνάβασις 121
ἀναγαλλὶς 60
ἀνδρόσαιμον 76
ἀνδράχνη ἄγρια 143
ἄνηθον 297
ἄνθεμον φυλλῶδες 196
ἀνθεμὶς 223 224
ἀνθυλλὶς 12
ἄνισον 298
ἄνισον Ibid.
ἀντίῤῥινον 219
ἀντίῤῥιζον Ibid.
ἀπίνθιον 3
ἀρκτίον 13
ἄρνειον 110
ἀρνόγλωσσος Ibid.
ἀριστολόχια θῆλυ 325
ἀριστολόχια κληματῖτις 325
ἀριστολόχια μακρα 324
ἀριστολόχια ἄῤῥην Ibid.
ἀριστολόχια δακτυλῖτις Ibid.
ἀριστολόχια στρογγύλη 325
ἄρον 330
ἀρτεμίσια 15
ἀρτεμίσια λεπτόφυλλος 18
ἀρτεμίσια μονόκλων 17
ἀρτεμίσια πολύκλωνος 15
ἄσαρον 328
ἀσκληπίας 327
ἄσκυρον 74.75
ἀσπλήνον 395
ἀστήριον 38.81
ἀστὴρ ἀρτικὸς 38
ἀσφόδελος 245
ἀχίλλειος 181
ἀψίνθιον 3
ἀψίνθιον θαλάσσιον 4

B

Βαθύπικρον 3
Βαλλωτὴ 87
Βαρύπικρον 3

Βατράχιον 406 412
Βεττονικὴ 189
Βήχιον 20
Βουξώνιον 38
Βούγλωσσον 11
Βουκίνους 203
Βότρυς 275
Βρύον 386 400
Βρόμθαλάσσιον 405
Βρυωνία 376
Βούφθαλμον 230 231
Βουφθαλμος 230
Βούτομον. Γ. 34
γαλεόβδολον 46
γαλίοψις Ibid.
γεντιανὴ 336
γεράνιον 47
γεράνιον ἕτερον 48
γεράνιον βατραχιώδες 52
γλαῦξ 53
γάλαξ Ibid.
γλήχων 266
γλήχων ἄγριον 282
γλυκυσίδη 339
γναφάλιον Δ 109
δακύκος 212
δαφνοειδὲς 35. 369
δελφίνιον 202
δελφίνιον ἕτερον 203
δίκταμος 295
ψευδοδίκταμος Ibid.
δρακόντια μεγάλη 329
δρακόντια μέγα Ibid.
δρυοπτερὶς 391

E

ἐκύτιον 124
ἐλατίνη 62
ἐλξίνη 55
ἐλξίνη κισσάμπελος 381
ἐλελίσφακον 286
ἐλειόχρυσος 108
ἐλένιον 338
ἐλλέβορος λευκὸς 351
ἐλλέβορος μέλας 353
ἐλλεβορίνη 352
ἑπτάφυλλον 102
ἑρμοῦ βοτάνιον 92
ἔρπυλλος ἄγρ. 264
ἔρπυλλος κηπευτὸς 263
εὐπατώριον 65
εὐφροσύνη 42
ἐφήμερον 367
ἐφύδρον 121
ἔχιον 9

Z

Ξωόφθαλμον 140
ζύγις 264

H

ἡλύσμος 276
ἡλυσμος ἄγριος 280
ἡμεροκαλλὶς 238
ἡλιοτρόπιον μέγα 69
ἡλιοτρόπιον μικρὸν 70
ἡράνθεμον 225

Θ

θαλίκτρον 145

Θαλίκτρον 145
Θηλυπτερὶς 388
Θύμβρα 262

Ι

Ἱερακοβοτάνη 159
Ἴον πορφυροῦν 183
Ἵππουρις 121
Ἱππουρις ἑτέρα 124
Ἶρις 232
Ἰσάτις ἄγρια 78
Ἰσάτις ἥμερος 77
Ἰχθυόθηρον 335

Κ

Καλαμίνθη 282
Κάλυξ 6
Κάνναβις ἥμερος 81
Καπνὸς 24
Κάρος 300
Καρτύθα 385
Κενταύριον μέγα 332
Κενταύριον μικρὸν 333
Κέγχρον 318
Κίκι 356
Κληματὶς 35
Κλινοπόδιον 265
Κυνικὸς 36
Κρόμβη θαλασσία 382
Κρίνον 236
Κρίνον βασιλικὸν Ibid.
Κολουτέα 375
Κολοκύνθις 373
Κολχικὸν 367
Κόμη 205
Κόνυζα 37
Κόριον 301
Κοριανον Ib.
Κορωνόπους τε ρευελλίκη 115
Κοτύλη 39
Κοτύλης ἥμισυ 41
Κρόκος 246
Κρότων 356
Κύανος 197.198
Κυκλάμινος 335
Κυκλάμινος ἑτέρα 384
Κυνοκράμβη 94
Κυνὸς ὄρχις 247
Κύμβαλον 39.41
Κύπερος 350
Κώνειον 439

Λ

Λαθυρὶς 364
Λεμόνιον 169
Λευκόϊον 186.244
Λευκάνθεμον 223
Λειχὴν 399
Λιβάνιον 11
Λιβανωτὶς 305
Λιβανωτὶς στεφανωματικὴ 291
Λιγυστικὸν 319
Λιθόσπερμον 317
Λίνον 80
Λινόζωστις θῆλυ 93
Λινόσωστις ἄγρια 94
Λινόζωστις ἄρρην 92
Λογχῖτις τραχεῖα 394
Λογχῖτις ἑτέρα Ib.

λύκοποδιον 404
λύκοψις 10
λυσιμάχιον 82
λυχνὶς ἄγρια 194
λύχνις σιφανωματικὴ 193

M

μανδραγόρας 426
μάρον 270
μάραθρον 296
μελισσόφυλλον 89
μελιφύλλον Ibid.
μελαμπόδιον 353
μήκωνα 421
μήκων ἄγριος 422
μήκων κερατῖτις 423
μήκων ῥοιὰς 425
μίνθη 276
μιὸς ὠτα 59
μυόσουρον 116
μυοκτόνον 416

N

νάρκισσος 242
νήριον 420
νυμφάια 221
νυμφάια ἑτέρα 222

Ξ

ξάνθιον 14
ξίφιον 233
ξιφίδιον 235
ξύρις 234

O

ὄκιμον 271
ὀκιμοειδὲς 274
ὀνόθρυχις 200
διοχειλὶς 7
ὀρίγανις 270
ὀρίγανος 269
ὄρμινον ἥμερον 289
ὄρμινον ἄγριον 290
ὄρχις 247.248.249.250 251
ὄρχις σεράπιας 253
ὄξιμον 271
ὄσυρις 96
ὀφθαλμικὴ 42
ὀφιόγλωσσον 170

Π

παιονία ἄῤῥην 339
παιονία θῆλυ 340
παρθένιον 19
πενταφυλλον 98
πενταπετὲς Ibid.
πενταπετὲς 112
πένταυρος 365
πέδιλος 55
περδίκιον 158
περιστερεὼν Ibid.
περιστερεὼν ὄρθιος 159.160
περιστερεὼν ὕπτιος 21
περιστερὰ 322
πεύκεδανος 132
πήγανον ἄγριον 131
πήγανον ἥμερον Ibid.
πήγανον κυπεῖρον 362
πιθύουσα 422
πιτῖτις 349
πολεμώνιον 267
πόλιον Ibid.
πόλιον ὀρεινὸν

πολυάνθεμον 413
πολύγαλον 54
πολύγανον ἄρρεν 118
πολύγανον θῆλυ 119
πολυγόνατον 125.126
πολύκαρπον 118
πολυπόδιον 390
πολύτευριον 110
ποταμογείτων 128
προβάτιον 110
προσώπιον 13
προσωπὶς Ibid.
πράσιον 86
πράσιον μέλαν 87
πταρμικὴ 347
πτέρις 387
πτέριον Ibid.
πτέριξ 395
πύρεθρον 346

ῥᾶ
ῥῆον
ῥῖξα ῥόδια 345
ῥοδοδάφνη 420
ῥοδοδένδρον 420

σανδόνικον 5
σαιμύχον 268
σατύριον τρίφυλλον 255.256
σατύριον βασιλικὸν 257.258
στέριφον 4
στέλινον ὑλάτιον 406
στέσελι κριτικὸν 310
στέσελι μεγαλεωτικὸν 308
στέσελι πελοποννησιακὸν 309
σίκυς ἄγριος 272
σίσαρον 311
σίσωμον Ibid.
σίνωμον 165
σιδηρῖτις 281
σισύμβριον 395
σκολοπένδριον 138
σκόρδιον 144
σκορπιοειδὴς 71.72
σκορπίουρον 69
σκυτάλιον 39
σμίλαξ 379
σμίλαξ λεία Ibid.
σμίλαξ τραχεῖα 383
σπλάγχνον 400
σπαργάνιον 235
στρατιώτης ποτάμιος 179
στρατιώτης χιλιόφυλλος 180
στάχυς 88
στάφις ἄγρια 371
στέγνον 140
στίχας 264
στοιχὰς Ibid.
στρούθιον 348
στρύχνος ἀλικάκαβος 433
στρύχνος κηπαῖος 432
σύμφυτον μέγα 182
σφάκελος 298
σφονδύλιον 320.321
σχοινόστροφον 81

τ

Ββ'

τεύθριον 267
τεύκριον 136
τεύκρις Ibid.
τηλέφιον 146
τιθυμάλ◌ χαρακίας 357
τιθυμάλ◌ ἄρρην Ibid.
τιθυμάλος ἀμυγδαλοειδὴς Ibidem.
τιτυμάλος μυρτικὴς 357
τιθυμάλος μυρσινιτὴς Ibid.
τιθυμάλ◌ παραλιος 358
τιθυμάλος ἡλιοσκόπιος 359
τιθυμάλος κυπαριττίας 360
τιθυμάλ◌ σπυρροειδὴς 361
τιθυμάλ◌ πλατύφυλλ◌ Ibid.
τράγ◌ 144
τραγόπωγων 205
τραόρχις 252
τραχήλιον μέγα 210
τραχήλιον μίκρον 211
τορθύλιον 310
τριπόλιον 366
τριόρχις 253. 254
τριθαλὲς 398
τριφυλλον σατύριον 255.256

Υ

ὑάκινθ◌ 239
ὑοσκύαμ◌ 436
ὕπερικὸν 73
ὕσσωπον 261
ὑσσώπιον 133

Φ

φάσγανον 14
φλόμος 147
φλόμος ἄγρι◌ 151
φλομὶς ἑτέρα 155
φλομὶς 153
φῦ 341
φοῦ ἄγριον 342
φῦ μίκρον 343
φλόξ 184
φλόγινον Ibid.
φλόγιον Ibid.
φυλλίτις 393
φυσαλὶς 433

Ψ

ψιλόθρον 318
ψώρα 134
ψύλλιον 127
ψευδολυσιμάχιον 83 84 85

Χ

χαμαίδρυς 26
χαμαιπίτυς 29
χαμαικύπαρισσος 31
χαμαίμηλον λευκάνθεμον 223
χαμαίμηλον χρυσανθεμον 224
χαμαίμηλον κράνθεμον 225
χαμελαία 370
χελιδόνιον μέγα 32
χελιδόνιον μίκρον 33
χρυσάνθεμον 224.231

FINIS.

LATINARVM NOMENCLATIONVM, quarum imagines hac priori parte explicantur INDEX.

A

Abrotanum mas 1
Abrotanum fœmina 2
Absinthium 3
Absinthium marinum 4
Acetabulum 39.41
Achillea 181
Achillea sideritis Ibid.
Achillion Ibid.
Achimilla 176
Acinos & Acinum 273
Aconitum alterum 417
Aconitum Luteum Ibid.
Aconitum Lycoctonon Ibid.
Aconitum Pardalianches 416
Adianthum 396
Æthiopis 156
Ageratum 198
Albucum 245
Alchimilla 176
Alcibiacum 9
Alsine 56.57.58
Alisma 259
Aloe 355
Aloe Gallica 336
Alopecuros Theophrasti 201
Ammi 299.311
Amaranthus purpureus 205
Amaranthus luteus 108
Anagallis sylvestris 219
Anagallis fœmina 61
Anagallis mas 60
Anchusa 11
Anchusa Alcibydiadium 7.8
Anchusa onoclea 6
Anchusæ tertium genus 8
Androsæmum. 76
Anethum 297
Anisum 298
Anonium 164
Anthenus 223.224.225
Anthemum folliosum 196
Anthyllis 12
Anthillion Ibid.
Anthyccllon Ibid.
Antirrhinum 219
Aononium 164
Apiastrum 89
Apios 326
Apollinaris 4,6
Apium aquaticum 406
Arcium 13
Aristolochia longa 324
Aristolochia rotunda 325
Artemisia 15
Artemisia ramosa Ibid.
Artemisia marina 16
Artemisia tenuifolia 18
Artemisia tragãthes 17
Artemisia vnicaulis Ibid.
Arum 330

Arum paluſtre 331
Aſarum 328
Aſclepias 327
Aſcyrum 74.75
Aſplenium 395
Aſplenium magnum 394
Aſplenum 395
Aſplenum ſylueſtre 394
Aſparagus 121
Aſter Atticus 38
Abiga & aiuga 29
Aurelia Theophraſti 108
Auricula muris 59

B

Ballotte 87
Barba, barbula hirci 205
Batrachion 412
Bellis maior 207
Bellis minor hortenſis 208
Bellis minor ſylueſtris 209
Betonica 318
Betonica Aegineta 27
Beta ſylueſtris 169
Blattaria 152
Botrys 275
Braſſica marina 382
Bryonia 376
Bucinum 203
Buglosſum 11
Bulbus ſylueſtris 240.241
Bulbus vomitorius 243
Buphthalmum 230

C

Cacalia 172
Calabrina 394
Calaminthe 282.283
Caltha 199.231
Calthula 199
Cania Plinij 163
Caniculata 436
Canina Braſſica 94
Cantabrica 189
Capillaris 398
Capillus terræ 396
Capnos Plinij 25
Carum 300
Carium Ibid.
Cariophyllata 168
Caſtilago 436
Caſſutha 385
Caſytha Ibid.
Cauda muſina 116
Cauda vulpina 201
Cauta 227
Centaurum magnum 332
Centaurum minus 333
Centuncularis 109
Centunculus Ibid.
Ceruicaria maior 210
Ceruicaria minor 211
Chamæcyparisſus 31
Chamædrys 26
Chamædaphne 35
Chamæmelum album 223.224

Chamæmelum leucanthemum 223
Chamæmelum luteum 224
Chamæmelum syluestre 226
Chamæpytis 29.30.
Chamelæa 370
Charantia 430
Chelidonium maius 32
Chelidonium minus 33
Chrysanthemum 231
Cicuta 439
Cincinalis 396
Citrago 89
Clematis Ægyptia 35
Clematis Daphnoides Ibid.
Clinopodium 265
Cnecus 36
Cnicus Ibid.
Colchicum cum foliis 367
Colchici folia & fructus 368
Colocynthis 373
Colutea 375
Coma hirci 205
Consiligo Plinij 354
Conuoluulus 378.381
Conyza 37
Corchorus 60
Coriandrum 301
Coronopus Ruellij 115
Cotyledon 39
Cotyledon aquaticum 40
Coxendicum herba 39
Crocus 246
Cruciata 337
Cunila 37.262.269
Cunilago 37
Cuminum Æthiopicum 299
Cuminum Alexandrinum Ibid.
Cuminum syluestre 303
Cucumis agrestis 372
Cucumis erraticus Ibid.
Cucumis syluestris Ibid.
Cupressus humilis 31
Cyanus 197
Cyanus maior 198
Cyclaminus 335
Cyclaminus altera 384
Cymbalium 41
Cynocrambe 94
Cyperus 350
Cypirus Ibid.
Cynogloſſa 10

D

Daphnoides 369
Dardana 13
Daucus 314
Dauci tertium genus 312
Delphinium 202
Delphinium alterum 203
Dictamnum 295
Diodela 181
Dracontium 329
Dracunculus maior Ibid.
Dracunculus minor 331

Dryopteris candida 391
Dryopteris nigra 392

E

Echium 9
Elatine 62.63.
Epipactis 352
Equisetum 121.122.123.
Equisetum minus 124
Equinalis 121
Equitium 124
Eriphion 131
Eupatorium 65
Euphrosynum 11
Euphrosyne 42

F

Faba suilla 436
Fabulum Ibid.
Fabulonia Ibid.
Fidicula 398
Filicula 390
Filix fœmina 388
Filix mas 387
Filix quercna 391
Flamma 184
Flos Aphricanus 216
Flos Indianus 161
Fumaria 24.25
Fœniculum 296
Fœniculus porcinus 322
Fontalis 128
Fontinalis Ibid.

Fragraria 103

G

Galax 53
Galeopsis 46
Gentiana 336
Geranium 47
Geranium alterum 48
Geranium columbinum Ibid.
Geranium Batrachiodes 52
Geranium gruinale 50
Geranium Hæmatodes 51
Geranium Robertianum 49
Gladiolus luteus 233
Glastum satiuum 77
glaux 53
Gruinalis 47.50

H

Harmala 132
Hastula regia 245
Heliotropium magnum 69
Heliotropium paruum 70
Helleborina 352
Helleborine Ibid.
Helenium 338
Helxine 55
Helxine Cissampelos 381
Hemerocallis 238
Hepatica 68
Hepatorium 65
Herba pedicularis 371
Herba sacra 159
Herba sceleratæ 406

Herba Sardoa 409
Heranthemum 225
Hiera Batone mas 159
Hiera Batone fœmina 160
Hirculus 292
Hirundinaria maior 32
Hirundinaria minor 33
Horminum satiuum 289
Horminum syluestre 290
Hyacinthus 237. 239. 240. 241
Hyoscyamus albus 438
Hyosciamus luteus 437
Hyosciamus niger 436
Hypecoum 133
Hypericum 73
Hypophacon 133

I

Ibiga 29
Idæus dactylus 339
Illecebra 143
Inula 338
Inula campana Ibid.
Iris 232
Iris syluestris 234
Isatis satiua 77
Isatis syluestris 78
Iuncus angulosus 350
Iuncus quadratus Ibid.

L

Lactaria marina 358
Lactaria solsequia 359
Lactaria mascula 357
Lathyris 364
Lanaria 147. 348
Laserpitium 325
Laserpitium Germanicum Ibid.
Lauandula mas 292
Lauandula fœmina 293
Laurus rosea 420
Leptaphyllos arthemisia 18
Libanotis 291
Libanotidis primum genus 305
Libanotidis secundū genus 306
Libanotis Theophrasti 307
Lichen 399
Ligustum vulgare 319
Lilium 236
Lilium purpureum 227
Lilium rufum Ibid.
Lilium Theophrasti 217
Limonium 169
Lingua ceruina 393
Lingua serpentis 170
Lingua bubula 11
Linum 80
Listhospermum 317
Lochitis aspera 394
Lupus salictarius 386
Lupulus salictarius Ibidem
Lutea herba 79
Lychnis satiua 193
Lychnis coronaria Ibid.
Lychnis syluestris 194. 195
Lychnitis 198

Lycoctonum Luteum 417
Lycoctonum cœruleum 418
Lycoctonum Ponticum 419
Lycopodium 404
Lycopsis 10
Lysimachia 82
Lysimachium Ibid.
Lysimachium cœruleum 85
Lysimachium purpureum 83

M

Mandragoras mas 426
Maiorana 268
Mala insana 427
Marrubiastrum 87
Marrubium nigrum Ibid.
Marrubium 86
Marum 270
Melanthium Damascenum 304
Melanthium satiuum 302
Melanthium syluestre 303
Melissa vulgaris 90
Melittena 89
Mẽta satiua 276.277 278.279
Menta syluestris 280
Mentastrum 280.282
Mercurialis mas 92
Mercurialis fœmina 93
Mercurialis syluestris 94
Militaris 179
Militaris fluuialis Ibid.
Militaris millefolia 180
Mitridatum 138
Morion Dioscoridis 427
Morsus gallinæ 62
Molij 132
Muraliũ 55
Muscus 400
Muscus marinus 405
Myosota 59

N

Nardus rustica 168.328
Narcissus 242
Narcissus Luteus 243
Nepita 282.285
Nerium 420
Nymphæa alba 221
Nymphæa lutea Ibid.

O

Ocymastrum 274
Ocularis 42
Oculus bouis 230
Ocymum gariophillatum 271
Ocymum magnum Ibid.
Ocymum minus 272
Oleago 370
Oleastellus Ibid.
Onobrychis 200
Onocheles 7
Ophioglossum 170
Ophris Plinij 259
Orchis 247.248.249.250,251.
252.253.
Origanum 269
Origanum Hispanicum Ibid.

Orontium 220
Osyris 96

P

Peonia fœmina 340
Peonia mas 339
Papauer cornutum 425
Papauer erraticum 422
Papauer fluidum 423
Papauer nigrum 302
Papauer palustre 221
Papauer Rhœas 423.424
Papauer satiuum 421
Papauer syluestre 422
Parietaria 55
Parthenium 19
Pastinaca 312
Pedicularis 371
Peplus 365
Pentaphillon album 100
Pentaphillon luteum 98.99
Pentaphillon rubeum 101
Perdicium 55
Personata 13
Persona ta Ib.
Petasites 21
Petroselinum 314
Peucedanos 322
Pinastellum 322
Piruitaria 371
Pityusa maior 362
Pityusa minor 363
Phu 343
Phu græcum 344
Phu paruum 341
Phyllitis 393
Plantago 110
Plantago aquatica 117
Plantago media 113
Plantago minor 112
Plantago Palustris 117
Plantago rubea 110
Polemonia 349
Polemonium Ibid.
Poligonatum angustifoliũ 126
Poligonatum latifolium 125
Polium 267
Polium montanum Ibid.
Polyanthemum 130.413
Polyanthemum multiplex 414
Polygala 54
Polygalum Ibid.
Polygonum mas 118.120
Polygonum fœmina Ibid.
Polypodium 390
Portulaca syluestris 143
Potamogeiton 128
Proserpinaca 118
Pseudocoronopus 113.115
Pseudohelleborus 353 354
Pseudohepatorium fœmina 67
Pseudohepatorium mas 66
Pseudodictamum 294
Pseudolysimachiũ cœruleũ 85

Pſeudolyſimachiũ cæruleũ 85
Pſeudolyſimachiũ purpureũ 83
Pſeudolyſimachium purpureum alterum 84
Pſeudopentaphillon luteũ 98.99
Pſora 134
Pſyllum 127
Ptarmice 347
Pulicaria 37
Pulicaris 127
Pulegium 269
Pulegium ſylueſtre 282
Pyrethrum 314.346

Q

Quinq; folium 98.99.100. 101
Quinq; neruia 112

R

Radix cana 326
Radix Rhodia 345
Radix roſata Ibid.
Radix Roſea Ibid.
Ranunculus albus 407
Ranunculus Apulei 412
Ranunculus auricomus 408
Ranunculus Echinatus 407
Ranunculus paluſtris 130.406
Ranunculi ſecundum genus 409
Ranũculi quartũ genus 410.411
Ranunculus paruus 410
Rapum terræ 335
Rha 334
Rhabarbarum Ibid.
Rhacoma Ibid.
Rhaponticum Ibid.
Rhecoma Ibid.
Rheon Ibid.
Ricinus 356
Rhododaphne 420
Rhododendrum Ibid.
Roſea arbor Ibid.
Roſa Iunonis 236
Roſmarinum 305.306.307
Roſmarinum coronarium 291
Ruta hortenſis 131
Ruta montana 132
Ruta ſylueſtris Ibid.
Ruta muraria 397

S

Salicaſtrum Plinij 377
Salinaris 346
Saluia agreſtis 287
Saluia maior Ibid.
Saluia minor 286
Salix equina 121
Sanguinaria 118
Sanguinalis Ibid.
Sanguinalis fœmina 119
Santonicum 5
Sampſuchum 268
Saturcia Dioſcoridis 261
Satyrium Baſilicum 257.258
Satyrium odoratum 256
Satyrium trifolium 255
Satyrium regium 257.258

Scolopendrium 395
Scordium 138
Scorpioides 72
Scorpioides mas 71
Sedum maius 140
Sedum minus 141
Semperuiuum maius 140
Semperuiuum minus 141
Seminalis 118
Sena 374
Septifolium 102
Serapias 253
Seriphium 4
Serpentaria 22
Serpillum hortense 263
Serpillum syluestre 264
Seseli Aethiopicum Dioſc. 307
Seseli Creticum 310
Seseli Massiliense 308
Seseli Peloponense 309
Sicyonia 373
Sideritidis primum genus 165
Sideritidis secundū genus 389
Sideritidis tertium genus 49
Sison 311.314
Sisymbrium 281
Smilax aspera 383
Smilax leuis 379
Solidago 177.182
Solanum 432
Solanum hortense Ibid.
Solanum mortale 435
Solanum lethale 435
Solanum vesicarium 433
Solaris maior 69
Sparganium 235
Sphaceius 288
Spicata 128
Spondylium satiuum 320
Spondylium syluestre 321
Stachys 88
Staphis syluestris 371
Stataria 322
Sternutamentaria 347
Stichas 244
Stœchas Ibid.
Stratiotes millefolia 180
Stratiotes fluuialis 179
Stratiotes potamios Ibid.
Struthium 323.348
Simphoniaca 436
Supercilium terræ 396
Superba 191
Symphytum magnum 182

T

Talietrum 145
Talictrum Ibid.
Telephium 146
Testiculus 247.253
Testiculus canis 247
Testiculus hirci 252
Testiculus leporis Ibid.
Teucrium 139

Theorizon 9
Thryallis 198
Thymelæa 370
Tintinabulum terræ 169
Tithymalus paralius 358
Tithymalus characias 357
Tithymalus mas Ibid.
Tithymalus Cyparissias 360
Tithymalus Dendriodes 361
Tithymalus hetroscopius 359
Tordylium 310
Tormentilla 102
Tormentitia 109
Tormentum Ibid.
Trachelium maius 210
Trachelium minus 211
Tragus 144
Tragorchis 252
Trichomanes 398
Triorchis 253.254
Trifolium 366
Trifsago 26
Trixago Ibid.
Trixago palustris 138
Tussilago 20

V

Valeriana 341
Valeriana peregrina 344
Valeriana sylvestris maior 342
Valeriana sylvestris minor 343
Vaccinium 239
Veratrum album 351
Veratrum nigrum 353
Verbascum album mas 147
Verbascum album fœmina 148
Verbascum luteum fœmina 149
Verbascum nigrum 150
Verbasculum odoratum 153
Verbascum sylvestre 151
Verbasculum minus 155
Verbasculum album 154
Verbenaca 158
Verbenaca supina 159
Verbena Ibid.
Vetonica 318
Vetonicæ alterum genus 190
Vetonica altilis 189
Vetonica altilis minor 191
Vetonica coronaria 189
Vetonica sylvestris 192
Vesicaria 433
Vesicula Ibid.
Vesicaria peregrina 434
Viburnum 378
Viola alba 186
Viola alba Theophrasti 244
Viola aquatica 129
Viola autumnalis 212
Viola calathiana Ibid.
Viola hyemalis 187
Viola matronalis Ibid.
Viola flammea 184

NOMENCLATVRA rum quibus Officinę, Pharmacopeorũ, Herbarij noſtri temporis, & Medici barbaram ſectantes medicinam vtuntur.

A

Acorus 233
Acus muſcata 47
Acus paſtoris Ibid.
Adianthum 391.392
Affodillus 245
Agrimonia 65
Agrimonia ſylueſtris 104
Alkakengi 433
Alkanetta 7
Alpheſera 376
Alſcebram 362
Altercum 436
Ambroſiana 288
Ameos 299
Amoris flos 206
Angelica 320
S. Antonij rapunculum 412
Apium riſus 409
Apium ruſticum Ibid.
Argentina 104
Ariſtologia 324
Ariſtologia rotunda 326
Artemiſia vulgaris 18
Arthanita 335
Aſprella 122
Athas

Viola lutea 185
Viola latifolia 188
Viola mariana 213
Viola nigra 183
Viola purpurea Ibid.
Viola paluſtris 129
Vitalis 140
Vitealis 381
Viperalis 132
Vitis alba 376
Vitis ſylueſtris 377
Vitis vinifera ſylueſtris Ibid.
Vmbilicus Veneris 39
Volubilis acuta 383
Vrceolaris 55
Vrtica 161
Vrtica communis 162
Vrtica labeo 46
Vrtica maior 162
Vrtica minor 163
Vrtica Romana 161
Vrtica ſylueſtris Ibid.
Vulgago 328
Vua vulpis 432

X

Xanthium 14
Xyris 234

Z

Zygis 264

FINIS.

Athanasia 17
Auricula muris 106
Azarabacca 328

B

Balsamina 430
Balsaminum 431
Balsamita 284.285
Baptisecula 197
Barba Aron 330
Barba capri 44
Barba Iouis 140
Barbarica 189
Bardana 13
Been album 349
Belle videre 214
Benedicta 168
Bibinella 173.313
Bifolium 259
Bipennula 173
Bistorta maior 22
Bistorta minor 23
Blapti secula 197
Bolbonac 188
Borago 11
Brunella 167
Buglossa 67
Buglossa syluestris 8
Bugula 166
Bursa pastoris 97

C

Calamentum 282
Calamentum montanum Ibid.
Calendula 199
Camomilla 226
Camomilla fœtida 227
Camomilla fatua 228
Camomilla inodorata Ibid.
Camomilla Romana 223
Campanula 379
Campanula cœrulea 214
Campanula syluestris 215
Candela regia 147
Candelaria Ibid.
Cannabis satiua 81
Caniculata 436
Capillus Veneris 392.396.397
Cappa monachi 418
Cardiaca 91
Cartamus 36
Carui 300
Cassilago 436
Castrangula 46
Cataputia maior 356
Cataputia minor 364
Cauda equina 121
Centauria maior 312
Centauria minor 333
Centrum Galli 289
Centummorbia 99
Centumnodia 118
Ceterach 395
Chamædrios 26.159
Charantia 430
Chelidonia 32

Cherua 356
Clauus Veneris 221.
Cochlearia 146
Coloquintida 373
Concordia 65
Condisi 348
Consolida 177
Consolida maior 182
Consolida minor 208
Consolida media 166
Consolida regalis 203
Corallina 405
Coriandrum 301
Cornicis pes 114
Cornu coruinum Ibid.
Coronopus Ruellij 115
Corrigiola 118
Cotula fœtida 227
Cotula lutea 329
Cotula non fœtida 228
Crassula maior 41
Crassula minor 142
Cucullus monachi 418
Cucumis asininus 372
Cuscuta 385
Cyclamen 335

D

Diapensia 175
Digitalis 215
Diptamum officinarum 339

E

Enula campana 338
Esula maior 362
Esula minor 363
Ezula maior 362
Ezula minor 363
Ezula rotunda 365
Eufrasia 42

F

Febrifuga 20 333
Fel terræ 333
Ferraria minor 65
Ficaria 33.46
Flammula 415
Filicastrum 389
Filipendula 43
Flos cuculi 192
Flos equestris 202
Flos regius ibid.
Flos S. Iacobi 15
Flos tinctorius 79
Fœniculus Porcinus 305
Fuga dæmonum 73
Fullonum herba 348
Fumus terræ 24
Funis arborum 379

G

Gallitricum 289
Gallitricum syluestre 290
Gariophyllata 168
Genicularis 341
Gith 302
Githago 396

Glandiola 12
Gratia dei 52
Guadum 77

H

Harmala 132
Helleborus albus 351
Helleborus niger 353
Helleborum nigrum 230
Hepatica 68.399
Hepatica aquatica 132
Hepatica paluſtris 130
Hepatorium 66.285
Herba S. Anthonij 412
Herba Cancri 69
Herba clauillata 184
Herba fullonum 348
Herba S. Iacobi 15
Herba lutea 79
Herba Margarita 204
Herba paralypſis 154
Herba S. Petri 153
Herba Roberti 49
Herba ſtellæ 114
Herba trinitatis 184
Herba tunica 190. 349
Hermodactylus 367
Hippiamaior 56
Hippia minor 57
Hirundinaria 327
Hyſſopus 261

I

Iacea 184
Iacea nigra 165
Iacobea 15
S. Iacobi flos Ibid.
Illecebra 143
Iris florentia 232
Iua 29
Iua artetica Ibid.
Iua moſchata Ibid.
Iuſquiamus 436

K

Keyri 185
Kerua 356

L

Lancea Chriſti 170
Lanſceola 112
Lappa maior 13
Lappa minor 14
Lappa inuerſa Ibid.
Lauendula 292
Laureola 369
Leuiſticum 319
Lilium conuallium 217
Linaria 96
Lingua Canis 10
Lingua Ceruina 393
Luf 329
Lunaria maior 389
Lunaria minor 171
Lupulus 386

M

Mamordica 430
Marmorella 65

Mandragora 426
Marinella 341
Materfilon 136
Mater herbarum 18
Matricaria 19
Melanthium satiuum 302
Melissophyllum 90
Memitha 425
Menta Romana 278
Menta Sarracenica Ibid.
Mertigo 236
Mezereon 370
Milium solis 317
Millefolium 181
Molospinus 429
Morella 432
Morsus diaboli 139
Morsus gallinæ 57

N

Napelus 417
Nenuphar 221
Nenuphar Citrinum 222
Nigella 302
Nigella Damascena 304
Nigella domestica 302
Nigella folios a 196
Nigella syluestris 303
Nigellastrum 196
Notha syluestris 215
Nummularia 95.341

O

Ocellus 189
Oculus bouis 228
Oleander 420
Orchanetta 7
Osmunda 389
Osteritium 323
Ostrutium 323.348

P

Palma Christi 257.356
Pampinula 173
Panis porcinus 337
Papauer album 421
Papauer commune 422
Papauer nigrum Ibid.
Papauer nigrum magnum 421
Papauer rubrum 421.423
Paracoculi 429
Paritaria 55
Pera pastoris 96
Perpensa 328
Perfoliata 172
Perfoliatum Ibid.
Perforata 73
Peruinca 35
Pes colũbæ seu columbinus 48
Pes cornicis 108
Pes corui 408
Pes leonis 176
Pes leopardi 408
Pes lupi 404
Pes vituli 330
Petra fundula 313
Philipendula 43

Pigamum 45
Piloſella maior 105
Piloſella media 106
Piloſella minor 107
Pimpinella 173
Pimpinella minor 174
Pionia 340
Plantago leonis 176
Podagra lini 385
Polytrichon 398
Pomum amoris 428
Pomum aureum Ibid.
Pomum Hieroſolymitanum 430
Pomum mirabile ibid.
Pomum ſpinoſum 424
Potentilla 104
Praßium 86
Praßium fœtidum 87
Primula veris 154
Primula veris minor 155
Prunella 167
Pſeudolinum 96
Pulmonalis 157
Pulmonalia 157.401
Pyrethrum ſylueſtre 347
Pyrola 169

Q

Quercula minor 26

R

Rapunculum diui Antonij 412
Rauca 334
Rauca Ibid.
Rea Ibid.
Regina prati 44
Ros ſolis 403
Roſtrum ciconiæ 47

S

Saluia agreſtis 288
Saluſandria 302
Saponaria 194.348
Satureia vulgaris 262
Satyrium 247.248.249
Saxifraga aurea 316
Saxifraga alba 315
Saxifraga minor 314
Saxifraga rubea 43
Saxifraga 313
Saxifragia Ibid.
Scabioſa 134
Scabioſa ouilla 135
Scatum cellus 39
Scatum cœli 39.40
Scolopendria 393
Scrophularia maior 46
Scrophularia minor 33
Sena 374
Serpenteria 95
Serpentaria maior 329
Serpillum officinarum 265
Serratula 26
Sigillum Salomonis 125
Sigillum Mariæ 277
Siler montanum 308
Solatrum 435
Solatrum mortale 435

Solatrum rubeum 284
Soldanella 382.405
Solidago saracenica 177
Sophia 145
Spergula 64
Sphatula fœtida 234
Spica Celtica 404
Staphisagria 371
Stœcas citrina 108
Stœcados Arabicum 294
Stœcados citrinum 108
Stellaria 114

T

Tanacetum 17
Tanacetum syluestre 104
Tapsus barbatus 147
Tinearia 18
Turbith 366
Tymbra officinarum 262
Tymum vulgare 263

V

Veronica 27.28.
Vermicularis 142
Vinca peruinca 35
Virga aurea 178
Viticella 376
Vmbelicus Veneris 39 &40
Vngula caballina 20
Vnifolium 218
Volubilis maior 379
Volubilis minor 380
Volubilis media 381
Volubilis acuta 383
Vrinalis 96
Vrtica fœmina 162
Vrtica iners 165
Vrtica mortua ibid.
Vsnea 400
Vsula 362
Vua lupina 416.432
Vua versa 416
Vuularia 210

Y

Yreos 232

Register der teutscher kreuter namen im disem büchlin begriffen.

Abthon cccxcviii
Ackerhanenfusz ccccvii
ageley cclxiii
agley ibid.
alantwurtz cccxxxviii
alraun ccccxvi
anbozn lxxxvi.lxxxviii.
lxxxviii
angelica cccxx
anisz ccxcvii
apostembraut cxxxviii
augentrost xlii
augenwurtz cccxlii

B

Bachmuntz cclxxxii
basilgencl xvii.clxviii.cclxxi
balsam opffel mēlin ccccxxx
balsa opffel welblei ccccxxxi
boten gel groszbaten

Batengel kleyn qvBi
Bathonie cliii. clB.
Baumffary cccqc
Bebernel cccqviii
Beerlap ccccliii
Beerwurtz cccB
Beyfuſz qBiii
Benedicten wurtz clqBiii
Bengelkraut qcii. qciiii
Bertram cccqlBi
Bettlertſz leuſz qiiii
Blaternkraut qvqiii
Blaw gilgen ccqvqvii
Blaw Schwertel ibid.
Blaw Betel clqvqiii
Blowolffſwurtz ccccqviii
Blutkraut clqviii
Blutſzropffle cqc
Blutwurtz li
Boberelln ccccqvqviii
Bockſbart ccB
Brantlattich qv
Braunell clvBii
Braun betonick cccqBiii
Braun wurtz qlBi
Brennend neſſel cclqii
Bretter wegerich cqi
Bruchkraut qvqBiii
Bruckwurtz lvB
Brunnen leberkraut cccqcv
Buchen qBiii
Bulſenkraut ccccqvqBi

L

L. hamill ccqvBi
S. chatarinen blumen ccciii
Chriſt wurtz ccclilii
coloquintoffeln ccclqviii
corlander cccl
cornblumen cqcBii. cqcBiii
creuſzblum cclBii
creutzbaum ccclBi
creutzblum lB
cypreſz qvqvi

D

Denmarck cccqlii
deſchelkraut qcBii
dolkraut ccccqvqvB
dollkoffel ccccqvqBii
dolwurtz ccccqBi
donderbar cql. cqlii
donder negbelin cqc
donnewurtz qvqBii
doſten cclqiv
dotterblumen qvqviii
drachenwurtz ccqvqviii
drachenwurtz cccqviv
dreyfeltigkeytblum cclqvqviiii
dropffwurtz cccqc
durchwas clqvii
durwurtz qvqBii
dyement ccclqvBi
dyllen ccqcBii

E

Edel leberkraut lqBiii
egelkraut qcB
einblat ccqBiii
einbeer ccccqBi
engelſuſz cccqc
entzian ccccqvqBi
erdtopffel cccqvqvB
erdtgall

erdtgall cccxxviii
erdtrauch xxiii
erdtwegrauch clxv
erenbreiss xxBii
eysenkraut clBiii
eyserhart ibid.

Ff

Feldtandorn lxxxBiii
felt cypres xxvi
feig wartzenkraut ccxB
felt negelin cxc
fenchel ccxcBi
fieberkraut cccxxxviii
filtzkraut ccclxxxB
fingerhut ccvB
fingerkraut ibid.
fischzmuntz cclxxx
flaschz lxxx
flachskraut xcBi
flachsseyden ccclxxxB
flohekraut cxxBii
flozamor ccBi
fotzweyn xBi
fotzwang ibid.
frauwenkraut. cclxxxiii
freysam clxxxiii
freysamkraut ibid.
froschloffelkraut cxBii
funffblat xcBiii
funffingerkraut ibid.

Gg

Gamanderlyn xxBi
garb lxxxi
gartenysop cclxii
gauchhorzoot ccB
gauchblum cxcii
gauchheyl lx
geelhornugeblumen ccxlvi
geelolmagen ccccxxB
geelschwertel ccxxxvii
geelviolaten clxxxB
geelwideritz lxxxviii
geelwisszblumen xxxiiii
genszblum ccxxv
gertwurtz i
ghehornter ccccxvB
gichtwurtz cccxlBiii
gilgen ccxxxBi.ccxxxBii
glidkraut clxB
gods gnade lii
godsbergiss lxxxBi
goldtknoplin clii
goldtopffel ccccxBiii
goldtwurtz xxxvi.ccxxxBiii
grasszblumen clxxxix
grindtkraut cxxviii
grosz balorian ccclvi
grosz batengel cxxcix
grosz farenkraut ccclxxxBiii
grosz feigwratzenkraut lxB
grosz geyssbart xlviii
grosz kletten xvii
grosz mathlichen xcBi
grosz miltkraut ccclxiiii
grosz reynfarn xBiii
grosz salbey ccclxxBii
grosz schaffthew cxvii
grosz scolwurtz xxxvi
grundheyl xxBii
gulde guntzel clxBi
gulden

guldey klee lxBill
guldersteinbzecß cccxBi
guldey widdertodt ccccli
guntzel clxBi
gurtelkraut ccccliii

H

Habernessel clxiii
Halßkraut ccx
hanff lxxxi
harschar ccccliii
harstrang ccxxii
harthauw lxxiiii
haselwurtß ccxxBiii
hauswurtz cxl
Heidnisch blume ccxxxBiii
heidnisch wundkraut clxxBii
heydey blumlin cxc
heyligen gheyste wurtzel cccxx
hexter nessel clii
her gotes bartlin clxxiii
hertzgbespan xci
hertzgesperr ibid.
hertzkraut ccxcBii
himmelsch luffel clii
hirßzung cccxcii
hinßkraut ccclxxxiii
hochkraut ccxcBii
hochmut cli
holtz mangoldt clxix
holwurtz cccxxBi
honigblum lxxxix
hoornuges blumey ccx
hopffey ccclxxxB

I

H. Jacos kraut xB
H. Jans blum ccxxxi
H. Johans gurtel xBiii
H. Johans kraut lxxiii
Indianisch negelin ccxBi
Judey kirsey ccccxxxiii
Jungfraw har ccccll

K

Katzey ketuel xxiiii
katzey muntz cclxxxiii
katzey schwantz cxxiii
katzey treublin cxiii
katzey wendel ibid.
katzey wurtz ccccxlii
kertzenkraut cxlBii
klapper rosey ccccxxiii
kleyn bachmuntz cclxxxii
kleynet hanenfuß ccccx
kleyn funff finger kraut xcix
kleyn hauswurtz weible clxi
kleyn mater kraut xcB
kleyn schaf thew xxiii
kleyn slanghey kraut cccxxxi
kleyn tausent gulden kraut cccxxxiii
kleyn windenkraut ccclxxx
klettz

Kletten xiii.xiiii
Knabenkraut xlii
Knawell cxv
Kolbes kraut clxxiiii
Koznross clxxiiii
Kranich hals cxcvi
Krauszbalsam cclxxvi
Krauszmunt ibid.
Krottendist ccxxvi
Krottenflachsz xcvi
Kuchenschelle cccclxx
Kudist ccxxviii
Kunel cclxii
Kunigundkraut lxvi
Kuningzblum cccxl
Kunrath lxxvi
Kuwersen ccl
Kuwurtz xcii

L

Lachtin knoblauch cxxxviii
Lafander ccxcii
Leberkraut lxviii
Lewenfusz clxxvi
Lewentapen ibid.
Leuskraut ccclxx. ccclxxi.ccc
Lilgen ccxxxvi (xix
Lysstockel cccxix
Lydwyck cxciii
Lynkraut xcvi
Loffelkraut cxlvi
Lungenkraut cccci

M

Magle ccccxxi
magsamen cccc xxi.cccc xvi.
maioran cccxviii
margen roslin cxcii
margeubrehen cclx
marien rosen cxciii
marobel cxv
massuselen clxxxiii
maszlieben xcvi
mattenblumen xxxiii
maurkraut lvi
maurpfeffer cxlvi
maurrauten cccxcvi
meerhirsen cccxvi
meertzen blumen cclxi
melantzan ccccxxvi
megerkraut xxxvi.
megelkraut clxxiii
meyen blumelin ccxvi
meyen kraut xxxiii
meysterkraut cccxxiii
mercurius kraut xcii
mertzen violen clxxxiii
meuszorlin lxv
miltz kraut cccxcvi
moselgeer cccxxxvi
monkraut clxxi
monrauten ibid.
mosz cccc
mosblumen xxxiii
mottenblumen cviii
mottenkraut ibid.
muntz cclxxvi
mutterkraut xix.xc
mutwille cxci.

N

Nachtschadt ccccxxvi
naterkraut xcvi
naterwurtz xvii
nater

naterwurtz menlen	qyiii
naterzunglin	clqy
neghelin	clqyqiy.cqc
nessel	clqi.clqii.clqiii.clqiiii

D

Ochsenzungē	Bi
obermenig	lqB
olmag	ccccqqi
ozant	ccqiy
osterlutzen	cccqqiiii

P

Paffenpint	cccqqq
peonien blumen	cccql
pestilentz wurtzel	qqi
S.peters kraut	cliii
pfaffen hodlin	qqviii
pfennid kraut	qcB
pfere schwantz	cqqiii
poley	cclqBi

Q

Quendel	ccliiii.cclqB

R

Raden	cqcBi
ragwurtz	ccliii
rauchopffel	ccccqqiq
reinfarn	qBii.qBiii
rheinblumen	cBiii
rhirkraut	ciq
riekender Anbom	lqqqBiii
ringelblumen	cqciq
ritterspom	ccii.cciii
root welderichs	Biii.
rosshub	qq
rosmarin	ccqci
roter funffingers kraut	ci
ross swantz	cqqii
	ross

root welderich Bili
roszbub pp
rosmarin cxpci
roter funffflinger kraut ci
rosz swantz cpptt
roszswendel ibid.
roter nachtschadt ccccpppiii
roter steinbrech cccpcBiii
roter wegerich cp
rot golt gilgen ccpppBii
rotstainbrech pliii
Ruprechtzkraut pliy

H

Hadarey cclpii
saffran cclpBi
Halbey ccippBi.ccippBii
samathblumen ccBi
sanickel clppB.clppBi
Hant Chatarinē blumen ccciii
Hant Jacobs kraut pB
Hant Jans blum ccppppi
Hant Johans gurtel pBiii
H Jans kraut lppii
Hant Peters kraut cliii
Hanwurtz plBi
sauw boren ccccpppBi
Schaben kraut clii
schaffgard clppppi
schaffryp ibid.
schaffreuw cppii cpppii
schaffzunge cp
scharlach cclpppiv
schartenkraut pppBiii. pliiii
schelkraut ppppii
schebelwurtz cccppii
scherling cccpppiy
schlaffkraut ccccpppBi
schlangen kraut cccppiip
schluſſelblumen cliii
schlutten ccccpppiii
schmaltzblum ccccpiii
schmerwurtz clppppii
schwalbēkraut pppii.pppiii
schwalbenwurtz cccppBii
swartz andorn lppppBii
schwartz coriander ccciiii
schwartz hirtzkraut cccBi
schwartz kumich ccciii
schwartz kummel ibid.
schwartz nieswurtz cccliy
schwartz winde ccclpppi
schwartz wurtz clppiii
schweinbrot cccpppB
scholwurtz pppii.pppiii
seckelkraut pcBii
seeblum ccppi
seidelbast ccclppp
seiffenkraut cccplBiii
seikraut ccccliii
senkraut cccpppB
seuwbrot cccpppB
seuwfenchel ccppiii
synauw clppBi
syngrun pppB
Speerensilch cccpppBii
spelchelkraut ccclppi
spelchelwuntz cccplBiii
spitzkletten pliii
spitzer muntz ccclpBiii
spitzer wegerich cpii
springkraut ccclpiiii
stech

stechopffel cccclxvi
steinblumlin ccxlvi
steinbrech cccxb.cccxbi
steinfarn cccxcb
stein leberkraut cccxcix
stein rauten cccxcbii
stichwurtz ccclxvbi
storkenschnabel xlbii
streichblumen ccxlvix

T

Tag vnd nacht lb
taubenfuss xlix
tauben cropff xliiii
taubnessel clxliii
tausentblat clxvxi
tenderich cclxbii
teuffels abbiss cxvxbii
teuffels clauwen ccccliii
teuffelsmilch ccclxb
treibkorner ccclxiiii
tostern ccclxvxb
tostnessel clxiii
trauben kraut ccclxxb.

V

Veiel clxvxbi.clxxxbii
Vnser frauwen muntz cclxvxbiii
Vogelkraut lbii.lbiii
Vogelnest cccxii

W

Walstbaldzian ccccxii
Walstbengelkraut xcliii
Walstiarn mele ccclxvxbii
Walstfarn weibklin cccclxxxbiii
Walstgarben xliii
Walstgeyssbart xliii
Walstglocklin ccxb
Walst hoff lxxiii
Walstthenle ccccx
Waltreben cccclxvbiii
Walstschell ccxb
Walstschwartzkumich ccclii
Walwurtz clxvxii
Wardtleuss kraut ccxvxiii
Wantlzenkraut xc
Wasserbatenig cxvxbii
Wasserdost lvbi
Wasser gilgen ccxvi
Wasser hanenfuss ccccbi
Wasserwegerich cxbii
Wegerich cx.cxl.cxlii.cxbii
Weggras cxbiii
Wegtrit cxbiii
Weigerich lxxvii.lxxxiii
Weinrauten cxvxi
Weisser anbozn lxxxbi
Weisser zeitlosen ccclxbii
Weisslbethonie cliii
Weisslfunfffingerkraut c
Weisslglocken ccclxxix
Weisslhanen fuss cccbii.
cccbiii
Weisslhertzwurtz cccxii
Weisslhoznugblume ccxliii
Weisslkimmel ccc
Weisslx

Welszniesswurtz cccli
Weiss schlusselblume clviii
Weiss steinbrech ccclxxBi
Weiszwurtz cxxxB
Welschkraut cccxlBiii
Welschlinsen ccclxxB
Welsch nessel clxi
Welsch quendel cclxiii
Welsch schwertel ccxxxviiii
Welsomen cxlB
Wermut iii
Widerstoss cxciiii
Widertodt ccclxxxix
Wilder bertram cccxlBii
Wilder cucumer ccclxxii
Wilder galgan cccl.
Wilder mazgen roszlin cxciiii
Wilder saffraen xxxBi
Wilder scharlach cc.xc
Wildt basilgen cclxxiii
Wildt flachss xcBi
Wildt salben cclxxxBiii
Windenkraut ccclxxix
Wintergrun cxlBii
Winter Violen clxxxBii
Wolffbeer ccccxBi
Wolffwurtz ccccxBii
Wolgemut cclxix
Wulkraut cxlB
Wunderbaum ccclBi
Wundkraut xlii
Wundtscherling cccxxxix
Wuterich ibid.
Wurtzerling ibid.

Tafel Banden brabantschen ende nederlantschen namen Banden cruyden daer af die figuren in dit boecxken gheskelt syn.

A

Agrimonie lxBi
akeleye cclii
alantwortele cccxxxBiii
alffrancke ccclxxxiiii
alsene iii.Hii.B.
angelica cccxc
anys ccxcBiii
S. Arthuerskruyt
cccclii
appelcruyt cxxxiii
appelquint ccclxxiii
auctoone lxi

B

Balsene cclxxxiii
Basilicum

Basilicum cclxxi
Beeren clauwen ccccilii
Beerwortele cccb
Bernagie xi
Bertram ccccldi
Betonie clilii.clb.cccxbiii
Beuernaert cccxlii
Beruernelle cccxliii
Bilsen ccccxxxbi
Bingelcruyt xcii
Bruoet xbiii
Bladclose xlii
Blaw Booterbloemen lii
Blauw clocxkens ccxliii
Blawselekens ccxli
Blauwen nardus cccilii
Blauw webertick lxxxb
Bloet wortele li
Bocx booneh ccb
Boelkens cruyt lxbi
Boom Barey cccxc
Booterbloemen ccccxlii
Borskens cruyt xcbi
Breet weechbree cxi
Bruynelle clxbii
Bruynetkens ccxxb
Bryonie ccclxxbi

C

Calfs Boet cccxxx
camille ccxxlii.ccxxliii.
ccxxbi.ccxxbii.
catten cruyt cclxxxxiii
catten steert cxxiiii
Christus ooghen cxciii
S. Christoffels cruyt
ccclxxxiii

clappertrossen ccccxxiii
it
cleyn aueroone ccclxxxb
cleyn Balsame clb
cleyn Betonie xliii.xliiii
cleyn clissen xliii
cleyn clissen cccxliii
cleyn haneu Boet cccxx
cleyn Hals cruyt ccxl
cleyn geel Byfbinget cruyt
xclx
cleyn ozant ccxx
cleyn peersteert cxxiiii
cleyn santozie ccccxxxiii
cleyn speenkruyt xxxiii
cleyn standelcruit xcbi
cleyn Vogelcruyt lbiii
cleyn weechbree cxii
cleyn winde ccclxxx
cypres xiii
coesilie cxcxbiii
coenraet lxxb
confillie de greyn xc
cozen bloemen cxcbii
coziander cccl
craenen hals c
crayen bloemen cxcii
crikey ouet zee ccccxxxiii
croockes cruyt cccxii. ccclxbi
cruysbloeme liiii
cruysmunte cclxxbii
cuecken schelle ccccix
cuelen cclxii

D

Dille cxcbii

docke kladeren xvi
donderbaert cvi.cvii
dolwortele ccccvii
dooue netelen clviiii
dozen appel ccccvvi
dotter bloemen xvviiii
duffen kruit ccccvvvi
dufle b. steen ccccvvi
duysent knoop cvBiii
duerwas clvvii
duysent schoon ccvii
dzuyuen cruyt cclvvB
duyuekruit vviii
duyuelsbeet cvvviii
duyuen boet vBiii

E

Edelbasilicum cclvvii
edelkeuercruyt lvBiii
edelsaute ccclvvvBi
eenblat ccvi
eerdtappel ccccvvvB
egelcolen ccccvB
egelcruyt vcB
enckelsuetelbloemen clB
engelsche marioleine cclvvp
erenpreis vvBii
eyken baren ccccvi

F

Flouwerbloemen ccBi
fonteyn cruyt cvvBiii
fye cruyt cvlB

G

Galantwoortele ccccvvvBiii
garlofillate clvBiii
geelhuel ccccvaB
geerlisch ccvvvii
geelplompen ccvvi
geelRoosche camille ccvvviii
geelsterkelbloemen cclii
geeltybeloseh ibid.
gentiaen ccccvvvBi
geruwe clvvi
ginoffelen cvvvi
glaskruyt lB
goudt bloemen cvcvi
gouwortele vvcii
gracht Bare t cccvciii
gra.nne cruyt cvi ii
groote nascaye ccc.vvvB
groote cliffen cii
groote cozenbloemen
cvcBiii
groote gouwe vvrk
groote madelieuen ccBii
groote netelen clvii
groote rissersporen cciii
groote sanikel clvvBi
groote speen cruyt viBi
grout geel Bi fóingercruyt
vcBiii
groue basilicum ccclvvi
groue marioleyne ccclvi
groun saute ccclvvvBii
grvsecum vviiii
gulden appel ccccvvBiii
gulden steenbreeck cccvBi
gulden wederboot ccccii
guychelheyl lv

H

Hafscruyt cccv
handeckens cruyt cc'vii
Haselwortele cccxxvii
Heete netelen cl'xiii
Heete vilieren clxxxvi
Heilich kerstcruyt ccclini
Herte cruyt cclxxix
Herte munte ibid.
Hert oy lxxxiiii
Hertshespan xci
Hertshoren cxiiii
Hertstonghe xxii
Heydens bloemen cccxxvii
Heydens wontcruyt clxxvii
Hoefslagheren xv
Hoendersoet lxii
Hoendersuc lxiii
Holwortele cccxxvi
Hondts ribbe cxii
Hondts roosen cixxxi
Hondts tonghe x
Hoppe ccclxxxvi
Hoppecruyt ibid.
Huck ccccxxi.ccccxxii
Huenics bloemen lxxxix.

I

S. Jans cruyt lxxiii
Ionnettekens cxciiii
S. Jozis cruyt cccxli
Josephs bloemen ccv

K

Kemp lxxxi
knauwel cxv
keykens cxc

L

Lauender ccxcii
Lauetse cccxiv
Laurcole ccclxiv
ledercruyt clxv
Lelieken van calvarien ccxxxvii
Lelien ccxxxvi
Lepelcruyt cxvi
lischouer zee ccxxxix
longencruyt cccc
lopschcruyt cccciii
luparts clauwen ccccliii
lunscruyt ccclxxi.cccclxv
lynen ccclxxxiii

M.

Machdenpalm xxvi
maelroute lxxxvi
maleueule ibid.
maencruyt clxvi
madeleuen ccv
madelgeer cccxxvii
marioleyne cli
magheleyne ibid.
mans oozen cccxxviii
margentzaden cclx
mariettes ccxiii
masibloemen clxxxvi.
cccxl

Water xlv
meester Wortele ccccxviii
mercurial cxlii
moesercruyt xlv
meyesbloemkens ccxBii
mancop cccclxvi
mossencruyt ccclBi
mosch cccc
mottencruyt clii
muer lBii
muerpeper cxliii
munte cclxvBi
munckx capkens ccccxBiii
mupsoozen lix
muyse steertkens cxBi

N

Nascaye ccccxxxviii
nacht scade ibid.
narcissen ccxlii
nardus saet cccii
negelõloremen cxcBi
netelen clvi.clxiii.
clxiiii.wanwel cruyt.39

O

Ogen troost xlii
onser Brouwen bestroo cclxB
onser Brouwen mantel
clxvBi
onser Brouwen melckcruyt
clBii
onser Brouwen spin ibid.

P

Paddebloemen ccxxBii
paleye cclxBi
papecussekens cxlii
parietarie lB
partycke lxxxiiii
peerlencruyt ccccxBii
peersibloemen cci
peersteert cxxii.cxxiiii
penninck bloemen clxxxBiii
penninck cruyt xl.xcB
penseen clxxxiiii
H.Peters cruyt cliii
Pimpinelle clxxiii
pioenbloemen cccxl
picenen ibid.
plompen ccxxi
pluymkens cxcv

R

Ragwortele ccliii
repnette cliii
reinuaert xBii
rhabarbere xlB
rheinbloemen cBiii
rhuercrupt clx
riddersporen cciii
rieckende maelroute lxxxBiii
robzechs cruyt xlix
rooden huel ccccxxiii
roode lelickens ccxxxBii
roode

roode munte cclxxx
roode watermunte ibid.
roode steenbreck xlviii
roomsche alsene B
roomsche camille cxxxiii
roomsche munte cclxxxviii
roomsche neteley clxi
root melizoencruyt cix
root Byfbingher cruyt ci
root Wederick lxxxii
rosmaryn ccxci

S

Salomons seghel cxxB
santikel clxxB
sarasyns cruyt cccxxiiii
scabiose cxxxiiii
scaeps scabiose cxxxB
scharleye cclxxxiv
scheerlinck cccxxxiy
scorfte cccclxxxB
scepcruyt cccxlBiii
seneegroey clxBi
sindaw cccciii
sinnauw clxxBi
sloetelbloemen cliii.clB
smeerwortele xlvi
sofferaey ccxlBi
solferwortele cccxxii
sondauw cccciii
spaensche lenettekes ccxlii
speer cruyt cccxli
speer wortele cccxxiv
spzinck cruyt cccl xiiii

spierle lxxiii
standelcruyt cccxlBiii.
cccxlBiii.cccxliy.cccl.ccclii.
ccclii.cclxii.cclxiiii.ccclB.cccBi.
cccl Bii
steenbreeck cccxB
steenbertstonge cccxcvii
steeny leuercruyt cccxcix
steeny ruyte cccxcBii
steen saet cccxBii
steeny Baren cccxcB
steeny Bilieren clxxxB
stinckende camille ccxxBii
stinckendelisch ccxxviii
stock Bilieren clxxxBi
swaluwe wortel cccxxBiii
swarte herstwortele cccBi
swarte maelroute lxxxBii
swarte nieswortele cccliii
swarte winde cccl xxi

T

Tamme bingelcruyt xcii
tamme Baelerach cccxlii
teskens kruyt xciBii
thimios bloemen ccxBi
tydeloosey ccxliii

D

Walsche rhabarbare xlB
Bareny manneken cccl xxxBiii
Bare wysaey cccl xxxBiii
Belt cypres cclxxiiii
Berangenes ccccxxBiii
Berbene clBiii
Berkens broot cccxxxB
Berkens gras cxBiii
Berkens Benckel cccxlii
Benkel

*** iiii

Benckel ccxcBi
Biercruyt cccliiit
Bilieten clxxxvBi
Bincvoorde xxxB
Bingherhoetcruyt ccxB
Bioletten clxxxvtii
Blasch lxxx
Bloyencruyt cxcBli
Bo:helcruyt lBii
Bo:gele nest cclx
Bokelaer ccxxxxi
Bronwen spiegel cc
Buifuingher cruyt xcBiii.xclx.
c.ci.

W

Waelworteke clxxxii
Wantluyse cruyt ccxxxviiii
Water Naron cccxxxi
Water calfs Boet ibid.
Water hanenBoet cccciBi
Water lisch ccxxxB
Water wechBree cxBii
WechBree cx.cxi.cxii.cxBii
Wechgras cxBiii
Weder doot cccxcBiii
Wederick lxxxiii
Wedt lxxBii
Wein ruyte cxxxi
Weltriechede stadelcruyt cclBi
Wilde basilicum cclxxiii
Wilde bertram ccclBi
Wilde coorcommeren ccclxxii
Wilde galigaen cccl
Wilde lisch ccxxxviiii
Wilde mercuriael xliii
FINIS.

wilde paleye cclxxvii
wilde saffran xxxBi
wilde sauie cclxxxBiii
wilde scharleye cc.xc
wilst speercruyt ccc.xlii
wilde Baserlaen ibid.
wilde Baren ccclxxvix
wilt Blasch xcBi
winde ccclxxix
wintergruen clxix
witte betonie cliiii
witte comin ccc
witte hanenBoet ccccBi
witte herstwortel cccBi.cccBii
wit niescruyt cccli
witte nieswortele ibid.
witte sluetelBloemen cliiii
witte sprockelBloemen ccxliiii
witte tydeloosen ibid.
wit Biifuingercruyt c
witte water munte cclxxxi
wolfes besien ccccxBi
wolfes clauwen cccclii
wolfes wortele ccccxBii
wolfe bladeren cxlBii
wolfe cruyt. ibid.
wonden cruyt xli
wonderboom ccclBi
wonde lxxxix
wranckcruyt cccliii
wrange cccl.xxiii.ccclxxxB

z

zee alsene iiii
zee mosch ccccB
zomer sottekens ccxliiii

TABLE DES NOMS FRANCOIS DES Images des herbes contenues en ce Liuret.

A

Agremoine 91
Agripaulme 164
Aloine 3
Alquequanges 433
Aluyne 3
Ancolie 204
Anet 297
Angelique 320
Anis 298
Apparitoire 164
Argentine 104
Armoyse 18
Athanasie 17
Aubsioin 197
Auroesne 1.2

B

Barbe de bouc 205
Barbe de chieure 44
Baguenaudier 375
Basilie 271
Bassinet 33
Bassinet deaue 406
Bassinet blancque 417
Bec de Cicogne 47
Betoesne 318
Betoine ibid.
Bistorte 22
Blanc deaue 221
Blancole 197
Blute ibid.
Bryonie 376
Bourache ii
Bourrouche Ibid.
Bourse de bergier 97
Bouillon 147

C

Cabaret 328
Camomille 226
Campanette 376
Centaure 333
Chanure 81
Chelidone 32
Chesnette 26
Chou de cien 94
Cigne 439
Concombre sauluage 372
Conquelourdes 409
Coquelicoc 423
Coriandre 301
Cornelle 83
Corrigiole 118
Couleure 376
Coullebobes 433
Cousyre 182
Cypres 31

D

Des armoiries 190

E

Ellebore blanc 351
Endormie 436
Enulle campane 338
Esclayre 32
Espargoutte 227
Espij deaue 128
Eufrase 42
Eupatoire 66
Espurge 364

F

Fenoil 296
Feu chiere malle 387
Fiel de terre 333
Filipendule 43
Filipende Ibid.
Flambe 232
Fleur de lijs 236
Fougerie 387
Fougere femelle 388
Frayses 103
Fume terre 24

G

Galiot 168
Gantz de nostre dame 215
Gentiane 336
Germandrer 26
Giroffle raulne 185
glayeul 233
Glayeul ouant 234
Glouteron 13
Gleteron Ibid.
Goutte de lin 385
Grande saulge 287
gremil 317
guesde 77

H

Pannebanne 436
Herbe au cat 283
Herbe ou cotton 109
Herbe au foulon 348
Iherbe de.S.Iaques 15
Iherbe de S.Iehan 18
Herbe aux pouilleux 371
Herbe a poulmon 401
Herbe a pulces 127
Hepatique 399
Houblon 386

I

Iaulnet deaue 222
Iue moscate 29
Iou barbe 140

L

Lanceolette 112

Lance-

Lanceole ibid.
Langne de beuf 6
Langue de cerf 393
Langue de chien 10
Lauande 292
Laureole 369
Lin 80
Lin fauluage 96
Lisseron 35
Liseron 379
Liset ibid.
Linesche 319
Lunaire 170
Lys iaulne 237
Lys fauuage 38

M

Marguerites 208
Mariettes 213
Marioleine Bastarde & Origan 269
Mariolaine 268
Marone ibid.
Marrubin noir 87
Marrubin 86
Marochemin ibid.
Matricaue 19
Melisse 90
Mente 276
Mente deaue 280
Mente fauuage 281
Mercuriale 92
Merueille 430
Millefueille 181
Mille pertuys 73
Morelle 432
Morgeline 57
Moron 60
Mors de diable 137
Mort au chien 368
Muguet 217

N

Nielle 302

O

Oeylletz 189
Oreille de souris 54
Ortie 161
Ortie mort 164
Oruale 589

P

Pain doyseau 143
Pain de porceau 335
Palme de Christ 356
Parietaire 55
Pasquetes 208
Passeuelours 206
Pastel 77
Patte à cheual 20
Pauot 421
Pauot cornu 425
Peid d'Alexandre 346
Peid de columbe 48
Peid de lyon 176
Peid de veau 330
Pelle bosse 83

Penſees 144
Perfoliate 172
Pillolet 265
Piloſelle 106.107
Piment 275
Piuoine 340
Plantain 110
Plantain deaue 117
Poliot ſauuage 282
Polipode 390
Pome damours 428
Pome de perou 429
Pyretre 346

Q

Queue de cheual 121
Quinte fuellie 98

R

Raiſin de regnard 416
Reueille martin 361
Roſmarijn 291
Roynetre 44
Rue de iardyn 131

S

Saffran 246
Saffran ſauluage 36
Sanguiſorbe 173
Sarraſine 324
Sarriette 262
Saulge france 286
Sauge Sauluage 88
Sauge de montaigne ibid.
Saxifrage 315
Scabieuſe 134
Schordion 138
Schrophulaire 46
Senicle 199
Serpentaire 329
Serpentine ibid.
Signet de Salomon 125
Souchet 350
Soucie 199

T

Taure 171
Tormentille 102
Triquedame 141
Tueloup 417

V

Valeriane 341
Valeriane ſauuag 342
Verangenes 427
Veruaine 158
Viburne 378
Violette des Mars 183
Viorne 378

Y

Yuraye 196

FINIS.

AD AVTOREM SYXTVS
Hemmema Phrysius.

Quantum continuo iuues colentem,
Qui voluis veterum & recentiorum
Dodonæe diu simulq; noctu
Forti scripta manu, tuo labore
Herbarum studium bonum iuuentam
Declarat tuus hic libellus, herbas
In quo restituis suo nitori.
Multis pauca docent viri imperiti.
Paucis multa doces perite rerum.

ERRATA SIC CORRIGITO.

Folio 11. linea 2. lege Libanio fol. 12. lin. 9 Glaudiola. fo. 13. li 10 Dardana. fo. 29. in Titulo CHAMAEPYTIS. eodē. li. 3. amga fo 31. li 1. Χαμαικισσάριος & fo. 32. li 11. Scholmurt;. fo. 38. li 40. ἐσίριον fo. 39. li. 3 ὃ κυμβαλίον. fo 40. in titul. COTYLEDON fo. 52. li 3. Βατραχίου fo 71. & 72. per totum Scorpioides. fo. 74. li 4. priori fo. 87. li 3 μίλαν. fo. 115. li 9 vera. fo. 117 li. 15 Alisma fo. 137. in titul HYPECOVM. eodem, li. 1. ὑπήκοον fo. 138. li 8. Mitridatiū. fo. 141. li. 9 Donderbaert. fo. 159. & 160. in titul. HIERA BOTANE eodem, li. 2. foliosa fo 210 li 8. recentioribus. fo. 237. li. 16. in secundo 242. li 8. Narcissorum. fo 271 li. 1 ὄνομον. fo. 112. li. 11 Λακύνθου fo. 121. li 9. nascitur. fo 347. li. 5 Hāc. fo 409. li. 20. Anemone. fo. 423 li 2. ἄνθρ. & to 435. li. 20 Morion.

Obsernet præterea Lector transpositas esse imagines foliis 82. & 83. ita vt veri Lysimachi figura sit fo. 83. Purpurei vero fo. 82 Idem factum est fo iis 262 & 263. Item offendet alicubi, Latinis Germanis &c. pro Latini Germani &c. & econtra, quæ ex præcedentibus aut sequentibus facile erit emendare.

ἀβρότονον.
Latini Abrotonum & Abrotanũ nominãt.
Germani Stabwirtz/ Gertwurtz.
Brabanti, Auctroone.
Galli, Auroesne.
Primum genus ἀβροτόνου θῆλυ, Abrotonũ fœmina, et Brabantis.
Groote Auctroone, id est, Abrotonũ mas ins dicitur.

Ἀβρότονον ἄρρεν. Latinis Abrotonum mas. Brabantis, Cleyn Auetoone.

Inuenitur & tertium Abrotoni genus prioribus mmus ramulis tenuibus, foliisq; paruis candidioribus quàm fœminæ, odoris suauissimi: Id genus esse puto a Dioscoride Siculũ dictũ quòd ex fœminæ quoque genere est.

Αψίνθιον Græci etiã Βαρύωλις προν ἢ βάθυπικρον, veteres comici ἀκάνθιον. Latini Absinthium. Apuleius Absinthium rusticum. Ger. Wermut/ End Wermut, Brabanti Alsene. Galli Aluyne & Aloine nuncupant.

Græcis σέ
ριφον κὴ
ἀψίνθιον
θαλάσσιο
ον. Latinis
Seriphium
& Abſin-
thium ma-
rinum.
Brabantis,
zee Alſene

Σανδόνικον.
Latini Santonicum.
Brabanti Roõsche Alsene
Officinæ perperam Absinthium Romanũ aut Ponticum nominant.

ἄγχουσα ὀνόκλεια ἢ κάλυξ. Latinis Anchusa onoclea & calyx. Ger. Ochsenzunge. Brabantis Ossentöge Gallis Langue de beuf. Officinæ halluci-nantes Buglossam vocant.

ἄγχουσα ἀλκιβιάδιον ἢ ὀνοχείλες. *Anchusa Alcibiadium aut Onocheles. In nonnullis officinis Buglossi species. In aliis Orchanetta aut Alkanetta.*

Officinæ Buglos sam, syluestrem nuncupant.

ἔχιον. Latini Echium & Alcibiacũ nominant. Apuleius Theorizon. Officinis incognitum.

Λύκοψις. Lycopsis, Galeno ex Anchusa generibus altera. Hallucinantes officinæ Cynoglossam & Linguã canis vocant. Germani Hundtzunge. Brabanti Honds tonghe. Galli Langue de chien.

Βούγλωσσον ἤ λιβάνωτον. Latinis Lingua Bubula, & Bubloſſum. Plinio Euſphroſynon. Officinis Borago. Ger. Burretſch. Brabantis Bernagie. Gall. Bourrouche ou Bourrache

Lingua bubula. L
Sec J. B. 3. 574
Ruell. 142

Ανθυλλίδος
Anthyllidis
primum genus
Officinis incos
gnitum. Plinio
Anthyllon &
Anthycellon.
Herbarijs ma-
le Gladiola dis
citur. In Zelan
dia iuxta agge
res nascitur.

Αρκτίου προσώπιον, ἢ προσωπὶς Græcis. Latinis Personatia, Personata, & Arctium, Apulcio Dardanoficinis Bardana & Lappa maior. Germanis Groszkletten. Brabantis Groote clissen. Gallis Glouteron ou Gleteron.

Ξάνθιον ἢ φασγανον Latini Xanthium. Officinæ Lappam minorem & Lappam inuersam nuncupant.

Germani Bettlerlyss leuss Vnd Spitzkletten.

Brabanti Cleyne Clissen.

Ἀρτεμισία
Artemisia, à nonnullis πολύλοφος. siue Ramosa dicitur. Herbarijs Iacobea, & Herba S. Iacobi, vel S. Iacobi flos. Germa. H. Jacobs kraut. Brabantis, H. Jacobs cruyt. Gallis Lherbe de S. Iacques.

Artemisiæ alterũ genus priori tenuius, quod in Maritimis tantũ prouenit, vt Plinius ait, apud Zelandos frequens.

Αρτεμίσια μονόκλωνος.
Artemisia vnicaulis. Apu. Artemisia tragantes. Officinis Tanacetum & Athanasia.
Germanis, Reinfarn.
Brabantis, Reinbaer.
Gallis, Athanasie.

Αρτεμίσια λε
πτόφυλλος
Græcis. Latinis
Artemisiatenui
folia, Apuleio
Leptaphyllos.
Officinis Arte-
misia, & Mater
herbarum.
Germanis
Beyfuss Bu-
chē S. Johās
gurtel, vnd
Gross Reyn-
farn.
Brabantis
Byuoet.
Gallis Armoy
se ou lherbe
de Sainct Ie-
han.

Παρθένιον Galeno, Ægineræ, nõnullis q; alys etiam ἀμάρακον. Latinis Parthenium. Officinis Matricaria. Germanis, Mutterkraut. Brabantis, Moederkruyt, ende Mater. Gallis Matricaire.

Græcis, Βήχιον.
Latinis Tussilago dicitur. Officinis Farfara & Vngula caballina, quibusdã Febrifuga.
Germanis, Roszhub, & Brãtlattich
Brabantis, Hoefblade ren.
Gallis, Patte a cheual.

Πετασί-
τες. Latinis
Petasites.
Germanis,
Peſtilentz
Wurtzel.
Brabantis,
Dockebla-
deren.

Bistorta, nõ nullis Scrpẽ taria. Germanis Mater-Wurtz. Brabantis, Hertstonge Gallis Bistorte. Primum genus Bistortamaior. Bistorta fœmina & Colubrina. German. Natter-Wurtz Weiß.

Alterum Bistortæ genus. Germanis, Naterwurtz mennlen. Bistortam maiorem appellãt,

Καπνός.
Latinis Fumaria. Offic.
Fum⁹ terræ.
Germanis, Erdtrauch, Taubey cropff. katzē kozuel.
Brabantis, Grysecom ende Duyuekeruel.
Gallis Fume terre.

Aliud Fumariæ genus à Plinio lib. 25. cap. 13. descriptũ, Videri possit Capnij illud genus esse quod Hermolaus ab Aëtio Phragmitẽ vocari tradit, sinõ Hermolaus falsus fuisset. In Aëtio enim cap. de Curatione hepatis, nulla fit mentio Capnij Phragmitidis, sed vulgaris tantum quòd in Trochiscos formatum hepatis dolores finire scribitur.

Χαμαίδρυς. Latinis Trixago aut Trissago. Officinis gignẽdi casu Chamædryos. Nonnullis Serratula & Quercula minor Germanis Gamanderlyn Endekleyn Batengel. Gal. Chesnette ou Germandrer.

Recentioribus Veronica hæc herba nuncupatur. Germanus Ereńbreiſs vnd Grundheyl. Brabantis, Ereńpreys. Eſtq; Betonicæ ſpecies ab Ægineta peculiariter deſcripta lib. VII. vnde & Betonica Pauli Ægineta dicitur.

Veronicæ alia ad genus, Fœminam nominant, Nascitur in humidis & pratensibus.

Χαμαιπίτυς Græcis Latinis Auiga, Abiga, & Ibiga. Officinis Iua, Iua Arthetica, & Iua Moſchata. Germanis, Ye Leger, Ye Lieber, ende ffelt Cypres. Gallis, Iue Moſcate.

Chamæpitey os *secũdum genus.*

Χαμαικύ παρισσος quasi humilis Cupressus. Germ. Cypreß. Brabantis Cypreß. Gallis Cypres. Forte est Dioscoridis Coris, folio enim constat Ericæ &c. Tragus yomt etiam chamæcyparissu agre &c.

χελιδόνιον μέγα.
Chelidoniũ maius, siue Hirundinaria maior: Offic. Chelidonia.
Germani, Groß Schwalmurtz Schwalbenkraut, Goldtwurtz, Ede Schelkraut, nominant.
Brabanti, Gouwortele, ẽde groote Gouwe.
Galli, Chelidone, & Esclayre.

χελιδόνιον μικρὸν.

Latinis Chelidoniũ minus, Hirundinaria minor. Offic. Ficaria, & Scrophularia minor.

Germanis, kleyn Scholwartz, kleyn Schwalben kraut, ffeig wartzẽkraut Blatern kraut, Vfaffen Hodlin Snde Meyẽkraut Brabantis, cleyn Speen cruyt.

Gallis, Basinet.

vid: Fuchsius in Icones

Hanc vocant Germani Dotterblumen, Mosz blumē, Matten blumen, Keel Wisz-blumen. Brabantis Dotterbloemen. Et videtur esse Σαυτόμορον cuius Constantinus in libris de Agricultura lib. 2. cap. 5 meminit.

Κλημάτις ἀφολιορυμ similitudine dicta δαφνοειδές: Plinio Clematis Ægyptia, & Chamædaphne Officis, quibusdam Pervinca & Vinca pervinca. Germa. Yngrün Vnd Syngrun.

Brabantis Vincoorde & Maechdenpalm. Gallis du Lisseron.

Κνικος.
Latinis
Cnicus et
Cnecus.
Officinis
Carthas
me. Brab.
& Ger:
manis,
Wilden
Saffraē.
Gallis
Safran
sauluage

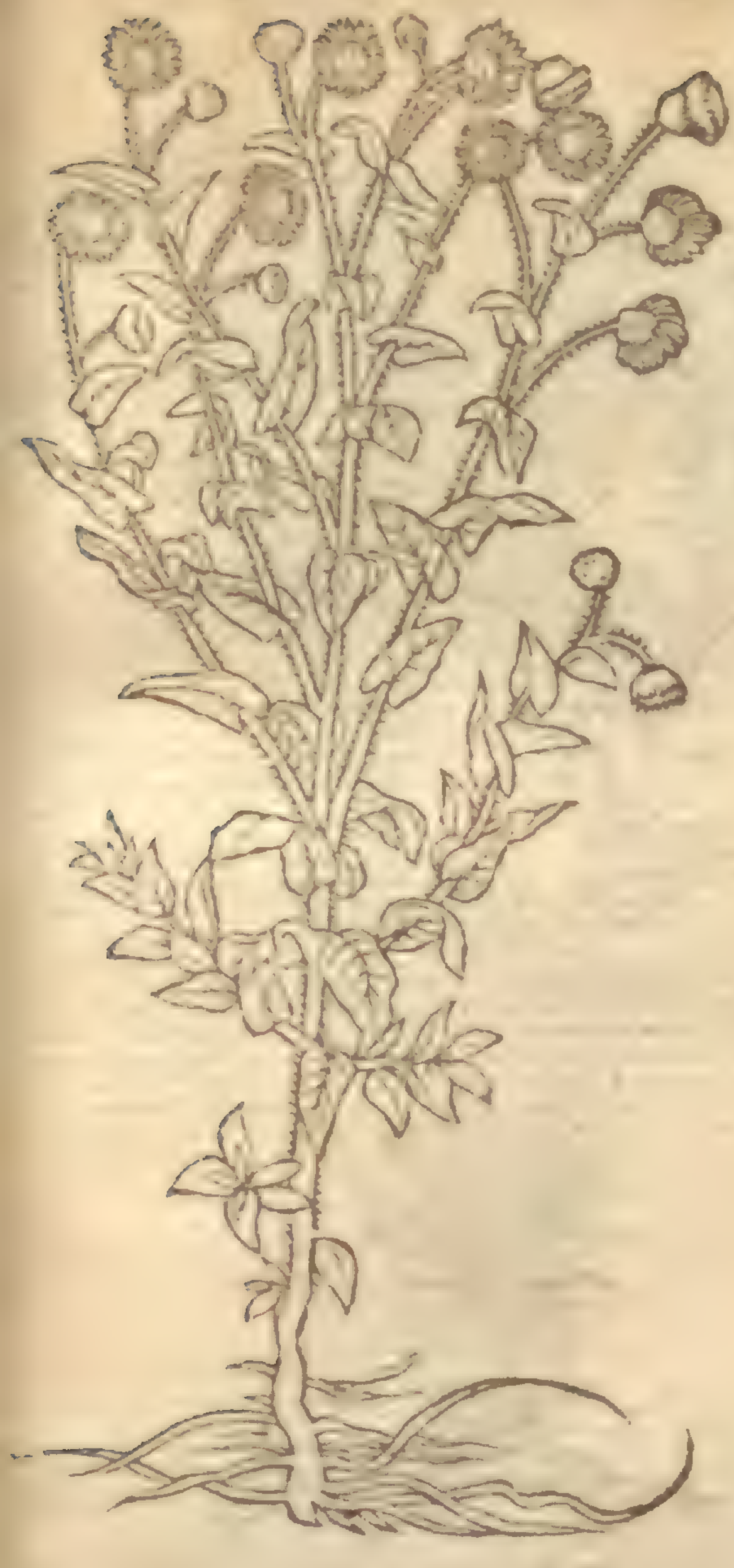

Κόνυζα. Latinis Conyza. Plinio etiam Cunila & Cunilago, Gazæ Policaria & Pulicaria. Germanis Durwurtz und Donnewurtz.

Cæterum quod hæc imago refert, primum est genus mauus, à Theophrasto mas nũcupatum.

Ἀστὴρ ἀττικός ἢ Βουβώνιον, quibusdam ἀστρων. Latinis Aster Atticus & Inguinalis Germanis, Weger kraut. Bruch kraut / Vnd Scharten kraut.

Κοτυληδών ἢ σκυτάλις ου κυμβάλιου. Latinis Acetabulum, Vmbilicus veneris, & Plinio Herba Coxendicum, Barbaris Scatum cœli & Scatũ cellus. narbekkruit

Officinæ male Vmbilicum Veneris, & Scatũ cœli vocant.

Brabãtis Pẽninck cruyt.

Phytosophia Belgarum, lib. 3.

Κοτυλη: ἡ ἑτερον ἢ κυμβάλιον. Latinis *Acetabulum alterũ, Cymbalium. Officinis Crassula maior.* Germanis Wũdkraut knabenkraut Fotzwang vnd Fotzwurtz. Brabantis Wonden cruyt ende Smeerwortele.

Nonnullis dicitur hæcherba Græcè ὀφθαλμικὴ ἢ ἐυφροσύνη. Latinè Oculáris & Euphrosyne. Officinis Eufrasia. German. Augentrost. Brabantis, Oogettrooft Gallis Eufrase.

Herbarijs hec herba vocatur Saxifraga rubra. Gallice pimprenelle Germanice Knoblaucht Sud Dude Carben. Brabantis Roode Steen brack. Gallice pimprenelle dulce & pimpé de. Nonnulli Ornoult ve quidam pimpi.

Barba capri, alijs Regina prati. Germ. Groſs geyſs bart vnd Waldt geyſsbart. Brabantis Reynette. Gallis Roynette & Barbe de chieure.

Malchæ herba in Officinis Pigamũ quasi πῆγανον dicitur. Brabanti Rhabarbere ẽde Balsche Rhabarbare nominant.

Γαλέοψις ἡ γαλεόβδολον Græc. Latinis Galeopsis & Vrtica labeo. Officinis, Scrophularia maior, nonnullis Castrangula & Ficaria. Germ. Braunwurtz/ Hanwurtz/ Vnd Groß Feigwartzenkraut Brabantis Groot Speencruyt Gallis Scrophulaire

Γεράνιον. Latinis Geranium & Gruinalis. Offic. hoc primũ genus appellatur Rostrum Ciconiæ, Acus pastoris, & Acus mutata. Germ. Storken schnabel. Brabantis Dyeuaers beck. Gallis, Bec de Cicogne

Γεράνιον ἕτερον. Geranium alterum Dioscoridis. Receptioribus Geranium columbinum. Officinis Pes columbæ, & Pes colũbinus. Germanis Tauben fuss. Brabantis Duyuen Voet. Gallis, Pied de Colũbe.

Gruinalis & Geraniũ gruinale. Germa. Kranichhals. Brabantis Traenẽ hals

Germanis
Blutwurtz.
Brabantis
Bloetwortele.

Γεράνιον Βατραχιοειδὲς, ἀβατράχου, id est Ranunculi similitudine, nonnullis dicitur Gratia dei. Germ. Godsgnade Brabantis Blauw Boterbloemen.

Γλαῦξ ἡ γαλαξ. Latinis Glaux & Galax. Officinis incognita.

Πολύγαλον Græcis. Latinis Polygalum & Polygala. Germanis Creutz-blum. Brabantis Cruys-bloeme.

ἑλξίνη ἢ περδικίου Latinis Muralium, Perdicium & Vrceolaris nominatur, nonnullis Parietaria Perdicalis & Muralis. Officinis Paritaria. Germanis Tag vnd nacht/ Maurkraut. Brabantis Paritarie/ Glaskrupt. Gallis Parietaire.

ἄλσινη Latinis Alsine. Nōnulli Hippia maior. Officinis incognita.

Offici. hæc herba nominatur, Morsus gallinæ & Hippia minor. Germanis Vogelkraut/ Hundtserbiss. Brabantis Muer ede Vogelcruyt. Gallis Morgeline. Habetur ex genere Alsines

Et hæc Alsines generibus esse creditur. Germani Kleyn Vogel Kraut. Brabanti Cleyn Voghelcruyt nominant.

Μυὸς ὠτα Græcis. Latinis Auricula muris dicitur Germanis Meuszorlin. Brabantis, Muysoore. Gallis Oreille de souris.

Ἀναγαλλὶς. Latin. Anagallis, Plinio Corchorus: Germanis Gauch Heyl. Brabantis Guychel Heyl. Gallis Moron. Primũ genus Puniceo flore mas dicitur

Cæruleo flore Anagallis, fœmina dicitur. Inuenitur & tertia nunc flore luteo.

ἐλατίνη.
Elatine, nõ nullis etiam Morsus gallinæ. Germanis, Hunerbiss. Brabantis Hoenderbeet.

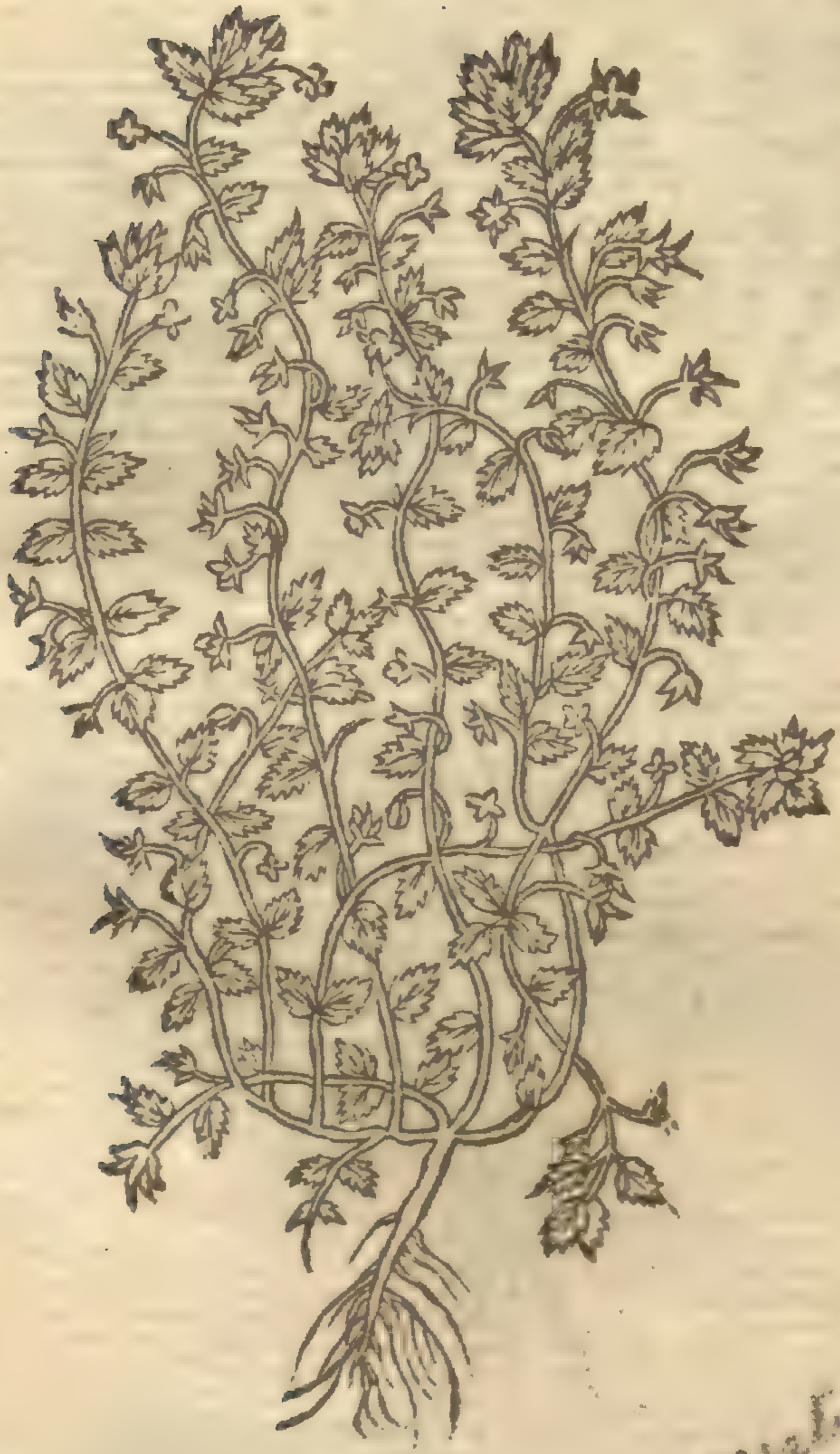

Germani Hunerſerb. *Brabanti* Hoelder etue *nominant, habetur ex* Elatines *genere.*

Recentio-
ribus Sper
gula.
Brabantis
Spurrie
dicitur,
Grata bo-
um pabulo

ἐυπατώρια op. Latinis Eupatorium vel Hepatorium. Officinis Agrimonia Nonnullis Ferraria minor, Concordia, Marmorella. Germanis. Dorrmenig vnd Bruckwurtz. Brabantis Agrimonie Gallis Agremoine.

Officinæ Hepatorium nominant.

Germani kunigundkraut/ Wasserdost.

Brabanti, Boskruit.

Galli Eupatoire.

Doctiores Pseudohepatorion. primũ genus notissimum mas dicitur.

Alterum Pseudohepatorij genus, fœmina vocatur vbiq; frequens, sed officinis incognitum.

Germanis Leberkraut/ Edel Leberkraut Vnd Gulden klee Brabantis Edel Leuerkrut Herbarijs Hepatica nominas tur.

ἡλιοτρόπι ον μέγα ἢ σκορπίου ρον. Latinis Solaris maior, & Heliotropium magnū. Herbarijs herba Cancri.

ἡλιοτρόπιον μικρον. *Solaris minor, Heliotropion parvum.*

Ab Herbarijs paßim Scorpioides mas appellatur, alia tamen ἀσκορπιοειδὴς Dioscoridis

Hæc priori similis Scorpiodes fœmina nuncupatur.

ὑπερικόν. Hypericum Latinis. Officinis Hypericō perforata, & Fuga dæmonum. Germanis, S. Johans kraut. Brabantis Sint Jans cruyt. Gallis Millepertuys.

ἄσκυρον. Latinis Asyrum. Germanis Hart-haw vnd waldthoff Brabantis, Herthoy. Officinis incognitum.

Hypericum
Sea Thistle. Jun

Mapiraa Graec

Sa Zwinb. fec.

Ascyri hoc magis est genus quã Androsæmi Germanis, kunrath. Brabantis Coenract dicitur.

Ἀνδρόσαιμον. Androsæmum. Officinis incognitum.

ἰσάτις ἥμε ſ Græcis Latinis Iſatis ſatiua, et Glaſtum ſatiuum. Herbarijs Guadū. Germanis zā Weydt. Brabantis, Weedt. Gallis Guede ou paſtel.

ἰσάτις ἄς γεια Isatis ſylueſtris prior ſimilis non ſeritur ſed ſua ſponte prouenit.

Lutea herba, & flos Tinctorius Herbarijs dicitur. Brabantis Wouwe. Vsus eius in tingendis lutco & viridi colore lanis.

Græcis λίνον.
Latinis Linum
Germanis
ffLachſs.
Brabantis,
Vlaſch.
Gallis du Lin.

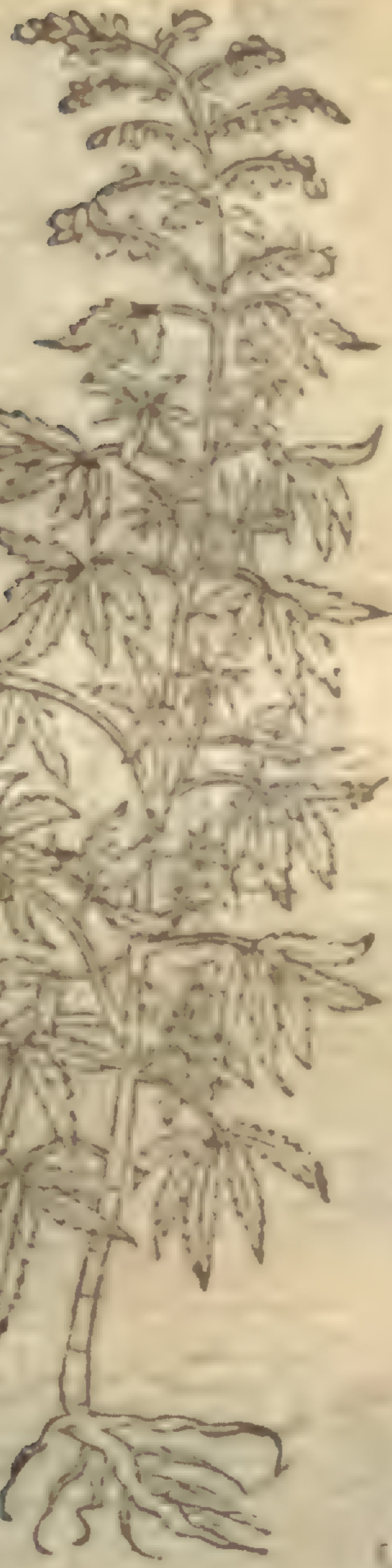

Κάνναβις ἥμερος
ἢ σχοινόφρυον
ἢ κασίφλον Græcis.
Latinis Cannabis
ſativa. Germanis
Zam. Hanff.
Brabantis
Kemp.
Gallis Chanvre.

Λυσιμάχιον. Latinis Lysimachium & Lysimachia, Herbarijs Salicaria, Officinis non notum.

Germanis Geel Weiderich/ Brabantis Wederick. Gallis Cornelle & Pelle bosse. Et hoc quidem verum est Lysimachium, reli: qua vero falsa, quæ propter similitudinem quandam foliorum Lysimachia appellantur.

Herbarijs & nõ nullis officinis ſũ lius ante patrẽ; nominatur.

Germanis

Rot Welderich

Brabantis,

Root wederick

Id eſt, Lyſimachi um purpureum, huius herbæ tres ad minus ſunt ſpecies, quas re quire in hiſtoriâ noſtra vernacu la, lib. 1. cap. 47.

Hoc *Pseudo Lysimachium Brabanti* Partycke *nuncupant.*

Lysimachium cæruleũ Herbarijs Blauw Wederick. Rarum est.

Πράσιον.
Latinis Marrubium. Officinis Prasiũ.
Germanis Weisser Andorn/ Marobel Bnd Gods Bergs.
Brabantis Maeskroute ende Maeskruyde.
Gallis Marrubin & Marochemin.

Βαλλωτή ἡ μέλαν πρά σιον. Latin. Ballote, Lamium rubrum hir grũ & Marrubiastrum. Offici. Prasiumfœtidũ. Germanis Schwartz Andoorn. Brabantis Swerte Maeltonie. Gallis Marrubin noir.

στάχυς. Latinis quoq; Stachys. Officinis incognita. Ger. Feld Andorn / Bnd rieckender Andorn. Brabantis Rieckende Wackroute Gallis Sauge saulua-ge, ou Sauge demontaigne.

Μελισσόφυλλον ἢ μελιφύλλον. Latinis Apiastrũ, Melittæna & Citrago. Officinis incognitum. Germa. Honigblum. Brabantis Hueníchbloeme.

Melissa vulgaris officinæ pro Melissophyllo tuntur. Germani vocant Wantzen-kraut/ Mutterkraut. Brabanti, Confilie de greyn. Galli Melisse

Germanis. Hertzge spert vnd Hertzghe span. Brabantis. Hertsghe span. Vnde Hers barijs Cardiaca appellatur. Gallis Agripaulme.

Λινόζωσις ἄρρην ἑρμοῦ βοτάνιον. Latinis Mercurialis mas. Germanis zam Bingelkraut/ kuwurtz/ vnd Mercurius kraut. Brabantis Tam Bingelcruyt ende Mercuriael. Gallis Mercuriale.

Λινόζωσις ὑῆλυ. *Mercurialis fœmina cum priori re & nomine similis, semine solo differens.*

Κυνοκράμβη ἢ λινόσωσις ἄγρια, Romanis Canina brassica & Mercurialis sylvestris. Germanis Waldt Bengelkraut Vnd Hundszkol. Brabantis Wilde Mercuriael. Gallis Chou de chien.

Σουρις. Osyris. Officinis Linaria, nonnullis Pseudolinum & Vrmulis. Germanis Lynkraut/ Flachßkraut Harnkraut/ Vnser frauwē flachß/ wildt flachß/ krotten flachß. Brabantis, Wildt blasch Gallis Lin saul uage.

Recẽtioribus Bursa pastoris nominatur.

German. D. schel kraut / Heckel-kraut.

Brabãtis Teskẽs cruyt ende Borse kens cruyt.

Gallis Bourse de bergier.

Πεντάφυλλον ἢ πεντα-
φυλλίς.

Lati. Quinquefolium.

Officinis Pẽtaphyllon.

Germanis, Funff fingerkraut/ vnd funff blat.

Brabantis, Vijfvinger cruyt.

Gallis Quinte fuellie.

Multa Pentaphylli nũc reperiũtur genera. Ex quibus primum, vocatur Pentaphyllum luteum magnum.

Teutonice, Grootgeel Vijfuigercruyt.

Secundum Quinquefolij genus Pentaphyllum luteum minus dicitur. Teutonicè, Cleyn geel Vijfvingherskruyt.

Tertiũ genus albo flore Albũ nominatur. Teutonice, Wit Vijfblat ghecruyt.

Potentilla alba 1ª
Ger Emac. 623

Quartum flore ex rubeo puniceum inclinante, Rubeum appellamus vulgo

Root Vinfdlin Ghercruyt.

Recentioribus Tormentilla etiam ἑπτάφυλλον Græcè, & Latinè Septifoliũ nominatur. Germanis, Birckwurtz/ Vnd rot Hepl wurtz. Brabantis & Gallis, Tormentille.

Fragraria Germanis, Erdberey kraut. Brabantis, Eerdtbe= ſien cruyt. Gallis, Frayſier. Fructũ Latini vocant Fragra. Germani, Erdberey Brabanti, Eerdtbe= ſien. Galli, Frayſes.

Herbarijs, Argentina & Potentilla nōnullis, Agrimonia syluestris, aut Tanacetū syluestre. Germanis, Grensich Grensing Brabantis, & Gallis, Argētine

Piloſella maior. Germanis. Groſs Meuſzor. nonnullis Herdniſch Wundt-kraut. Groote Muyſorze Brabantis.

Piloſella media. Germanis Mageſkraut & nonnullis Meuſzor. Brabantis, Mageſtruyt. Gallis Piloſelle. Officinis perperam Auricula muris, vide Annotationes.

Piloſella minor. Germanis Meuſzorlin/ Vnd Haſenpfoetlin. Brabantis, Cleyn Magedruyt.

ξηλειόχρυσον à Theophrasto Græcè. Latinè Aurelia à Gaza nũcupatur, alia tamen ab ξηλιχρυσος Dioscoridis. Officinis Stæcas citrina & Sæcados citrinum, quibusdam Tinearia & Amaranthus luteus. Germanis Rheinblumen / Mottē blumen vnd Motten kraut.

Brabanti,
Rheynbloemen.

Videtur esse Dioscoridis ἀγήρατον, Latine Ageratum nominant.

Γναφάλιον. Latine Centunculus Tomentum, Centuncularis Tomentitia. Officinis incognita Germanis, Rhurkraut. Brabantis Rhuercruyt ende Rostmelizoëcruyt Gallis Herbe ou cotton.

Ἀρνόγλωσσος ἢ ἄρνειος ἢ προβάτειον πολύνευρος καὶ ἑπτάπλευρος.

Latinis Plantago. Germa. Wegherich Und Schaaff zunge. Brabantis, Wechbree. Gallis Plantain. *Multaho die genera inueniũtur.* Primũ maior Plãtago dicitur. Germanis, Roter Wegerich/ Id est Plantago rubea.

Herbarijs Plã tago media. Germanis, Breiter Wegherich. Brabantis, Breet Weeghree.

P. media. 5
In Junio. 37

Hæc ſpecies Græcis πεντάνευρον & Latinis Quinqueneruia quoq; dicitur. Nonnullis Lanceolata & Lanceola. Germanis, Spitzer wegerich Brabantis Cleyn Wechbree ende Hõdteribbe. Gallis Lãceolette & Lãceole.

In ſolo maritimo tractu hæc Plantago provenit, paucis viſa.

Herbarijs Cornu ceruinum & herbastelle aut Stellaria dicitur. Brabantis, Hertshoren ende Grauin nectuyt. Putatur esse κορωνόπους Id est, Cornicis pes, sed male, vnde & Pseudocoronopus appellata est.

Ruellius li. 2. ca. 62 hãc describit, nomis narq; coronopum, quanquam nec hæc verus est κορωνόπους

Μυόσουρον.
Latinis Cauda murina.
Brabantis, Muyse steert kins.
Recentiorum inuentum.

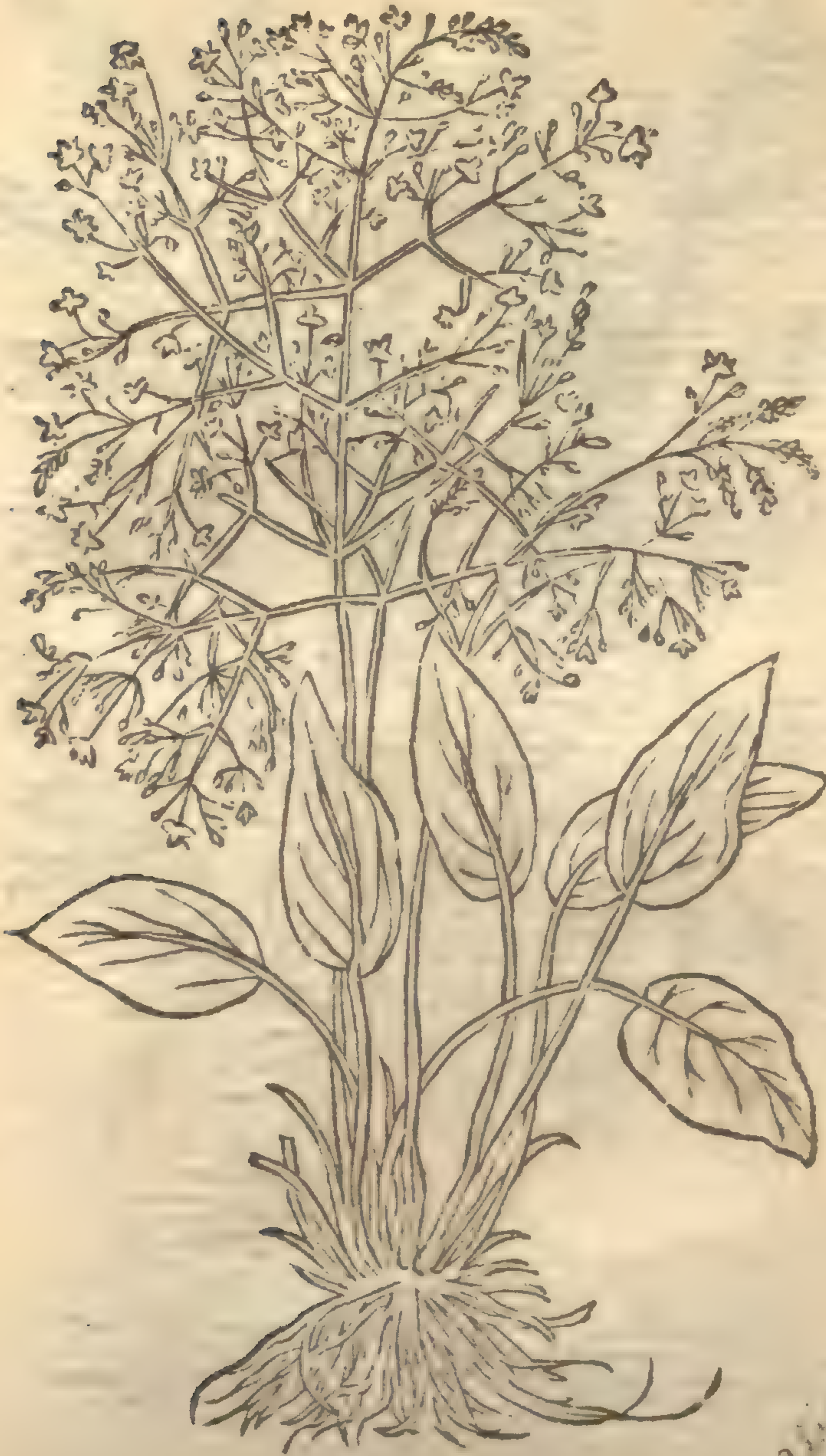

Plãtago aquatica & palustris. Germa. Wasser wegberich vnd froschloffel kraut.

Brabantis, Water Wech bree.

Gallis Plantain deaue.

Non est Damasonium aut Alisma.

Πολύγονον, Latinis Sanguinaria, Sanguinalis et Proserpinaca.

Primũ genus πολυγονον ἄρρεν Græcis. Seminalis Latinis dicitur. Officinis Corrigiola & Centumnodia. Germanis, Weggras vnd Wegtritt. Brabantis, Dreckgras/ Dreckkõs gras vnde Darmknop. Gallis Corrigiole.

Πολύγονον θῆλυ
Sanguinalis fœmina. Officinis incognita, alia certè ab Equiseto, nascitur in paludibus.

Videtur ex Polygoni generibus apud Plinii esse. Germani ac Brabanti, knawel vocãt. prouenit in aruis & secus aggeres.

ἵππουρις ἢ ἔφυδρον καὶ ἀνάβασις. Latinis Equisetũ Equinalis & Salix equina. Officinis Cauda equina. Germanis, Schafthew Brabantis, Peerdtstaert. Gallis Queue de cheual.

Herbariorum nonnullis Asprella. Germanis, Grosz Schaff theuw. Roszschwätz Pferd schwantz. Roszwedel. Brabantis, Peertsteert.

E. Silvaticum 3
In Pomerania. 323

ἵππουρις ἑτέρα Ἡκύτιον Græcis Latinis Equiſetũ minus, & Equitis um. Nonnullis Scenola. Germanis, klein Schaffſtew/katzen wedel/katzen ſchwantz. Brabantis, Cleyn Veert ſteert ende Cattenſteert. Non eſt Polygonum fœmina.

πολυγόνατον. Latinis nomẽ seruat Græcum. Officinæ Sigillum Solomonis vocant. Germani, Weiſs wurtz. Brabanti, Salomons segßel. Galli, Signet de Salomó. Hoc primum genus recentiores ad differentiam alterius vocãt Polygonatũ Latifolium.

Polygonasti nouũ genus Angustifoliũ cognominatum.

ποταμογει
των. Lati-
nis Fontalis
& Fontina-
lis, nonnullis
Spicata.
Germanis,
Zamkraut.
Brabantis,
Ffonteyn
cruyt.
Gallis Eſpïj
deaue. Non
eſt extra om
nem contro-
uerſiam.

Innascitur aquis vt prior, graui odore prædita, flore candido, vocatur à nõnullis Teutonice Water Vilierẽ Id est, Viola aquatica aut palustris.

Et hæc paluſtris herba eſt varias induens formas, vt in hiſtoria noſtra diximus lib.1.cap: 68.flore albo, Ranunculis ſimili, vocatur Polyanthes mon aut Ranunculus paluſtris. Officinæ tamen nõnullæ Hepaticã aquaticam & paluſtrẽ nominant:

Πήγα νον. Latin. Ruta, Apulcio Eris phion. Hortẽ ſegen. πήγα νον ἵης μερον κοι κή πεύ. τον. Latin. Ruta horten ſis dici tur. of ficinis Ruta. Germa nis, zam Rautẽ Wein Rautẽ Brabã tis, Wein Rute. Gallis, Rue de iardyn.

πήγανον ἄγριον καὶ ὄρειον. Ruta sylvestris siue montana, nonnullis Molij et Harmala Apuleio Viperalis Officinis Harmel.

ὑπέκοον. Latinis Hypecoũ, nonnullis Hypophacon. Officinis incognitum. Apud Zeslandos nascitur sua sponte.

Scabiosa Herbarijs & Officinis nominatur, nõnullis ψώρα Psora. Germanis, Apostem kraut Vnd Grindt kraut. Brabantis Scabiose Gallis Scabieuse. Multa Scabiosæ genera, primũ vulgatissimum, in Officinis frequens, secundũ priori simile, sed omniũ minimum.

Scabiosa arvensis, I. Ger. 716

Tertium Scá bioſæ genus. Brabantis, Scaeps ſca bioſe/ Id eſt, Ouina aut Ouilla ſcabioſa.

Et hæc Scabiosæ esse species videtur. Officinæ Iaceã nigram vocãt vulgo Masterſtlon.

Nec hæc Scabiosis dißimilis est Officinis & herbarijs Morsus diaboli nuncupatur. Germanis Teuffels abbiß. Brabantis, Dupuels beet. Gallis mors de diable.

Σκόρδιον. Latinis Scordium & Trixago palustris. Nonnullis Miridatum. Germanis, Wasserbatenig Lachen Knoblauch. Gallis, Scordion

Τεύκριον ἢ Τεύκρις.
Latinè Teucrium.
Germanis, Groß Batengel.
Officinis incognitum.

Αἰείζωον. Latinis Sedum & Semperuiuũ, Apuleio Vitalis. Primum genus vocatur Αἰείζωον μέγα. Latinè Sẽperuiuum maius aut magnũ Apuleio ξως ὀφθαλμου καὶ στέργμα δρου. Officinis Barba Iouis. Germanis Hauswurtz/ Gross Donderbar. Brabantis, Dõderbaert Gallis, Ioubarbe.

Ἀειζωον μικρον: Sempervivum Sedum minus, à nonnullis τριθαλές. Teutonice Kleyn Donderbaer. Gallis Trique madame.

Ex dēs ζώδ quo quegene re eſſe vi detur.

Officinæ Craſſulā minorem & Ver micularē nomināt Brabanti Blade looſe/en de Pape ruſſe kens.

Tertium Sem peruiui genus quod nonnulli Græcorũ ἀνθράχνην ἀγρίαν. Id est, Portulacã syluestrem nominant. Romanis Illecebra. Germanis, Maurpfeffer Vnd katzen treublin. Brabantis, Muerpeper. Gallis, Pain doyseau.

Τράγος ἢ σκορπίος. Latinis Tragus, *nascitur in maritimis Zelandiæ.*

βαλίκτρον
ἢ θάλικτρον
Latinis
Thalictrum
& Thalis
ctrum. Her-
baris Sophia
Germanis,
Weisenen
Brabantis;
Fyecruyt.

Τηλέφιον.
Telephium.
Herbarijs Cochlearia.
Germanis, Loffelkraut/
Brabantis & Batauis, Lepelcruyt.

Φλόμος. Latinis, Verbascũ, nonnullis Cãdelaregia, Candelaria & Lanaria. Officinis Tapsus barbatus. Germanis, Wullkraut/ Kertzenkraut. Brabantis, Wolfcruyt/ Wolfsbladeren. Gallis Bouillon. Primũ genus Album dicitur in quo intelligũtur mas & fœmina

Verbascũ album fœmina flore cãdido, foliis, quàm prius, maioribus.

Verbascũ lu teũ fœmina flore ex luteo palleſcente, folijs magnis mollibus & candidis.

Verbascũ nigrũ foliis asperioribus & nigrioribus.

Φλόμος ἄγριος. Verbascū sylvestre, Saluiæ simile, non Officinis modo verū Herbarijs omnibus ferè incognitum. Quod enim pro Verbasco sylvestri exhibent, nigrum Verbascum esse dicimus.

Blattaria Plinio dicta. Germanis, Schabenkraut/ Und Goldt-knopfin. Brabantis, Wetterwruyt. Videtur esse Verbasci nigri species.

Verbascu-
lum album.
Officinæ
Primulam
veris nomi
nant & her
bam Paraly
sis. Germa.
Weiss Ba
thonie/
Und weiss
Schlussel-
blumen.
Brabantis,
Witte Be
tonie ende
witte slue
telbloemē.

Verbasculũ minus. Officinis Premula veris minor. Brabãtis Cleyn witte Betonie / ende enkel Sluetel bloemen. Φλομιδίων. altera apud Dioscoridẽ species.

Αἰθιοπὶς Græcis. Latinis quoq; Æthiopis dicitur. Officinis incognita.

Pulmonariã & Pulmonalem Officinæ nostrates hanc vocant. Est tamen et alia Pulmonaria quæ ex Muſci generibus est. Brabanti hãc herbam, Onſer Vrouwen melckcruyt / ende onſer Vrouwen ſpijnominant, videtur ex Verbaſculi generibus eſſe.

Περιστερεὼν, nonnulis περιστερεὼν ὀρθιός. Latinis Verbenaca. Officinis Verbena. Herbarijs huius seculi Verbena recta. Germa. Eysen-kraut / Eysenhart. Brabantis, Verbene. Gallis, Verueine.

Ἱερα Βοτάνη. Sacra herba, nõnullis veterum & nostra ætate quibusdam, περιστερὰ ἀν ὕσσωπος & Verbena aut Verbenaca supina. Officinæ perperam Chamedrym vocant.

Germanis, Erd:weyzanck

Genera eius duo autore Plinio mas & fœmina. Mas appellatur quæ rarioribus est folys.

Hæc præcedē: te magis est Fō lioſa, alioqui ſet omnia ſi: milis.

Ακαλύφη. Latinis Vrtica. Germanis, Neſſel. Brabantis, Meteley. Gallis Ortie.

Primum genus ἀκαλύφη ἄγρια. Vrtica ſylueſtris Dioſcoridi dicitur. Recentioribus Vrtica Romana, & Vrtica mas. Germanis, Welſchneſſel. Brabantis, Roomſche Meteley Semen habet Lini ſemini ſimile.

Vulgò, Vrtica communis. Herbarijs Vrtica fœmina. Germanis, Brennend Nessel. Brabantis, Groote Netelen dicitur.

Vrticæ minus genus. Cania Plinio dicitur Germanis, Heyter Nesſel/ vnd Haberneſſel. Brabantis, Heete Neteſſen. Gallis, Petite Ortie. Hæc duo Vrticæ genera ad minus agreſte genus à Dioſcoride refer runtur.

Lamium & Ao nonium aut Ano nium Plinio. Ofs ficinis & vulgò Vrtica iners aut Vrtica mor tua dicitur.

Germanis, Todt Nessel/ Taub Nessel.

Brabantis, Dooue Netele

Gallis, Ortie mort.

σιδηρίτις. Sideritis. Primum genus Germanis, Glidkraut. Brabantis, Ledertruyt. Gallis, Apparitoire. Secundum genus Herbary Osmundam vocant de quo infra inter Filicum genera. Tertium genus Geranium Robertianum, de quo supra folio 49.

Officinis Bugula. Herbarijs Cõ solida media. Germanis, Guntzel Vnd gulde Guntzel dicitur. Brabantis, Senegroen.

Brunella aut Prunella. German. Braunell. Brabantis, Buynelle

Gariophyllata, nonnullis Sanamunda, Benedicta aut Nardus rustica.

Germanis, Benedictē-wurtz.

Brabantis, Gariofillate.

Gallis Galiot.

Λειμόνιον.
Limoniũ Latinis & Beta syluestris, ac terræ timbulum.
Germanis, Wintergrũ. Holtzmangoldt.
Brabantis, Wintergruen.
Officinis Pyrola.

ὀφιόγλωσσον & Lingua serpentis nonnullis dicitur. Herbarijs autem Lancea Christi. German. Naterzungelin.

Hæc herbā Herbarijs noſtri temporis Lunaria minor dicitur, Lunariam tamē maiorem nemo nouit.

Germanis, Monkraut Vnd Monrautten.

Brabantis, Maſcruyt.

Gallis, Taure ou Lunaire. Videtur eſſe ex Filicum generibus.

Perfoliatum & Perfoliatam Herbarij nominant.
Germani, Durchwachs.
Brabanti, Duerwas.
Galli, Perfoliate. *Fortè est Dioscoridis Cacalia.*

Pimpinella etiam Bipennula, Sanguis sorba & Pampinula dicitur alia à Saxifraga quæ Bibinella nominatur.

Germanis, kolbles-kraut/Hergots bartlin Blutkraut vnd Wegel kraut.

Brabantis, Pimpnelle.

Gallis Sãgui sorbe.

Primum genus maius sylvestre est, nascitur in pratis.

Sanguisorba. Pimpinella.

Pimpinella minor in hortis ſeritur, et maiorẽ odoris præſtantia ſuperat.

Sanicula nõ nullis Dis pensia. Germanis, Hanickel. Brabantis, Hanikel. Gallis, Senicle.

Alchimilla & Achimilla nõnullis Plãta leonis & Pes leonis, non est tamẽ Dioscoridis Leontopodion.

Germanis, Synauw/ Lewenfuss/ Lewentapen vnd groß Sanct kel.

Brabantis, Sinnauw/ Onser Vrou wen mantel ende groote Sanckel.

Gallis, Pied de Lyon.

Ex Solidaginũ ge-
nere eſt, vocaturq;
ab Herbarijs Con-
ſolida aut Solida-
go ſarracenica.
Germanis,
Heidniſchwund
kraut.
Brabantis,
Heydens wondt
cruyt.

Virga aurea passim ab Herbarijs hæc herba nuncupatur, neq; aliud nomen habet, putatur Solidaginis sarracenicæ esse genus.

Σπατιώ-
της. Latinis
Stratiotes
& Militas
ris:
Primum ge
nus σπατι-
ώτης ποτά-
μιος. Lati-
nis Stratio
tes fluuiati
lis, aut Mili
taris fluuia
lis dicitur.
Officinis in
cognita.

στρατιώτης χιλιόφυλλος. Latinè, Stratiotes aut Militaris millefolia. Officinis incognita.

Αχίλλειος
Latinis Achillion aut Achillea, nōnullis Achillea ſideritis, alijs Diodela. Officinis peregrina Milleſolium: Germanis, Garb/ Schuffgarb/ Schaffryp/ vnd Tauſentblad. Brabantis, Geruwe Gallis Milleſueille.

Achillea media pallescens
Ger. Prob. 327

σύμφυτον Symphytum Symphyti altera ſpecies quæ σύμφυτον μέγα & Symphytum magnũ dicitur. Latinis Solida go. Officin. Cõſolida maior. Germa. Walwurtz Schmerwurtz/ Schwartzwurtz. Brabantis, Walwortele. Gallis, Coufyre.

Violarum multagenera. Hoc genus Græci ἴον μορφῦ ϱᾶμ. Latini Violam nigram & Violam purpuream nominant. Officinæ simpliciter Violam. Germani, Blauw Veiel oder Wirtzē Violen. Brabanti, Violetten. Gall. Violette des mars.

V. odorata
Sw. Fuchs. 314

φλόξ ἡ φλόγιωμ aut φλόγις ογ. Latinis, Flamma, & Viola flammea. Officinis, herba Trinitatis. Herbariorũ nonnullis lacea & herba Clauellata. Germanis.

Freyſſam/ Freyſſamkraut/ Vnd Dreyfeltig keytblumẽ Brabantis, Penſeen. Gallis, Penſees.

Violam lutẽ am à Leuco ijs, Plinius distinguit. Officinæ Keyri nominant. Germ. Geel Violaten. Brabanti, Steen Violieren. Galli, girofle iaulne. Habetur ex Leucoiorũ familia.

Λευκόϊον.
Latin. Viola alba. Germ. Defel. Bra. Dilieten. Duo huius generis, vnum quod à satione anno altero, & deinde aliquot sequentibus, primo vere floret, alterum priori simile minus tantum & tenerius, quod vere sequente mense Augusto vt plurimum flores profert. Primum genus Brabanti Stock Dilieten, alterum Heete Dilieten nominant Vtriusq; flores aut sunt rubei aut ex purpureo in puniceum inclinantes aut albi, aut cineri candidiori colore proximi.

Viola purpurea vulgaris, L
Ger Buch. 315

Violæ matronales, nõnullis Violæ hyemales. Germanis, Winter Violen. Brabantis; Mastbloemen. Non sunt Leucoia.

Viola latifolia. Herbarijs Bolbonac appellatur. Brabantis, Pennincken Bloemen.

Horũ florũ multa sunt genera quæ oĩa sub Bet Jovis kũs. Idest Vetonicæ nomine cõplecti putantur, quanquam nõnulli Cãstabricam Plinij existiment. Primũ genus, Vetonica coronaria & Veronica altilis dicitur, nonnullis Ocellus & barbarica. Germanis, Grasz-Blumen/ Und Negelin. Brabantis, Ginoffelen. Gallis, Oeyllets.

Dianthus Caryophyllus L. Sp. Plant. 587

In Officinis nonnullis herba Tunica nuncupatur.
Germanis,
Dondernegelin/
Ffeldtnegelin/
Heydeblumlin/
Blutstropfffle.
Brabantis,
Keykens.
Gallis, Des Armoiries.

Vetonica altis lis minor. Germanis, Mutwille Vnd Hochmut vnde & Latinè Superba. Brabantis, Pluymkens.

Germanis,
Bauchblum.
Id est, flos cuculi
nuncupatur.
Brabantis,
Crayenbloem-
kens, mijra
Fs abundat.

λυχνὶς σεφανω-
ματικὴ. Latinè
Lychnis coronaria
& Lychnis ſatiua.
Germanis,
Margenroſzlin/
Vnd Marien ro-
ſen.
Brabantis,
Chriſtus oogh en
Non eſt Thryallis
aut Lychnitis di-
cta Verbaſci tertia
ſpecies.

Λυχνὶς ἄγρια. Lychnis ſylueſtris Herbariorum nonnullis male ſaponaria. Germanis Lydweyck Widerſtoſz/ Vnd wilder Margēroſzlin. Brabantis Jenettekēe. Duo eius genera vnum flore cādido, maius: alterum flore purpureo minus.

ἄνθεμον φυλλῶδες Theophrasti. Latinè, Anthemum folioſum, vel vt Gaza vertit, Nigella folioſa. Herbaris Nigellaſtrum vel Githago. Germanis, Raden vnd kornroſs Brabantis, Negelbloemen. Gallis, Yuraye. Non eſt Lolium.

Κύανος.
Cyanus flos Herbarys, Baptiſecus la aut Elaptiſecula. Germanis, Cornblumen. Brabantis, Cozenbloemen ende Roggbloemen. Gallis, Blaneole, Blute & Aubfoin.

Hæc putatur esse Verbasci tertiũ genus Thryallis & Lychnitis cognominatum. Germanis Walot corn blumen. Brabantis, Groote Cotenbloemen.

Calendula Herbarijs & Officinis. Germanis Ringelblumen. Brabantis. Goudtbloemen Gallis Soulcie. Nõnullis Caltha aut Calthula creditur, non est tamen Caltha Plinij, quæ cõcolor Calathianę est, sed potest esse Vergilij quam luteolam in Eglogis cecinit.

Hæc ὀνόβρυχις Onobrychis esse dicitur. Brabã. Vrouwenspiegel.

Nascitur apud nos in arvis inter Segetes & Frumenta.

Αλωπέκουρος. Cauda Vulpina.
German. kuweyssen
Id est, Triticũ vaccinum.
Braban. Peertsbloemen.
Et hæc inter Frumenta nascitur.

DELPHINIVM.

Δελφίνιον.
Latinis Delphinium. Herbarijs quibusdã, Flos regius & Flos equestris.
Germanis Zam Ritterspozn.
Brabantis, Groote Ridderspozen.
Seritur in hortis.

βυκίνυς ἢ δελφίνιον ἕτερον. Bucinum siue Delphiniũ alterum Latinis. Officinis Consolida regalis. } Germanis Ritter-spozn. Brabantis Ridderspo ren.

Recentiori bus Aquile gia & Aquileia hic flos dicitur Germanis, Agleyбnd Ageley. Brabantis, Akeleye. Gallis, Ancolie.

Hanc vocant recentiores Barbã hirci, creduntq; esse Τραγοπώγωνα siue κόμην. Latinis, Barbula hirci & Come di hirci. Germanis, Bocksbart/ Bauchbzoot. Brabantis, Bocxbaert ende Josephs bloemen. Gallis Barbe de bouc. Duo eius genera vnum lutei, alterum purpureo flore.

Amarãthum purpureum hunc florẽ recentiores nũcupant, & a moris florem Germani, Hamatblumẽ vnd ffloramoz. *Brabanti,* ffluweelbloemen. *Galli* Passeuelours. *Duo huius genera, maius & minus quod pulcherrimum. Neutrum Amaranthus verus, sed potius Bliti species.*

Celosia amaranthoides L.
Fuchs. 185

Bellis Plinio etiam Bellius Mains genus syluestre est. Germanis Gross Wass lieben. Brabantis, Groote Madeleuen.

Herbarijs nõ nullis hæc Bellis ſpecies vocatur. Conſolida minor & herba Margarita. Germa: Maſzlieben ende Maſſuſelen. Brabantis, Madelieuẽ/ ende kerſſouwen. Gallis, Marguerites ou Paſquettes.

Solo flore ab altero minori distat quem habet simpliciorem, eisdem nominibus & viribus preditus.

Plurima sunt herbarum genera, quarum flores Calathi inuersi formã referunt, ex quibus duæ, recentiorem Cerui cariæ vulariæ & τραχήλιαι nũcupantur. Germanis, Hatzkraut. Brabantis, Hals cruyt. Primũ genus maius est, flore ceruleo aut candido.

Τραχήλιον μικρόν. Trachelium aut Cerulcaria minor. Brabantis Cleyn Halfcruyt.

Calathiana Viola, à Calathi similitudine, vt inquit Plinius nomẽ habet, Autũno prouenit, vnde & Autumnalis Viola vocatur.

Brabantis, Blauw Veselkens ende Duysent schoon.

Viola Mariana. Vulgò Mariettes, flos insignis pulchritudinis, purpureus, Violæ nigræ colore sed dilutiore, tota æstate floret.

Campanula cerulea, nõ: nullis Herbarijs, Belle vi dere. Brabantis Blauw clockxkens.

Hæc videtur Plinij Cal: tha. Duo huius genera, Maius satiuum & hor: tense. Minus syluestre.

Digitalis, Campanula sylvestris & no la sylvestris.

Germanis ffingerhut/ ffingerkraut Waldt Glocklin vnd waldt Schell.

Brabantis Wingherhoetcruyt

Gallis Gantz de nostre dame.

Duo eius genera, vnum flore ceruleo alterũ luteo.

Flos Aphricanus, vel vt alijs visum est, flos Indianus quanquã nõ ab Indis sed ex Aphrica ad nos venerit. German. Indianisch Negelin. Brabantis Thuris bloemen. Venenosæ facultatis particeps est. Duo eius genera, vnũ maius, procerũ, Autumno florens, aliud minus humile, totâ æstate flores adferens.

Liliorum genera Theophrasto quatuor, ex quibus primum est, ſtatim poſt violam albam primo vere erumpens et flores adferēs, quod Lilium cōuallium officinæ nominant.

Germani, Meyenblumelin.

Brabanti, Mayebloemkens.

Galli, Muguet.

Vnifolium Herbarijs.
Germanis,
Einblat.
Brabantis,
Eenblat.

Αντίῤῥινον ἢ ἀντίῤῥιζον. Latinis Antirrhinum & Anagallis sylvestris. Germa. Drant.

Duo eius genera, vnũ flore purpureo, alterum exluteo pallescente.

Orontium.
Cleyn Drãt/
Brabantis.
Meminit Orõ-
tij Archigenes
apud Galenum
de medicamen-
tis ſecundũ lo-
cos, libro. 9.

Νυμφάια. Latin. Nymphæa, nonnullis Claſſis Veneris & Papauer palluſtre. Officinis Nenuphar. Germanis, Seeblumē vnd Waſſergilgen. Brabantis, Plompen. Gallis Blãc deau.

Νυμφάια ἑτέρα Dioscoridi. Latinis Nymphæa altera & Nymphæa lutea. Officinis Nenuphar citrinum. Brabantis Beel plompen. Gallis Iaulnet deaue. Flos huius Βλίφαρα Græcis nominatur.

Ανθεμίς τρία ἐστι γένη. Πρῶτον λευκάνθεμον καὶ χαμαίμηλον λευκάνθεμον Latinis Chamæmelum Leucanthemũ aut Chamæmelum album nominatur. Officinis nonnullis Camomilla Romana plerisq; tamen incognitum. Brabantis Roßsche Camille/ ende Appelcruyt.

Anthemidis secundum genus χρυσάνθεμον & χαμάιμηλον χρυσάνθεμον vocatur. Latinis Chamæmelũ luteũ aut aureum. Officinis incognitum. Brabantis, Geel Roomsche Camille.

ἡράνθες μου tertia Anthemidis ſpecies flore purpureo, hæc ſi non ſit quam imago refert, quid Heranthemũ ſit certe neſcitur. Brabanti, Bruynctekens vocant.

Officinæ Camomillam peram vocant, & pro vero Chamæmelo in vsum recipiũt. Germani errorem Officinarum sequẽtes Chamill. Brabanti Camille. Galli Camomille vocant.

Officinis Cotula fœtida, & Cauta, nõnullis Camomilla fœtida Germanis krottendist Vnd Hunsz blum. Brabantis, Paddebloemen ende stinckende Camille. Gallis Espargoutte. Nõ est Parthenium.

Cotula non fœtida, Casmomilla fastua, & Casmomilla inodora Officinis & nõnullis Herbarys malè Oculus bouis.

Germanis, Kudiſſ.

Brabantis, Loediſſe.

Cotula lutea. Germa. Streich-blume vnd Steinblumen.

Nō est Chamæmelum Chrysanthemum.

Βούφθαλμον ἢ Βούφθαλμος Latinis Buphthalmum & Oculus bouis. In nonnullis Officinis & à quibusdam Herbarijs, maximo cum errore, Veratrũ aut Helleborum nigrum appellatur.

χρυσάνθε-
μον, nonnul-
lis etiã βεφ
θαλμον. La-
tinis Chrys
santhemum
& Caltha.
Germanis
Gensblü/
end Sant
Jansblum
Brabantis
Dokelaer
de Hõõts-
rooseu.
Non est An
themidis ge-
nus.

Iris: Latinè Iris. Genera eius hac ætate duo, vnum flore vario & cœlestem irim imitante, Recentiores Irim Germanicam nominant.

Germani,
Blauw Gilgē/
End blauw
Schwertel.

Brabanti,
Lisch ouer zee.

Galli, Flambe.

Alterum genus florem habet candidum. Recentioribus Iris Florentia. Officinis Yreos nuncupatur.

Germanis,
Violwurtz.

Gladiolus luteus. Officinis per perã Acorus. Ger. Gerl Schwertel / Vnd Drachen Wurtz. Brabantis gre: Lisch ede Bocx boonen. Gallis Glayeul. *Est haud dubie genus eius quod Græci ξίφιον. Latini, Gladiolũ vocant.*

Ξύρις. Latinis Xyris & Iris sylvestris. Officinis Sphatula fœtida. Germanis Welsch Schwertel/ Vnd Wandtleusz-kraut. Brabantis Wandtluyse-cruyt/ Wilt Visch ẽde stincken-de Visch. Gallis Glayeul puant.

Σπαργάνιον ἢ ξιφίλιον. Latinis Sparganium. Brabantis Water Lisch

Κρίνον ἢ κρίνον Βασιλικόν. Latinis Lilium & Rosa Iunonis. Germani, Bilgen Vnd Lilgē. Brabanti Lelien. Galli, Fleur de Lys. *Liliorum genera duo album & rubrum. Album commune est. Rubrum varius Herbarij nostrates Italico nomine Mertigo nominant, procritate caulis albū equat, aliudq; à purpureo est, cuius imago sequitur.*

Lilium purpureum aut rufum nobis dictũ. Ouidio 10. Metamorphoseon Hyacinthus nuncupatur, aliud tamen ab Hyacintho Dioscoridis.

Germanis,
Rot golt Gilgen.

Brabantis,
Roode Leffen.

Gallis, Lys iaune. Vide interpretationem commentariorum nostrorũ.

Ἡμεροκαλλὶς. Latinis Hemerocallis & Lilium syluestre.
Germanis
Goldwurtz Vnd
Heloniſchblumen.
Brabantis
Leliekens Van calcuarien / ende Heydens bloemen.
Gallis Lys sauuage
Non est Asphodelus neq; eius species.

ὑάκινθος. Latinis Hyacinthus & Vaccinium. Officinis incognitus.

Hic verus est Dioscoridis Hyacinthus alius ab Hyacintho Ouidiano, flos illi vt plurimum cæruleus, nonnunquam purpureus aut albus. Recentiores alios Hyacinthos faciunt, quorũ imagines sequuntur.

Videtur potius esse Bulbi sylvestris quoddam genus quam Hyacinthi.

Germani, Hooznugs blumen Vnd Meertzē blumen nominant.

Hæc duo Hyacinthorum vt recẽtiores nominant genera, non conueniunt neq; cum Dioscoridis neq; cum aliorũ descriptionib⁹, ideoq; etiam non Hyacinthi sed syluestres Bulbi aut Bulbinæ sunt.

Νάρκισσος.
Narcissus.
Brabantis Narcissen en de Spaensche Jenettekens Tria Narcissorum inuenisuntur apud Herbarios genera. Duo parua, vnum Praecox, aliud Serotinũ, & tertium magnum medio tempore florens.

Germani hunc florem Geel Hoor-nugsblumen nominant.

Brabanti Geel Spurkel bloemen ende geel Tydeloo-sen.

Herbarij Narcissum luteum & Pseudonarcissum, fortè est Bulbus vomitorius, vomitum enim mouet.

Germani
Weisz Hoornigo
blumen.
Brabanti
zoomersottekens/
witte Spoorckel.
bloemen ende wit-
te tydelooſen
nominant. Creditur
eſſe λευκόϊον, hoc
eſt Viola alba quam
Theophraſtus Buls
boſa radice deſcris
bit, lib. 7. cap. 3.

Ασφόδελος.
Latinè Albucum & haſtula regia. Officinis Aſphodillus.

Κρόκος. Latinis Crocus. Germanis Saffran. Brabantis Sofferaen. Gallis Saffran.

ὄρχις ἡ κυνός ὄρχις. Latinè Testiculus & Testiculus canis, in Officinis etiam Satyrium, quanquã impropriè. Recentioribus multa Orchios sunt genera.

Et istud haud dubiè Orchios est genus, sed à reliquis forma, flore & odore differens. Τραγὸς ὄρχις autem, id est hirci Testiculum ab odore hirci quē refert nominauimus. Officinæ nōnulli Testiculum le poris nuncupāt.

ὄρχις σατράπιας, καὶ τριόρχις. Latinis Orchis aut Testiculus, Serapias & Triorchis. Germanis Ragwurtz. Brabantis Ragwortele.

Triorchios genus alterum, quod Triorchis fœmina dicitur, sicuti & prius Triorchis mas nuncupatur.

σατύριὸν quod τριφύλλου nominant. Latini Satyrium & Satyrium trifolium.

Germani Standelkraut.

Brabanti Standelcruyt.

Satyrium odoratum ex Satyrij trifolij genere esse videtur Teutonicæ Weltrieckende Standelcruyt/ende cleyn Standelcruyt.

σατύριον Βασιλικὸν Græcorum recentioribus. Latinis Satyrium regium. Officinis Palma Christi.

Germanis Creutzblum.

Brabantis Handekens cruyt.

Genera eius duo, Mas & fœmina solo folio differentia, mari folia nullis pũctis maculata, fœminæ verò contrà plurimis maculis notata.

Hoc genus macula eo folio Satyrium Basilicon fœmina nuncupatur.

Bifolium hanc herbam recentiores à numero foliorum nominãt. Germanis Zweyblat. Brabantis Tweeb adt. Nonnullis videtur esse Ophris Plinij, alijs Aliſma, tertijs Helleborine, nobis nullorum.

Hocherbæ genus videtur, Orchion aut Satyrionũ abortus.

Germaniæ Herbarij Margendre hen.

Ex nostris nõ nulli

Vogels nest hoc est, Auis nidum, ab implicato radix cum flexu, nũ cupant.

Officinæ & paſſim omnes Herbarij hanc herbam ὑσσωπον Hyſſopum nominãt. Germani & Brabãti Hyſſope, non eſt tamẽ verum veterum Hyſſopum. Potius videtur eſſe Satureia Dioſcoridis.

Satureiam & Thymbram hanc Officinæ & Herbary vocant.

Germani Garten Hyſop/ kunel vnd Hadaney.

Brabanti Cuelen.

Galli Sariette & Sarriette. Nõ eſt autem vera Satureia quæ θύμβρα Græcis. Latinis Satureia & Cunila dicitur, & ſemen ſpicatum profert.

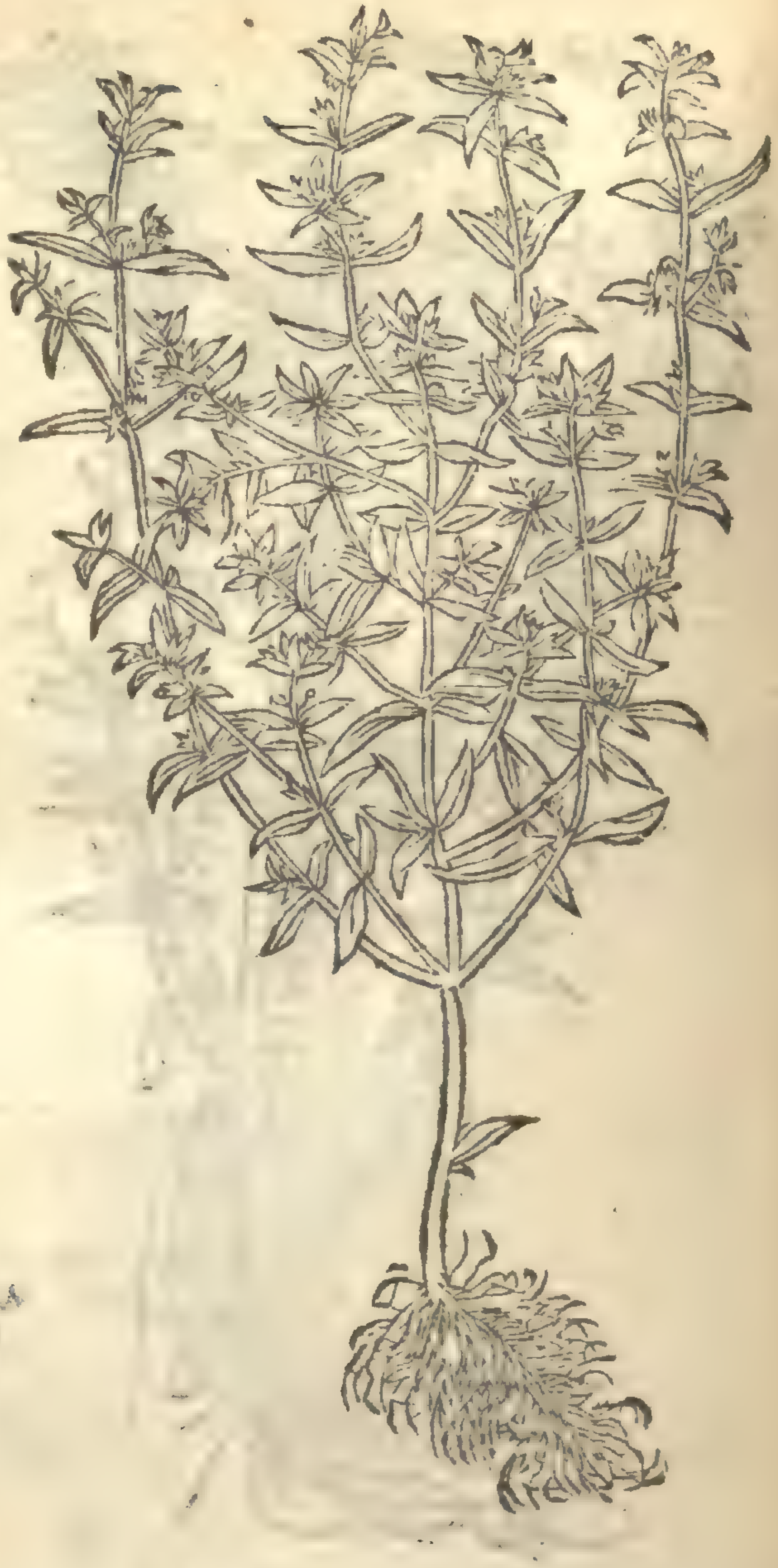

Ἕρπυλλος κηπευτός
Serpillum hortense.
Germanis Welsch Quendel Hnd Rom scher Quendel
Officinis male Thymum, verũ enim Thymũ ab hac herba differt, adfertur autem verũ Thymum ex Hispania Narbona & Italia. 517
Vide interlio nostrorum commentariorum.

ζυγὶς ἢ ἔρπυλλος ἀγρίος.
Zygis siue syluestre Serpillum, vulgò Tẽderick Non est Thym, bra aut eius genus vt à plerisq; temerè existimatur.

Κλινόποδιον Latinis Clinopodium & Lepides. Officinis malè Serpillum.

Germanis Quendel.

Brabantis Onser Vrou wen bedstroo

Gallis Pillolet.

Γλήχων.
Latinè & in Officinis Pulegium.
Germanis Poley.
Brabantis Paleye.
Gallis Pouliot.

Πόλιον ἢ ἀσ-
λιον ὀρεινὸν ἢ
πεύθριον. Lati
nis Polium &
Polium monta-
num. Alterum
Polij genꝰ quo
solo medici vtũ
tur vt inquit
Dioscorides.

σάμψυς
χορ Gale-
no & Paulo
etiam ἀμά-
ρακον. Las-
tinis Samp-
suchum &
Maiorana.
Germanis
Maioran.
Brabantis
Marioley-
ne ende
Mageley-
ne.
Gallis Ma-
riolaine &
Marone.

Opíγαν(ον Latinis Origanũ & Cunila.
Germanis Dosté vnd Wolgheмut.
Brabantis Groue marioleyne.
Gallis Mariolaine bastarde & origan.
Inuenitur & aliud Origani genus odoratius cãdidius, semine veluti coniunctos corymbos habente, Dioscoridi Origanum onitis est, vulgò Origanũ Hispanicum

Μαρον, & à ſimilitudine Origani ὀριγανὶς. Latinis Marum Brabãtis Engelſche Matiolepne.

Aliud tamen à Maro de quo Galenus in libris de Amidotis, quod odoratißimũ eſt & ſampſuchum odoris ſuauitate ſuperat, in maiori vocatur, Tragoriganum. dorſtio Boch= oncya.

ὄγιμον ἢ ὄζιμον vt pleriq; ſcribũt, recẽtioribus Græcis etiam Βασιλικὸν. Latinis Ocimum, & Ocimum Gariophyllatum. Germanis Baſilgen. Brabantis Baſilicom. Gallis Baſilie. Duo eius genera maius & minus, Inuenitur & tertium inter hæc mediũ vt pleriq; tradunt. Maius Brabanti Groue Baſilicõ nominant.

D. Bauhin. remedia
Sa grade. 949

Ocimũ minus. Brabanti Edel Basilicum nuncupans

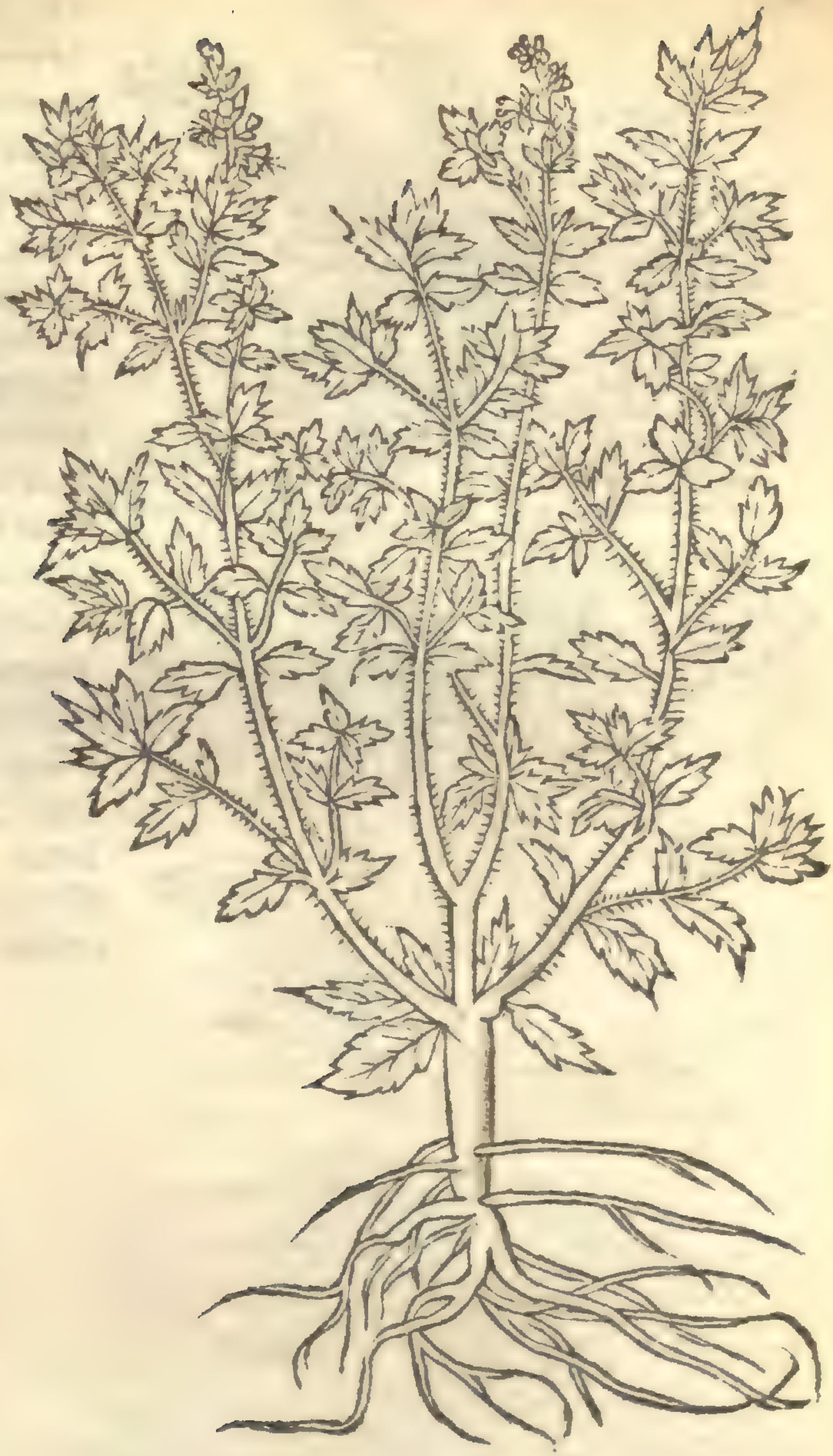

ἄκινος. Latinis Acinos & Acinum. Germanis Wild Basilgen. Brabantis Wilde Basilcum.

S

Thymus Clusii, i
Sea Trumb. 894

Ὀκιμοειδὲς. Latinis Ocimastrum quibusdam Teutonicè Welt Cypres. Non est Chamædryos species vt à nonnullis putatur.

Βότρυς. Latinis Botrys Gallis Piment. Germanis Traubenkraut. Brabantis Druyuentruyt.

ἡδύοσμος ἡ μίνθη. Latinis Menta. Germanis Muntz. Brabantis Munte. Gallis Mẽte. Genera Mẽte primaria duo, Satiuum siue Hortense, & Syluestre. Satiuum genus ἡδύοσμος ἥμερος dicitur, & multas nũc species habet. Prima Germ. Dyement Ond krausz Diement. Brabantis Bzuyn heyl-ghe.

Germanis
krauſzmüntz
vnd krauſz
Baſſam.
Brabantis
Crauſzmünte

In Officinis noſtratibus Menta Sarracenica & Menta Romana.

Germanis
Vnſer ffrauwen Muntz/ Spitzer Muntz.

Brabantis
Roomſche Mute.

Germanis
Hertzkraut.
Brabantis.
Herte cruyt ende /
Herte Munte.

ἡδύοσμος ἄγριος. Latinè Syluestris Mẽtha, & Mẽtastrum. Germanis Fischsmütz. Brabantis Roode mũte/ ende roude water Mũte Gallis Mentedeaue.

σισύμβριον Damægeronti etiam σισυμβρὸν. Latinis Sisymbrium. Brabantis Wittewater munte. Gallis Mente sauluage. Prima Sisymbrij apud Dioscoridem species.

Καλαμίνθη. Latinis Calamintha. Officinis Calamentũ. Plinio & Apuleio etiam Mentastrũ. Calaminthæ genera tria. Primum rarius, secundo genere maius, peculiariter Calaminthe. Officinis tamen Calamentum montanum nuncupatur. Secundum genus vbiq; obuiũ, à Græcis etiam γλήχων ἄγριον. Latinis Pulegium syluestre et Nepeta. Germanis kleyn Bacymũtz. Brabantis Veltmunte/ende wilde Paseye. Gallis Poliotlauuage.

In Officinis Nepita vocatur. Germanis katzē muntz Brabantis Lattēcruyt. Gallis Herbe au cat.

Recentiorũ inuentum Balsamita est. Duo eius genera, Maius genus Officinæ priè Balsamitã vocant. Germani ffrauwen kraut. Brabanti Balsene. Non est Alisma aut Damasoniũ

Balſamita minor, nõnullis malè Hepatorium Meſuæ dicitur, quaſi alius ud eſſet Hepatorium Meſues ab Hepatorio Dioſcoridis. Malè etiam alijs Elychriſon. Brabanti optimè Cleyn Balſeme Id eſt Balſamitam minorem vocant.

ἐλελίσφας κορ. Latinè *Saluia.*
Germanis Salbey.
Brabantis Saute.
Gallis Saulge
Saluiæ noſtra ætate genera duo, vnum minus, Saluia nobilis vulgò dicitur.
Germanis Spitzſalbey Vnd kreuſz ſalbey.
Brabantis Edel Saute
Gallis Saulge France.

Saluiæ alteræ vũ genus maius & agrestius. Nõnullis Salius agrestis.

Germanis Groß Salbey.

Brabantis Groue Sauge.

Gallis Grande saulge.

σφάκελος
Sphacelus.
Officinis
Saluia agre
stis & Am
brosiana.
Germanis
Wild Sal
bey.
Brabantis
wilde Sa
uie.
Describis
tur à Theo
phrasto lib.
6. cap. 2.

ὄρμινον ἥμερον ρον. Hormi num ſatiuũ. Offic. Galli: tricum & Centrũ galli Germanis Scharlach. Brabantis Scharleye. Gallis Oruale.

ὅρμινον ἄγριον. Horminum syluestre, nonnullis Herbarijs Gallis tricum syluestre. Germanis Wilder Scharlach. Brabantis Wilde Scharleye.

λιβανωτις σιφεωσματη. Latinis Libanotis coronaria & Rosmarinum, aut Rosmarinum coronarium. Officinis Rosmarinus. Germanis Ros-marin. Brabantis & Gallis pariter Rosmaryn. Libanotidis plures sunt species, ex quibus haec posterema est, de aliis paulo infra.

Lauandula re-
cètioribus. La-
uendula Offici-
nis nũcupatur.
Germanis
Lafander.
Brabantis
Lauender.
Gallis Lauan-
de. Creditur à
nonnullis esse
Pseudonardus
ab alijs Hircu-
lus. Nobis ad
veri simili-udi
nem propius ac
cedere vidẽtur
qui Libanotis
dis coronariæ
speciem faciũt.
Lauãdulæ duo
genera mas, nõ
nullis male Spi
ca & Spica nar
di vocatur, &
fœmina.

Lauandula fœmis na mari similis mis nor tantum, & mi nores florum spi cas proferens.

Στιχάς ἢ στοιχάς.
Latinis Stichas & Stoechas. Officinis Stœcados Arabicum. Arabicam sectãtibus me decinam Astocho dos.

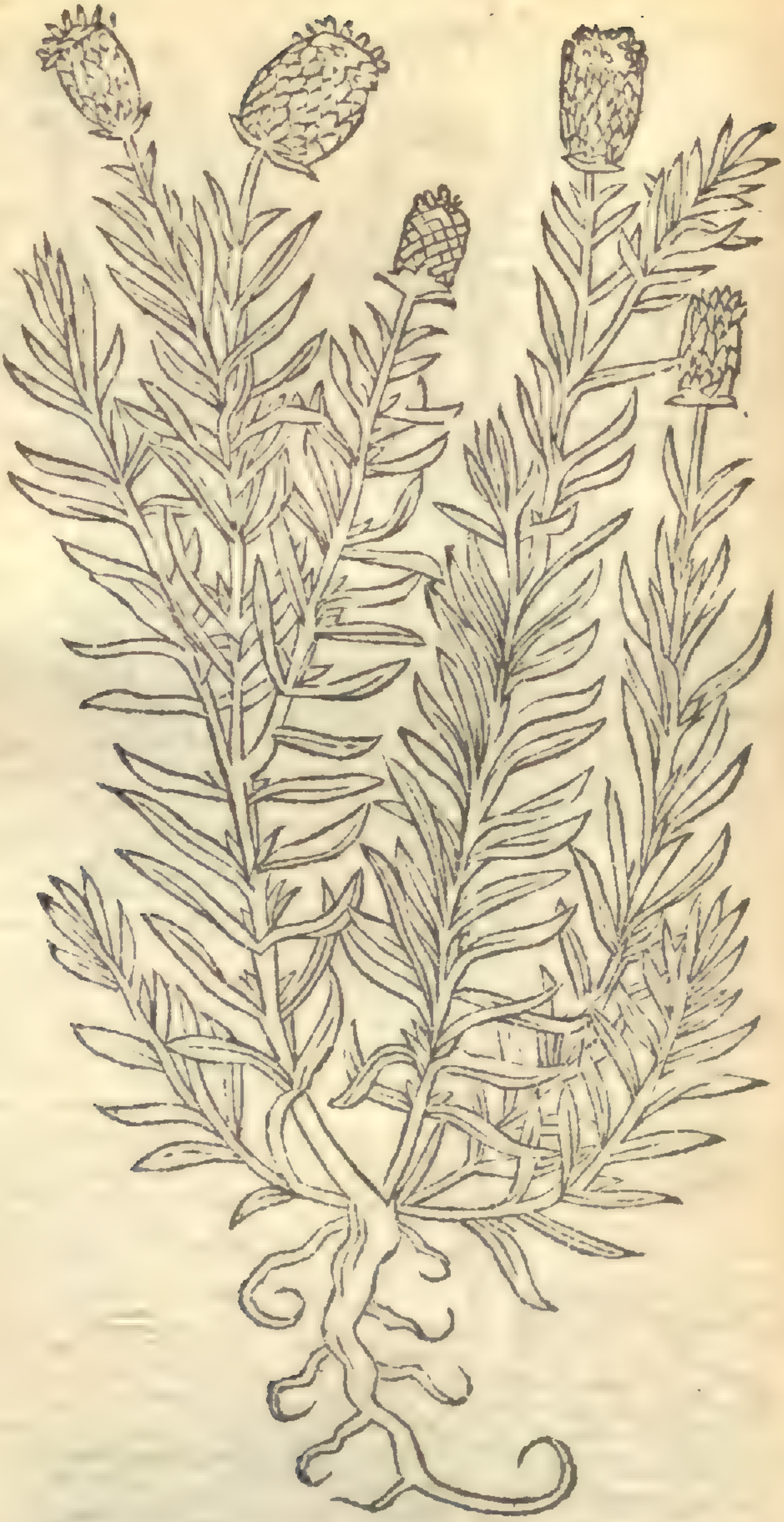

Δικτάμ. Dictami tria genera sunt. Primũ q̃ sterile est & in Creta tãtum nascitur incognitum est. Secundum quod à Græcis Ψευδοδικταμον nominatur, apud plerosq; visitur, foliis albis tomẽtitijs, sed nulla odoris gratia commendatum. Tertium prioribus non dißimile, odoris gratißimi, foliis hirsutis albicantibus Sisymbrio proximis, & hic inuenitur.

Μάραθρον. Latinis Fœniculũ Germanis ffenchel. Brabantis Venckel. Gallis Fenoil.

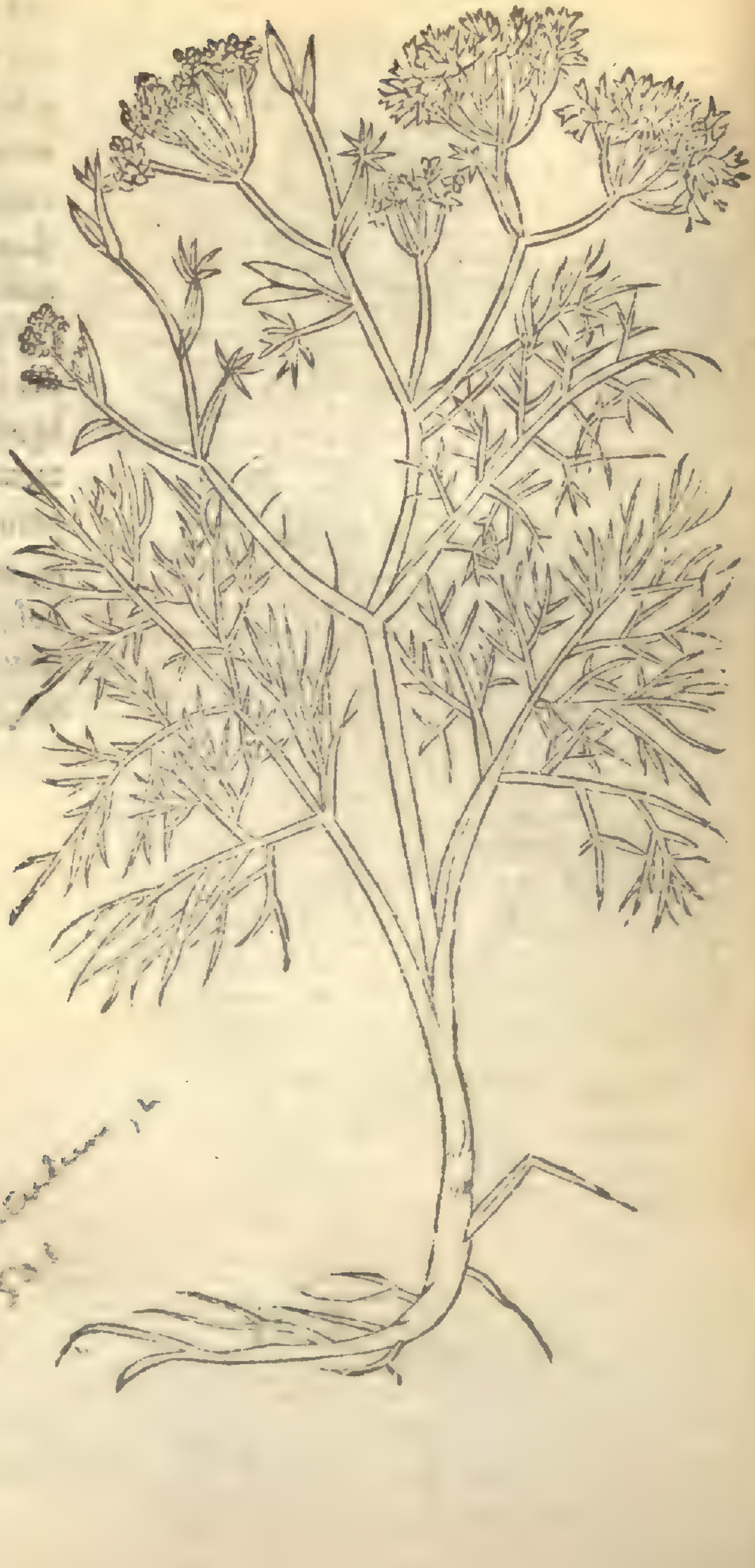

A. graveolens, &c
Sec. Dod. 3.

ἄνηθον. Latinis & Officinis Anethum Germanis Dyllen vnd Hochkraut. Brabantis Dille. Gallis Anet.

ἄνισον ἢ ἄνησον. Latinis Anisum.
Germanis
Aniſz.
Gallis Anis. Brabãtis
Anite.

ἄμμι. Latinis Ammi. Officinis Ameos, nōnullis Cuminū Æthiopicū. & Cuminū Alexandrinum.

a, ma afara
Sa Jacobe. 67

Κάρ ⊙. Latini Carũ vel Careũ. Offic. Carui. Germani Weiſz kimmel. Brabanti wit Comyn

Κόριον ἢ Κορίανον. Latinis & Officinis Coriandrum. Teutonicè Coriander. Gallis Coriandre.

Μελάνθιον. Latinis Melanthium & Papaver nigrum. Officinis Nigella, nõnullis Gith Genera eius nostra ætate tria. Primũ genus odorato semine coq; vt plurimum nigro, interdum candido verum est Melanthiũ in Officinis vsitatum. Nonnulli Salusandriã vocant, alij Melanthium sativum & Nigellam domesticam.

Germanis
Schwartz kumlich/
Ein Schwartz kümmel.
Brabantis
Nardus saet.
Gallis Nielle.

Melanthij alte rum genus, ſyl uestre nũcupa tum, & Nigel la ſyluestris. Germanis Hant Thata rinen Blumen Vnd waldt ſchwartz kum mich.

Creditur eſſe Cuminum ſyl uestre Dioſcori dis.

Melanthium Damascenum & Nigella Damascena.
Germanis Schwartz Lorlander.
Brabantis Blauwen Nardus.

λιβανωτις Latinis Libanotis & Rosmarinū. Primum genus in Officinis nostratibus Fœniculus porcinus. Germanis Beerkurtz Brabantis Beerwortele.

Libanotidis alterũ genus.

Germani Schwartz Hirtzwurtz.

Brabanti swarte Hert wortele.

Non est Dauci species, nec Seseli Pelopõnesiacum.

Alias describit Libanotis des Theophrastus lib. 9. ca. 12. ex quibus hæc vna esse videtur, ea vi delicet quæ fœcunda Libanotis dicitur. Fortè eadē Seseli Æthiopicū Dioscoridi. Germanis Weiſs Hirtz wurtz. Brabantis Witte Hert-woztele.

σέσελι μέσο σαλέωτις κόν. Latinis Seseli Maßiliense. Officinis Siler montanum. Primum Seseleos genus vulgares Nomēclaturas non habet. Secundū genus quod ἀιθιοπικὸν Æthiopicum dicitur, fortè est Libanotis Theophrasti.

σέσελι πελοπ-
ννησιακόν.
Seseli Peloponnense. Tertium Seseleos genus.

Τορδύλιον ἢ σέσελι κρητικόν. Latinis Tordylium & Seseli creticum. Officinis incognitum.

σίσων ἢ σίνων. Latinis Sison. Officinis incognitum. Herbarij nonnulli hanc herbam paruum Ammi vocant.

Hanc herbã Officinæ Daucum nominant. Germani Vogelneſt. Brabanti Kroonkēs cruyt. Putatur eſſe ſταφὶς Dauci tertium genus, nõnullis placet eſſe Paſtinacam ſylueſtrem. Galenus Daucum cum Paſtinaca confundit. Daucũ ex Paſtinacæ generibus faciens, Quid mirũ igitur ſi eadem herba & Daucus & Paſtinaca fuerit?

Saxifraga & Saxifragia, nonnullis Petrafindula & Bibinella, alia certè à Pimpinella siue Bipennula de qua supra.

Germanis **Bibernell**

Genera eius duo. Maius & Minus.

Maius Brabantis Beuernaert.

masculino sexu.

Saxifragamis nor. Brabantis Beuernelle.

Saxifraga nonnullis putatur Sison, alijs Petroselinum, quibusdam Daucus nec desunt qui Pyrethrum existiment. Nobis res noua veteribus incognita.

Hæc herba recentioribus Saxifraga alba. Germanis Weiſs Steinbrech.
Brabantis Wit Steebreeck
Gallis Saxifrage.

Saxifraga aurea. Germanis Gulder Steinbrech. *Brabantis* Gulden Steebreeck. *A similitudine prioris & aurei æmulo flore nomen inuenit*

λιθόσπερμον. Lithospermum. Officinis Milium solis. Germanis Meerhirsen. Brabantis Peerlen cruyt ende Steẽsaet Gallis Gremil

Κέστρον ἤ ψυ χότροφον. Latinis Betonica aut Vetonica. Germa. Braun Betonick. Brabantis Betonie. Gallis Betoine & Betoesne. Aliud Betonicæ genus Pauli Ægineæ quod à recentioribus Veronica dicitur, require superius.

Officinæ Ligusticum appellant, quasi λιγυστικόν aut Ligustico, aliud tamen est à vero Ligustico. German. Lybstockel Brabantis Lauetse. Gallis Liueſche.

σφονδύλιs ον. *Spondylium* *Officinis* Angelica.

Germanis Angelick vnd Heylgengheyste wurtzel.

Brabantis Angelica.

Gallis Angelicque. *Duo eius genera, Satiuum & syluestre.*

Altera & minor Spondylij siue Angelicæ species, in vmbrosis & riguis nascens.

Πευκέδανος nonnullis etiã ἄγαθῳ δαίμων Id est bonus genius. Latinis Peucedanum Pinastellum aut Statoria, quibusdam Fœniculus porcinus.

Germanis Harstrang/ Schebel- wurtz/ Vnd Sewwfen- chel.

Brabantis Solferworte le ende Verckens Vëckel.

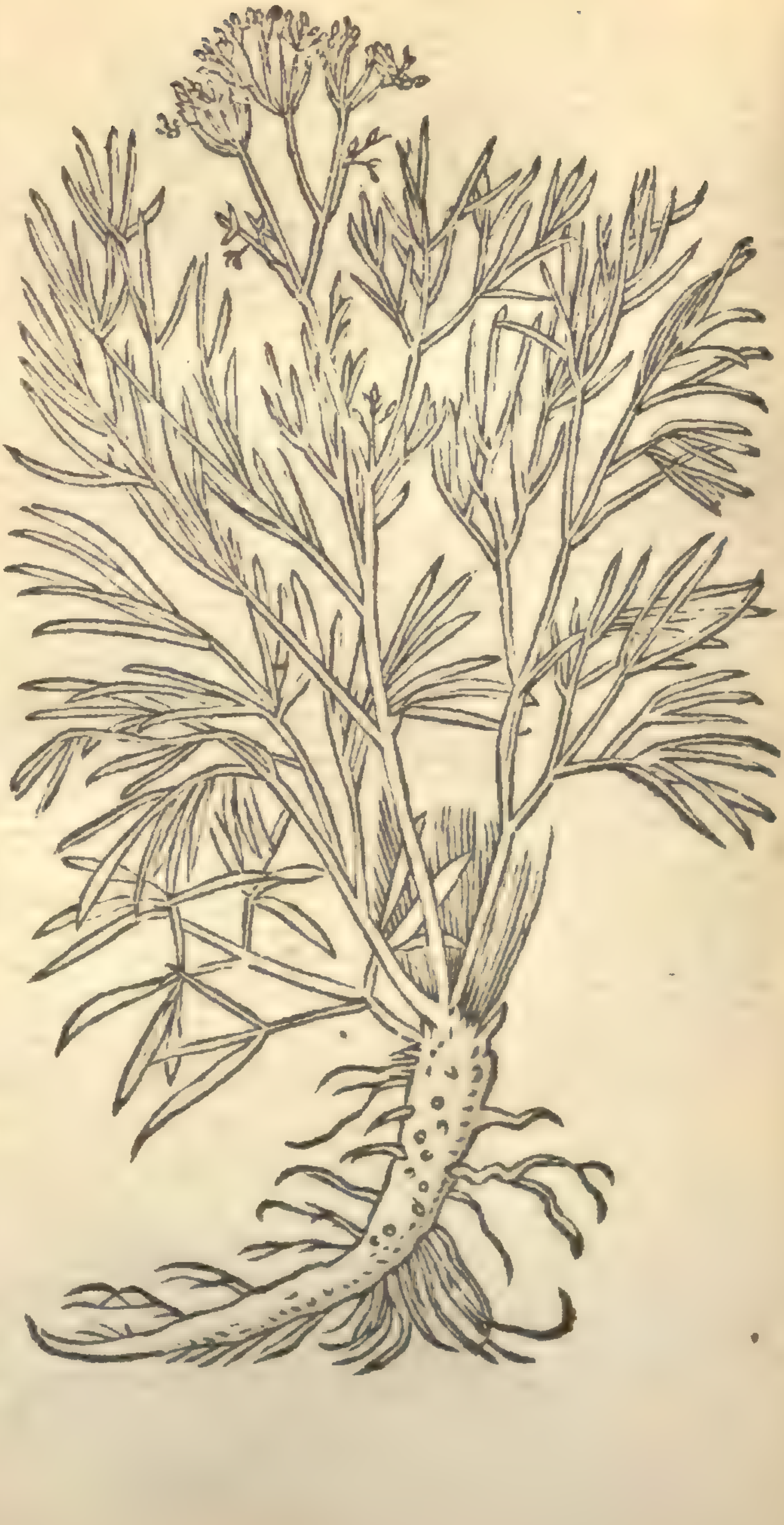

Officinæ et Herbarij Ostritiũ Ostrition & Ostructiõ nominant.

Germani Weyster-wurtz.

Brabanti Weester Wortele.

Recẽtiores vel Laserpitium, vel Láserpitio genere cognatum existimant, proin Laserpitiũ Germanicũ nuncupant, fortè est Struthion.

Ἀριστολόχια. Aristolochia Latinis Officinis Aristologia. Germanis Osterlutzen. Brabantis Osterlucy. Tria eius genera. Primum genus ἀριστολόχια μακρα ἢ ἀριστολόχια ἄρρην καὶ δ'κτυλίτις. Latinis Aristolochia longa aut mascula, nonnullis Herbarijs Herba Sarracenica. Brabantis Sarasyns cruyt Gallis Sarrasine.

Ἀριστολόχια στρογγύλη. Aristolochia rotunda, aut ἀριστολόχια θήλυ Aristolochia fœmina, maximæ parti Officinarum incognita Antuerpiam radix ex Gallia aduehitur. Tertiũ genus ἀριστολόχια κλυματῖτις incognitũ est, nisi sit quæ à recentioribus Asclepias nominatur.

Germanis Holwurtz. Brabantis Holwortele Officinis mas le Aristolochia rotũda. Aptius vocabitur Radix caua. Videtur esse verũ Apios, aut saltem eius quoddam genus. Genera eius duo, vnũ radice turbinata & subtus caua, alterũ rotũda plena & candida aut flauescente, vtriq; aũt iunci flores siliquæ & folia similia: Non est Capnos Fbragmites, vide folio 25.

Ασκληπιάς.
Asclepias. Herbarijs Hirundinaria.
Germanis Schwalben-wurtz.
Brabantis Swaluwort.

ἄσαρον. *Asarum, nonnullis* Nardus *rustica, Perpẽsa & Vulgago. In Officinis* Azara Bacca, *confusis Asari & Baccharis nominibus. Germanis* Haselwurtz. *Brabantis* Haselwortele ẽde Wans oozen. *Gallis* Cabaret.

Δρακοντία μεγάλη ἢ δρακόντιον μέγα. Latinis Draculus maior, et Dracontiũ magnum. Officin. Serpentaria maior & Luf. Germanis Schlangenkraut/ Drachenwurtz. Brabantis Speerwortele. Gallis Serpentaire & Serpentine.

Ἄρον. Arum Officinis Iacrum & Barba Aron, nõnullis Pes vituli. Germanis Paffenpint Brabantis Kalf. Voet. Gallis Pied de veau.

Arum palustre, nonnullis Draeunculus minor. Germanis kleyn schlangen kraut. Brabantis Water calfs Boek ende Water Aron. Existimastur esse Dracunculi species ex ijs quae Plinius libro 24. capite 16. memorat.

Κενταύριον μέγα Centaurium magnum. In Officinis Radix malè pro Rhaponti ci radice venditur.

Κενταύριον μικρόν.
Centaurium minus, nonnullis **Febrifuga, & Fel terræ. Officinis** *Centaurea minor.*
Germanis
klein Tausentguldenkraut/ Fieberkraut/ Vnd Erdtgall.
Brabantis
Cleyn Santorie.
Gallis Centaure & fiel de terre.

ῥᾶ ῥῆον.
Latinis Rha & Rhcon, Plinio Rhacoma & Rhecoma. Officinis & Arabibus Rheu & Rauued aut Rauuet. Genera eius vt inquit Mesue tria, Primũ iuxta Pontum nascitur, Rhapõtic̃u. Arabibus Rhaued Turcicum. Secundum in Aphrica, Rhabarbarum nuncupatum. Tertium apud Indos, Rha siue Rheon Indicum. Arabibus Rasuedsceni.

Κυκλάμινος ἡ ἰχθυόβιτορ. Latinis Cyclaminus, Rapum terræ. Officin. Arthanita Panis porcinus & Cyclamen. Germanis Erdt apffel/ Heuwbzot/ Schweinbzot. Brabantis Eerdtappel ende Verckẽs bzoot. Gallis Pain de porceau.

γεντιανή.
Latinis Gentiana. Apuleio Aloë Gallica.
Germanis Entzian.
Brabantis Gentiaen.
Gallis Gentiane. Officinis cognita.

Germanis Modelgeer Vnd Speeren stich. Brabantis Madelgheer. Nonnullis Latinè Cruciata, alijs Chiliodynamis, alijs Phyteuma, quibusdam Crasteogonon, alijs Struthion, nec desunt qui Gentianæ speciem faciant, quorum verisimillima est opinio.

ἑλένιον. Latinè Helenium, Inula, & Apuleio Inula campana. Officin. Enula cãpana. Germanis Alantwurtz. Brabantis Alantwortel ende Galantwortele. Gallis Enulle campane.

Παιονιαλῆ γλυκυσίδης. Latinis Pæonia nonnullis ideus dactilus. Duorũ est generũ Mas & fœmina, Mas foliis lucidis, in Officinis male Diptamum

Paeonia fœmina. Officinis Paeonia.

Germanis Peoniēblumen/ Nigzblum/ Gicht-Wurtz Vnd Pfingstrosen.

Brabantis Pioenen ende Pioē bloemen.

Flandris Mastbloemen.

Gallis Piuoine.

♀ Latinis Phu, Valeriana, & nonnullis Nardus rustica. Recentiores cõplures Valerianæ genera statuunt. Primum genus pro Græcorum ♀ habetur: Herbarijs Valeriana hortensis, nõnullis Marinella & Genicularis, German. Groß Baldrian. Brabantis Tammevalerlane/ D. Jozis cruyt ende Speercruyt. Gallis Valcriane.

Valeriana syl uestris.
Germanis Walot Baldriaē / katzē Wurtz Augē Wurtz/Vnd *Denmarck.*
Brabantis Wilde Valeriane/ende wilt Speerwruyt.
Gallis Valeriane sauuage

Φῦ μικρὸν. Phu paruũ, Valeriana ſylueſtris minor. Primo generi & forma & odore ſimilis, ſed minor. In riguis prouenit

Recētiores Herbarij hanc herbam Valerianam Græcam, Valerianam peregrinā & Phu Græcum nominant, exigua tamen similitudine Valerianæ coniungũtur.

ῥίζα ῥόδια
Radix Rhodia aut Radix Rosea, et Radix Rosata, verum autem vera sit Radix Rhodia, cui hæc pictura, à nõnullis dubitatur & nõ ices merè.

Πύρεθρον. Latinis Salinaris & Pyrethrum. Germanis Bertram. Gallis pyre tre, & pied d'alexádre

πτάρμικη. Latinis Ptarmice & Sternutamẽtaria hãc quã imago refert Herbarij Pyrethrũ syluestre. Germa. wilden Bertram nominant, an verò vera Ptarmice sit dubitari nõ sine ratione potest.

Στρούθιον. Latinis Lanaria herba & Struthiũ, nonnullis herba Fullonum & Saponaria. In Officinis vt à quibusdam existimatur Condisi. Germanis Spelchel-wurtz/Welsch kraut vnd Seif kraut. Brabantis Heepcruyt. Gallis Herbe au foulõ. Fortasse & Struthion fuerit quod Officinæ Ostrutium vocant de quo sus pra folio 321.

Πολεμώνιον. Polemonia & Polemoniũ Latinis. Herbarijs & nonnullis Officinis Beën albũ Bernardo Gordonio Herba unica.

Papauer spinuleum Gob: Herba articularis Sabin:

Κύπειρος Latinis Cyperus & Cypirus. Cornelio Celso Iuncus quadratus, Plinio Iuncus angulosus. Brabantis wilden Galigaē. Germanis wilder Galgan. Gallis Souchet.

Ελλέβορος λευκός. Officinis Helleborus albus. Latinis Veratrũ albũ. Germanis Weiſs Nieſswurtz. Brabantis Witte Nieſswortel/ende wit Nieſscruyt Gallis Ellebore blanc.

ΜΕΣΟΠΙΝ. Latinis Epipactis & Helleborine siue Helleborina Officinis incognita, nascitur in riguis.

Ελλέβορος μέλας ἢ μελαμπόδιον. Latinis Veratrũ nigrũ. Helleborus niger Officinis. German. ſchwartz Nieſswurtz. Brabãtis ſwerte Nieſswortele ẽde Heylich kerſtcruyt. Officinæ prohuius radice, radicem Buphthalmi ſupponũt vide in Buphthalmo.

Herbarijs etiam Veratrum nigrũ hæc est Germani Chriſt-Wurtz vocant. Brabanti Wiercruyt/ ẽde Wrack cruyt Exiſtimatur eſſe Plinij Cõ ſiligo.

Αλοὴ: Latinis & officinis Aloe.

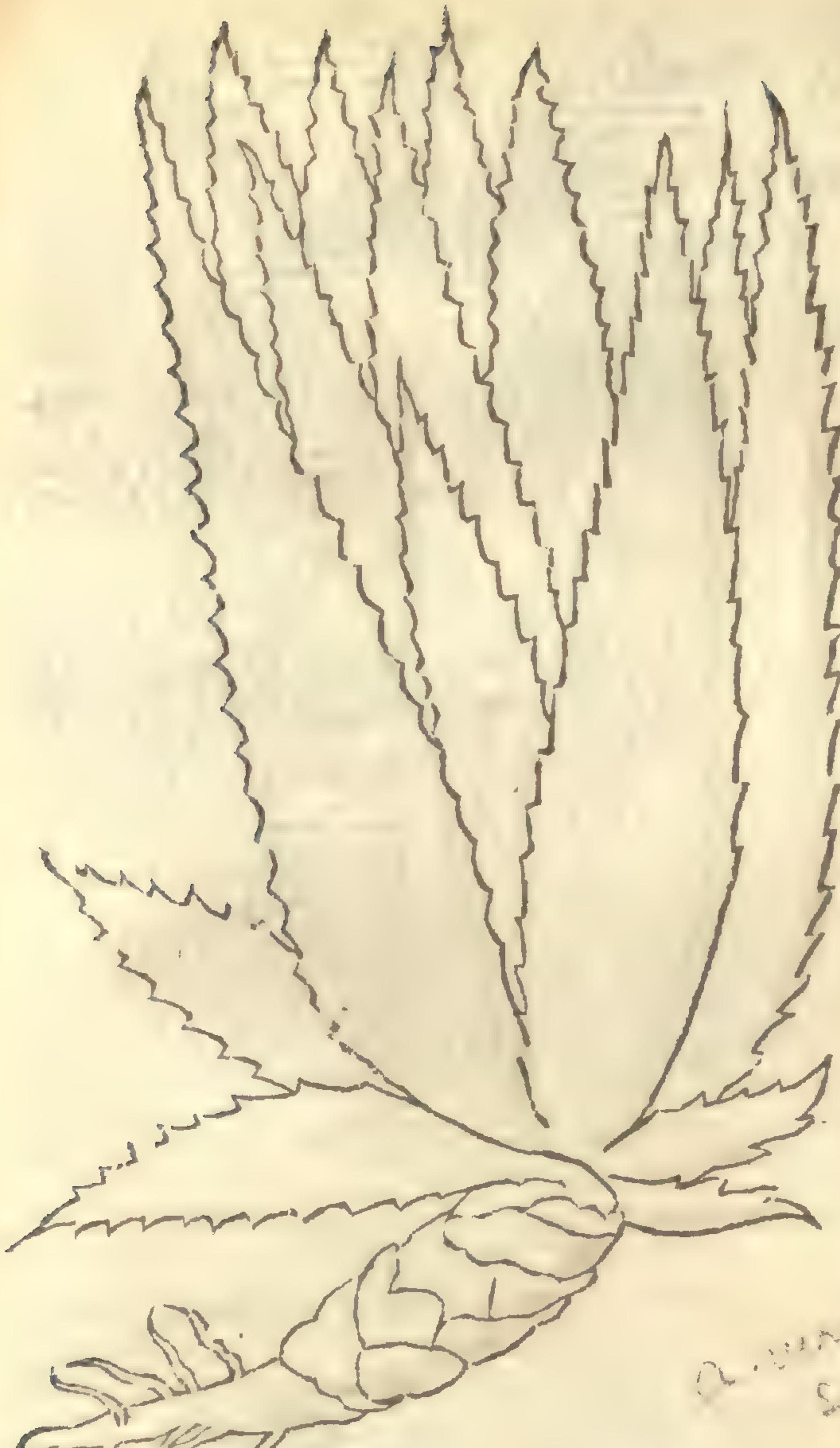

Κίκι ἤ κρότων.
Latinis Ricinus.
Officinis Cherua,
Kerua, Palma
Christi, & Catapu
tia maior.
Germanis
Wunderbaum/
Creutzbaum.
Brabantis
Wonderboom
ende Mossen-
crupt.
Gallis Palme de
Christ.

Tithymalo: rum genera Dioſcoridi ſeptẽ. Pri: mum genus Τιθυμάλ◌ χαρακίας, ἤ τιθυμάλ◌ ἄρρην ἤ τιθυμάλος ἀμυγδαλοειδὴς. *Latis nis Tithy: malus Cha racias, Tithymalus mas, & Lactaria maſcula.*

Secundũ genus τιθυμάλ◌ μυρτίτης ἤ μυρσινίτης. *Incognitæ eſt.*

Τιθυμάλος πας ράλιος. Tithymalus paralius. Lactaria marina Latinis. Tertium Tithymalorũ genus. Nascitur in proximis mari locis editis & altis apud Zelandos, passim obuius.

Τιθυμάλος ἡλιοσκόπιος. Latinis Tithymalus Helioscopius, et Lactaria solsequia. Quartum Tithymalorum genus.

Τιθυμάλος λοσκυπαρισσίας. Tithymalus cyparissias. Lactaria cyparissia, genus quintū.

Τιθυμάλος δένδροειδής. Tithymalus Dendroides. Brabantis Croonkens cruyt. Gallis Reueille mattin, *sextum genus. Septimum autem genº* πλατύφυλλος τιθυμάλος, *incognitus est.*

Πιτύωσα.

Latinis Pityusa, Arabibꝰ Alscebram. Officinis Ezula aut Ezula, quasi Vsula, nomine à Pityusa deflexo. Genera eius nobis duo, Maius et minus, quod Dioscoridis historiæ nõ repugnat, qui Pityusam aliis quibus locis grandem inueniri scribit.

Pityusa mi
nor. Officin.
Esula aut Es
zula minor.

λαθυρὶς. Latinis Lathyris. Officinis Cataputia minor. German. Spzingkraut/ Spzingkorner vnd Treibkorner. Brabantis spzingcrupt. Gallis Espurge.

πέπλος. Latinis Peplus, in nonnullis Officinis Ezula rotunda. Germanis Teufelsz milch.

Τριπώλιον. Latinis Tripolium, Serapioni Turbith. Turbith autem Mesue est Thapsia. Nascitur Tripolium in Zelandiæ maritimis quæ mare fluctibus suis alluit florem habet in medio quadantenus aureum in ambitu ceruleum, qui tandem canescens in pappos vanescit. Fabulosum est, quod ter vno die colorem mutet.

Κολχικὸν ἄνθος ἡμέρου. Latinis Colchicum. Herbarijs Hermodactilus, alius tamẽ ab Hermodactilo Officinarum, huius enim Hermodactili Bulbus dum resiccatur fit niger & rugosus. Officinarum vero candidus & æqualis manet, florẽ promit autumno. Semen vero Iunio mense postsequente.

Colchicum. Germani nominant Zeitlosen Vnd wilden zeitlosen. *Herbarijs nostris* Hermodactilen. *Gallis* Mort au chien. *Nascitur apud* Brabãtos iuxta Viluordã oppidulum.

Δαφνοειδὲς. Latinis Daphnoides. Officinis nostris rectissimè Laureola.

Brabantis & Gallis Laureole.

Χαμελαία. Latinis Chamelæa Oleago & Oleaster. Germanis Seidelbast Vnd Leuskraut. Officinis Mezereon. Mezereontis autem duo genera Auicennæ & Arabibus, vnum latiori folio quod Græcorum Chamelæa est alterum angustiori folio quod Græcis θυμελαία Thymelæa dicitur, cuius fructus est κόκκος κνιδέος Latinis Granũ gnidiũ nũs cupatũ, nõ alte Chamelææ vt nõnulli Arabes putant sensisse, temerè eosdem culpantes.

Σταφὶς ἀγρία. Latinis Staphis syluestris, Herba pedicularis & Pituitaria. Officinis Staphisagria. Germanis Lauszkraut vnd Spetzhelskraut. Brabantis Luyscruyt. Gallis Herbe aux pouilleux.

σικυς ἄς γρι. Latinis Cucumis agrestis, sylvestris & eraticus. Officinis Cucumis asininus.

Germanis Wilder Tucumer.

Brabantis Wilde Cõcommeren

Gallis concombre sauuage.

κολοκύνθις Latinis Colocynthis. Nōnullis Sicyonia. Officinis Coloquintida. Germanis Coloquint opffelin. Brabantis Appelquint.

Sena Arabũ inuen-ũ est, apud poste-riores Græ-cos, Latinos & in Officinis no mu retinet

Κολυτία. Latinis Colutea. Germanis Welsch Linsen. Gallis Baguenaudier. *Alia à Sena, proinde malè multis Sena quoque appellatur.*

ἄμπελος λευκὴ ἢ Βρυωνία: Latinis Vitis alba & Bryonia Arabibus Alpheſera. Matheo Sylvatico Viticella. Officinis Bryonia.

Germanis Stichwurtz Vnd Hundskurbs.

Brabantis Bryonie.

Gallis Couleure.

ἄμπελος ἀγρία. Labrusca Vitis sylvestris, alia tamen à Vitis vinifera sylvestri genere quod neq; Arabes nec quePlinius bene animaduertes runt, vtrãque sylvestrem Vitẽ confundentes. Videtur esse q; Pliniusquodã loco Salicastrũ nominat. Herbarijs nonnullis Sigillum Mariæ vocatur. Non est Cyclaminus altera.

Viburnum Vergilio hoc Connolsnulorum genus nũcupatur.

Germanis Waltrebẽ.

Brabantis Lyney.

Gallis Latis nam originẽ ſeruantibus Viorne. Nõ eſt Viris nis gra, vt à nõs nullis male exiſtimatur

Clematis vitalba, i
in Buch 97

σμίλαξ ἥμις λαξλεία. Latinis Smilax lenis. Officinis Volubilis. Nõ nullis Herbarys Campanula & Funis arborum. Germanis Windenkraut Vnd weisz Glocken. Brabantis Windecnde Wrange. Gallis Liset ou Liseron. Genera eius nobis duo, Maius & minus. Maius Officine Volubilem maiorẽ vocãt.

Officinis Volubilis minor.

Germanis klein Windt kraut.

Brabantis Cleyn winde

Gallis Campanette.

ἑλξίνη πίσσαμπελος. Latinis Helxine cissampelos, Conuolulus & Vitealis. Officinis Volubilis media. Germanis Schwartz winde. Brabantis Swerte winde.

Κράμβη θαλασσία. Latinis Brassica marina. Officinis Soldanella, in Zelādys vbertimus scitur.

σμίλαξ τρα χεῖα. Smilax aſpera, nõnul lis Volubilis acuta.

Κυκλάμις ἑτέρα Cyclamino altera.

Germanis Je Läger ſe Luber Und Hinſkraut. Brabantis Alffräcke Officinis & Herbarijs nonnullis perperã Solanum. Solanum verum. Non eſt enim Solani genus, neq; cũ Solano cognationem vel ſimilitudinem vllam habet.

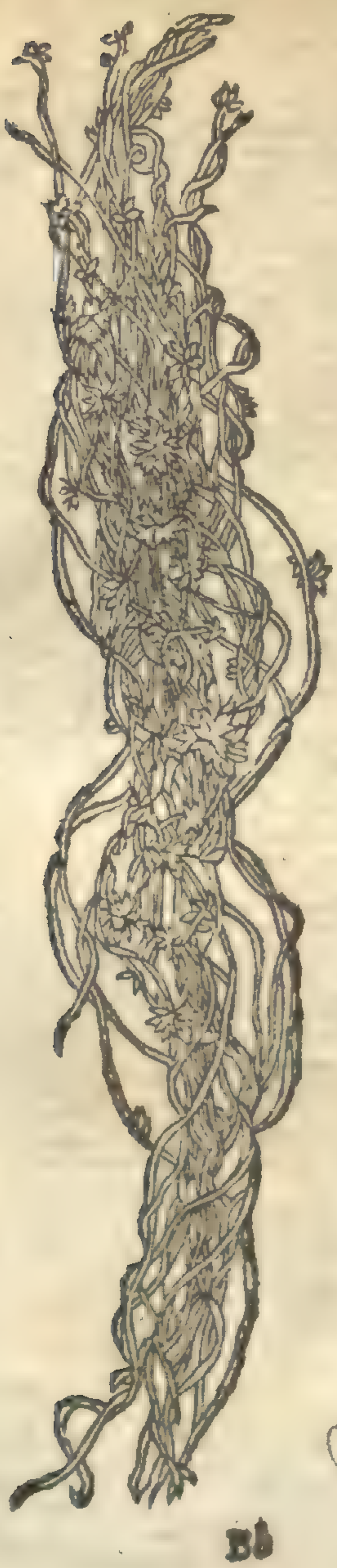

Καρύθα Græcorum recentioribus. Latinis Cassytha & Cassutha. Officinis Cuscuta, nonnullis Podagra lini. Germanis Filtzkraut/ Flachßzseiden/ Vnd Todtern. Brabantis Schorste ende Wranghe. Gallis Goutte de lin. Inuenitur multis herbis, Thymo, Thymbræ, Genestræ, Lupulo, Lino Ruto, alijsq; nonnullis, vires ab his quibus insidet mutuata.

Lupulus Salictarius, aut Lupus salictarius. In Officinis Lupulus, recentiores Græcè βρύον nominãt Germani Hopffen. Brabanti Hoppe ende Hoppecruyt. Gallis Houblon.

Πτέρις ἡ ἄρρην ῥιζ. Latinis Filix mas. Germanis Waldtfarn mennle. Brabantis Varen manneken. Gallis Fougere ou Feuchiere masle

Θηλυπτερις.
Filix fœmina
Germanis
Waldtfarn
weibliñ/
& à nõnullis
Groß farn
kraut.
Brabantis
Varen wlif-
key.
Gallis Fou-
gere femel-
le.

Herbaris is noſtri temporis Oſmunda vocatur. Nõnullis Filicaſtrũ, Chymiſtis Lunaria maior: Brabãtis Wilde Varẽ en de Sinte Criſtofels cruyt. Eſt ex Sideritidũ apud Dioſcoridem generibꝰ alterum & ſecundum genus.

πολυπόδιον. Latinis Polypodium, & Filicula. Germanis Engelsuss/ Taumffarn/ Vnd Dropffwurtz. Brabantis Boom Varen Gallis Polipode.

Δρυοπτερις Latinè Dryopteris & Filix querna. Teutonicè Eycken Varen.

Nobis genera eius duo, Candidum et nigrum. Candida Dryopteris hyeme marcescit. In Officinis nostratibus perperam Adianthum appellatur.

Dryopteris nigra hyeme nõ marceßit, cauliculos habet expuniceo in nigrũ inclinãtes. Herbaris is nõnullis male Capillus Veneris & Adiãtum dicitur.

Φυλλίτις
Phyllitis. Officinis male Scolopendria. Nõnullis Lingua ceruina. Germanis Hirszung. Brabantis Steen hertstonge. Gallis Lãgue de cerf.

λογχῖτις τραχεῖα, ἢ λογχῖτις ἡ τίρα: Lonchitis aspera. Alterum Lõchitidis apud Dioscoridem genus. Nonnullis Calabrina, Asplenium magnum & Asplenium sylvestre.

Germanis Groß milltz Kraut.

Brabantis. gracht Varē

Ασπλήνομ ῆ σκολοπένδ ριομ καὶ πτέριξ. Latinis Asplenium. Asplenum or Scolopendrium. Officinis Ceterach. Germanis Steinfarn Vnd Miltzkraut. Brabantis Steenbarr.

Adiantum. Latinis Cincinalis, Terræ capillus & Supercilium terræ. Officinis Italiæ Capillus Veneris: Apud Germanos & Brabantos non nascitur, Pharmacopœis nostris incognitum, exceptis perpaucis qui ex Italia aduehi curãt. Caulículos habet nigros splẽdentesq; veluti Trichomanes.

A. Capillus Veneris
Sea Fruch. 8 3

Asplenium ruta muraria
Sec Dodo. 730

Germanis Maurrauten vnd Steinrauten. Brabantis Steenruyte. Id est Latinè Ruta muraria. Officinis Germaniæ & nostratibus non sine errore Capillus Veneris. Non est etiam Adianthon, neque Empetron

Τριχομανὲς.
Latinis Filicula capillaris & Trichomanes. Officinis Polytrichõ Germanis
Widertodt/ Abthon Und roter Steinbzecß Brabantis
Wederdoot.

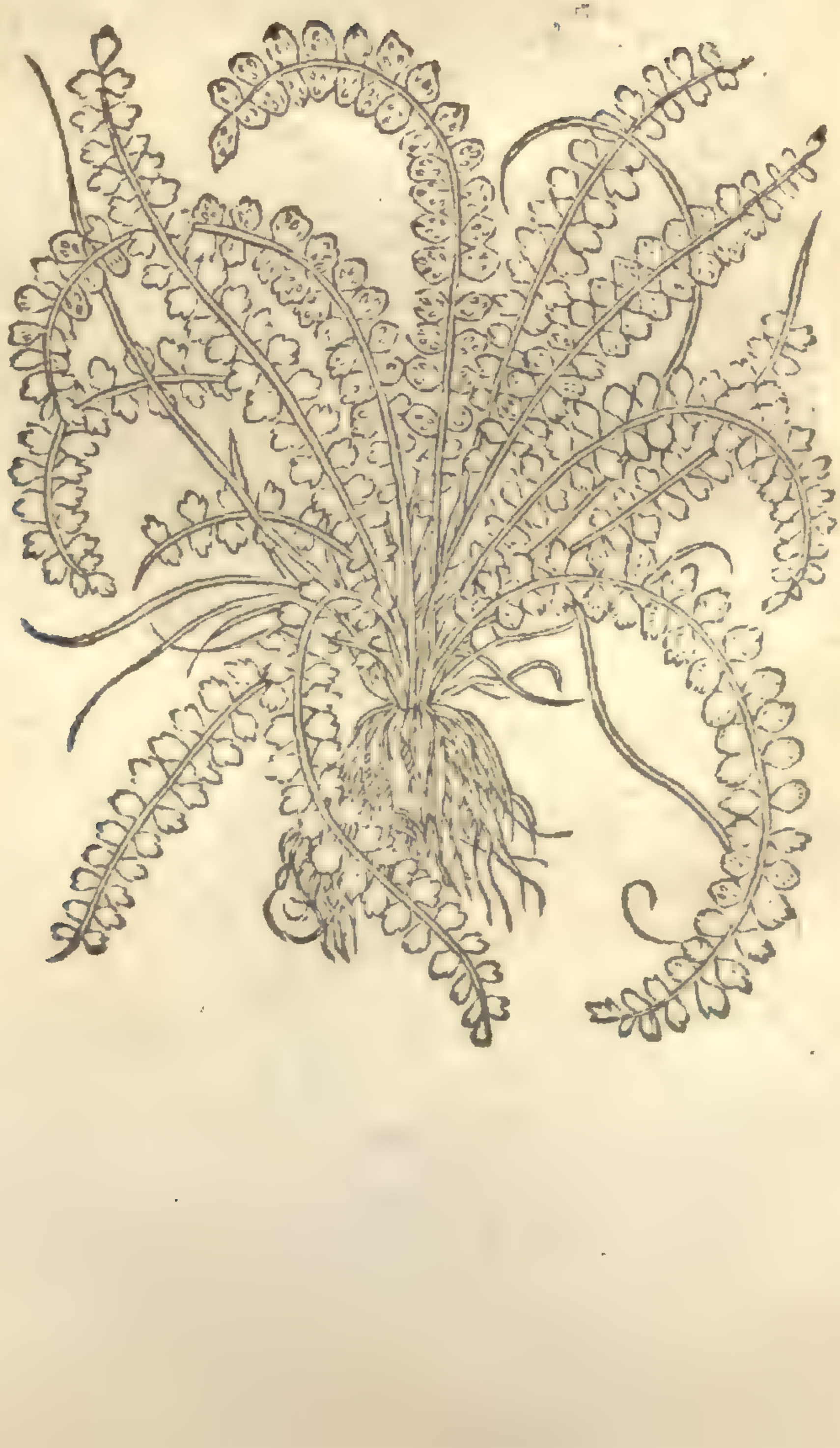

λειχήν. Lichen. Officinis Hepatica.
Germanis
Brunnē leberkraut
Vnd Steinleber-
kraut.
Brabantis
Steenleuercruyt.
Gallis Hepatique.

Βρύον ἢ σπλάγχνον. Officinis Vsnea. Germanis Mooss. Brabantis Mosch.

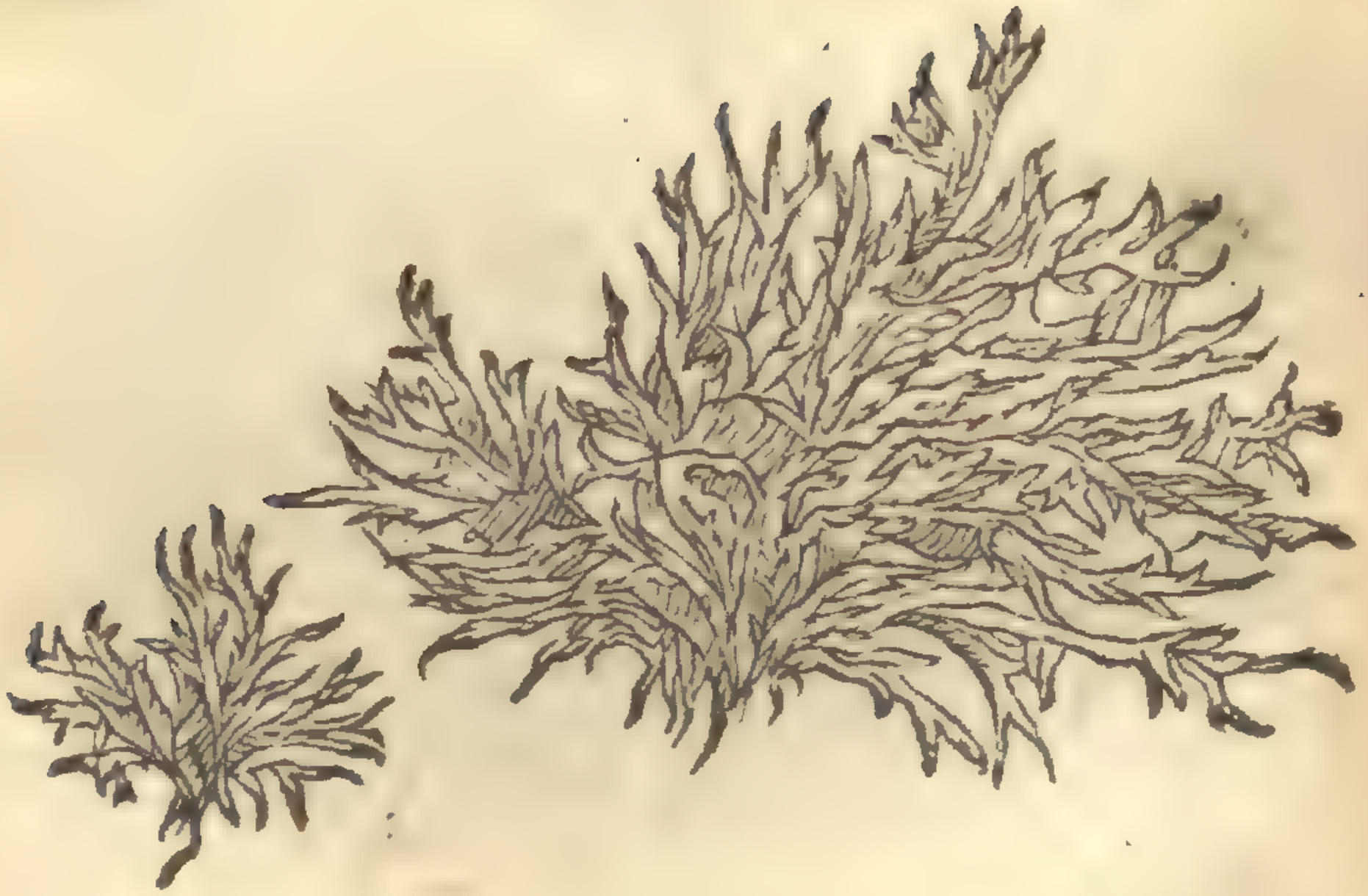

Pulmonaria paſſim ab Herbariis hoc Muſci genus appellatur aliud tamen à Pulmonaria cuius ſupra imago poſita eſt. Germanis Lungenkraut *Brabantis* Longhecruyt. *Gallis* Herbe a poulmon.

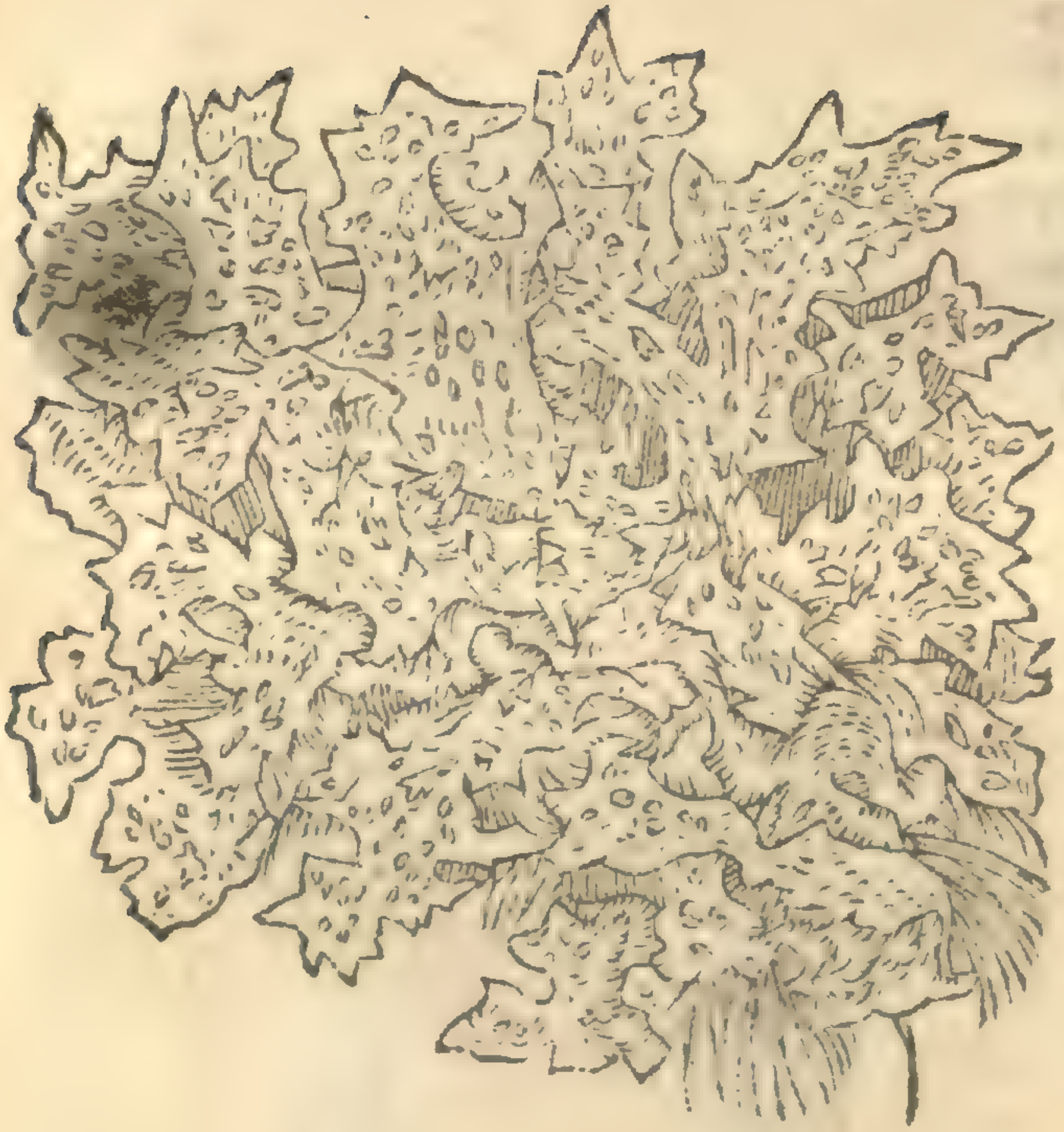

Pulmonaria Pulmonaria Germanica. (97)
Sanicula.

Germani Gulden Wedertodt / Vnd Jungfrauw har nominant. Brabanti Gulden Wederdoot.

Latino nomine destituitur. Non est enim Polytrichon Apulei. Nam Polytrichon de quo Apuleius scribit idē est cum Trichomane Dioscoridis.

Ros solis passim ab Herbarijs & in nostratib⁹ officinis appellatur. Teutonicè Sondauw ẽde Sindauw nonnullis Lopschcruyt. Aqua vi ignis, per alembicum, vt vocant, destillata flaueſcit, datur phthiſicis, q⁹ vires inſigniter reparare creditur. Non est Paronychia.

Germani Beerlap/ Gurtel kraut/ Hellkraut Harschar/ Und Teufels klauwen nominant. Brabanti Beeren klauwen de Wolfs clauwen. Officinis perperā Spica celtica dicitur. Nos ad vernaculam vocem alludentes λυκοπόδιον: id est Lycopodium & Lupi pedem appellamus.

Βρύον θαλάσσιον. *Muscus marinus.* Officinis *Corallina, nonnullis perperam Soldanella.* Brabantis Zee Mosch.

Βατράχιον.

Latinis Ranunculus. Apuleio Herba sceleratа. Ranunculorum primaria genera quatuor. Primi generis quatuor ac liæ sunt species Prima species Græcis σιλίνον ἱδάτιον, id est Apium aquaticum Latinis Ranunculus palustris. Germanis Wasser hanenfusz. Brabantis Water hane voet. Gallis Basinet deaue.

Altera ſpecies primi generis Ranunculorũ. Latinis Ranũculus echinatus, *&* Ranunculus albus. *Germanis* Weiſz hanẽfuſz / Ackerhanenfuſz. *Brabantis* Witte hanẽvoet. *Gallis* Baſſinet blancq.

Tertia ſpecies Latinis Ranunculus auricomus. Germanis Wilden hanē fuſz. Brabantis Lupaerts clauwen. Et Latinè Pes leopardi. Officinis nonnullis maximo cum errore Pes cornicis aut Pes corui, huic ſimilis eſt quarta ſpecies flore purpureo quæ incognita eſt.

R. Auricomus 1ª
sive Dentis. 15ª

Secundum Ranunculi genus. Latinis herba Sardoa dicitur. Nonnullis Herbaris is Apium risus & Apium rusticum. Germanis kuchen schelle. Brabantis Tueckenschelle. Gallis Conquelourdes. Nõ ab Auenione.

Quartũ Ranunculi genꝰ parvus Ranunculus nominatur. Germanis kleiner Hanefuß/ vnd Walachen Ke. Brabantis Kleyn Hanenvoet. Huic simile est tertiũ genus sed flore aureo & grauiodore præditum.

Et hic ex quarti generis Ranunculis est, flore lacteo.

Istud Βατρά-
χιον à reli-
quis, Apulei
separat, ideo
& nos Batra-
chion Apulei
nominauimus
Brabantis
Sint An-
thuenis racp
ken
id est Diui An
tonij rapunci
lum appella
tur.

Πολυάνθε μον & Polyanthemũ hoc genus à Plinio nominatur. Germanis Hemalisz. Glim. Brabantis Bootre. Bloeme. Videtur Ranunculis cognatũ, viribus tamen longe est inferius, vt & edi citra noxam possit.

Polyanthemi aliud genus, flore ex multiplicibus exiguis foliolis composito, colore aureo, additur in coronas. Nascitur in hortis.

Flammula ab Herbarijs nostri tẽporis appellatur. Brabantis Egelcoolen.

Viritus Ranunculis similis exurentem & causticam, facultatem obtinens, oribus & omni pecudum generi in pastu perniciosa & lethalis, interanea omnia maxime iecur exulcerans. Prouenit in pratis & riguis, Brabantis frequens.

Ἀκόνιτον παρδα
λιαγχὲς ἤ μυοκτό
νον. Latinis Aconi
tum Pardaliãches.
Herbarijs Vua lupi
na, Vua verſa.
Germanis
Wolffsbeer/Ein
beer/Dolfwurtz.
Brabantis
Wolffebeſſe ende
Dolfwortele.
Gallis Raiſin de
reguard.

Ακόνιτον λυκοκτόνον καὶ κυνοκτόνον ἀκονίτου ἕτερον. Latinis Aconitum Lycoctonon, aut Cynoctonon & Aconitum alterum. Tria eius sunt genera. Primum genus Luteũ à floribus nominauimus. Officinis Napellus. Germanis wolffwurtz Brabantis Wolfswortele. Gallis Tue loup.

Alterũ Aconiti Lycoctoni genus à nobis à florum colore cerulcũ dictum. Germanis Blowolff wurtz Vnd Ysenhut. Brabantis Wunckx capkens. Atq; inde Herbarijs nostris Cucullus monachi & Cappa monachi, radicem habet exuberantem quæ cõmesa homini venenum est præsentissimum.

Tertium Lycoctoni genꝰ à Dioscoride Ponticum cognominatum. Germanis Leuszkraut. Brabantis Luyscruyt. Nõ est Veratri nigri ſpecies, vt à nõnullis temerè exiſtimatur.

Νήριον ἢ ῥόδος δάφνη ἢ ῥόδοδενδρον. Latinis Nerium, Rhododaphne, Rhododendrum, Laurus Rosea & Rosea arbor. Officinis Oleander.

Μήκων. Latinis Papaver Germanis Magsamen, Magsæd und Dsmag. Brabantis Huel nonnullis Mancop. Gallis Pauot Primum genᵃ μήκωνος ἥμερος ῥοιὰς θυλακίτις. Latinis Papaver satiuum. Officinis Papaver album. Huic simile est alterũ Papaueris genᵉ, semine nigro, flore rubro & calice magis sessili. Herbarijs Papaver nigrũ magnũ, nonnullis etiã Papaver rubrũ, sed non absq; errore nominatur.

Μήκων δὲ ἡ γραῦς καὶ πιθίτις. Latinis Papaver syluestre & erraticũ. Officinis Papauer nigrũ & Papauer commune. Brabantis Huel.

Μήκων ῥοιὰς.
Papauer Rhœas
Papauer fluidũ.
in Officinis Papauer rubrum.
Germanis
Klapperroſen.
Brabantis
Clapperrooſe/
ende Rooden
Huel.
Gallis Coquelicoc. *Plura eius esse genera, innuit* Dioſcorides *folia eius* Origano Eruce Cichorio & Thymo comparans.

Papaueris Rhœadis alius genus quod magnum nominant.

Μήκων κερατῖτις. Latinis Papauer cornutum. Indoctis Pharmacopolis Memitha cum grauissimo errore. Germanis Ghehornter Magsamen/ Vnd geel Mohnmaghen. Brabantis Geel Huel. Gallis Pauot cornu.

MANDRAGORAS MAS.

Μανδραγορας ἄῤῥην. Mandragoras mas, alterũ Mandragoræ genus, fœmina enim in cognitionem nondum venit. Germanis Alraun. Officinis Mandragora nominatur.

Mala insana hũc fructũre cẽtiores nomẽ nãt. Germani Melantzan Vnd Dollofel. Gallis Veranges nes. Brabanti Gallicam appellationem ferè seruant. Quorundam opinione est Dioscoridis Morion, sed non validis rationibus & argumẽtis stabilita ac firmata.

Pomum amoris & à nõc nullis Pomum aureum hic fructus nominatur Germa. Goldt opffel. Brabãt. Guldẽ appel. Gallis Póme d'amours.

Ab Italis Stramonia et Pomum spinosum. à Venetis Melos spinus & Paracoculi nominatur. Germanis Stechopfel/vnd Rauchopfel. Brabantis Dozenappel. Gallis pome de perou. Non est solani species, sed potius ex genere Cucumerariorum, veluti etiam Poma amoris, & mala insana.

Itali Charantiam, Balsamitam fœminino genere, Momordicam & nonnunquam Pomum Hierosolymitanũ vocãt. Germanis Balsam opffel mennlin. Gallis Merueille. Et Latinè Pomũ mirabile.

Balſaminum neutro gene re, hoc gene Itali nuncu pant. Aliud à Balſamina eſſe volẽtes. Germani Balſam opf fel weiblin

Στρύχνος κηπαῖος. Latinis Solanū & Solanum hortē se. Officinis Solatrum, nonnullis Morella, Vua lupina & Vuavulpis. Germanis Nachschadt/ Brabantis Nascaye ende Nachtscade. Gallis Morelle

Στρύχνος ἀλικάκαβος ἢ φυσαλὶς: Latinis Vesicaria & Solanum vesicarium. Plinio Vesicula. Officinis Alkakengi. Germanis Schluttey/ Boberellen Juden kirsen vnd Rot nachtschade Brabantis Crieckes ouerzee. Gallis Alquequangues & Coullebobes.

Halicacabi siue Vesicariæ peregrinum genus.

Solanũ lethale. Officinis Solatrũ mortale dicitur. Germanis Dollkraut End Seukraut. *Brabantis* Groote Lascaye ende Dulle beste. *Non est Solanum manicũ, neq; etiam Solanum somniferum. Futatur à nonnullis Mandragoras Manõ, de ficientibus tamen argumentis quibus id ipsum euidenter docere posset.*

ὑοσκύαμος: Latinis Hyoscyamo, Apollinaris & Fabæ suilla, Apuleio Symphoniaca. Nonnullis Fabulum & Fabulonia. Archibo Altercum, nonnullis Cassilago & Canicula.

Germanis Bulsenkraut Sawbonen/ Schlaffkraut Brabantis Bilsen.

Gallis Hannebanne & Endormie. Hyoscyamitria sunt genera, Nigrũ luteum & candidum. Nigrũ Officinis familiare Iusquiamum vocant.

Hyoſcyamus lute-us ſoliis eſt ſimpli cioribus & cytinis ſiue ſiliquis, mollis bus & neutiquam duris aut ſpinoſis.

Albus Hyoscyamus, nigro foliis florum exortu & Cytinis similis est, minus tamẽ duris ac non æque pungẽtibus cytinis & semine candido prædi-tus.

Κώνειον. Latinis Cicuta. Germanis Schierling/ vnd Wutscherling/ Wüdtscherling/ vnd Wuterich. Brabantis Scheerlick rode Dulle Kervel. Gallis Cigue Pharmacopœi nonnulli indocti & pertinaces huius semine, loco semis nis Hærmel id est Rutæ sylvestris vtuntur.

REMBERTVS DODONAEVS LECTORI S.

ABSOLVTIS nostris de Stirpium historia commentarijs Teutonica lingua ad illustrissimam quondam Hungariæ Reginam D. Mariam D. Caroli V. Imperatoris maximi sororem conscriptis, decreueram amice Lector Stirpium imagines seorsim excusas edere: adiectis interim Annotationibus, in quibus nouatę in plerisq; disciplinę Herbarię & iudicij mei rationē reddidissem. Id satis esse ratus non solū Medicinæ studiosis, verùm etiam Herbarum Stirpiumq́; cognitioni vere deuotis ac deditis. Quid enim opus est ex Galeno, Dioscoride, Plinio, alijsq́; multa colligere consarcinare & in suos commentarios transferre, cum Galenus, Dioscorides & Plinius in omnium manibus sint? saltem eorum qui Medecinæ & Herbariæ disciplinæ diligentem nauant operam. Nam sine Galeni, Dioscoridis, Plinij, adde etiam Theophrasti, aliorumq́; quorundam veterum lectione, nemo ad veram & exquisitam Stirpium cognitionem peruenire potest: vtcunque omnes agros, omnes regiones, omnes mōtes colles & valles, omnes vicos & omnia littora perlustret. Ab his siquidem autoribus pendet vniuersæ huius disciplinæ cognitio.

Sine veterū lectione stirpium cognitio haberi nō potest.

¶ Potissimum enim nostrum studium non in hoc versari debet vt quàm multa q̄ peregrina, quàm diuersa sint herbarum genera, quàm variæ & multiplices singulorum species solum cognoscamus (quanq̄ & hoc studij genus non omnino sit contemnēdum,

In quo studium rei herbariæ uersari debet.

& non

& non careat fructu,& voluptate sua)sed in hoc magis conatus noster tendit,vt eas quas vel in communi vsu habemus vel sedula perueſtigatione inuenimus,vnamquanq; deniq; herbam fruticem & arborem earumq; singula genera & species, iustis aptis & veris nominibus notemus,eaq; nomina ijsdē demus quibus à veteribus appellari & nominari consueuerunt.

Verum herbariæ disciplinæ studiū

¶Hoc verum est Herbariæ rei studium, Medicinæ studijs in primis conducibile & ad inuenienda aduersus infinita genera morborum remedia, necessarium:vt scilicet quæ perperam & maximo cum laborantium periculo in Officinarum & Medicorum vsum ab imperitis & barbaris hominibus introducta sunt,tandem patefacta explodantur, veris & genuinis pro his substitutis.

¶In hoc autem studij genere quo tandem pacto fœliciter versari poterit, qui herbarum antiqua & vera nomina,singularumq; formas & descriptionès non firmiter in mente recondita habuerit?Nomina autem & formas quonam tandem modo tenebit, qui veteres non legerit & in eorūdem lectione versatus non fuerit?Lectione igitur in primis veterum autorum,rei Herbariæ Stirpiumq; cognitioni serio & ad medicæ professionis vtilitatem incumbenti opus est. Theophrasti,inquam,Dioscoridis, Galeni,Plinij,aliorumq; quorundam, inter quos etiam Arabes quidam sunt,in hoc disciplinæ genere non contemnendi,& pleriq; alij veteres,qui licet ex professo Stirpium historiam non tractauerint, subinde tamen formas delineationesq;,quarundā Stirpium eleganter expresserunt:cuiusmodi sunt,Homerus,

Qui veteres legendi.

Hesio-

Heſiodus, Vergilius, Vitruuius & Agriculturæ ſcri ptores Varro, Cato, Palladius, Columella, & qui Conſtantino imperatori inſcribũtur commentarij.

¶ Cum autem ex his ipſis veteribus Plinius, Dioſcorides omniumq; veriſsimè Galenus ac inter Ara bes ſuorum inuentorum Meſues & Serapio herba- rum omnium ac Stirpium vires deſcripſerint, inuti- lem mihi certè videntur præſtitiſſe operam, & nihil aliud egiſſe quam lectores & ſtudioſos ſumptibus oncraſſe, qui (quo in magnitudinem commentarij excreſcerẽt) ſtirpiũ vires ex Galeno, Dioſcoride, Pli nio, Serapione aut Meſue, in ſua opera trãſtulerunt.

Inutilis recentiorum opera.

¶ Solas igitur Annotationes mihi edere pro- poſitum fuit, in quibus omnis iudicij noſtri ra- tionem, veterum deſcriptionibus confirmatam red dere, & aliorum non bene ſentientium opiniones optimis argumentis refellere inſtitueram. Sed ecce dum inſtitutum noſtrum grauiora quædam nego- tia remorantur, alia mihi nata eſt ſententia. Annota- tiones quas decreueram rationibus & argumentis probè inſtructas in lucem mittere, quàm poſſum breuiſsimè contraho, reciſa omni diſceptatione ac demonſtratione, ſola nomina Græca, Latina, Offi- cinarum, noſtri temporis Herbariorum, & Germa norum, Brabantorum, Gallorumq; vernacula, ima ginum marginibus adſcribẽs, obiterq; ſubinde her barum genera ſignans, & male de ipſarum nomini- bus ſentientes notans, maioribus prolixioribusque Annotationibus, in aliud tempus reſeruatis.

¶ Vſus autem ſum in hac imaginum & commen- tariorum meorum vernaculorum editione, partim noſtra opera induſtriaq; depictis circiter ducentis imagi

imaginibus, partim ijs, quæ antea à Leonharto Fuchsio editæ sunt. Quod quidem admoneo ne quisquam me plagij arguat, veluti aliena pro proprijs edentem: quanuis in hac ipsa imaginum editione multa non solum transposuerim, verùm etiam immutauerim, alijs verisimilioribus magisq; proprijs nominibus imagines ipsas notans. Hoc autem non eo dico, quo operā & industriam Leonharti Fuchsij sugillem aut vanam inutilemq; existimem, nam laborem & conatū eius non possum non plurimum laudare, sed vt studiosi intelligāt perdifficile esse de stirpibus iudicium, & in eo doctissimos & exercatissimos viros labi atq; decipi. Quod nō tam nostri seculi doctorum culpa euenit, quam subinde veterum scriptorum incuria, qui multarum stirpium formas & differentias negligenter tractarunt, idq;, vel quia olim optime notæ essent & nulla designatione egerent, aut quia ipsis defuit cura omnes plantarum omnium notas differētiasq; anxiè scrupulosèq; consectari: quanuis & nostræ ætatis scriptores vitio etiā non careant, obuias quasuis herbas statim ad Dioscoridis aliquot caput referre conantes, etiam si vix vel vna nota respondeat, leui quadam tantum coniectura contenti, quasi nulla posset esse herba, nulla arbor, nullus frutex, quæ non ad aliquam Dioscoridis descriptionem componi debeant, quasiq; omnia à Dioscoride pertractata essent, quę ad stirpium genera pertinent.

Veterum negligentia & incuria.

Neotericorū leuitas.

¶ Volui autem Fuchsij imagines in opus meum & commentarios meos transferre, ijsq; quasi meis vti, non solum quia elegantes & bene formatæ sunt, verùm potissimum, quia studiosi huius disciplinę, iam

ab ali-

ab aliquot annis his assueuerunt. Qui enim ex Fuchsij imaginibus herbas cognoscere didicerũt, facilius easdem alijs donatas nominibus ex ijsdem figuris agnoscent, quam ex nouis, quæ haud dubiè aliam faciem essent habituræ. Itaq; si omnes herbarum imagines nouæ essent, licet de eadẽ herba de qua Fuchsius egissem, de diuersis tamen me agere existimare potuissent, dubijq; hesissent, in herbarũ stirpiumq; cognitione parum exercitati, quibus has imagines edo, vt harum adminiculo ad veram plantarum notitiam perueniant.

¶ Neq;, vt spero, male habebit Fuchsium, quod illius imaginibus adiutus, stirpium cognitionem ampliorem reddiderim, & non infrugifera accessione locupletauerim: nam & ipse suos labores, prædecessoribus suis acceptos refert, fateturq;, vt ingenuũ decet, se Leoniceni, Manardi, Hermolai, Marcelli, Cordi, Tragi & Ruellij potissimum, opera profecisse: quorum etiã scripta, vt & ipsius Leonharti Fuchsij non mediocrem laboris partem mihi ademerũt. Quid enim aliud quam verum fatear? Ea enim est huius scientiæ proprietas, vt aliena ope, prædecessorumq; industria, adiuuari & ad perfectionem deduci velit. Quare & eam cum Astronomia, sæpe conferendam existimaui. Vt enim astrorum cursus à Timochare Alexandrino primum, inde Menelao, postea Hipparcho rudius obseruati, deinde verò à Ptolomæo, cum ex suis, tum ex priorum obseruationibus certioribus legibus adstricti, quos sequentes Mahometh Aratensis & Arzahel Hispanus in multis correxerunt, tandem verò ad summam, vt videtur, absolutionem perducti, & ex omnium priorum obseruationum

Collatio herbariæ disciplinæ cum Astronomia.

obſeruationibus certiſsimis regulis diſtincti à doctiſsimo viro Nicolao Copernico ſunt: ita & hæc diſciplina, ab his à quibus coli cœpta eſt, ad abſolutionem perduci non potuit, ſed multorum opera atq; induſtria eguit, eget, egebitq; donec tandem ad abſolutionem perducatur, à qua adhuc tantum abeſt, quantum reliqui in veteribus eſt, quod ad cognitionem nondum perductum ſit. Bona tamen ſpes eſt, breui ad abſolutionem hanc ſcientiã perducẽdam, cum multa hodie fœlicia ingenia ſint, quibus hæc res cordi eſt, & quæ in ea diligentiſsimè verſantur, quibus ſpero & hunc meum laborem nõ ingratum futurum, & ad eruenda plura ſubſidium allaturum.

Herbariaſcientia ab nouo abſolui non poteſt.

¶ Imagines igitur has cũ breuiſsimis annotationibus editas, boni conſule Lector, ijsq; fruere, donec maiora per ocium parauero. Dabo operam vt ea in publicum proferam, quæ ex re tua & omnium medecinæ ac Herbariæ diſciplinæ ſtudioſorum ſunt futura.

Vale Mechliniæ, Nonis Iunij.

Anno M. D. LIII.

Habet & muſca ſplenem

Et formicæ fua bilis ineſt.

POSTERIORVM TRIVM.

Remb. Dodonæi

MECHLINIENSIS MEDICI DE STIRPIVM HISTORIA COMmentariorum imagines ad viuum artificiosissime expressæ, vna cum marginalibus annotationibus.

ITEM EIVSDEM.

Annotationes in aliquot prioris tomi imagines quæ trium priorum librorum figuras complectitur.

Habet & musca splenem.

Et formicæ suæ bilis inest.

ANTVERPIAE,
Ex officina Ioannis Loci.
Anno. M. D. LIIII.
Cum gratia & Priuilegio ad decennium.

Amplissimo Mechliniensium Senatui Rembert. Donaus dedicauit

GRAECORVM NOMINVM INDEX.

Αγω 230
ἀγριοκοκκιμηλία 245
ἀγρῶσις 49
ἀγρῶσις σὺν τῷ παρυασῷ γυνὴ ιωμένη 50
αἰγόκερω 38
ἄιρα 15
ἀκάκια 226
ἄκανθα 65
ἄκανθα ἀραβικὴ 67
ἄκανθα λευκὴ 62.67
ἀκάνθιον 64
ἀκτὴ 231
ἀλεκτωρολόφω 52
ἀληθαία 126
ἀλιέα 127
ἄμπελω ἀγρία 197
ἄμπελω ἥμερω Ibid.
ἄμπελω οἰνόφορω Ibid.
ἀνθράχνη 117
ἀνθράχνη ἀγρία 118
ἀνθωνὶς 212
ἀπαρίνη 75
ἄραχω 30
ἀρισταλθαία 126
ἄρκευθος φυλλὸν 224
ἄκινθω 261
ἀσπάραγω 163
ἀτρακτυλὶς 69
ἀτράφαξις 79
ἀτράφαξις ἀγρία 80
ἀφάκη 33

Β

Βάτω 200
Βάτω ἰδαῖω 201
Βίκιον 29
Βλίττον 81
Βολβὸς ἐδώδιμω 191
Βούκερω 38
Βουκέφαλω 72
Βούνιος 139
Βούνιον 122
Βράθυς 262
Βρίζα 5
Βρῶμω 13

Γ

Γαλάτιον 76
γαλήριον Ibid.
γάλλιον Ibid.
γιγγίδιον 160
γλυκυῤῥίζα 232
γογγύλιον 228
γογγύλη ἀγρία 141
γογγύλη ἥμερω 138

Δ

Δάς 266
δάφνη 228
δάφνη ἀλεξάνδρεια 217
δικόκκον 2
δίψακω 58
δολιχὸς 19
δροσέλινον ἀγρία 153

Ε

Ἑβένω 126
ἕλατη 266

ἐλαφόβοσκον 149
ἐλεοσέλινον 153
ἕλυμος 11
ἐπιγῆτις 206
ἐρέβινθος ἄγριος 25
ἐρέβινθος ἥμερος 23
ἐρέβινθος κριός 24
ἐρέβινθος ὀροβιᾶις 23
ἐρύγγιον 55
ἐρείκη 219
ἐρυθρόδανον 73
ἐρυθρόδανον ἄγριον 74
ἐρυθρός 231
ἑρύσιμον 176
ἕυζωμον ἄγριον 168
ἕυζωμον ἥμερον 167
Ζειὰ 2
Ηδύσαρον 36
ἡριγέρων 112.113
Θέρμος ἄγριος 28
θέρμος ἥμερος 27
θλυκρανία 247
θλάσπι 173
Θλάσπι σίδιον Ibid.
Ἴβηρις 177
ἰβίσκος 126
ἱεράκιον 106
ἱεράκιον μέγας Ibid.
ἱεράκιον μικρόν 107
ἵξος 258
ἱππόγλωσσον 217
ἱπποσέλινον 155
ἰτέα 256
Κάκτος 264
καλαμάγρωστις 51
κάππαρις 222
κάπσικον 181
καρδαμαντικὴ 177
κάρδαμον 170
κάσια μέλαινα 255
κάσια σύριγξ Ibid.
κάσανια 249
καρύα 250
καρύα πτερσικὴ Ibid.
καρύα ποντικὴ 251
καρύον 250
καρύον ποντικόν 251
κένχρος 9
κέρασος 246
κεράτιον 254
κηπαία 121
κίρσιον 109
κίσθος 199
κίαρος 202
κίαρος ἵλιξ 203
κιχώριον 102
κλιματὶς ἑτέρα 206
κνίκος ἀγρία 69
κοκκιμηλέα 244.245
κολόκυνθα ἐδώδιμος 135
κονδρίλλη 110
κονδρίλλη ἑτέρα 111
Κράμβη ἥμερος 89
Κράμβη λεία 91
κρανία 247
κριθὴ 7
κριθὴ πολυστιχὴ καὶ λεπτόν ib.
κριθὴ λεπτὴ 8

κρίβανος

κρίθαμον 120
κρίτμον Ibid.
κρίσιον 109
κρόμμυον 188
κυνόσβατος 222
κυπάρισσος 263
Λαγώπους 47
λάθυρος 22.26
λάπαθον ἄγριον 96
λάπαθον ἥμερον ibid.
λάριξ 267
λίκυθον 20
λέκυθος ibid.
λεπτοκαρύον 251
λευκάκανθα 67
λόβια 19
λοβοὶ ibid.
λωτὸς ἥμερος 40
Μαλάχη ἀγρία 124
μαλάχη κηπευτὴ 123
μελέα 259
μελίνη 11
μελίνη ibid.
μελίλωτος 42
μέσπιλος 241
μηδικὴ 45
μῆλον μηδικὸν 238
μηλέα κυδωνία 239
μηλέα μηδικὴ 238
μηλέα περσικὴ 240
μηλοπέπων 134
μορέα 242
μυρίκη ἀγρία 218
μύρρα 162
μύρρις ibid.
μυρσίνη 216.227
Ξύλον 221
Οκ 248
ὄλυρα 3
ὀμφαλόκαρπος 75
ὀξαλὶς 97
ὀξυάκανθα 225
ὀξυμυρσίνη 216
ὀξυλάπαθον 95
ὀξὺς 48
ὄον 248
ὀρνιθόγαλον 192
ὀρνιθοπόδιον 34
ὄυκ 248
ὄυον ibid.
ὀφυοσκόροδον 185
Παγκράτιον 194
περικλύμενον 205
πέπων 130
πετροσέλινον 154
πεύκη 266
πεύκην 265
πικρὶς 100
πίσον 20
πισακία 253
πίτυν 265
πίτυς ibid.
πράσον 189
πύξος 234
πύρος 1
Ῥάμνος 233

INDEX

ῥᾰφανὶς ἥμισυ 143
ῥάφανος Ibid.
ῥάφανος ἄγριος 144
ῥόδον 198
ῥόα 231
ῥοῦς ibid.
ῥῦσις ἐπὶ τὰ ὄψα ibid.
ῥῦμβιρσοδικτικὸν ibid.
Σέλινον ἄγριον 156
σέλινον κηπαῖον 152
σέρις 100
σέρις ἀγρία 102
σέρις πλατύφυλλος 100
σέρις στενόφυλλος 101
σίνηπι ἄγριον 165.173
σίνηπι κηπαῖον 164
σίκυος ἥμερος 129
σικυοπέπων 130
σῖον 157
σίσαρον 151
σισύμβριον τέτραν 171
σισύμβριον καρδαμίνη ibid.
σκάνδιξ 161
σκίλλα 193
σκόλυμος 60
σκόροδον ἄγριον 185
σκόροδον ἥμερον κηπευτὸν (184
σμίλαξ 264
σμίλαξ κηπαῖα 19
σόγχος 104.105
σπάρτιον 207
σπάρτον ibid.
σταφυλῖνος ἄγριος 148
σταφυλῖνος ἥμερος 146.147
συκαμινέα 242
συκῆ ἥμερος 243
σχοινόπρασον 190
Τεῦτλον 84
τήλις 38
τραγοτροφὸν 14
τρίβολος 72
τρίδακξ ἀγρία 106.116
τρίδακξ ἥμερος 114
τρίφυλλον 46
τρίφυλλον γὺ χορτοκοπίοις γεννώμενον 39
τύφη 4.54
Ὑδροπέπερι 179
ὑδροσέλινον 157
Φακόσ 35
φακῆ ibid.
φασήολος 19
φασήλος 17
φασίλος ibid.
φιλλυρέα 229
φιλύρα 260
φθίριον 52
χαμαιάκτη 236
χαμαιβάλανος 37
χαμαιβάτον 200
χαμαικίσσος 204
χρυσολάχανον 79
χρυσομήλον 238
Ὡλεσικαρπος 259
ὠνανὶς 212
ὦχρος 21

LATINARVM NOMENCLATIONVM quarum imagines hac parte explicantur index

ABſinthium Ponticũ 275
Acacia 226 Acanthũ 64
Acanthus germanica 66
Acanthus ſatiuus 65
Accipitrina 106
Acula 161
Alba ſpina 67
Alcea 127
Alcea Veneta 128
Alliaris 187
Allium ſatiuum 184
Allium hortenſe ibid.
Allium anguinum 185
Allium ſyluestre ibid.
Allium iuncium 190
Allium vrſinum 186
Althæa 126
Amaranthus purpureus 81
Ambubeia 102
Ambuxum 206
Amellus flos 279
Anagallis aquatica 121
Anarantium malum 238
Anonis 212
Anſerinus pes 82
Anſeris pes ibid.
Anthriſcus 159
Anthriſcum ibid.
Aparine 75
Aphaca 33 Apiaris 237
Apium hortenſe 152
Apium paluſtre 153
Apium ruſticum ibid.
Apium ſaxatile 154
Apium ſyluestre 156
Apium aquaticum 157
Arachus 30
Arachi aliud genus 31
Arinca 3
Armoracia 144
Aſparagus 103
Aſphodelus fœmina 196
Aſtragalus Dioſcoridis 37
Atriplex 79
Atriplex ſyluestris 80
Auena 13
Aurcum malum 238

B

Bati 120
Beta 84
Beta nigra 85
Betæ nigræ aliud genus 56
Biſacutum 160
Blitum 81
Braſſica ſatiua 89
Braſſica capitata ibid.
Braſſica ſeſſilis ibid.
Braſſica imperialis ibid.
Braſſica Pompeiana 90
Braſſica Cypria ibid.

Braßica Cumana 91
Braßica crispa 92
Braßica Sabellica 92
Braßica syluestris 93
Buglossum magnum 109
Bulbina 191
Bulbus esculentus 191
Bulbus syluestris ibid.
Bunium 122 Buxus 234

C

Capparis 222 Capsella 173
Capsicum 181
Capsicum latum 183
Capsicum oblongum 182
Capnos Chelidonia 290
Cardamantice 177
Cardopatium 67
Carduus 61
Carduus stellatus 57
Carex 51 Carlina 67
Carlina minor ibid.
Carlina syluestris 68
Carolina 67
Castanigra 255
Castanea 249
Caulodis 91
Cenchris 9
Centum capita 55.
Cepa 188 Cepea 121
Cerasus 246
Cestrum morionis 54
Chæresolium 159
Chrysogonum 282
Chrysolachanon 99
Cicer satiuum 23
Cicer orobiæum ibid.
Cicer columbinum ibid.
Cicer Venereum ibid.
Cicer Arietinum 24
Cicer syluestre 25
Cicercula 22
Cicercula Plinj 26
Cichorium 102
Circium 109 Cinara 60
Cistus non ladanifera 199
Clauicula 203
Clematis altera 206
Condrilla 110 Condrillis ibi.
Condrillon ibid.
Condrilla maior. ibid.
Condrilla altera 111
Cordialis 77 Cornus 247.
Corona terræ 204
Coronopodiŏ Alexandri Trallia
ni 294 Corylus 251
Consilago 294
Corylus syluestris 252
Crambe 93 Crista 52
Crista galli 53
Crista gallinacea ibid.
Crithmum 120
Cucumis satiuus 129
Cucumis Turcicus 130
Cucumis marinus 131

Cucumis citrulus 138
Cucurbita 135
Cucurbita magna ibid.
Cucurbita satiua ibid.
Cucurbita minor 136
Cucurbita anguina 137
Cucurbita oblonga ibid.
Cucurbita cameraria ibid.
Cucurbita perticalis ibid.
Cupressus 262
Cupressus Cretica ibid.
Cynara 60

D

Dipsacum 58
Dipsacum album ibid.
Dipsacum syluestre 59
Dolichus 19
Draco 169
Dulciradix 232
Dulcis radix ibid.

E

Ebulus 236
Ebulum ibid.
Elaphoboscum 149
Elaphoboscum syluestre 150
Equapium 155
Erica 219
Erica altera 220
Erigerium 112
Eruca satiua 167
Eruca hortensis ibid.
Eruca Romana ibid.
Eruca syluestris 168
Eruilla 21
Eruillum 23
Erynge 55
Eryngium ibid.
Eryngium vulgare 56
Erysimum 176

F

Faselus 17
Far 2
Ficus satiua 243
Flos cuculi 177
Fœnum græcum 38
Fraxinus 259
Frugiperda 256
Frumentum Asiaticum 10
Frumentum Sarracenicum ibi.
Frumentum Turcicum ibid.

G

Gallion 76
Genista 208
Genista humilis 210
Geneſtella 211
Genistella ibid.
Gingidium 160
Glandes terræ 37
Glaux 31
Gramen 49
Gramen Parnasi 50
Gramen harundinaceum 51
Grossula transmarina 224
Grossularia 223

H

Hauena 13
Hedera 202
Hedera helix 203
Hedera terrestris 204
Hederula 203
Hedipnois 103
Hepatica 77
Herba sanctæ Barbaræ 172
Hieracium magnum. 106
Hieracium minus 107.108
Hippolapathum 96
Hipposelinum 155
Hirci pastum 14
Hordeum 7
Hordeum polystichum ibid.
Hordeum cantherinum ibid.
Hordeum galatinum 8
Hordeum galaticum ibid.
Hordeum hyemale 7
Hydropiper 179

I

Iberis 177
Intubum satiuum 100
Intubum angustifolium 101
Intubum syluestre 102.107
Irio 176
Iuniperus minor 161

L

Labrum Veneris 58
Lactuca sativa 114
Lactuca crispa 115
Lactuca minor 107
Lactuca leporina 105
Lactuca syluatica 106
Lactuca capitata 115
Lactuca betica ibid.
Lactuca laconica ibid.
Lactuca syluestris 116
Lagopus 47
Lampuca 106
Lapathium satiuum 96
Larix 267
Lauer 157.158
Laurus 228
Laurus Alexandrina 217
Lens 35 Lenticula ibid.
Lycoctonon cæruleum 298
Lycoctonon primum 297
Lycoctonon ponticum 299
Lepidium 178
Leporis pes 47
Leporis cuminum ibid.
Leucacantha 67
Ligusticum 229 Lolium 15
Lotus satiua 40
Lotus vrbana ibid.
Lotus syluestris 41
Lotus syluestris minor 42
Lupinus satiuus 27
Lupinus syluestris 28
Malua hortensis 123
Malua pumila 125
Malua Theophrasti 128

Malua ſylueſtris 124
Malum citrium 238
Malus citria ibid.
Malus Cotonea 239
Malus Indica 238
Malus Cydonia 239
Mel frugum 11
Melilotus 43
Melilotus germanica: 41.44
Melilotus Italica 43
Melilotus ſylueſtris 41
Melopepo 134
Melo Turcicus 132
Meſpilus 241
Milium 9
Milicum Indicum 10
Mirica humilis 218
Morus 241
Morum bati 200
Myrrhis 162
Myrthus 227
Mortus Brabantica 215
Myrtus ſylueſtris 216
Napus 139
Napum ibid.
Napus ſylueſtris 140
Napus humidus ibidem.
Naſturtium 170
Naſturtium hybernum 172
Naſturtium tectorum 174
Nux 250
Nux iuglans 250
Nux regia ibid.
Nux Perſica ibidem
Nux Auellana 251
Nux prænestina ibid.

O

Ocymum 14
Olus atrum 155
Olus Hiſpanicum 94
Olyra 3
Onobrijchis 32
Ornithogalum 192
Oxalis 97
Oxalis minor 98
Oxilapathum 95
Oxis 48
Oxyacantha 225
Oxytrifillon 40
Oxytriphillũ ſcribonij 279
Pæderota 65
Pæonia mas 292
Paludapium 153
Pancratium 194
Pancratium minus 195
Panicum 11.12
Paſpale hyppocratis 9
Paſtinaca ſatiua 146
Paſtinaca lutea ibidem
Paſtinaca nigra 147
Paſtinaca ſylueſtris 148
Pedicularis 52
Pepo magnus 130
Pepo rotundus 131

Pepo latus 132
Pepo marinus 131
Persica malus 240
Persicaria 180
Persicum 240
Perumbum 116
Pes asininus 187
Pes leporinus 47
Petrapium 154
Petroselinum 154
Phaselus 17
Phaselus sativus ibidem
Phaselus sylvestris 18
Phaselus dolychus 19
Phillyrea 229
Picea arbor 266
Pinus 265
Piper aquaticum 174
Piper Hispanum 181
Piper Calecuthium ibidem
Piper Indianum ibidem
Piper agreste 230
Pisum 20
Pisum Romanum ibidem
Pistacia 253
Plantaleonis 294
Polygala 34
Porcorum mors 82
Porrum 189
Porrum capitatum ibidem
Porrum junceum 190
Porrum sectivum ibidem
Portulaca sativa 117
Portulaca marina 119
Portulaca sylvestris 118
Pseudacanthus 166
Pseudodictamnum notum 299
Pseudomyrsine 215
Prunus 244
Prunus sylvestris 245

Q

Quercus 257

R

Rapa 138
Radicula 143
Radix 143
Raphanus sativus ibidem
Raphanus hortensis ibidem
Raphanus montanus 144
Raphanus palustris 145
Raphanus sylvestris 144
Rapum sativum 138
Rapum nigrum 86
Rapum sylvestre 141
Rapum genistæ 209
Rapunculum 141
Rapunculum magnum 142
Rhamnus 233
Rhus 231
Rhus coriarium ibidem
Rhus obsoniorum ibidem
Rhus sylvestre 215
Robus 1
Rosa 198
Rosa ultramarina 123
Rubia 73

Rubia ſylueſtris 74
Rubus 200
Rubus Idæus 201
Rumex ſatiuus 96
Rumex acutus 75
Ruſcus 216
Ruſcum ibidem

S

Sabina 242
Salix 256
Salix marina 230
Sambucus 235
Scanaria 161
Scandix ibidem
Scandulaceum 173
Scilla 193. 194 299
Secale 6
Securidaca 36
Securinum ibidem
Semen 2
Senecio 112
Sentis 200
Setanium 1
Seutlomalache 94
Siligo 1
Silibum dioſcoridis 56
Siliqua 254
Siliqua dulcis ibidem
Siliquaſtrum 181
Siliquæ 19
Simapi hortenſe 164
Simapi ſylueſtre 165
Simapi perſicum 174
Simapi ruſticum ibidem
Siſarum 150
Siſer 151
Siſymbrium cardamine 171
Sitheleas 106
Sium 157.171
Smilax hortenſis 19
Sonchites 106
Sonchus 104
Sonchus non aſpera 105
Sorbus 248
Sorbum ibidem
Spanachia 94
Spartum 207
Spergula odorata 77
Spinachea 94
Spinachium ibid.
Spina acuta 225
Spina acetoſa ibidem
Spina peregrina 65
Spina mollis 109
Staphylinus luteus 146
Staphylinus niger 147
Staphylinus ſylueſtris 148
Syluæ mater 205
Stelephouros 248

T

Tamarix agreſtis 218
Taxus 264
Teda 266
Tilia 260

Tlaſpi 172
Tlaſpi Crateuæ 174
Tlaſpi anguſtiſolium 175
Tlaſpi minus 175
Tragachantæ genus 211
Tragium Germanicum 83
Tragotrophon 14
Tribulus aquaticus 72
Trifolium 40.46
Trifolium pratenſe 39
Trifolium odoratum 40.46
Trifolium pratenſe luteum 42
Trifolium acetoſum 48
Trifolium bituminoſum 46
Triticum 1
Triticum vaccinum 294
Typha 4.54
Typha Cerealis 4
Typha paluſtris 4.54
Typha aquatica 54

V

Veratrum nigrum 292
Vicia 29
Viſcum 258
Vitis Viuifera 197
Vitex 230
Volucrum maius 105
Vſtilago 16

X

Xylum 221

Z

zea 25
zizania 15

NOMENCLATVRARVM QVIBVS OFFICINAE PHARMACOPEORVM, HERbarij noſtri temporis, & medici barbaram ſectantes medicinam vtuntur.

Acacia 26.245
Acetoſa 97
Acetoſella 98
Acutula 212
Agnus Caſtus 230
Alleluya 48
Amaranthus Purpureus 81
Amomum 154
Anguria 129
Apiaria 237
Apium 153
Arreſta bouis 212

B

Baucia 150
Becabunga 121
Bedeguar 62
Berberis 225
Biſlingua 217
Biſmalua 126
Bombax 221
Bombaſium ibidem
Bonifacia 217

Branca leonina 150
Br[illegible]ca vrsina 65.66
Bruscus 216

C

Caprifolium 205
Cardobenedictus 70
Carduus benedictus ibidem
Cardopatium 67
Cardus ramptarius 62
Carlina 67
Carlina minor ibidem
Carolina ibidem Carobe 254
Cassia fistula 255
Caulis 89 Cepe 188
Cepe muris 193 Cheruilla 151
Cicerbita 104
Cicorea domestica 101
Cicorea syluestris 102
Cicutaria 162
Citonia 239
Citrones 238
Citrullum 133
Cotum 121
Creta marina 120
Cruciata 78
Cypressus 263

D

Daucus 148
Dens leonis 111

E

Endiuia 116
Endiuia alba 100
Eruca 164

F

Fistici 253
Fœnum græcum 38

G

Genesta 208
Genestra 207
Genista 208
Genista Hispanica 207
Genostra ibidem
Grossula 223

H

Herba Simeonis 127
Hispanach 94

I

Iasminum 237
Iesemin ibidem
Ieseminum ibid.
Iosine ibidem
Iosmenum ibidem
Iringus 55.56
Iuamuscata 77

L

Lactuca Domestica 114
Lactucella 104
Lapatium acutum 95
Larga 267
Lilium inter spinas 205
Limones 238
Lingua auis 259
Lingua pagana 217
Lingua passerina 259

Liquiritia 232
Lupinus 27
Lucum vulcani 7

M

Malua 124
Maluascus 126
Mater sylua 205
Melo 134
Morsus diaboli 108
Morus celsi 241
Myrcilli 227
Myrtilli 215
Myrtus ibidem

N

Nasturtium aquaticum 171

P

Panis cuculi 48
Pastinaca 149
Pedecinum 36
Pes leporis 47
Petroselinum 152
Petroselinum Macedonicum 155
Pisareli 21
Poma Citonia 239

R

Rapa genestræ 209
Raphanus 144
Raphanus minor 143
Rapuntium 141
Remora aratri 212
Resta bouis ibidem
Rhabarbarum monachorũ 96
Ribes 224 Ribesum ibid.
Rostrum porcinum 111
Rubia tinctorum 73
Rubia sylueſtris 74

S

Sauina 262 Scariola 100
Scordotlaspi 173
Secacul Auicennæ 55
Seruilla 151 Seruillum ibi.
Sinapis 164
Sinapium ibidem Sorgi 12
Speragus 163
Squilla 193 Sumach 231

T

Tamariscus 218.264
Taraxacon 104
Terebinthina 267
Tota bona 99
Tribulus marinus 72
Trifolium 39
Trifolium humile 47

V

Virga pastoris 38
Viscus quercinus 258
Vstilago 16
Vua crispa 223
Vuluaria 83 Vuularia 217

Z

Zambach 237
Zania 15
Zingiber Caminum 181

Register der Teutscher kreuter namen im disem buchlin begriffen.

A

Welkorn 3
Attich 236
Augentroost grasz 49

B

Baummisz 250
Baumwol 221
Beinholtzlin 229
Bernclauw 65.66
Berntatsz 66
Besenkraut 175
Blowolffwurtz 298
Boltzhorn 38
Bonen 17
welsche Bonen 19
Brachendystel 56
Brant 16
Bremen 200
Brysslauch 190
Buchampffer 48
Buchbroot ibid.
Buchklee ibid.
Buzgel 117
Heymisch burgel ibid.
Burtzelkraut ibid.
Buxbaum 234

C

Calecbutischer pfeffer 181
Cappern 222
Ca-dobenedict 70
Cornelbaum 247
Cucumern 129
turckischer Cucumern 130
Cypressenbaum 263

D

Dorn 15
Drüpelbeeren 213
Dystel 56.ꝛc.
bracken Dystel ibid.
wallen Dystel 57
raden Dystel ibid.
karten Dystel 58
marien Dystel 62
frauwen Dystel ibid.
weisz wege Dystel 64
Dreidystel 104
mosz Dystel E ibid.
Eberwurtz 67
Eibisch 126
Einkorn 5
Epffich 153
stein Epffich 154
wasser Epffichs 157
Epheuw 202
kleyn Epheuw ibid.
Eppichs 202
Erbsel 225
Erdamandel 37
Erdfeyghen ibid.
Erdnusz ibid.
Ernrosen 123
Erweisen 21
Eschenbaum 259
Eychenbaum 257

F

Feigbonen 27
Feigenbaum 343
Ferbblumen 210

Fichtenbaum 265

G

Gauchblum 177
Geelrodel 53
Gerlin 151
Gerst 7
Grosz gerst 8
Fuder Gerst 205
Geyszblat 151
Gierlin 49
Ginst 208
Grindtkraut 112
Grindtwurtz 95
Gundelreb 204
Guter heinrich 99

H

Habern 13
Habichkraut 106
grosz Habichkraut 16ib.
klein Habichkraut 107
Harizbaum 265
Hasenfusz 47
Hasenkol 105
Haselnusz 251
Hauckbat 217
Hauwhechel 212
Hederich 166
Herbstrosz 123
Hertzfreidt 77
Heydelbeeren 219
Heydelpfenich 213
Heyden kozn 11
Heyden smuck 14
Himbeeren 210
Hirsz 9
Hulsbeeren 201

Graszkraut

Heyde

Holder 235

I

Ibenbaum 264
Ibisch 126
Indianischer pfeffer 181

K

karten 58
weberkarten 16ib.
kastaniebaum 249
keerbesen 16ib. 216
kerbelkraut 159
kestenbaum 249
kirschenbaum 246
klebkraut 75
klee 39. &c. wylen klee 16ib.
wilder klee 41 geel klee 42
geel wylen klee 16ib.
katzenklee 47
saurerklee 48
buchklee 16ib.
knobloch 184
wilder knobloch 185
feldknobloch 16ib.
waldt knobloch 186
knoblochkraut 187
hondts knoblauch 194
kolen 89
breyter roter kolen 91
krauser kol 92
kozffelkraut 159
wilder kozffel 162
kozlkraut 111
kresz 170
waser kresz 16ib.
wisen kresz 177
krusbeer 223
kuhozn 219
kuhozn 38
kurbs 201

Brunkresz 171

kruselbeer 16ib.

kurbeerbaum 38 247
135

groß kurbs 1618.
klein kurbs 136
lang kurbs 137
kurbenbaum 239

L

Lattich 114
Lattich ibi. grosser Lattich 115
Wilder Lattich 116
Lauch 189 Lyfslauch 190
schnitlauch ibi. Leuchel 187
Laußkraut 52.297
Liefknospen 54
Lindebaum 250 Linsen 35
Lorberbaum 228

M

Maier 81 Mangolt 84
roter Mangolt 75
Manstreuw 56
Maulbeerbaum 242
Megerkraut 76 Melone 134
Mengelwurtz 95
Merrettich 144
Meußdorn 216 Milten 79
Molken 1618.
wild Molken 80
acker Molken 1618.
Moß 149 wilder Moßen 150
Munckenkraut 179
Mundtholtz 229

N

Narren kolben 54
Nespelbaum 241

O

Ochsenbrech 212

P

Paffelbeer 225
Pappeln 124
kleinder Pappeln 125
Venediger Pappeln 128
Pastinachen 146.ꝛc.
zam Pastinachen 1618.
rot Pastinachen 147
wildt Pestinachen 148
Persichkraut 18
Peterlin 152 steinpeterlin 154
Petersilgen 152
Pfaffenblat 111
Pfaffenrozlin 1618.
Plaumenbaum 244
Pfenich 11
Pfersichbaum 240
Pfrimmen 208
erdt Pfrimmen 211
stechend Pfrimmen 1618.
Poltz 218

R

Raputzeln 141
Reinweiden 229
Rettich 143 merrettich 144
Rocken 6 Rodel 52
baum Rodel 1618.
geel Rodel 53 Rodte 73
wilder Rodte 74
Rosen 198
Rotdannebaum 266
Ruben 138 steck Ruben 139
naß steck Ruben 140
geel Ruben 146
Rotruben 147

S

Sant Barbarakraut 172
Sant Johans brot 254

Hant Johans treubel 124
Hant Johans treublin ibl.
Hant Peters korn 5
Haszkraut 137
Haur Ampffer 97
kleiu Haur ampffer 93
Haurlich 225
Schaffmulle 230
Schlehen 245
Schmerbel 99
Schnittlauch 190
Schwelrisztod 82
Senff 164
weisser Senff ibidem
wilder Senff 165
Baurn Senff 174
Seuenbaum 262
Sigmars kraut 127
Sorgsamen 12
Spargen 163
Speckgilgen 205
Speltz 2
Sperwerbaum 248
Spinet 94.
Spitzmaus 72
Stachelnuisz ibidem
stalkraut 205
standelbeeren 213
streiffwurtz 95
suszholtz 232
suszwuertzel ibidem

T

Tamarisckenholtz 218
Teuffels abbisz 105
Thierlinbaum 247
Turkisch korn 10
Uersich 225
Unser frauwen schuchlin 41
Voghelnest 148
Voghels wicken 41
Waldensystel 17
Walmeister 77
guldeu Walmeister 78
Walstroo 76
Wassernusz 72
Wasserpfeffer 179
Wasserpungen 121
Wetterkarten 58
Weckholder 261
Wegwarten 101
zam Wegwarten ibid.
Wilder wigwarten 102
Weihermusz 72
Weinreb 197
Welsche boneu 19
Wettertoszlin 129
Weydenbaum 256
Weyssen 1
Welsch weysen 4
Wicken 29
Wilder wicken 31
Wogbels wicken 41
Wilder klee 41
wolfwurtz 299
Wysen klee 39
zapfflinkraut 217
zitterwurtz 95
zungenblat 217
zwibel 188
Merzwibel 193
yschut ibid.
yssern 24

INDEX.

Tafel vanden brabantschen ende nederlantschen naemen vanden Cruyden / daeraf dye figueren in dit Boecxken gheſtelt ſiin.

A

Adick 236
Aelbeſiekens 224
Agnus Caſtus 230
Ayeuliy 188
wilt Belt Ayeuliy 192
Zee Ayeuliy 193
Arangieboom 238
Artichautz 60

B

Beeren clauw 65.66
Beerentapen 66
Beete 84
Roode Beete 45
Roode Roomſche Beete 86
Beſiekens ouer zee 224
Beſſemcruyt 175
Boeckweydt 14
Boomwolle 221
Boonen 17
Roomſche boonen 19
Braemen 200
Hinnebraemen 201
Brant 16
Breemen 200
Brem 208
Spaenſche Brem 207
Acker brem 210
ſtekende Brem 211
Caerden 58
Caſſiſſihout 232
Canckerbloemen 111
Canynen cruyt 105
Cappers 222
Cardo benedictus 70
Caroten 147
Caſtanieboom 249
Cauwoorden 135
Groote Cauwoorden ſbid.
Langhe cauwoorden 136
Cleyn cauwoorden 136
Cicoreye 101
Tamme Cicoreye ſbidem
wilde Cicoreye 102
Geel Cicoreye 103
Citrullen 133
Clauieren 39
ſteenclauieren 41
Cleyn ſteenclauieren 42
Italiaenſche clauieren 45
Cleefcruyt 75
Coeckoecks bloeme 177
Coeckoecks broot 48
Concommeren 129

Zee concommeren 131
Coraelcruyt 163
Coznoeklieboom 247
Cottoen 221
Crakebesien 213
Criecken 246
Crock 30
Croonkens cruyt 148
Cruyscruyt 112
Crusette 78
Cruysdystel 56
Cruyswortele 55
Cypzessey boom 263

D

Distel 56
Cruysdistel ibidem
witte distel 64
onser Vrouwen distel 62
Driedistel 68
Gansen distel 104
Dauwdistel 105
Groote dauwdistel 109
Dodden 54
Donsey ibidem
Dragon 169
Drauck 15
Duyuels beet 108

E

Eerdtnotey 37
cleyn eerdtnotey 122
Eppe 153
steeneppe 154
water eppe 157
Euerwortele 67
Erwten 21
Esschenboom 259
Eyckenboom 257

F

Fenigrieck 38

G

Gansenboet. 82
gheytenblat 205
goede Heindzick 99

H

Hadick 236
Hanekammekens 53
Haselnotey 251
Hasen lattonwe 103
Hauerbesien 213
Hauere 13
Hauics cruyt 106
Groot hauics cruyt ibidem
Cleyn hauics cruyt 107
Herick 166
Heyde 219
cleyn Heyde 220
Hinnebesten 201

I

Ibenboom 264
Iouffrouwemerck 153

K

keelcruyt 217.229
keeskens cruyt 124
Kerssse 170 Kersey 246
waterkerssse 171
winter kerssse 172
keruel 159
maelse keruel 161
wilde kerwel 162
knoesselen 223

Koo-

INDEX.

Koolen 89
Bloemkoolen 90
groote roode koolen 91
ghecronckelde koolen 92

L

Lammekenscoore 99
Lattouwe 114
Croplattouwe 115
wilde lattouwe 116
Hasen lattouwe 105
Laurus boom 228
Linden boom 260
Lischdodden 54
Loock 184
wilde loock 185
Dasloock 186
Bleesloock 190
loock sonder loock 187
Hondtsloock 194
Lupinen 27
Luyscruyt 52.297

M

Maier 81
Malue 124
witte Malue 126
Cleyne maluwe 125
Veneetsche maluwe 128
Medica 45
Mee 73
Meecrappen ibidem
Meerwortele 55
Melcweye 104
Melde 79
wilde Melde 80
Melilote 44
Moloenen 134
Memenkens cruyt 205
Milte 9 Muncycapkens 298
Mincysers 72
Mispelboom 241
Moerbesien 242
Mondthout 229
Moorkens 19
Mostaert 164
witte Mostaert ibidem
wilde Mostaert 165
Boeren Mostaert 174
Muysoren 216
Muysen met steerten 37

D

Okernoten 250
Onderhaue 204
Oghentroost gras 49

P

Palmboom 234
Panickoren 11
Papencruyt 111
Pareye 189
Pastinaken 149.150
wilde pastinaken 150
Paticb 95
Patientie 96
Peen 146
Geel Peen ibidem
Peerdic 95
Peper Van Inden 181
Brisilie pepez ibid.
Pepoenen 130
Groote Pepoenen ibid.
Perseboom 240
Pepercruyt 178

Persiecruyt

Persickruyt 150
Peterselie 152
Vreemde Peterselie 154
Poote 146
Pozceleyne 117
Roomsche Porceleyne ibid.
Postelbesien 213
Prangwortel 212
Pruymboom 244

Q

Quicappelboom 239

R

Radijs 143
Winterradijs 145
rakette 167
wilde rakette 168
Roomsche rakette ibidem
Rapen 138
Steckrapé 139
Parijsche rapen ibidem
Platte steerapen 140
Rapbanus 144
Rapunceten 141
Ratelen 52
Roode ratelé ibi.
witte ratelen 53
Rietgras 51
Roggbe 6
Roomsche boomkens 19
roomsche erwten 20
roosen 193

S

Sauelboom 26
Sausseboom 215
Schorfbloemen 111
Serillen 151
sleben 245
Sigmars crupt 127
Sint Jans broot 154
Sloozen 93
smacke 231
Sozbenboom 248
Sorgsaet 12
Spinagie 94
Stalcruyt 212
Steenclauerey 41
Stekelbessen 223
Stekende palme 217
Surckele 97
scaeps surckele 98
Delt surckele ibidem
suykerwortelens 151

T

Tamarischen boom 218
Terwe 1 roomsche terwe 4
Tonghenblat 217
Torfe cozen 10

V

Veyl 202
cleyn Veyl 203
Vitsen 29
wilde Vitsen. 31
Vissesteruyt 373
Vlier 235
wilden Vlier ibidem
Voghelsnest 148
Voghelvoet 34
Vyghenboom 243
walmeester 77
waternoten 72
Waterpeper 179
water pimpinellen 121
water pimpinellen 256
wilgben 111
winterrooseny 123
witte endiuie 100
witte huenst 116
wolffs wortele 299
Wingaert 197

TABLE DES NOMS FRANCOIS
des Images des herbes contenues en ſe liuret,

A

Ache 153
Ail 184
Aliayre 187
Arreſte du beuf 212
Arroches 79
Arroches ſauluages 80
Artichaultz 60
Articoca Italicè ibid.
Aſperges 163
Auoyne 13
Aux 184
Aux douers 186
Aux ſauluage 185

B

Berle 121.157
Bette 84
Bette rouge 85
Biſniago Hiſpanicè 160
Bled 1
Bled barbu 12
Bled de Torquie 10
Bled Saraſyn ibidem
Bonnes Dames 79
Bouijs 234
Branche vrſine 65
Briere 219
Bruyere ibidem
Bruyere ſauluage 218

C

Carline 67
Capperes 222
Carotes 147
Catherine 200
Ceriſiers 246
Cerfueil 149
Cardonet 63
Chardon beneiſt 70
Chardon de noſtre dame 62
Chardon à foulion 58
Chardous argentin 64
Chardons Gallicè & Italicè. 61
Chardous ſauluage 64
Chaſtaignier 249
Cheruy 149
Cheruy petite 151
Cheruy ſauluage 150
Cheſne 257
Cheuere fuelle 205
Choux 89
Choux cabus ibidem
Choux creſpuz 92
Choux floris 90
Choux rouges 91
Cicoree domeſtique 101
Cicoree ſauluage 102
Cicutaire 162
Coingnaciere 239

Con-

Concombre 129
Concombre citrin 133
Concombre marin 131
Cornillier 247
Courge longue 137
grande Courge 135
petite Courge 136
Creſſon 170
Creſſon deaue 171
Cruaige 179
Cypreſz 263

D

Dragon 169

E

Eſpeaultre 2
Eſpinars 94
Eſpine 225

F

Febues 17
Fenegrec 38
Fenegrey ibid.
Figuier 243
Fourment 1
Framboiſier 201
Framboiſes ibid.
Freſne 259

G

Garance 72
Geneſt 208
petit Geneſt 211
Geneure 261
Grateron 75
Groiſſeletz 223
Groiſſelier ibid.
Groiſſeletz tranſmarins 224
Guimaulues 126
Guimaulue ſauluage 127

H

Hus 235
Hyeble 236

L

Laicteron 104
Laictue 114
Laictue ſauluage 116
Laictue teſtue 115
La patientie 96
Laurier 228
Laurier Alexandrin 217
Lentille 35
Lieure 105
Lupin 27
Lyarre 202
petite Lyarre 203
Lyarre terreſtre 204

M

Macres 72
Malue 124
Malue d'Iardin 123
Maſes 54
Melons 134
Millet 9
Mouſtarde 164
Mouſtarde blanc ibid.
Mouſtarde ſauluage 165

Muerier 242
Muguet 77
petite Muguet 76

N

Naueau 139
Naueau ronde 138
Nauet 139
Noiſette 251
Noix 250

O

Oignon 188
Ozeille 97
petit Ozeille 98

P

Pain de coquu 48
Palays 105
Panic 11
Parelle 95
Paſſerage 178
Paſtinade iaulne 146
Paſtinade ſauluage 148
Perſchier 240
Perſil 152
Perſil eſtrange 154
Perſil de roches ibid.
Phaſioles 19
Pied d'iars 82
Pied de lieure 47
Pied d'oye 82
Piſareli Italicè 21
Piſſen lict 111
Pois 21
Pois cices 24
Pourcelyne domeſtique 117
Poureau 189
Petit poureau 190
Poyure d'Inde 181
Prunier 244

R

Raifort 143
Raifort ſauluage 144
Raiſponce 141
Raiue 143
Raquette 167
Raquette ſauluage 168
Rieble 75
Riglice 232
Rigoliſſe ibid.
Ronces 200
Roſes 198
Rouiglione Italicè 21
Rouſeau 54

S

Salette 97
Sauinier 262
Saulx 256
Seigle 6
Seneſſon 112
Seneue 164
Seneue ſauluage 174
Sorgi Italicè 12
Squille 193
Stipoulle ibid.
Suin 235

TABLE

T

Tilet 260
Tortelle 166
Toute bone 99
Trefle 39
Trefle odorant 40
Troesne 229
Tue loup 299

V

Velar 166
Verge a bergier 58
Vesce 29
Vesce sauluage 31
Vigne 197

Y

Yuroye 15

FINIS.

Πυρὸς. Lati. Triticũ. Ger. Weyssen. Brabantis Terwe Gallis Bled & Fourment. *Genera Tritici tria. Robus, Siligo & Setanium.* Robus ex tritici generibus optimũ est, granum durum solidũq; habet, pondere præstans, rutilo colore non solum extrinsecus splẽdens, verum etiam interiori medulla flaueſcẽs. Siligo molle & laxum granum habet, medullam continens leuem & candidam, cuiusmodi est omne triticum, quod apud Brabantos Flandros reliquásque inferioris Germaniæ aut Galliæ Belgicæ nationes nascitur. Setanium Siligini simile est hoc tantum ab eo differẽs quod non autumno sed vere seratur. Vberiorem horum explicationem in nostra de frugibus historia quere.

Zea Græcis. Latinis Zea & à semine præstantia Semen, forte eadem & Far, vt in Epistola de Farre scripsimus. Germanis Sp. ſtz. Frabantis Spelte. Gallis Espeaultre. Genera eius duo, vnum simòxenon, id est, duplicis grani quo i vulgare est: alterum vno folículo, vnũ tantum granũ continẽs, incognitum vel nõ animaduersum.

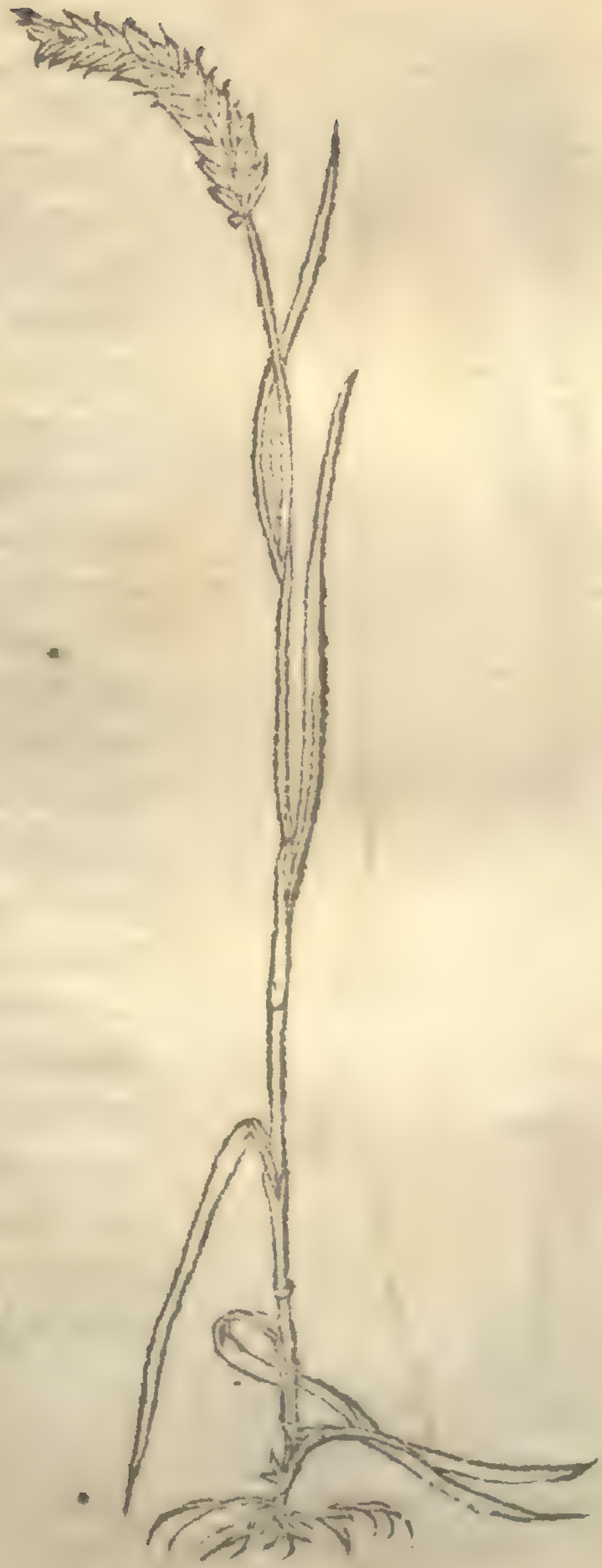

Græcis ὄλυρα. Latinis Arinca, vt Plinius lib. xviij. ca. x. testatur, appellatur. Germa. Amelkorn. Errant qui Olyrã stiginem interpretantur, & qui hoc frumenti genus, Setaniumq; faciunt, vt latius in Frugum historia diximus.

Typha. Latinis Typha & ad differentiam alterius Typhæ palustris, Typha cerealis. Ger. Welsch weyssen Brabantis Roomsche terwe Scritur in Alsatia. Non est Siligo vt nonnulli existimãt.

Βρίζα. Latinis Briza, apud Thraces & Macedones à Galeno olim inuenta. Germanis Elnkorn vnd S. Peters korn.

Non est Far neque Zeæ genus. Conficitur ex eo panis ater, grauis, malli odoris, & membranosam substantiam habens, vt inquit Mnesitheus.

Hoc frumenti genus Plinio Secale vocatur. Germa. Rocken. Brabantis Rogghe. Gallis Seigle. Non esse Siliginē in nostra de Frugib⁹ historia multis argumentis ostendimus.

Κριθή. Latinis Hordeum. Chymistis Lutum Vulcani. Germanis & Brabantis Gerste. Gallis Orge. Genera Hordei multa quæ in Frugum historia declaramus. Notissima duo, Πολυστιχὸν καὶ δίστιχον. Κριθὴ πολυστιχὶς. Columellæ Hordeum Cantherinũ. Germanis Grosz gerst. Brabant. Wintergherste/ id est, Hyemale hordeum, autumno seritur.

Κριθὴ δίστιχος.
Latinis & Colu
mellæ Hordeum
Galaticũ aut Ga
latinum. Germa.
ffuder gerſt.
Brabantis
Soomer gerſt.
ſeritur vere.

Κέγχρος Græcis. Latinis Miliũ, Hippocrati Paſpalę, nonnullis Cẽchrijs. Germanis Hirſz. Brabantis Milie. Gallis Millet.

Peregrinum hoc frumenti genus Plinio Miliũ Indicum dicitur, Recentioribus, Frumentum Turcicum, Sarracenicum & Asiaticum. Germanis Turkisch kozn. Brabantis Tozcke coren. *Gallis* Bled Sarasyn, & Bled de Torquie. *Neronis principatu in* Italiam *in uectum est, inquit* Plinius.

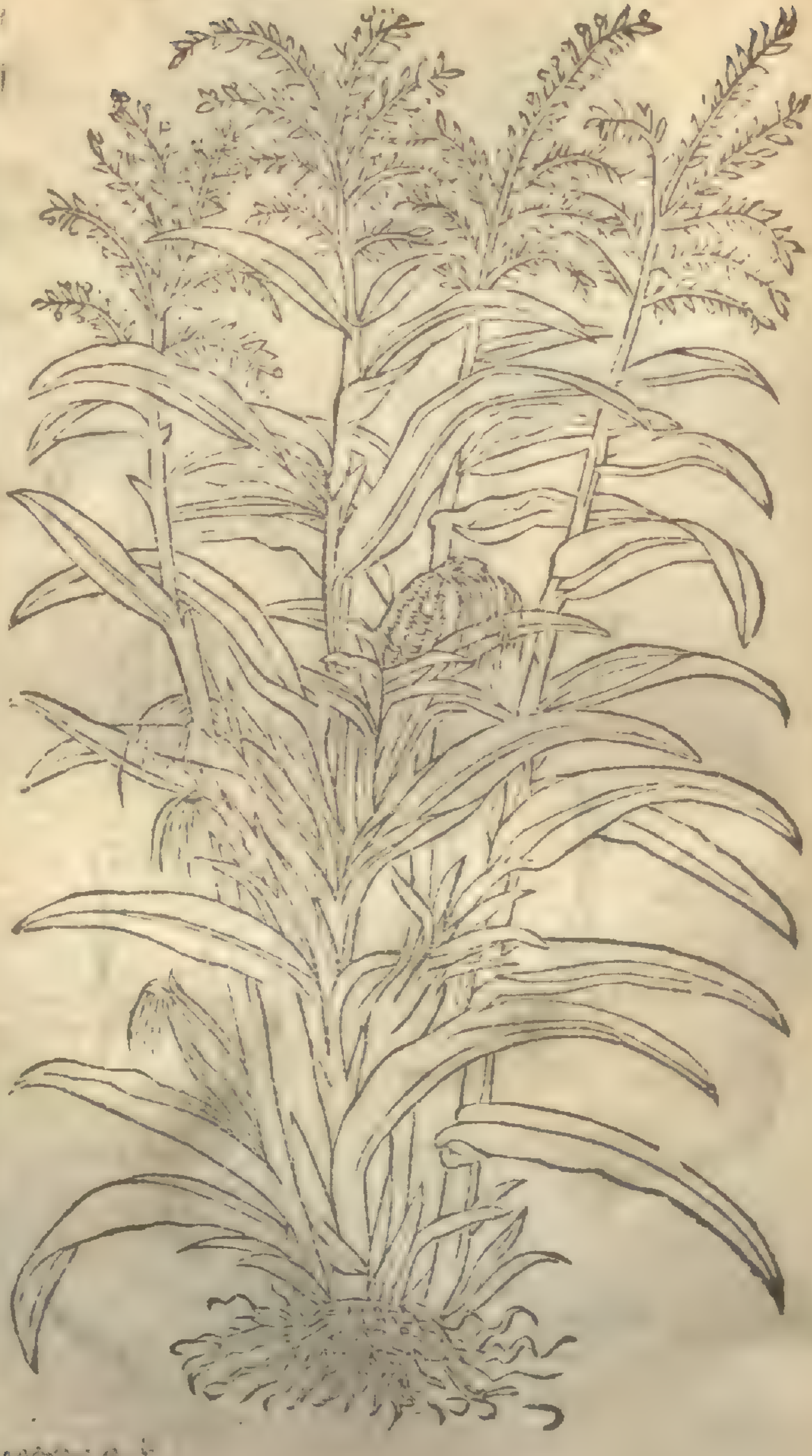

Ελυμ nonnullis μελίνη, aut μελίνη. Latinis Panicum. Dioclian tiquo medico, Mel frugum. Germanis Heydelpfenich/ Pfenich Brabātis Panickozen. Gallis Panic.

Videtur Panicum esse genus, Itali Sorgi nominãt. Germ. Sorgsamen Brabanti Sorgsaet. Galli Bled barbu. Non esse Far in stirpiũ historia ostẽdimus

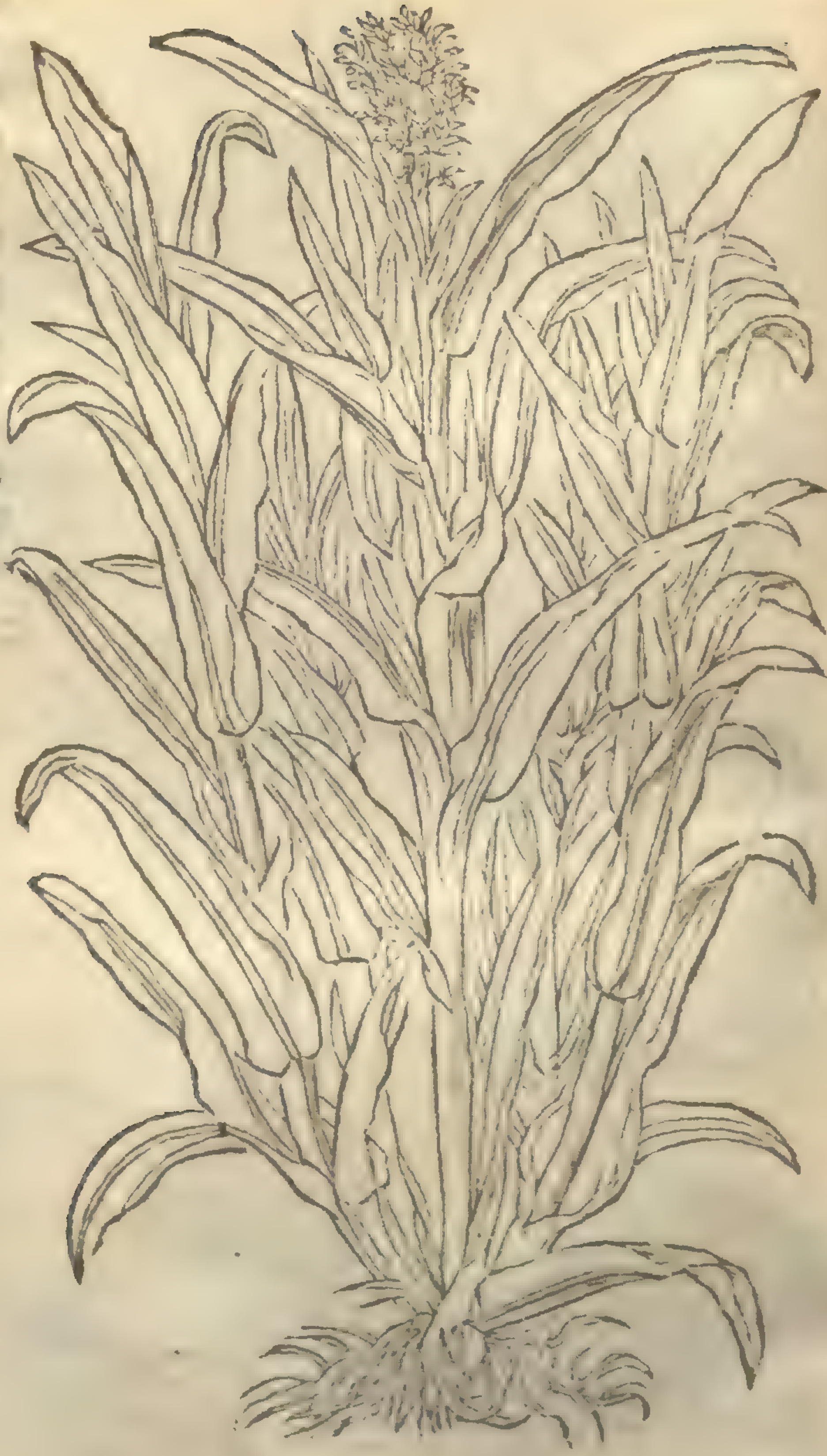

vid. p. 10.

Βρῶμος. Latinis Auena & Hauena. Germanis Habern. Gallis Auoyne. Brabantis Hauere.

Germani Heyden kozn. Brabanti Bockweydt/ id est quasi dicas, hirci pastum aut pabulū, nominā: ad quod, cum alio nomine destituere mur, alludentes, τραγοξοφὸν ap pellauimus. Non enim Ocymū pro priè dici posse in Frugum historia multis rationibus ostendimus.

Erysimum Theo. Ihr: Tragopyrum Dod: alibi: Hyoseritium J. Bauh:

Αἶρα. Latinis Lolium, recentioribus Zizania. Germanis Dozt. Brabantis Drauʿck. Gal. Yuroye

Morbus eſt cerealium frugum, frequentiſſimus Auenæ, Siliginem & Secale etiam infeſtans. Germ. & Brabã. Brant/ recentiores Vſtilaginem nominant.

Rubigo Plinij.

Ερυσίβη Theophr.

Φασήλ Trisyllabus, Latinis Faselus & Phaselus nominatur. Dioscoridi Φασίολος per ῑ ω ☐ in secunda syllaba. Germanis, Bonen. Brabantis Boonen. Gallis Febues. Officinis & vulgo cum grauissimo errore Faba, vt in historia frugum multis argumẽtis docuimus. Genera huius duo Maius & minus, vtrunq; satiuum & esui aptum.

Peregrinũ & syluestre legumen Phaselo satiuo caule foliisq; simile grano nigro rotundo, insuauissimi gustus, os totũq; caput fœdo fetore implens dum mãditur. Herbarij nonnulli vulgo Moorkens, id est, Æthiopas vocant.

Φασηόλος, Tetrasyllabus per ἧτα secunda syllaba. Theophrasto & Diocli λοβοὶ χίος. Dioscoridi σμιλαξ κηπαία. Latinis Phaseolus Dolichos & Smilax hortensis. Germanis Welsche boonen. Brabantis Roomsche boonkens. Gallis Phasioles. Siliquæ λόβιαι & λόβοι πῶς cupantur.

Phaseolus angulosus L
Sm Marsh. 708

Πίσον καὶ λάχυθος ἢ λάχυθον. Latinis Pisum. Recentioribus Pisū Romanum. Bra. Reomſche erwten.

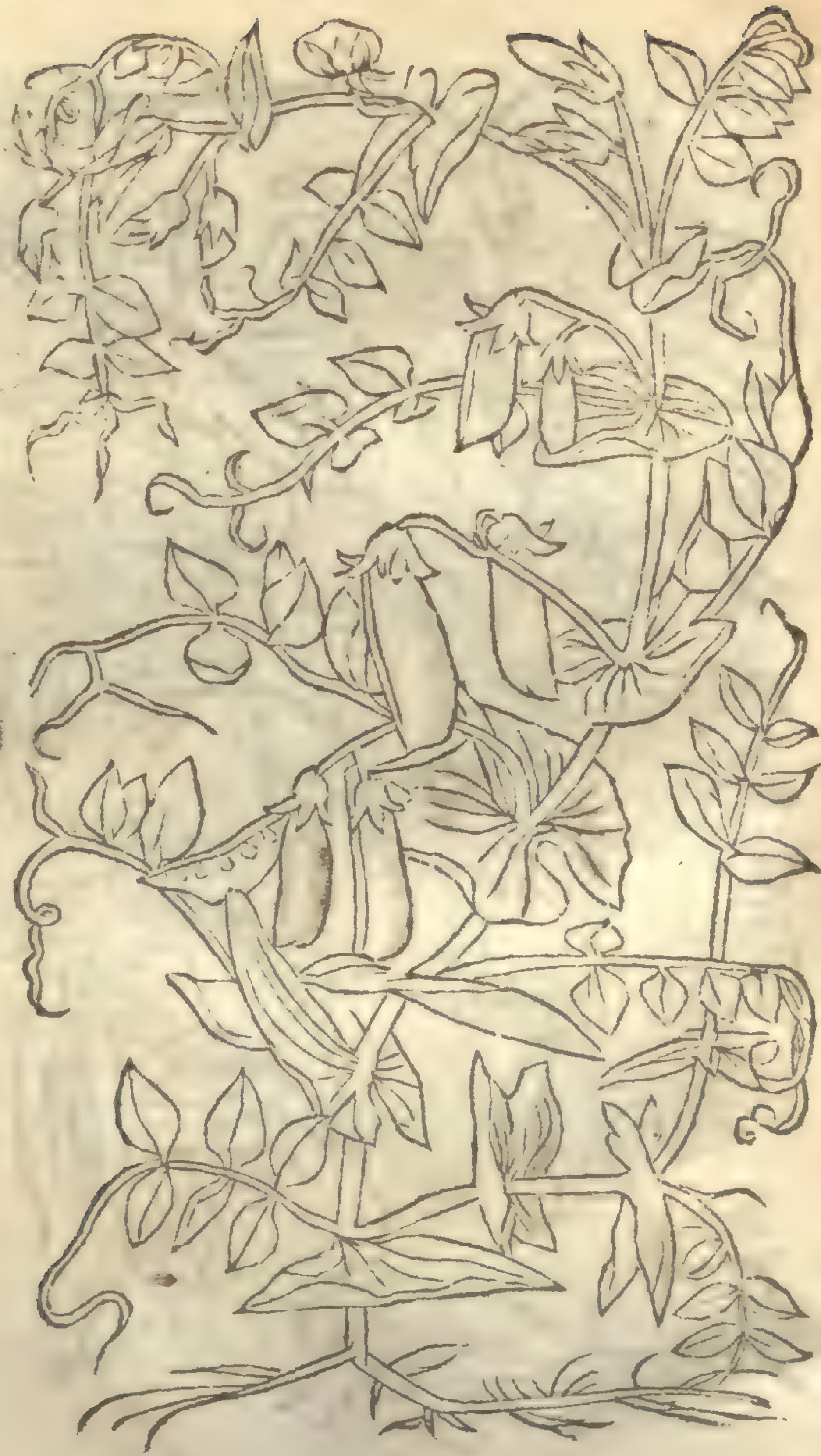

grano eſt nō rotundo ſed angulari, magno, ochris maiore. Non eſt Phaſelus aut Dolichos neq; etiā Lathyrus.

Pisum Recentiorum, Ger. Fuchs. 627.

Ωχρος.
Latinis
Eruilia.
ItalisRo
uiglione
Venetis
Piſareli
Germa.
Erweiſſen.
Braban.
Erwtē
Gallis
du Pois
Non eſt
Piſum,
quia ro-
tūdo gra
no prædi
tum.

Λάθυρος Latinis Cicercula Nõ est Eruum vt errore ducti nõnulli putant. Eruum enim rotundum est: vt in Frugum historia ostendimus.

Ερέβινθος ἡμερος ἐστιν hoc est Cicer Orobiæum aut Erullum Theophrasto dicitur. Dioscoridi verò ἐρέβινθος ἥμερος. Latin. Cicer sativum. Plinio Cicer Columbinum, & venereum. Officinis incognitum.

Ερέβινθος κριός. Latinis Cicer Arietinum. Offic. Ciceres. Ger. Zyserey. Gallis Pois ciches. Duo huius genera, vnum cãdidũ: alterũ rubrũ, tota forma similia.

Ερέβινθος ἄγριος. Latinis Cicer syluestre. Non esse Lathyrum aut Eruum syluestrem in frugũ historia docuimus.

Hæc Cicerculapecus liariter à Plinio describitur, alia certe est à Cicer cula siue λαθύρῳ, nos ad differentiam huius Cicerculam Plinij nominauimꝰ, magna ex parte incognita est.

Θέρμος ἥμερος. Lupinus sativus. Offic: Lupinus. Germanis ffelgabonen. Gallis Lupin. Brabäris Luptnck.

Θέρμοι ἄγριοι. Lupini syluestres. Of ſtres. Of ſic. incog gniti. Tria ſyl ueſtriũ genera: vnum flo re luteo, odoriſiũ cũdi, leu coys lu teis non diſſimile alterum flore cæ rulco, nulla odoris gratia commen datum. Tertiũ flore ru bro.

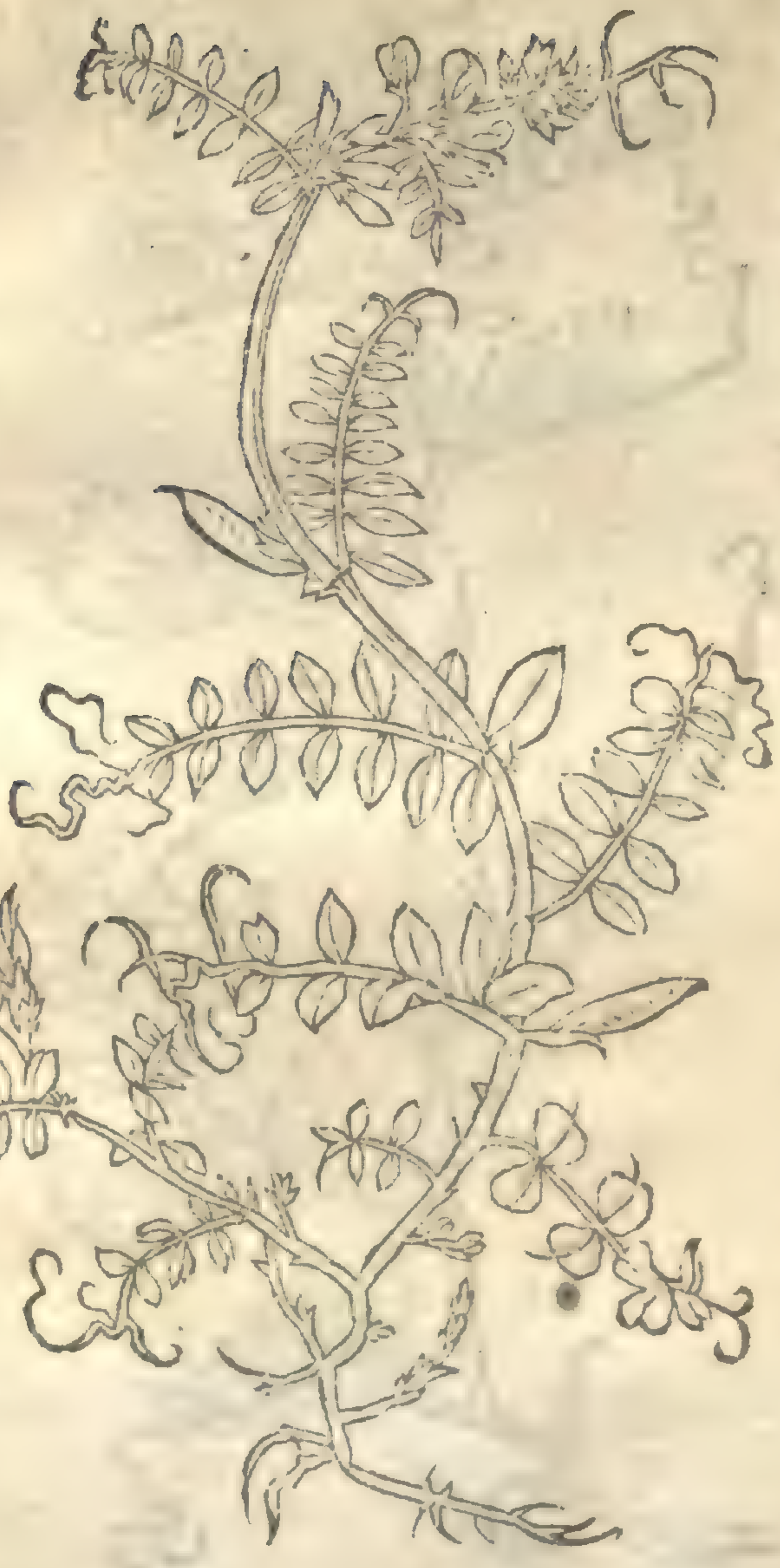

Bipont: Latinis Vicia, à vincendo vt Varroni placet. Germanis Wicken. Brabantis Vitsen. Gallis Vesce. Non esse Eruum yt à multis bene admonitum est.

Ἄραχος per χι, alias ab ἄρασ κῶρεσ καὶ πάπποσ. Cerealium frugũ vitium est, vt inquit Galenus. Brabanti Erock vocant.

Et *istud haud dubiè syluestre legumen. Arachi genº est, vtcunque in nostris de fruticibus historia pro Asphace primerimus, Siliquæ formæ decepti.* Germani Wilder Wicken. Brabanti Wilde Wicken. Gallis Vesce sauluage *nominant.*

Hæc herba ἀγώνυς μος est, nec ad cuiusmodi genus referri debeat certo statui potest, videtur nonnullis esse Glaux, alijs Onobrychis, seritur in hortis ab herbariæ rei studiosis.

Αφάκη Græcis. Latinis Aphaca Offi. incognita Naſcit apud Brabantos in pleriſq; fœcundis agris inter frumenta, Siliquas habet lente maiores & ſõgiores, in his ſemina lata, nigra, lente minora duriſq; oraq;. Hanc in noſtra de Frugibus hiſtoria pictã oportuit. Nõ enim Aphace ſed Arachi ſpecies eſt quàm pictura eo loci exprimit.

Ορνιθοπόδιον. Ornithopodium. Brabantis VogelVoet. Putatur à nõnullis Polygala, ab alijs perperam Securidaca, nascitur in aruis inter segetes vt Arachus.

Φακὸς ἢ Φάκη. Latinis Lens & Lenticula. Germanis Linsen. Gallis Lentille.

Ἡ πύξακάνθη. Latinis Securidaca aut Securinum. Vnguentarijs vt Dioscorides ait Pelecinum, Officinis incognitum.

Germani Erdnuſz/ Erdfeygē Vnd Erd. amandel nominant. Brabanti Eerdtnotē ende Mupſen met ſteerten. Recētiores vulgi appellationem ſequētes χαμαιβάλανον, & Latinè Glādes terræ appellāt, videtur eſſe Dioſcoridis Aſtragalus reclamātibus tamen nonnullis notis. Errant multū qui Apios eſſe indicāt

FOENVM GRAECVM.

Τίλις ἢ βοῦ κερᾶς καὶ αἰγόκερως.

Latinis Foenum græcũ. Germanis Bockshorn Kuhhorn. *Brabantis,* Fenigriecken *Gallis* Fenegrec & Fenegrey. *Officinis notißimum.*

τριΦυλλον
ὠ χορτοκος
ϖειοις γινναϑ
μενον. Latini
Trifoliũ pra-
tense nominãt
Officinæ sim-
pliciter Trifo
lium. Germani
Wysenklee.
Brabanti Cla
ueren. Gallis
Treffle. Tri-
folij huiꝰ duo
sunt genera,
vnum flore cã
dido, alterum
purpureo vtri
usq; flos apis
bus gratus.

Λωτὸς ἥμερος. Latinis Lotus vrbana & Lotus satiua, nõnullis Trifolium & Trifolium odoratum. Herbarijs Herba septem temporũ. Germanis Siben gezeyt. Brabantis Seuenghetye ctuyt. Gallis Treffle odorant. Videtur etiam idẽ esse cum eo quod alis cubi Scribonius Largus Oxytrisphyllon nominat, ad venena & pestilentes morbos commendatum.

Germani Wilderklee/ Vogels wicken & vnser frauwen schuchlin vocant. Brabanti Steenclauerey. Recentiores quidam Melilotum Germanicam & sylue strē nominant. Nobis ex sylue stríū Lotorum generibus (si plura statuere licet) esse videtur, quamuis non ea sylue stris Lotos quæ in Lybia nascitur à Dioscoride descripta.

Germani Geel klee/ Geel wylen klee. Brabãti Cleyn steen-clauweren.

Recentiorum nõnulli ad Trifoliorum pratensium genera referũt, vocantq; Trifolium pratense luteum. Alij autem Medicæ speciem faciunt. Nobis visa est ex sylvestrium quoque Lotorum genere esse.

Μελίλωτος. Latinis Melilotus & Sertula campana. Duo Meliloti genera recentiorum appellationē sequuti fecimꝰ. Primū genus Italicum cognominauimus. Officinis nostris incognitum, apud Italos vt fertur, frequēs, ẽ passim pro vera Meliloto in vsum veniens, maiori astringendi vi prædita est, quam ea qua nostræ Officinæ vtuntur.

Hæc Melilo
to nostræ &
Germaniæ
Officinæ v-
tuntur. Bra
banti Melli-
lote nomi-
nant, vtilis
certe & nõ
contemnen-
da herba, fo
mẽtis cõmo
da, odore ſu
aui calorecꝫ
mediocri
prædita, &
adſtringẽdi
facultate
quoq; nõ des
ſtituta, vt et
pro vera Me
liloto (ſi mo
do vera non
eſt) citra em
nem errorẽ
vtiliceat.

Medica. Latinis Medica. Officinis incognita. Braban. Italiaensche clauer.

Medicæ duo genera descripsimꝰ in quarto nostrorum vernaculorũ cõmentariorum ca. 35.

τριφυλλον. Latinis Trifolium & Trifolium odoratum, recentioribus Trifolium bituminosum, huius Trifolij apud veteres vsus fuit. Admiscetur, Theriaciscompositionibus, Methridatio alijsq; antidotis.

Λαγώπους. Latinis Leporinus pes, nonnullis Leporis cuminum. Herbarijs Pes leporis, & Trifolium humile. Germanis Hasenfusz/ katzenklee. Brabantis Hasenpootkens. Gallis Pied de lieure.

Ὀξὺς Græcè & Latinè Oxys, hæc herba à Plinio nominatur, nonnullis Trifolium acetosum: Officin. Alleluya & Panis cuculi. Germanis Saurerklee/ Buchklee/ Buchampffer Buchbzoot/ Gauchklee/ Brabantis Coeckoecks-bzoot. Gallis Pain de coquu.

Stellaria herbariorum

Αγρωστις.
Latin. Gramẽ. Germ. Grass.
Brabantis Gras.
Multa sunt graminum genera, quæ prosequi & longum & inutile foret inter ea expulcherrimis istud est Germa. Augentrosigrasz Brabanti Doghen troostgras nominant.

Ἀγρῶστις ἡ τοῦ Παρνασσοῦ γεννωμένη. *Gramen quod in Parnaso monte nascitur, radicibus magnis digitalis crassitudinis, mollibus, candidis & dulcibus præditum, incognitum est. Huic tamen simile quoddam reperitur, folio, flore & semine Parnasiũ gramen referens, sed radicibus paruis præditum, quod à similitudine, Parnasi gramen nominatur, florem habet candidum, semen paruum, virgulas tenues, & folia hederacea parua. Nascitur in quibusdam Brabantiæ humidis riguis pratensibus locis.*

Αλεκτωρολόφος Græcè & Latinè Crista à Plinio nominatur. Germanis Rodel Vnd Braun rodel. Brabantis Roode rateley Nonnullis nostra tate vocatur φθίριον & Pedicularis. Germanis Teufzkraut. Brabantis Tuyfcruyt. Ab effectu nempe, nam pecora quæ in pratis vbi prouenit pascuntur magnam pediculorum copiã colligunt.

Crista galli & Christa gallinacea à recentioribus nominatur. Germanis Geelrodel. Brabantis Witte ratelé. ende Hanen kammekens. Nullius in medecina vsus.

Tuph. Latinis Typha, et Typha palustris, aã differentiam videlicet alterius Typhæ quæ frumenti est genus, & cerealis cognominatur de qua supra folio 4 Nonnullis etiam dicitur Typha aquatica & Cestrum Morionis. German. Narrenkolben vnd Liesz knospen. Brabantis Lischdoddē ende Dōsen Gallis Rouseau & Masses.

Ερύγγις op. Latinis Eryngium & Erynge. Officin. Iringus. Brabātis Kruys-woztele. Flandris Weer-woztele. Plinius Erynges duo genera facit, album & nigrum. Albā Eryngem centū capita vocari ait. Serapionis Secacul aliud ab Eryngio est. Auicēnæ verò idē cū Eryngio.

Hanc ſpinam noſtri tempo ris Herbarij cum Germa: nię & Bra: bantię Offi: cinis Eryngi um & Iringũ quoq; vocant Germani Mäſtreuw vnd Brachẽ dyſtel. Brabanti Cruyſdiſtel nominãt. No bis videtur eſſe Silybum Dioſcoridis.

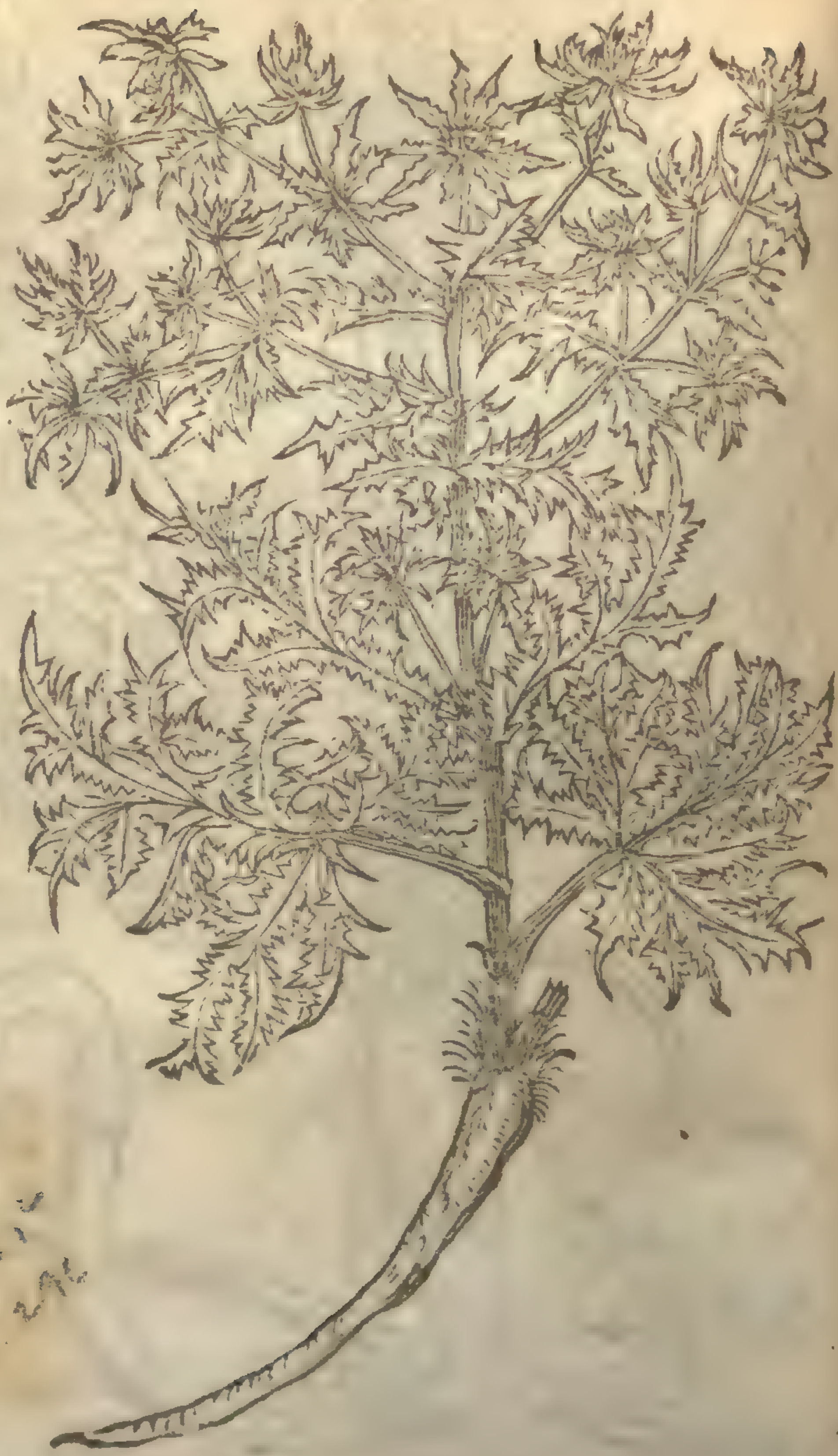

Cardu⁹ ſtellat⁹ à recen tiorib⁹ nomina tur.

Germa. Wallē dyſtel ende Raden dyſtel.

Brabā. Sterre diſtel.

Nō eſt Eryngi um, nec proba⁊ tur nos bis ſen⁊ tētia eo rum qui Tribu⁊ lum ter reſtrem nomi⁊ nant.

Δίψακος Latinis Dipſacum & Labrum Veneris. Officinis Virga paſtoris & Carduus fullonum. Germanis kartendyſtel/ Vnd Weberkarten. Brabantis Caerden. Gallis Verge abergier, & Chardon a foullon. Duo eius genera poſteritas fecit, quo fullones vtũtur ſatiuum eſt, Dipſacum album etiã vocatur, minoribus horret ſpinis.

Syluestre Dipsaci genus sponte sua proueniens. Inuenitur huic simile tertiũ Dipsaci genus, capitulis minoribꝰ, quod in historiæ libro 4. cap. 48. descripsimus.

Σκόλυμος Latinis Cinara & Cynara, aut Strobilus. Italis Articoca. Gallis Artichaultz. Brabantis Artichauts.

Cinaræ aliud genus. Galli et Itali Chardous, id est, Carduum appellant, folia & capitula maioribus & acutioribus horrẽt ſpinis quã alterius, minus etiãm recipitur in cibos.

Ακανθα λευκη. Latinis spina alba. Arabibus & Officinis Bedeguar, nonnullis Cardo ramptarius. Germanis Marien dyssel/Vnd frauwen dystel. Brabantis Onser Vrouwen distel. Gallis Chardon de nostre dame.

Cardui pere grinum ge nus, cuius no mẽ ignotum est: Gallis Chardon- net *nominãt*

Ακάνθιον.
Latinis Acanthium. Germanis Weiſs wege dyſtel Brabantis witte diſtel Gallis Chardous argentin ou Chardous ſauuage.

Ακανθα. Latinis Acãthus & Pæderota. Officinis Italiæ Branca vrsina Germanis Berenclauw. Brabantis Beerẽclauw Gallis Branche vrsine.

Quod pictura exprimit satis uum est. Syluestre Dioscoridis incognitũ.

Officinæ Germaniæ & Brabantiæ hanc Brãcam vrſinam nominant, pro vero Acãtho in vſum recipientes, eãq; ob cauſam à non nullis, Pſeudacãthus & Acãthus Germanica nominatur. Germani Berenclauw Ende Berenaiſz vocant. Brabanti Beeren clauwende Berenta pen. Non eſt Spondyliũ vt quidam exiſtimant, multo minus Oſ luſatrum.

Λευκάκανθα. Latinis Alba ſpina et Leucacāntha. Alia tamen ab ακανθη λευκη, id eſt, Spina alba, vt conſulto Dioſcoride, facile patet, Herbarijs noſtri temporis Carlina dicitur & Caroſina, aliquibꝰ etiam Cardopatium. Germanis Ebet-Wurtz. Brabantis Euer Wortele. Gallis Carline. Inuenitur & aliud Spinæ genus huic ſimile, Carlinam minorem nominant, veteribus eſt ακανθα ἀραβικὴ de qua in cōmentariorū. 4 cap. 55.

Cardui incogniti genus, passim proueniens secus vias, flore Leucanthæ non dissimili, sed minori.

Germani Dreidystel Vnd Heuwdystel. Brabanti Drie'dystel appellant. Nos à similitudine Carlinam sylvestrem nominauimus. Non est Atractylis, nec cum ea similitudinem vllam habet.

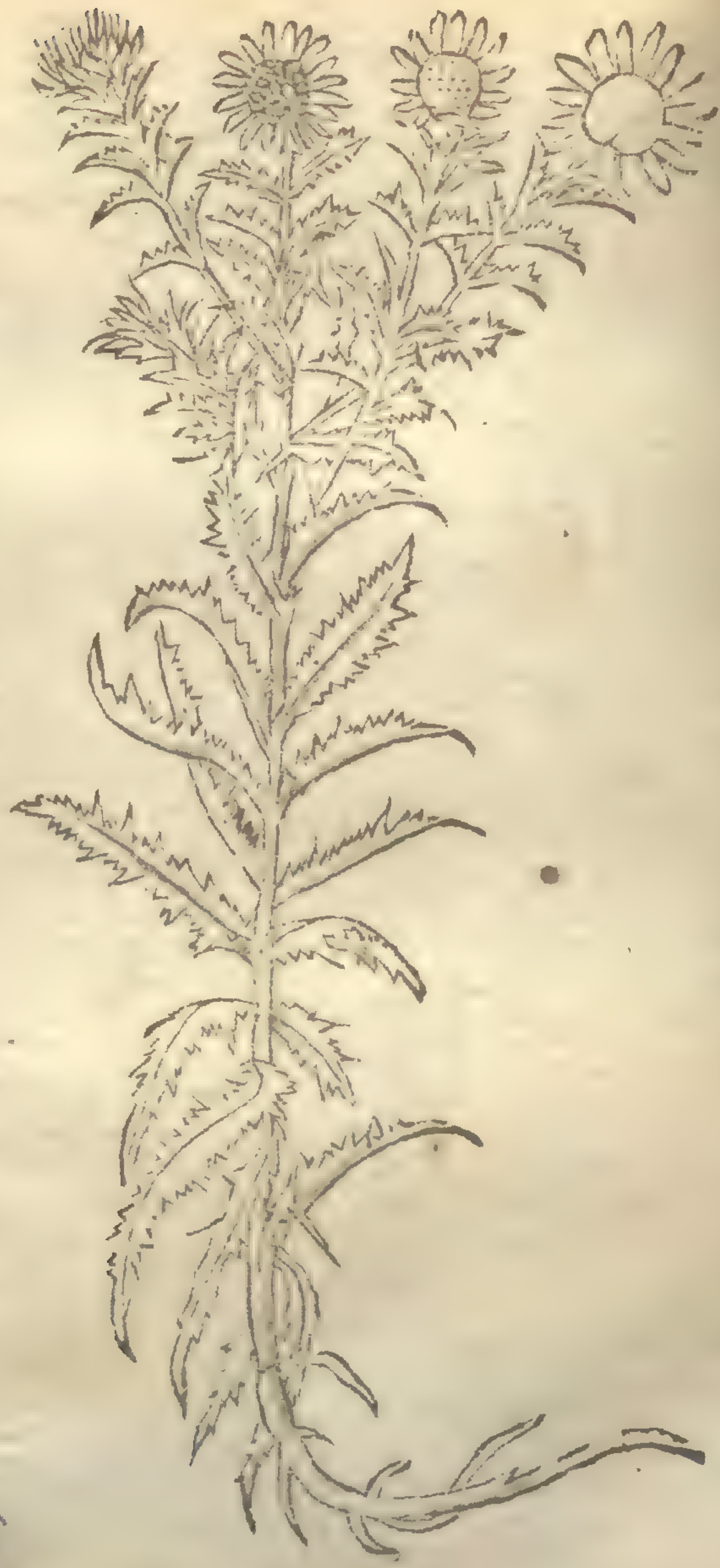

Carlina vulgaris
Eberwurzel

Ατρακτυλὶς ἢ κνίκος ἀγρία. Latinis Fusus agrestis, Colorustica, & Atractylis. Offi. incognita, apud nos rara & nõ nisi sata prouenit.

Atractylis hirsutior à Plinio & Teophrasto nominatur.

Officinis Cardobenedictus & Carduus benedictus.

Germanis Cardobenedict Vnd Besegnetet dystel.

Brabantis Cardobenedictus.

Gallis Chardō beneilt

In quarto noſtrorum commentariorū cap. 59. tria Carduorū ſylueſtrium genera deſcripſimus, ex iis iſtud tertium eſt, reliquis aſperius.

ζοίβολος nõnullis βακίφορ λ@.Latinis Tribulus aquaticus Officin. Tribulus marinus Germa. Wasser nuss/ Wetter-nuss/ Stachel nuss/ Vnd Spitz nuss. Brabãtis Water-noté en-de Mic-yfers à forme similitudine. Gallis Macres, reperitur non longe à Bruxella Brabantiæ, in stagnantibus aquis.

Ερυθρόδανον. Latinis Rubia, et Erythrodanũ. Officinis Rubea tinctorũ German. Rodte. Brabãtis Mee en de Meecrappen Gallis Garãce. *Seritur apud Zelandos in plurimis agris, quæstus causa qui ex ea nõ sterilis prouenit*

R. tinctorum L
Sm Prod. 2 p. 3

Erythroda
no non diſsi
milis multũ
inuenitur
ſylueſtris
quædã her-
ba, foliis ta
men & coli
culis mino-
ribus & mi
nus aſperis,
quod ἐρυ-
θρόδανον
ἄγριον, &
Rubia ſylue
ſtris à recẽ-
tioribus &
noſtri tem-
poris Her-
bariis nomi-
natur.
Germanis
Wilder
rodte.

Απαρίνη ἡ φυλάνθρωπον πόνηρον nonulis ὀμφαλόεις καρπὸς. Latinis Aparine. German. Kleßkraut. Brabantis Cleefcruyt Gallis Rieble ou grateron.

Γάλλιον non nullis γαλάτι ον ἢ γαλέριον Latinis Gallium. Germanis Walstroo Vnd Wegerkraut. Gallis. Petitz muguet.

Recentioribus Asperula, Cordialis, Hepatica & Spergula odorata dicitur. Indoctis Pharmacopolis Iua muscata. Germanis Hertzfreidt Vnd Walmeister. Brabãtis Walmerster. Gal. Muguet. Putaretur esse Gallion nisi ob staret flos candidus.

Cruciata passim ab Herbaris nostræ ætatis hæc herba nominatur. German. Gulden wal meister. Brabantis Cruisette.

Ατράφαξις nonnullis χρυσόλαχανον. Latinis Atriplex Germanis Molten Vnd Milten. Brabantis Melde. Gallis Arroches & Bonnes dames. Genera Atriplicis duo, Sativum siue hortense, & Sylvestre.

Ἀτραφάξις ἀγρία. Latinis Atriplex syluestris. Germanis Wild molte Vnd Ackermolten. Brabantis Wilde melde. Gallis Arroches sauluages.

Βλίττον. Latini Blitum. Teut. Maier. Genera Bliti quam plurima inueniuntur, quæ in.5. nostrorum vernaculorum commentariorũ late descripsimꝰ Ex bliti quoq; genere est qd recẽtiores Amaranthũ purpureum nominant.

Germanis Gansfuss. Brabantis GansenBoet. Gallis Pied d'oye & Pied d'iars, id est, Latinè Anseris pes, & Anseris nus pes, videtur esse Atriplicis genus, fertur tota substãtiæ proprietas te suum & porcorum generi pernicios aesse, inde etiam Germani Schweinstod, id est, Porcorum mors nominatur.

Herbarijs noſtris, nomine parũ honeſto paſſim Vularia nuncupatur. Nos ab odore Tragium Germanicũ nominauimus aliud tamẽ à Tragijs Dioſco, eſſe non dubitantes. Arriplicũ generibus videtur etiã cognatum.

Theophr. Lib. 1. Beta. Germanis Mangolt. Brabantis Beete. Gallis Bette. Beta duorum generum est, Candida vt inquit Dioscorides, & nigra

Nigra Beta. Germanis Roter mangolt. Brabā. Rode beete Gallis Bette rouge, in cibo à vulgo damnata.

Betæ nigræ aliud genus radice rubra, crassa & magna, veluti Napum, sapore inter Rapas & Pastinacas medio, Estur cocta cum aceto pipere oleo & sale. Nonnulli Rapũ rubrum nominãt, cum tamen folio caule semineq; Betam referat.

Brabanti Roodekoo schye Beete. id est, Beta nigra Rosmarid.

SATIVAE Brassicæ genera, veteribus Græcis, & Catoni tria sunt, λεῖον σελινοειδὲς & quod propriè κράμβη vocatur. Verùm his Plinius non contentus plura adijcit. Tritianum videlicet, Cumanum Pōpeianum, Brutianum Sabellicum, & Lacuturriū ex conualle Aricina. Nobis visum fuit omnes Brassicas nō quæ apud veteres fuêre, sed quæ nostra ætate in cognitionem venerunt in decē referre genera. Quarum priores quinque candidæ, reliquæ nigræ sunt.

Primum Brassicæ genus est, quod vulgo Brassica sessilis & capitata nominatur, capite prægrandi in latitudinem torosо, cui Tritiana Brassica non videtur dissimilis. 1

Secuudum genus quod Brabāti Sauoyekoolen, Galli Choux de Sauoy, id est, Allobrogicam siue vt vulgo Sabaudicam Brassicam nominant, capite minori & longiori, priori dulcior frigoris impatiens, Lacuturrio generi satis respondet, cui Plinius caput post Tritianum maximum tribuit. 2

Tertium ab Italis vulgo Cauliflores nominatur, veteribus incognitum fuit nisi Pompeianū sit, cuius Plinius caulem intrà folia crassescere scribit. Poterit etiam Cypria brassica appellari, ex Cypro enim semen eius adfertur, neque alibi vsquam maturescit, frigoris enim hoc genus impatiētissimum est, & cœlum requirit tēperatum quale in Cypro. 3

Quarti generis, Caulis supra radicem proximæ terræ crassescit, & ad Rapi formam & mognitudinem protuberat, folijs rarum, Rapecaulem vulgo nominant. 4

Quintum patulum est, folio quadamtenus cri- 5

ſpo & rugoſo & quam priora multo magis ad nigrum accedente, vnde ab Italis vulgo Negrecaules & Latinè Braſsica nigra dicitur.

¶ Ex nigræ Braſsicæ, quam vulgò rubrã Caulem nominant, generibus.

1 Prima patula eſt, folijs prægrandibus in terram ſeſsilibus, caule breui & non admodum craſſo prędita. Hanc Cato λάπαθον vocat, videtur & eadẽ cum Cumano genere Plinij, quod ſeſsili folio & capite patulum eſſe ſcribit.

2 Altera capitata, capite rotundo, ſed multo quam Tritianæ minori, fortè & hæc Lacuturria eſt, Brabanti Rooſkens ende Roode ſluytkooleŋ nominãt.

3 Tertia folio variè ſciſſo fiſſoq;, ab Apij foliorum quadam ſimilitudine, Catoni Σελινοειδὴς, Latinis Apiana dicitur, Brabantis Gheſnackelde kooleŋ.

4 Quarta folia habet ſupra modum criſpa, vnde & vulgò, Braſsica criſpa dicitur, hæc eſt quam Plinius Sabellicam nominat.

5 Quinta omnium minima, folijs tenerioribus ſimplicioribus & minoribus, caule tenui, acerrimo ſucco prædita. Propriè, vt inquit Cato, Græcis κρόμβη dicitur, ad vſus medicinæ vtiliſsima. Brabanti Sloozeŋ. Germani Cleyndet koleŋ nominant.

Κράμβη ἡμέρα. Latinis Braſſica ſatiua. Officinis Caulis. Germanis kolen. Brabantis koolen. Gallis Choux. Primum genus Plinio Tritiana braſſica, recentioribus Braſſica capitata, Seſſilis et Imperialis dicitur Germanis kappiſz kraut. Brabātis Sluytkoolen ende Cabuyskoolē Gallis, Choux cabuz.

Ab Italis Cauliflores, Brabantis Bloemkoolen. Gallis Choux flo ris. Plinio Brassica Pompeiana, recentioribus Brassica Cypria.

Primũ nigræ Brassicæ genus, Caroni πρώτη βασιλεία Plinio Cumana, fortè eadē & Caulodis. Germanis Bzepter roter kolen. Brabantis Groote roode koolen. Gal. Choux rouges.

Quantum ge-
nere nigræ Bras-
sicæ German.
krauserkol.
Brabantis
Ghecronkel
de kooleren.
Gallis Choux
crespuz. Vide
tur esse id
Brassicæ ge-
nus quod Pli-
nius Sabellicũ
vocat.

Quintum & vltimum Braſsicarum ſatiuarū genus. Catoni peculiariter Crambe nuncupatur. Braban. Sloore Seritur in agris ſeminis potiſſimum gratia, ex quo exprimitur oleum lucernis aptū, quod pro oleo Seminis Rapi venditur. Huic ſimile eſt, ſylueſtre genus paululum hirſutius tantum, quod in maritimis Zelādiæ locis inuenitur, ouibus gratiſſimū pabulū.

Recentioribus Spinachea, Spanachia, Spinacheum, & Olus Hiſpanicum nominatur. Ruellio Scutlomalache. Arabibus Hiſpanach. Germanis Spinet. Brabantis, Spinagie. Gal. Eſpinars. Fortè eſt Lãpſana Dioſcoridis, quæ alia eſt à Lãpſana Plinij.

Οξυλάπαθον. Latinis Oxylapathũ Rumex acutus. Offi. Lapatium acutũ. German. Mengelwurtz/ Grindt. wurtz/ Streiff. wurtz/ Vnd zitterwurtz Brabantis Patich. Flandris Peerdick. Gallis Parel le. Primum ex Lapathi siue Rumicis generibus.

Λάπαθον ἥμερον. Rumex ſatiuus, Lapathum ſatiuum. Galeno etiam, quia magnum, Hippolapathum. Vulgò Herbariorum Rhabarbarum monachorum. Brabantis Patientie. Gallis Lapatientie. Alterũ Lapathi genꝰ. Tertium genus priori nõ diſſimile, ſed longe minus, folio in latitudinem ſe extẽdente in terrã ſtrato. Naſcitur ſecus vias

λάπαθον ἄγριον dicitur.

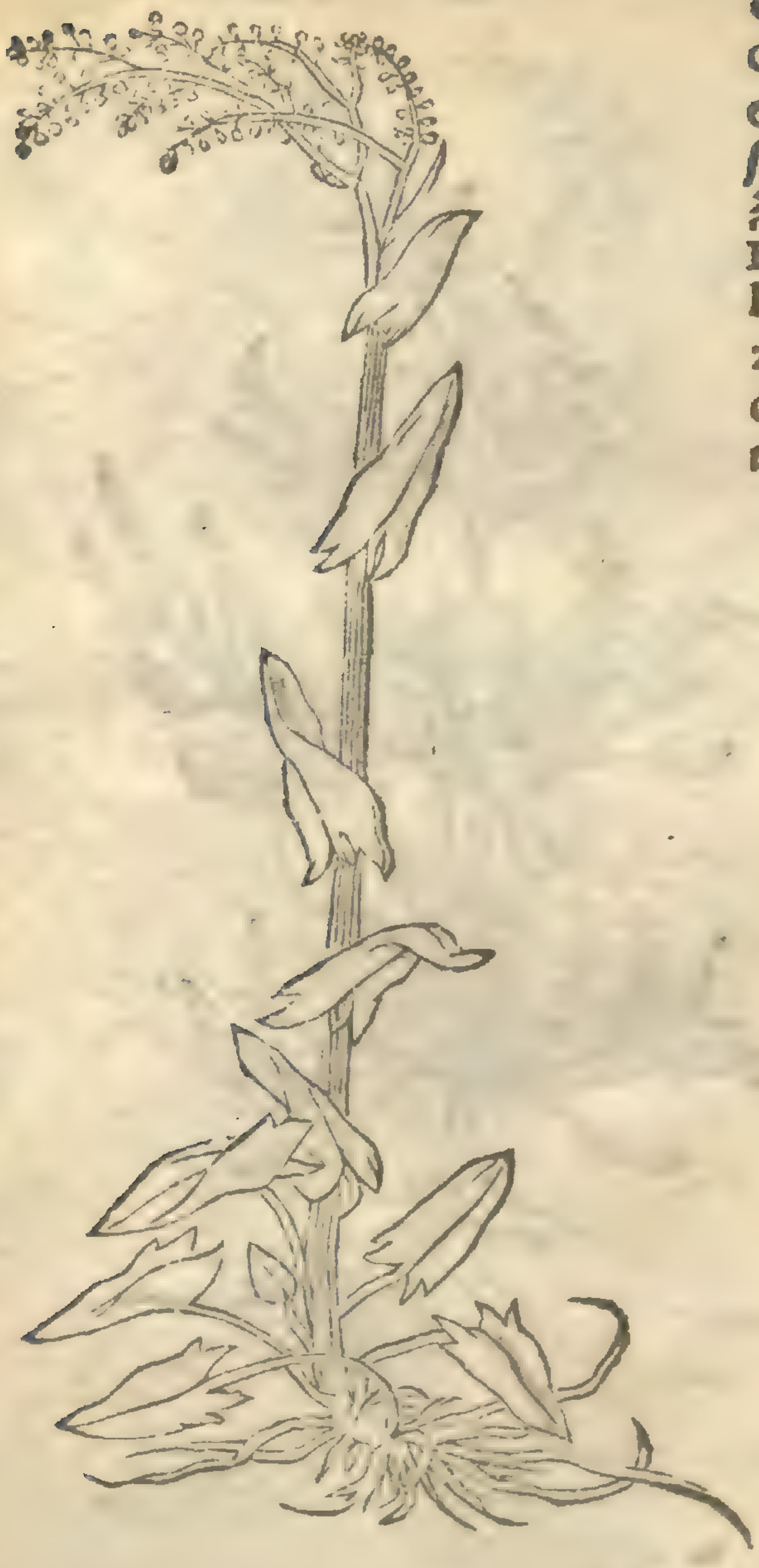

Ὀξαλὶς. Latinis Oxalis. Officinis & vulgo Acetosa. Germanis Saur ampffer. Brabantis Suurkele. Gallis Oseille & Salette Quartum Lapathi genus.

Syluestris quædam Oxalis priori multo minor. Herbaris Acetosella nominatur. German. klein sauerampffer. Brabantis Weltsurckele ende scaeps surckele. Gallis Petite ozeille.

Tota bona. ab Herbariis nā cupatur, à nō nullis etiam Chrysolacha non. Germa. Guter heinrich ōnd Schmerōel. Brabantis Goede hein drick ende Lammekēs oore. Gallis Toute bone.

Σέρις ἥ πικρίς. Latine Intubum. Duorum generum est, satiuum & syluestre. Satiui rursus genera duo. Primum σέρις πλατύφυλλος Latine Intubum satiuum. Officinis Scariola. Herbaris Endiuia alba. Brabantis Witte endiuie vtimur ea hyeme in acetarijs.

Σίρις σενόφυλλος λαῖ. Intubum angustifolium. Offi. Cicorea domestica. German. zam Wegwarten. Brabantis Tãme cicorey. Gallis Cicoree domestique. Satiui intubi alterum genus.

Σέρις ἄγρια ἢ κιχώριον.
Latine Intubum sylvestre & Cichoriũ. Officin. Cichorea sylvestris, nonnullis Anibubeis Germanis Wilder Wegwartẽ. Brabantis Wilde Cichoreye. Gallis Cichoree saulvage.

Hedypnois Plinio nominatur, & ex Seris dum genere habetur. Brassicæ bantis Geel cabuye. Officin. uscognita.

Σογχος.

Latinis Sonchus. Nõnullis Herbarijs Cicerbita Lactucella, Serapioni et Officin. Taraxacon. Duorum generum est, sylvestrius & asperius vnũ Germanis Gẽszdystel Vnd Moszdystel. Brabantis Ganssen distel ende Melcwepe. Gallis Laicteron.

Sonchi alte rum genus, mollius atq; tenerius, ci: bis, vt inqt Dioſcorid. appetitum, Apulcio Lactuca Leporina. Ger. Haſenkol. Brabentis Haſenlattouwe/ Dauw diſtel ende Tanynen crupt. Gallis Palays ou lieure.

Ἱεράκιον. Latinis Hieracium et Accipitrina. Apuleio Lactuca syluatica, nõ nullis τριδάξ ἄγρια. Primũ genus Græcis ἱεράκιον τὸ μέγα. Latinis Hieracium magniũ nonnullis Sonchites, Lampuca & Sitheleas dicitur. Germ. Groß habichkraut. Brabantis Groot haucrupt.

Ιεράκιον τὸ μικρον. Hieracium minus. Nonnullis In tubum ſyluestre & Lactuca minor Germanis klein Habichtkraut. Brabantis Cleyn Haeuckscruyt.

Numeratur & hæc inter genera Hieraciorũ, Herbariorum nonnullis. Germ. Teufels abbiß. Brabant. Duyuels beet / id est Mors diaboli nominant.

Κρίσιον ἢ κίρσιον. Latinis Cirsium nonnullis Buglossum magnum & Spina mollis. Brabantis Groote dauw distel Officinis incognita.

Κονδρίλλη Latinis Condrilla Plinio Condrillon et Condrillis. Nonnullis etiam Cichoriũ & seris. Herbarijs quibusdam Condrilla maior. Officinis incognita.

CONDRILLA ALTERA.

III

Κονδρίλλη ἑτέρα. Condrilla altera: Officinis Dēs leonis & Rostrum porcinum. Germa. kozlkraut/ Pfaffen. Bladt Vnd Pfaffen rozelin. Brabātis Papeycruyt Lackerbloemen ende Scorftbloemen. Gallis Pissen lict.

Ηριγέρων μεγαλη. Senecio & Erigeron. Huius Erigeri duo apud nos inueniuntur genera, vnum maius, syluestre grauiore dore præditũ. Alterum minus, inter holera prouenies ens sine odore, priori omnino simile. Germanis Grindtkraut. Brabãtis Cruyscruyt. Gal. Senellon vocant.

Huius herbæ flos canescit & in pappos abit priusquā plenè adaperiatur. Neq; vnquam aperitur integrè nisi iā in pappos vanescēs Quare & omnino iure πρι-γέρου siue Senecio est, videtur autē id Erigerō esse cuiꝰ apud Theophrastū mentio est. Brab. Gritscrupe nominant.

Θριδαξ ἥμερος ρϙ. Latinis Lactuca sativa. Officin. Lactuca domestica. Germanis Lattich Vnd Lactuck. Belgis Lattouwe. Gal. Laictue.

Lactucæ ſatiuæ alterũ genus. Plinio Lactuca criſpa nominatur. Eſt & tertium genus capitatum. Columellæ Lactuca betica. Plinio Lactuca laconica & Seſſilis vocatur, recentioribus Lactuca capitata. Germanis Groſſer lattich. Brabantis Crop lattouwe. Gallis Laictue teſtue. Inueniuntur & alia Lactucæ genera de quibus in. 5. noſtrorum commentariorũ ca. 17

Θριδακὶς ἀγρία. Latinis Lactuca syluestris, à Zorodastre Pherumbũ Offic. Endiuia sed perperam. Germanis Wilder lattich. Brabantis Wilde lattouwe. Gallis Laictue sauluage.

Ανδράχνη.
Latinis Portulaca Germanis Burgel. Brabantis Pozcelepne. Gallis Pourpier, & porcelync. *Portulacæ recẽtiores duo faciunt genera, Satiuum & syluestre. Satiuum magis num est, vocaturq; Portulaca satiua aut hortensis.* Germanis Heymisch burgel Vnd Burtzelkraut. Brabã. Roomsche pozcelepne. Gallis Pource lyne domestique.

Αυσρακχυη.
Latinis Portulaca Germanis Burgel. Brabantis Pozceleyne. Gallis Pourpier, & porcelync. *Portulacæ recẽtiores duo faciunt genera, Satiuum & syluestre. Satiuum magnum est, vocaturq; Portulaca satiua aut hortensis.* Germanis Heymisch burgel Vnd Burtzelkraut. Brabã. Roomsche pozceleyne. *Gallis* Pource lyne domestique.

Hoc Portulacæ genus, priori et viribus æquale et forma non dissimile, minus tantum & interrammagis sparsum, recentiores Portulacam sylvestrem nominant, aliud tamen est à Telephio, quod vt Dioscorides testatur etiã ἀνδρόχνη ἀγρία vocatur.

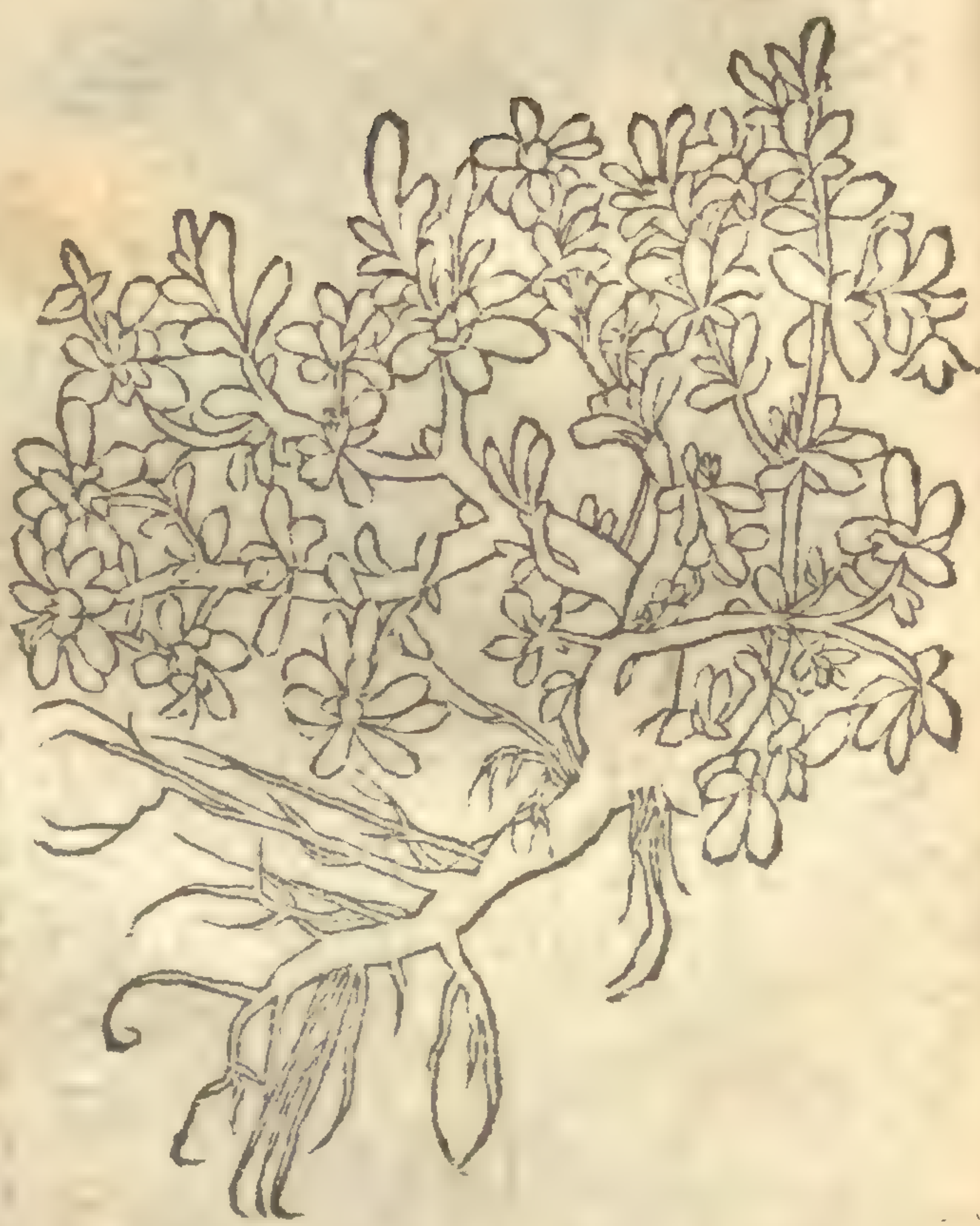

A similitudine foliorum. Herbarij hanc Portulacam marinam appellãt, licet caulicus lis lignosis prædita m. Nascitur in salsis terris: apud Zelandos frequens. Eduntur folia muria asseruata, cum aceto vesluti Cappares. Non est Soldanella multo minus Peplis.

Κρίθμου ἢ κρίταμου. Lati. Crithmum & Batis. Officinis Creta marina. Nascitur in Hispaniæ, Angliæ & Galliæ littoribus, quæ Oceano adiacent.

Κηπαία. Latinis Cepæa. Recentioribus Asragallis aquatica, nonnullis Becabunga. Germanis Waſſerpimpgen. Brabãtis Waterpunghen. Gallis Berle.

Βούνιον. Latinis Bunium. Officinis incognitum. Zelandis Clcyn eerdtnoten/ Radicem habet rotundam, foris nigram intus cādidam, dulcem, esui aptam, Zelandi eam cum ouillis carnibus coctam edunt. Non est Apios, multo minus Bulbina, grauissimè autem errāt qui Meon esse existimant.

Μαλάχη κηπεύτή. Latinis Malua hortensis, nonnullis Rosa vltramarina. Germanis Ein rosen vnd Herbstrosz. Brabantis Winter rooſen. Gallis Malue de iardin.

Μαλάχη ἀγρία.
Malua syl uestris. Officinis *Malua Germ.* Pappelij *Brabantis* Maluwe ende keeskēs crupt. *Gallis* Maulue.

Maluæ syluestris genus, foliis quam prior, minoribus, per terrã repẽs: vnde & ab Herbarijs & nostræ ætatis doctis Malua pumila nominatur. Ger. Kleinder papesy. Brabãtis Cleyne maluwe. Nascitur secus viam

Αλθαία ἡ ἐ-
βίσκος, καὶ
ἰβίσκος. Ga
leno etiã ἀρι-
σαλθαία. La
tinis Althæa.
Officinis Bis-
malua & Mal
uauiscus, qua
si malua ibis-
cus. German.
Ibisch vnd
Eibisch. Bras
bantis Witte
malue ende
Witte huest
Gallis Gui-
maulues.

Αλκέα. Latinis Alcea. Herbas rijs Herba Simeonis. Germanis Stgmaes kraut. Braban. Stgmaerts cruyt. Gallis Guimaulue sauluage. Ex *syluestrium Maluarum genere est.*

Peregrinum Maluæ genº. Recentiores Alcean Venetam & Maluam Teophrasti nominant. Germani Venediger pappelnbns Wetterroszlin. Brabanti Veneetsche maluwe. Folio Maluas emulatur, flores habet Maluaceis forma non dissimiles, sed colorum gratia elegantiores, circa ambitum candidos, in medio purpureos & aureos.

Σικυς ἡμερ. ꝙ. Latinis Cucumis sativus & Cucumer sativus. Herbarijs quibusdam Anguria. Germanis Cucumer. Brabantis. Concommere. Gallis Cõcombre. Syluestris genera sua primier medicamẽtosa posita est.

Πέπων. Latinis Pepo, Galeno etiã σικυοπέπων. i. Pepo cucumeralis. Primum Peponum genus recentioribꝰ, Pepones magni, nõnullis Cucumeres Turcici. Germanis Turckischer cucumern. Brabantis Groote peponen.

Pepo rotundus, à nonnullis etiam Pepo aut Cucumis marinus, dicitur Italis Zuccomarin. Gallis Cõcombre marin. Brabantis zee Comcommer

Tertium Peponũ genus latum, à nõ nullis Melo turcis cis nominatur. Sunt Pepones omnigenera duplicia, aut enim cortice exteriori vis rent, quorũ durissimus est, aut candidum eũq; tenerum & mollẽ habent, vtraque esui aptissima.

Hoc Cucumeris variorum genus, recentiores Cucumeris rem Citrulum appellant à Citrij pomi colore quem refert. Officin. Citrullum dicitur. Brabāt. Citrullen. Gallis Concombre citrin.

μηλοπέπων Galeno Græcè. Lati. Melopepo. Offi. Melo. Germ. Meloenen. Brabantis Meloenen. Gallis Melons appellatur.

Κολόκυνθα ἑτέρωθεν. Latinis Cucurbita, & Cucurbita satiua. Primum genus recentiores Cucurbitam magnam vocant. Germ. Groß Kurbs. Brabanti Grootecau Woorden. Galli Grande courge.

Cucurbita minor. Ger. kleinkurbs. Brabantis Cleyn cau woorden. Gallis Petite courge. Alterum Cameratiæ siue Perticalis Cucurbitæ genus.

Lagenaria vulgaris, &c
Ger. Emac. 367

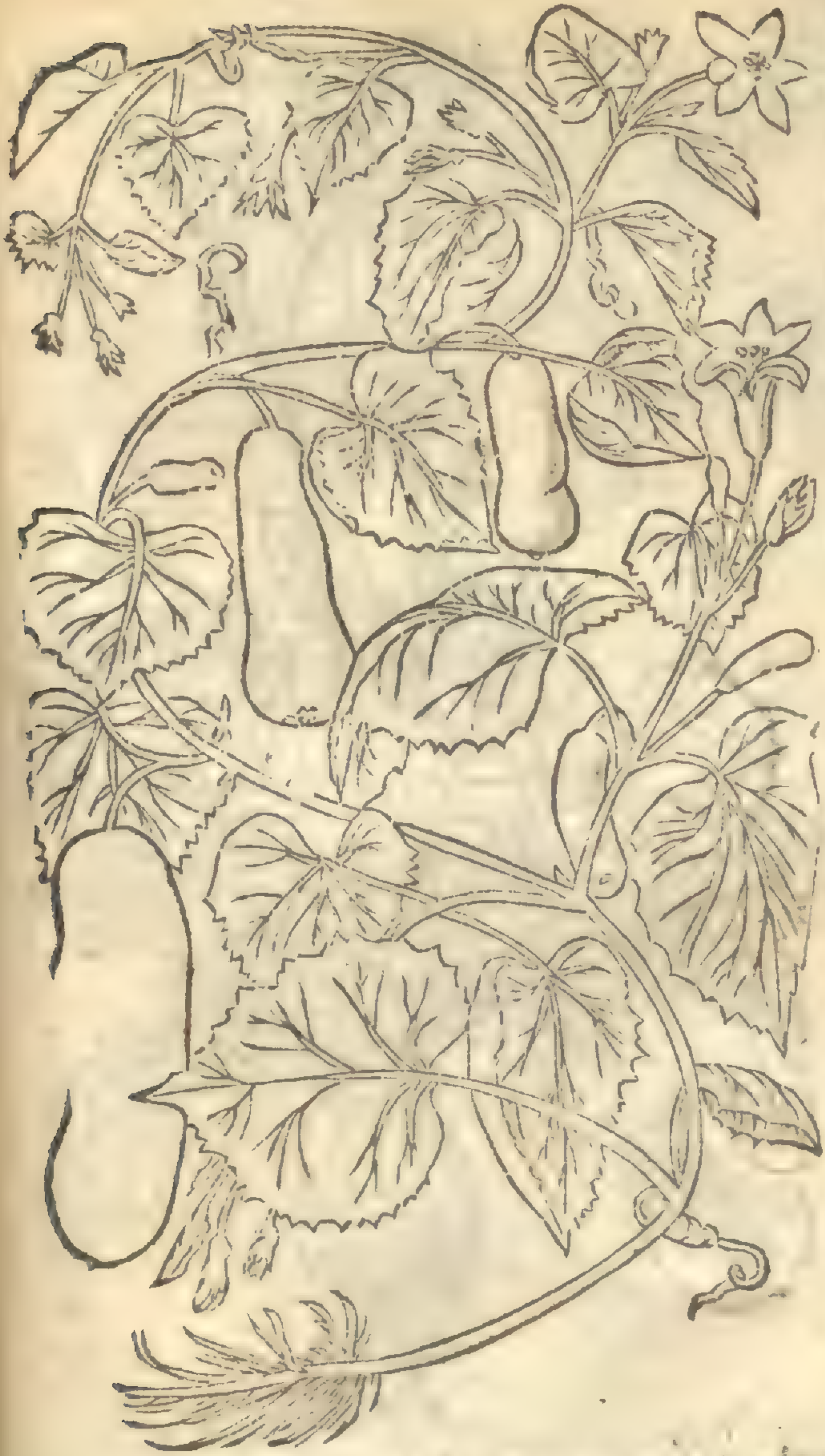

Cucurbita anguina Plinio nominatur, recẽtioribus Cucurbita oblonga. Germ. Lang kurbs Brabantis Langhe cauwoorden. Gallis Courge longue. Hæc tria Cucurbitarũ genera Plinius Cucurbitas camerarias et Perticales appellat. Est præter has alia quæ Somphos dicitur, incognita.

Γογγύλη ἥμε
ρος. Latinis
Rapum ſatiuũ
& Rapa. Ger
manis Rubeη
Brabantis Ra
peη. Gallis
Naueau rõd

Bunæs. Latinis Napus & Napum. Germanis Steckrubē. Brabantis Steckrapē ende Parlisschе rapen. Gallis Naueau, & Nauet. Genera eius duo satiuum & syluestre.

Napi syluestre genus. Germa. Nasz steckrus ben, id est, natte Steckrapē & Latinè Napus humidusno minatur.

Γογγύλη ἀγρία.

Rapū ſyluestre & Rapunculū. Herbarijs etiā Rapōtium. Germanis Rapuntzeſn. Brabantis Raponcelen. Gallis Raiſponce. *Quod hæc imago exprimit vulgare eſt Rapunculum, in aruis ſponte proueniens, vbique fere obuium, flore cæruleo vt cāpanula fere, de qua ſupra.*

Hoc genus, radice candida dulci rapunculi radice non dißimili prædi tum Rapunculum magnum, à recentioribus vocatur. Posset nonnullis videri Alopecuros Theophrasti, de quo Tomo. 1. fol. 201.

Ραφανὶς ἥμε
ρος, ἡ ῥάφα
νος. Latinis
Radicula, Ra-
dix, & Rapha-
nus satiuus si
ue hortensis.
Officin. Ra-
phanus minor
Germanis
Rettich.
Brabantis
Radijs.
Gallis. Raue
& Raifort.

Ῥάφανος ἄγριος. Latinis Raphanus syluestris, & Armoracia, nõnullis Raphanus mõtanus Officin. Raphanus. Germanis Merrettich. Brabantis Raphanus. Gallis Raifort sauuage.

Raphanus palustris, radicem habet candidam, acrem ac mordacem, Raphano sativo non dissimilem sed minorẽ. Nascitur iuxta fluenta & in humidis, à similitudine Raphanus palustris appellatur. Brabantis Water radijs.

Σταφυλῖνος ἥμερος Latinis Pastinaca satiua. Genera huius Pastinacæ duo, vnum radice flaua, & à recentioribus Staphylinus luteus & Pastinaca lusted. German. zam pastmachen Ende Geelruben. Brabantis Geel peen/ Geel pootē/ ende Geel wortelen. Gallis Pastinade iaulne nominatur: et alterum radice rubra.

Alterũ Pastinacæ ſatiuæ genus quòd Staphylinus niger & Paſtinaca nigra vocatur. Germanis Root peſtnacken Vnd Root ruben Brabantis Carotten. Gallis Carotes.

Σταφυλῖνος ἄγριος. *Pastinaca syluestris. Germanis* Wild Pestnachē/Vnd Vogelnest *Brabantis* Vogheleneſt ende Croonkēs cruyt. *Gallis* Pastena de saulvage. *Officin. Daucus, de quo vide supra in Dauco.*

Ελαφόβοσκον. Latinis Elaphoboscum: Officinis Brabantiæ perperam Pastinaca. Germanis Elmo ten. Gallis Cheruij. Non est est Sisaron.

Elaphoboſco ſimile ſylueſtre genus.

Officin. Bauclia. Herbarijs Branca leonina. Germanis Wilder mozey. Gallis Cheruij ſaulua-ge. Bratāris Wilde paſtinaken.

Σισαρόν.
Latinis Sisar
& Sisarum,
nonnullis Her
baris Serula
lum, Serulla
aue Cherul
la. Germanis
Gerlingha
Gierlin.
Brabantis
Dirckers
wortelkē/
ende Serik
len. Gallis
Cheruij pe
tite.

Σέλινον κῆ πετροσέλινον. Latinis Apium hortense. Officinis & vulgo Petroselinum. Germa. Peterſilgen Vnd Peterſilij. Braban. Peterſelie. Gallis Perſil

Ελεόσελινον Latinis Apiũ paluſtre & Paludapium, nonnullis ὑ. ἄγριον & Apium ruſticũ. Officinis Apium. German. Eppfich. Brabantis Jouffrouwe merck ende Eppe. Gallis Ache.

Πετροσέλι
νον. Apiũ
ſaxatile Pes
trapium &
Petroſelinũ.
Officinis nõ
nullis cũ max
ximo errore
Amomum.
Germanis
Stein epf-
fich Vnd
Steinpeter
lin. Brabant.
Steen eppe
ende Vreẽb-
de Peterſe-
lie. Gallis
Perſil de ro
ches & Per
ſil eſtrange
Naſcitur ſua
ſpõte in plus
rimis Germa
niæ locis pra
ruptis & in-
cultis. Proba
tißimum in
Macedonia
prouenit qđ
Petroſelinũ
Macedonicũ
nominatur.

Ιπποσέλι-
νον. Latinis
Equapiũ hip-
poſelinum &
Olus atrum.
Offic. perpe-
ram Petroſe-
linon Macedo
nicum.

Σέλινον ἄγριον. Apiũ ſylueſtre, cauleshabet prope radicem rubentes tota herbacum caulibus ſucco lacteo manat. Memi nit eius Theophraſtus libro. 7. ca. 4 & Dioſ. li. 3 cap. 67. de Dauco. Officinæ nonnullæ grauiter hallucinantes huius radicibus loco Mei vtũtur

Σίον. Latis nis Lauer & Sium. Germanis Wasser epffich. Brabantis Water ep. pe. Gallis Berle. Nõ nullis nostri temporis ὑs (προσέλιν) id est, Apiũ aquaticum. Officinis incognitum.

Laueris aliud genus, odore, ſapore & facultate priori ſimile. Non in ds quis vt illud, ſed in his quæ byeme irrigantur, æſtate autem ſicca ſunt prouenit.

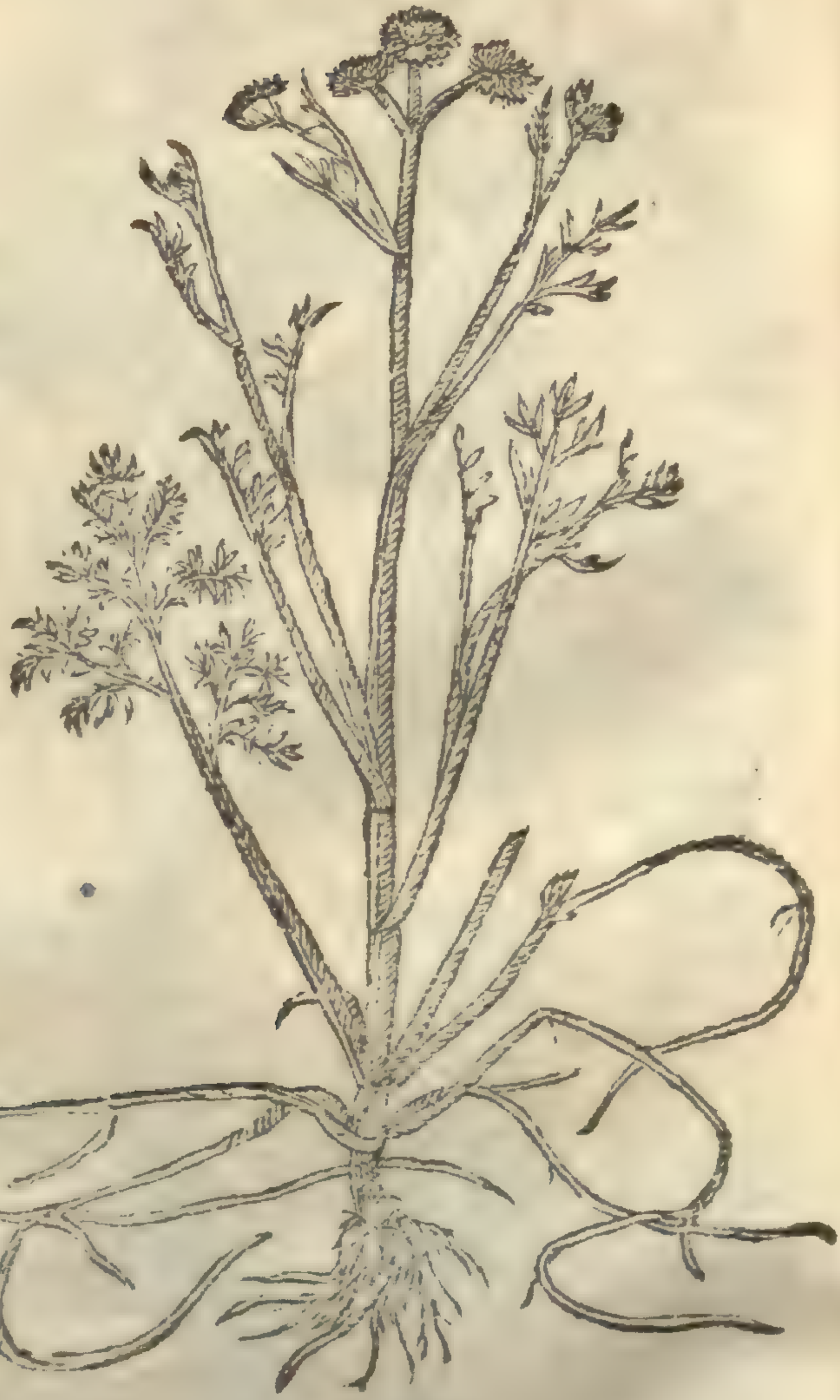

Anthriſcus et Anthriſcum à Plinio nomis natur à recentioribus Chærefolium. Germanis kozffelkraut Vnd kerbelkraut. Brabantis keruel. Gallis Cerfueil. Nõ eſt Caucalis neq; Gingidium.

Γιγγίδιον. Latinis Gingidium, Romanis vt Dioscorides ait Bisacutũ cuius nominis vestigiũ hac ætate Itali et Hispani seruantes hanc herbam vulgo Bisniago appellitant. Nascitur in Italia, in aruis frequẽs, vtuntur coliculis eius ad dentium expurgationẽ. Brabantis raro visum.

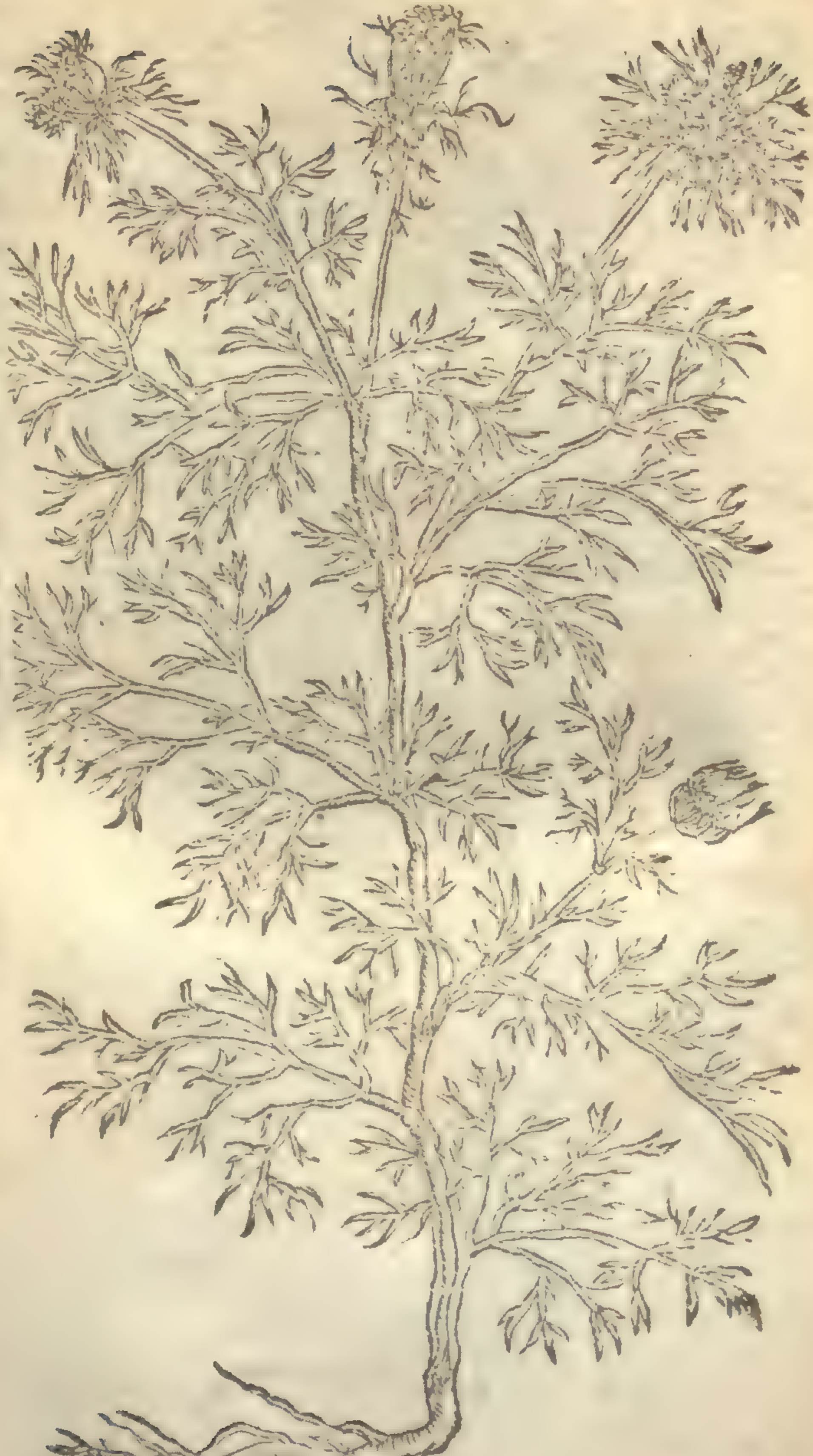

Σκάνδιξ.

Latinis Scandix *& Scanaria, nonnullis* Acus *la. Officinis incognita, naſcitur in pleriſq; Brabantiæ humidis tras ctibus.*

Maeldekeruel Brabantis dicitur.

Μύρρις ἡ μύρρα. Latinis Myrrhis. Herbarijs Cicutaria. Germanis Wilderkorffel. Brabantis Wildekeruel Gallis Cicutaire.

Ασπάραγος
Asparagus.
Officinis Speragus. Germa. Spargen. Brabantis Cozaelcruyt. Gallis Asperges.

SINAPI HORTENSE.

Σίναπι κηπαῖον.
Latinis Sinapi hortense. Herbarijs & Officinis Sinapis et Sinapium. Germa. Senff. Brabantis Mostaert. Gallis Seneue & Moustaerde. *Inueniuntur huius Sinapios genera duo, vnum semine rufo paruo. vulgare: aliud semine pallido, maiusculo, Officinæ perperam Erucam vocãt Germani Weisser senff. Brabanti Witte mostaert. Galli* Moustarde blanc.

Σίνηπι ἄγριον. Sinapi ſyluestre. Germ. Wilder ſenff Brabantis Wilde Moſtaert. Gallis Mouſtarde ſauluage. Naſcitur ſecus vias.

Rapistrum, hæc herba à recentioribꝰ nominatur. Nonnullis Sinapi sylues stre. Germ. Hederich. Brabantis Herick. Gallis Velar & Tortelle. Non est Erysimõ, videtur aũt esse Lapsana Plinij.

Εὐζωμον ἥμερον. Latinis Eruca sativa & hortensis. Bra. Roomsche rakette. Gallis Roquette.

Est altera sativa, Sinapi sylvestri similis de qua in quinto nostri Herbarij *cap. 54. actum est, quæ etiam* Eruca Romana *nominatur, & in acetarijs assumitur.*

εὐζωμον ἄγριον. Eruca syluestris. Brabantis Wilde raket. Gallis Raquette sauluage.

Draconē hāc herbam Ruellius nominat. Galli & Brabanti Dragō In acetarijs apud nos frequens, in quibus salis & acceti vim habet. Nasci proditur ex Lini semine Raphanis aut Scyllæ bulbo incluso & sic terra obruto, vt Ruellius inquit.

Κάρδαμον Latinis Nasturtiũ. Herbarijs quibusdã Cressio. Germa. kressz. Brabantis kerssse. Gallis Cresson

Σισύμβρι) καρδαμίς νη, ἤ σισύμβριον ἕτερον. Latinis Sisymbrium cardamine. Officin. Nasturtiũ aquaticum, nonnullis etiam Sium. Germ. Wasserkreß Vnd Baum kreß Brabantis Water kerſſe. Gallis Creſſon deaue

Barbarea & herba sanctæ Barbaræ à recentioribus nominatur. Ger. S. Barbara kraut. Brabantis & Holl. Winterkerssse, id est, Nasturtiũ Hybernum. Non est Scopa regia aut Sideritis latifolia.

Θλάσπι ἢ Θλασσε διδιον, nonnullis σίνηπι ἄγριον. Latinis Thlaspi, Capsella & Scandulaceum, Herbarijs quibusdam, ab Allij sapore quum quodãmodo semen refert Scordothlaspi. Bra. Wisselcruyt.

Huius Thlaspis os Crateuã mes miſſe ſcribit Dioſcorides, vocariq; à nons nullis Sinapi Perſicum, recẽ tiores Sinapi ru ſticum & Naſturtium tectos rum nominant. Germani Bauernſenff. Brabanti Boeren mo- ſtaert. Gallis Seneue ſaulua ge.

Ερύσιμον.
Latinis Irio & Erysimũ.
Non est Verbena fœmina neq; vlla alia eius species.

Germanis Eauchblum Bnd Wiſen kreſz. Brabā. Loeckoecs. bloeme, id eſt Flos cuculi. Gallis Paſſeraige ſauluage. Creditur à recentioribus eſſe quæ à veteribus ἰβερὶς καὶ καρδαμαντικὴ Iberis et Cardamãtice dicitur.

Piperitis re-
cētioribus ap
pellatur, non-
nullis etiā Ra
phanus ſylue-
ſtris. Germa.
Pfefferkraut
Brabantis
Peper cruyt.
Gallis Paſſe-
rage. Puta-
tur à nonnul-
lis eſſe Lepi-
dium, ſed non
eſt Lepidium
verum, ſicuti
neq; Piperi-
tis Plinij quæ
alia eſt ab hac
herba.

Ὑδροπίπερι. Latinis Hydropiper aut Piper aquaticum. Germanis Waſſer pfeffer vnd Muncken kraut. Brabantis Water peper. Gallis Curaige.

Similis Hydropiperi est quam recentiores Persicariam nominant, sed folia quibusdam obscuris nigricantibus maculis notata sunt, & tota planta in gustu nullam acrimoniam refert. German. Petstichkraut. Bra. Persickcruyt.

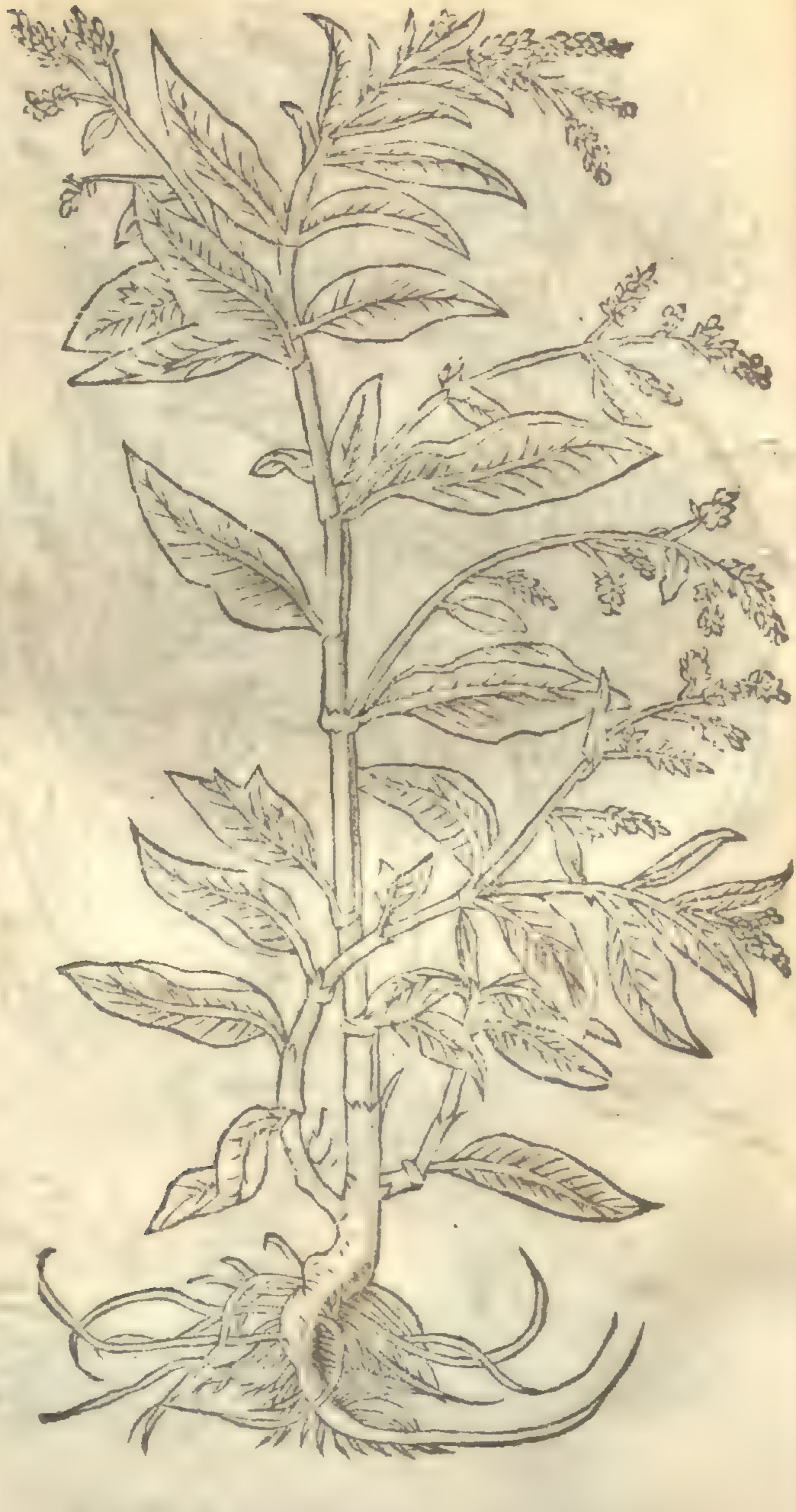

Κάπτικον. Actuario & Græcorum recentioribus nominatur, Plinio Siliquastrum & Piperitis. Auicennæ vt putatur Zingiber caninum, recentioribus Piper Indianum, Piper Calecuthium, & Piper Hispanum. Ger. Indianischer pfeffer Vnd Calecchutischer pfeffer. Brabã. Peper Van Indiẽ ende Brestlãe peper. Gall. Poyure d'Inde.

Alterũ Capsici genus oblongâ siliqua, neq; alio discrimine à priori differens

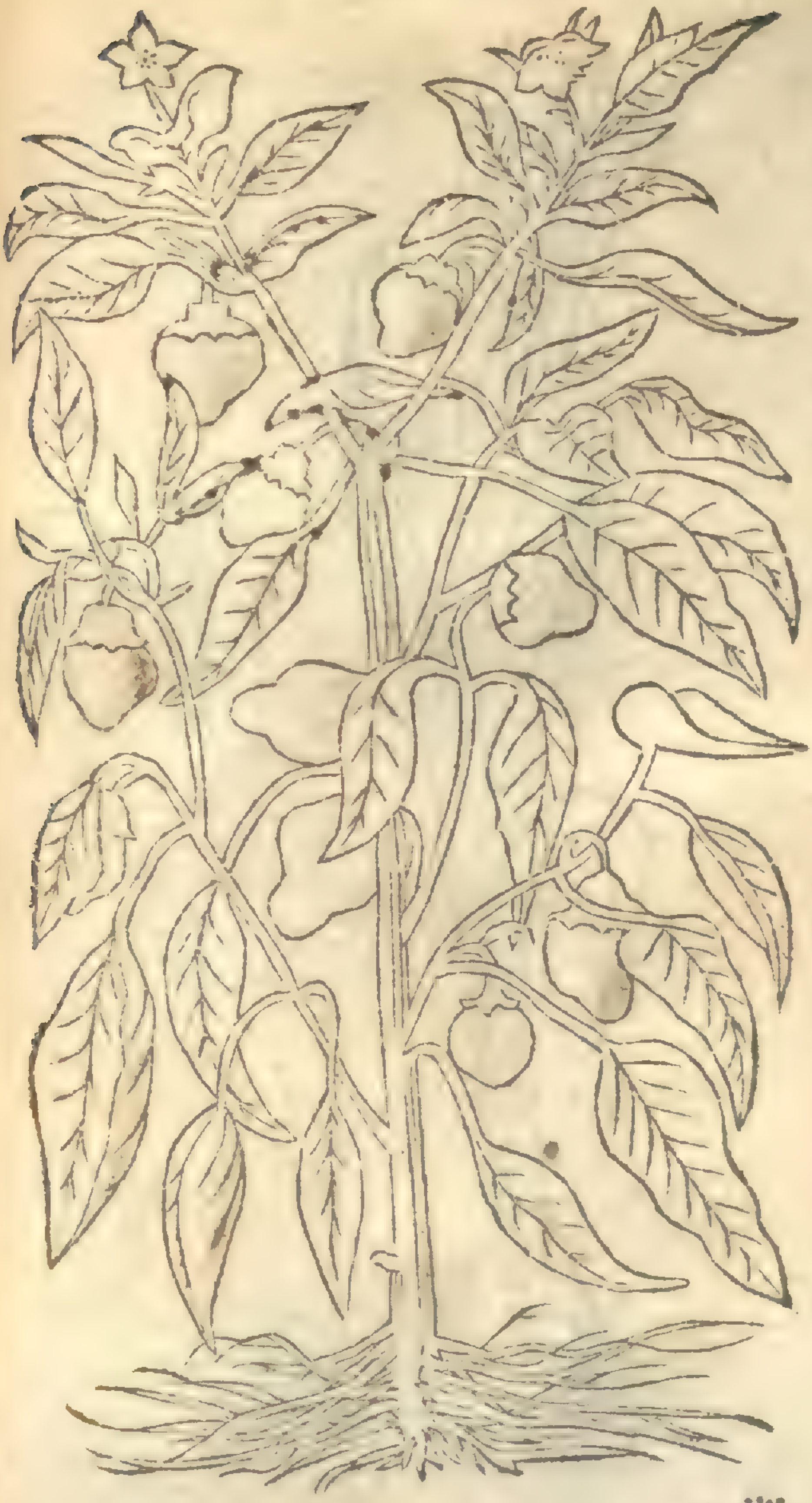

Tertium Capſici genus, ſiliqua lata præditũ, prioribus alios qui ſimule.

Σκόροδον ἥμερον καὶ κηπευτὸν. Latinè Allium sativum & hortense. Germ. knobloch. Brabantis Loock. Gallis Ail & Aux.

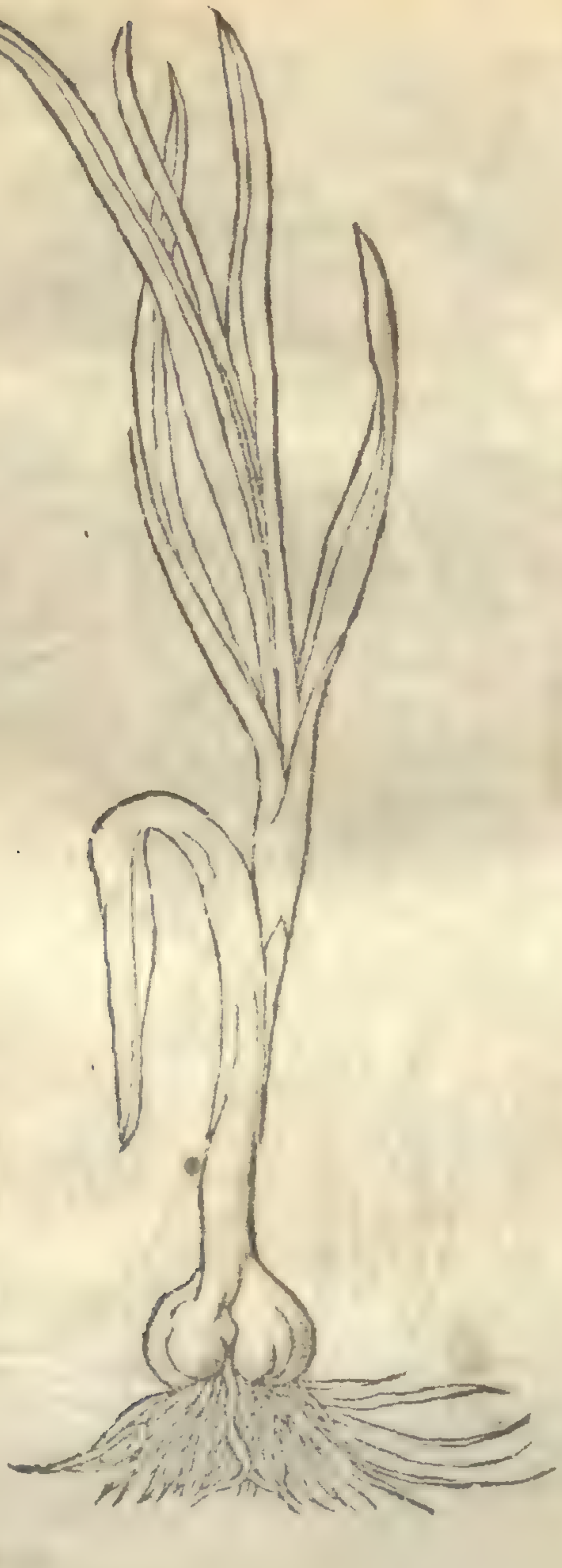

Σκόρ
δομ ἄ
γριομ κ
ὀφυοσ
κόρο -
δομ.

Latin.
Allium
ſylue-
ſtre &
Allium
angui-
num.
Germ.
Wil-
der
knob-
loch/
Vnd
ffeld-
knob-
loch.
Brabā.
Wilot
loock.
Gallis
Aux
ſaulua
ge.

+ Tuch 738

++ A. vineale
Tuch. 737

Hoc sylvestre Allij genus recentiores alli; sum vrsinū nos minant. Germ. Wilde knoblooch. Brabant. Das loock. Gallis Aux d'ours. Forté est Ampelos prasum Dioscoridis.

Alliaria recẽtiorum inuentum est. Ger. knoblochkraut / Leuchel vnd Haszkraut. Brabantis Loockſonderloock. Gallis Aliaire nuncupastur. Pandectario Pes asinus.

Κρόμμυον. Latinis Cepa. Officinis Cepe. Germanis Zwi bel. Brabantis Ajeuwijn. Gallis Oignon.

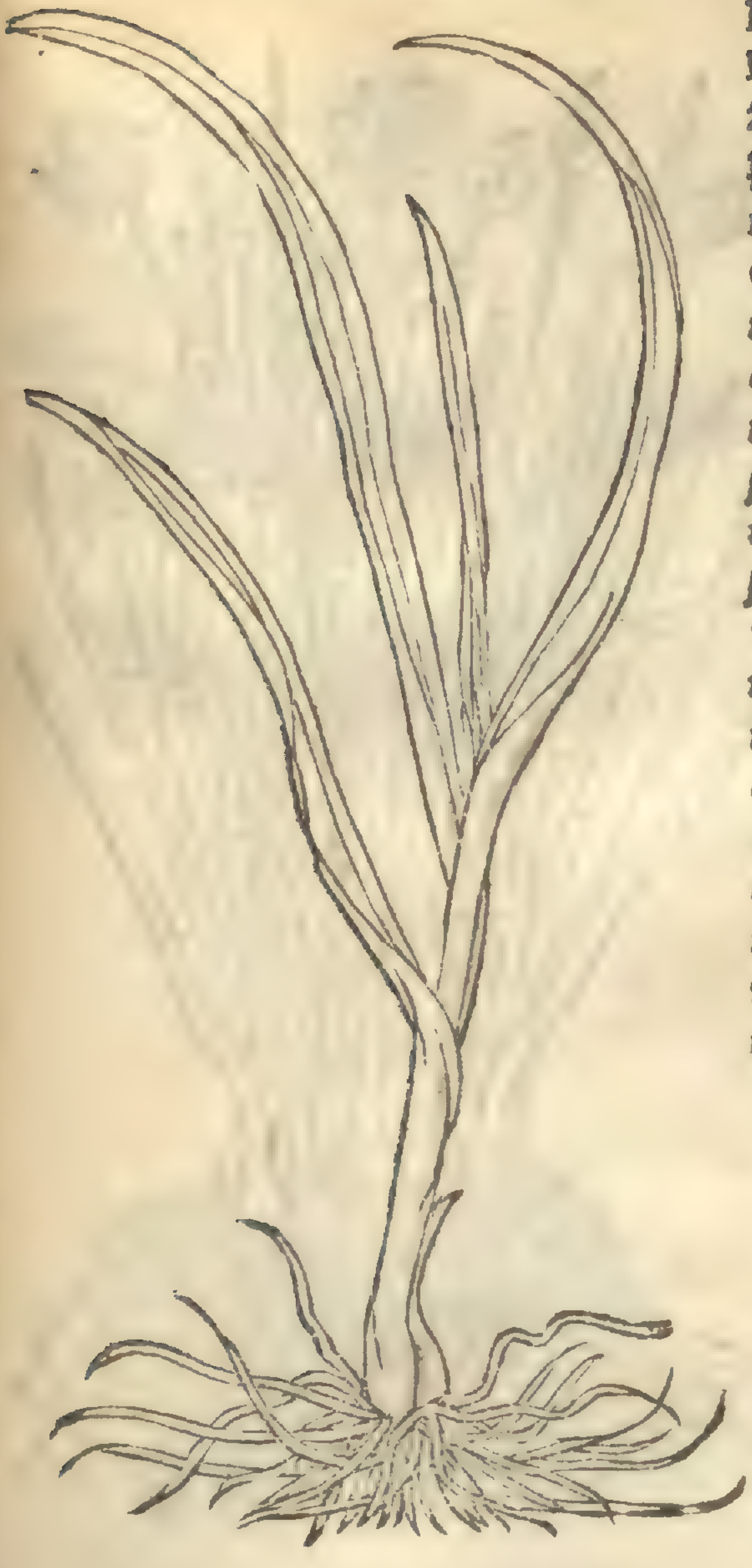

Πράσον. Latinis Porrum. Germanis Lauch. Brabantis Pareye. Gallis Poureau. Genera eius, Capitatum & sectiuum, sed vtrunq; ex eodē semine proueniens, cultura enim sola differunt. Capitatum fit cum nō desecatur. Sectiuū vero vti sæpius demetitur, vt apud Columellam l.b. 11. Vana etiam opinio eorū qui putant sterile esse, quoties enim non subsecatur altero anno florem semenq; profert.

Germani Schnit-lauch Vnd Byßlauch Galli Petit poureau *nominant. Brabanti quod folia instar iuncorũ parvorum sint* Biesloock / *id est, quasi dicas Allium aut Porrum Iunceum, vnde & Græcè σχοινοπράσον, destituti alio nomine, appellauimus. Nõ est enim Porrũ sectivum, vt quidam male existimant.*

Allium Schœnoprasum, Im
Sea Onion. 635

Nonnullis placet hunc Bulbum esse eum qui Græcis Βολβὸς ἥμερος. Latinis Bulbus esculentus dicitur, aliis videtur Bulbina. Nobis senior videtur eorum sententia qui Bulbũ syluestrem nominant.

Ορνιθόγα λον. Latin. Ornithogalum. Brab. Wilt Belt atteulin-

In aruis inter segetes prouenit, agricolis ingratum, in Brabantiæ plurimis agris frequens.

Σκίλλα. Latinis Scilla. Offici Squilla. Scraptoni Cepe muris. Germanis Merzwibel Brabantis Zee Uienting Gallis Stipoulle & Squille.

Παγκράτιον. Latinis Pancratium, nõnullis quos que Scillas, q. à natura Scillæ non multũ dißideat. Germanis Hõltz knoblauch. Brabantis Houdtsloock Non est Hiacynthi genus vt nõnulli perperam opinãtur.

Pancratij alt. ud genus, priori simile sed minus.

Asphodeli genus radice bulbosa cuius Galenus in libris de alimentorum facultati bus meminit, aliud certe ab eo quę Dioscorides describit Tomo priori, fol. 245. expressum, atque hinc istud genus fœmina, illud mas nuncupatur

Ἀμπελος ἡμερὶς καὶ κάμπελος καὶ μητρωνία. Latinis Vitis vinifera. Germa. Weinreb. Brabantis Wiingaert. Gallis Vigne Est ὁ ἄμπελος ἀγρία Latinis Labrusca.

Pinax. Latinis Rosa. Germanis Rosen Brabantis Rooſen. Gallis Roſes

Roſarum multa ſunt genera quæ in ſexto noſtrorũ commentario rum traditæ ſunt cap. I.

Cisthi duo genera, Ladanũ sesrens vnũ cuiꝰ imaginẽ dare nõ potuimus, non Ladaniferũ alterum præsenti imagine expressum Græcis κισθος dicitur.

Bár. Latinis Rubus & Sentis. Germanis Bremen. Brabantis Breemē ende Braemē. Genera Rubi duo, maius et minus. Maioris fructus. Offic. Morū bati. Gallis Ronces nominatur. Minorem Rubū Theophrasto χαμαιβάτου, id est, humi rubum vocat. Galli vero fructū eius Carberine appellant

Βάτος ἰδαῖος. Rubus Idæus. Brabant. Hinne-braemē. Gallis Fráboi-sier. Fructus Germanis Hym-beeren/ Vnd Holtbeeren. Brabātis Hinnebeſtē. Gallis Fram-boiſes.

Kiaſ. Hedera. Germa. Ephewoder Epſich. Brabantis Vepl. Gallis Lyarre. Hederæ genera Dioſcoridi tria. Primum albũ quod incognitum, ſecundum nigrum, nonnullis Dionyſia. Plinio Hedera mas, vocatur et vulgo notum eſt.

Κισσὸς ἕλιξ. Lati. Hedera helix, Clauis cula & Hedcrula, Germa. kleł Ephew Brabantis Cleyn Beyl. Gallis Petite lyarre. Tertium Hederæ apud Dioscoridem genus.

Χαμαικισσος Latinis Hedera terrestris et Corona terræ. Germanis Gundesreb. Brabantis Onderhaue. Gallis Lyarre terrestre. Dubitatur non tes mere an vera sit Chamæciss sos.

Περικλύμενον. Latinis Volucrũ maius & Syluæ mater. Officinis Caprifoliũ & Matersylua, herbarijs Liliũ inter spinas. Germanis Geyszblart Vnd Speckgilgen. Brabantis Gheytenblaet ende Mẽmekes cruyt. Gallis Chevre fueille.

Κληματὶς ἑτέρα ἡ πυγῆτις. Latinis Clematis altera & Ambuxum. Officinis non visa. Primũ Clematidis genᵒ Tomo priori reperies fo. 35.

Σπάρτον ἢ σπαρτίον. Latinis Spartũ. Herbarijs Genistra siue Genista Hispanica. Bra. Spaensche Gzem.

Hæc Genista Germanis & Brabantis cõmunis & vbique obuia est alia à Sparto vero, forma tamen nõ admodũ, facultate vero in nullo deficiens. Officinæ Genistã, Genestam & Genestram vocant. Germa. Ginst Bnd pfrimmen. Brabã. Brẽ. Galli Genest

Rapum Geniſtæ & Rapa geneſtræ ab Herbarijs nominatur. Rarum & admirabile naturæmiraculum. Adnaſcitur Geniſtæ radicibus, nõ quibuſuis tamẽ ſed humiliori tantum, nec vbique ſed in arido & macroſolo. Vide hiſtoriæ noſtræ lib. 6. cap. 8.

Genistam humilem. Brabanti Acker Bzem nominant. Germ. Ferbölumē Herden smucā, et Latinè Florentinctoriū nominant q̄ luteo colore eius flore lanas imbuant. Brabanti tamen hac non vtuntur, sed lutea de qua Tomo priori folio. 79.

Ανωνίς ἡ ὁ νωνίς. Latinis quoq; Anonis. Herbarijs Resta aut Arresta bouis, & Remora aratri, nonnullis Acutella, Ger. Hauw hechel / Ochsenbrech Und Stalkraut. Brabantis Pzan Wortel ende Stalcruyt. Gallis Arreste du beuf

Germanis Heydelbeere Stadelbeeren/ Vnd Druppelbeezen. Brabātis communiter Crakebessen aliquādo Hauerbessen ende Postelbesie fructo veteribus incogniti quàquam sint, qui Vacinia appellari existimāt Genera autē duo, vnum fructu nigro ijs deciduis, familiarissimum, & sapore iucundissimū: alterū rubro fructu.

Huius folia nõ decidunt, frustus rubet taro inuenitur.

Brabanti hũc fruticem Gagel nominant. Officinæ quædam in tenebris versantes Myrtũ & fructus Myrtulos appellant, vnde nonnullis Pseudomyrsine & Myrtus Brabantis cadicitur, forte est Rhus sylvestre, cuius Plinius mentionem facit.

Μυρσίνη ἀγρία ἢ ὀξυμυρσίνη. Latinis Ruscum, Ruscus & Myrtus sylvestris. Officici. Bruscus. Germanis Meusdorn Ende keerbesen. Brabãtis Muysdorē ende Stekende palme.

Δάφνη ἀλεξάνδρεια Latinis Laurus Alexandrina. Herbarijs Vuularia, Bonifacia, Bislingua, & Lingua pagana. Germanis Zapfflikraut/Hauckbladt vnd zungenbladt. Brabant. keelcrupt ende Tögenbladt. Gallis Laurier Alexandrin. Eadem etiã ἱππόγλωσσον, si Valerio Cordo credendum est.

Μυρίκη ἀς γρία. Latin. Myrica humilis, siue Tamarix agrestis. Officinis doctioribus Tamariscus. Ger. Portz vnd Tamariscē holtz. Brab. Tamarisch boom. Gal. Bruyere sauluage

Alterum Tamarisci genus satiuum & maius in Syria prouenies, incognitum est.

Epeikn. Latinis Erica. Germanis pariter ac Brabantis Heyde Gallis Bruyere & Briere Nonnullis Grammaticis malè Myrica.

Et hæc haud dubie Ericæ est genus, à priori licet & flore & folio diſsidẽs appellant autem eam Brabanti Cleyn heyde, id est Ericam minorẽ. Naſcitur inculto & aſperido ſolo, vt prior.

ξύλον ἡ γοσσύπιον. Lat. Xylum & Gossipiū. Officinis & recētioribus Herbarijs Cotum, Bōbax & Bombasium. Germa. Baumwol. Brabantis Cotroen en de Boom wolle.

Κάππαρις. Latinis quoq; Capparis nonnullis κυνόσβατος, id est, Rubus canis German. Lapperē Brabant. tapperen. Gallis Cappres

Frutex hic recentioris bus Groſſularia. Gallis Groiſſe-lier, *Fructus, Vua criſpa & Groſſula dicitur. Germanis* kruſbeer Vnd kruſelbeer *Brabantis* Stekelbeſſen ende knoeſelen. *Gal.* Groiſſeletz.

Recentiores hunc fruticē Groſſulariam trāſmarinam nominant, fructū aūt Groſſulam trāſmarinam. Officinæ Ribes & Ribeſum. Germani Hant Joſtas treubel / oder Treublin. Brabanti Aelbeſiekēs ende Beſiekēs ouerzee Gallis Groiſſelez tranſmarins. Videtur eſſe quim Galenus. 7. de medicam. ſecundum locā, ἔφεδρια τῆς φυλλίης, id eſt Vrſi vuam nominat. Duorū eſt generum, vna fructum fert rubrum, altera nigrū & inſuauem.

Οξυάκανθα Latinis Spina acuta, Spina acetosa, & Oxyacantha. Officinis Berberis. Germa. Hauricb/ Erbscl/Wetsich/Patsselbeer. Braban. Hauseboom. Gallis Espine vinette.

Ακάκια. Latinis Acacia. Officinæ nomen quidem seruãt, rem ipsam tamen ignorant. pro Acaciæ succo, Prunellorũ syluestrium succo vtentes.

Μυρσίνη. Latinis Myrtus, fructus Officinæ Myrcillos vocant.

Δάφνη. Latinis Laurus. Germanis Lorbeerbaum. Brabantis Laurus boo. Gallis Laurier.

Φιλλυρέα. Plinio & Vergilio Ligustrum. Germanis Wundtholtz Reinwedden Vnd Beinholtzlin. Brabantis Wondthout/ keelcruyt. Gallis Troesne Non est Cyprus quem interpretes malè Ligustrum vocant, sicuti et pro Phillyrea pessimè Tiliã reddiderunt.

Vid: Lonicer. nostra de Re Medica;
Lit: Agnus - Castus.

Ayw ☉
Latinis
Vitex et
Salix ma
rina, qui
busdam
Piper ag
reste.
Officin.
Agnus
castus.
Germa:
Schlaff
mulle.
Braban.
officina
rum ap
pellatio
nem ses
quũtur.

ῥοῦς Hippocrati ῥόα. Latinis Rhus. Officinis Sumach. Brabantis Smacke.

Folia veteres ῥοῦν βιρσοδέψικόν, vocant & Latinè Rhũ coriarium. Semen verò ipsius ῥοῦς ἐπὶ τὰ ὄψα, & Latinis Rhus obsoniorum nominatur, nonnullis ἐρυθρός.

Γλυκυῤῥίζα Latinis Dulcis radix, & Dulciradix. Officinis Liquiritiæ Germa. Süss Holtz vnd Süsswurtzel. Brabantis Gallisstbout ende Gallisst hout. Gallis Riglice & Rigoliſſe.

ῥάμνος. Latinis Rhamnus. Tertij generis rudimentum hæc imago refert

Πύξος. Latinis Buxus. Germanis Buchbaum. Braban. Buchboom & rerum imperito vulgo Palmboom. Gallis Bouys. Duorum est generum, maior & minor.

Anth. Latinis Sambucus Germanis Holder. Brabantis Ulster. Gallis Du hus ou du Suin.

S. major, h. a
Sa grande, 64

χαμαι ακτη.
Latinis Ebulus & Ebulum.
Germa. Attich.
Braban. Hadick
Joick
ende
Wilde
Vlier.
Gallis Hyeble.

Arabibus Zambach & Ieſes min. Herbarijs Iaſminum & Ieſeminũ, & quibuſdam Ioſme aut Ioſmenum, pleriſque etiam Apiaria dicitur. Genera eius Serapio tria facit.

Μηλέα μεδική. Latinis Malus medica & Malus citria. Fructus μήλον μεδικόν, & Latinis veteribus Malum citrium appellatur. Genera eius tria, primũ χρυσομήλον nominant. Latini Aureum malum, vulgò Anarantium Secundũ genus Officinæ Limones vocant. Tertiũ autem Citrones.

Μηλέα κυδωνία. Malus cotonea et Cydonia. Offici. Citonia. Ger. kutten baum Brabantis Quee appel-boom. Gallis Vng coignaciere.

Μηλέα περσικά. Persica malus Germa. Pfersichbaũ. Brabantis Perseboom. Gallis Vng Peschier. Persicorum genera requirere in sexto nostrorum commentariorũ ca. 43

Μέσπιλος Latinis Mespilus. Germ. Mespelbaum Brabantis Wispelboꝫ. Gallis Neffier. Mespilorum genera duo. Tricocca con Aroniam nominant, & Setaniũ ἐπὶς μηλὶς dicitur

Μορέα ἥμερος καὶ ἄγρια. Latinis Morus. Officinis Morus celsi. Germanis Maulbeerbaum. Brabantis Moerbesie-Boom. Gallis Vng Muetier.

Συκη ημερος
Latinis Ficus
Satiua. Germ.
Feigenbaum.
Brabantis
Wygbenboꝺ.
Gallis Vng
figuier.

Κοκυμηλέα. Latinis Prunus Germanis Pflaumen Baum. Brabantis Pruymboom. Gallis Vng prunier. Prunorum genera tradit cap. 48 libri sexti nostrorum vernaculorum cõmentariorum.

Κοκκυμηλία ἀγρία ἢ ἐπὶ χρυσοκοκκις μηλία. Latine Prunus sylvestris. Germani Schlehen vocant. Brabanti Sleh. Expressum fructus succum Officine pro Acacia vendunt.

Κέρασος Latinis Cerasus. Germanis kirschenbaum Gallis Cerisiers. Cerasorum autē multa sunt genera quæ acerba sunt. Brassicis Kriecken. Dulcia vero kerssen vocantur. De his vide ca. 51 libro sexto.

Κρανία ἢ ἕλη λυκρανία.

Latinis Cornus. German. Cornbaum Thierlinbaum Und kurbeerbaum. Brabantis Cornoillebo om. Gallis Vng cornillier.

Οὐὶ ὄυ.
Latinis Sorbus. Germa. Sperwerboum. Brabantis Dorenboom Fructo Graecè ὄυον & ὄον. Latinis Sorbum nominatur.

Κάστανα.
Latinis Castanea. Germanis kestenbaum/ Vnd kastanibaum. Brabantis Castanie-boom. Gallis Vng chastaignier.

Καρύα ἡ καὶ ῥόα περσικὴ
Nux Iuglans,
Nux regia,
Nux Persica.
Fructus Græcis καρύον.
Latinis Nux.
Germanis Baum nuſz.
Brabantis Dkernoten.
Gallis Vngnoix.

Καρύα ποντικὴ. Latinis Nux Auellana. Vergilio Corylus. Fructus Græcis καρύου ποντικοῦ, καὶ λεπτοκαρύου. Latinis Nux auellana, Nux prænestina Germanis Haselnuß. Brabantis Haselnoten. Gallis Noisette

Nucũ Auellanarum syluestre genus in syluis incultis & asperis locis sua sponte proueniens, hortensi minus.

Huius arboris fructus græci πίσακια. Latini quoque Pistaciano minant. Officin. vero Fisticos. Ignota est nostris regionib. arbor, colitur à quibusdam rei herbariæ pers studios sis.

Fructus huius arboris Græcis κερατιον appellatur. Latinis Siliqua & Siliqua dulcis. Officinis Carobe. Germanis S. Johans broot, id est Brabantis S. Jans broot. Et hæc arbor studiose ab Herbarijs colitur.

Græci κάσι αμ μέλαι: ναμ, id eſt, Latinè Caſia nigrā vocāt, ad differentiam alterius Caſiæ quæ ex Aromatū eſt genere & κασία σύριγξ, id eſt, Caſia fiſtula quoq; nominatur. Officinæ aũt cum barbaro rum medicos rũ vulgo hãc Caſiã, Caſſiã fiſtulam' appellant.

Ἰτέα. Salix Theophrast. quia fructũ cito demittit ὠλτσικαρπὸν, id est, Frugiperda cognominatur. Germa. Weyden-baum. Brabantis Wilghen. Gallis Saulx Salicum complura sunt genera, quæ ca. 64. sexti libri, copiosè explicantur.

Δρῦς. Latine Quercus.
German. Eichbaum.
Gall. Chesne. Brabant: Eyckenboꝫ

ιξ Ω. Latinis Viscum, innascitur multis arboribus. Officinæ solum ilud videntur agnoscere, qd' in quercu provenit, nam omne Viscum, Quercinum viscum appellant.

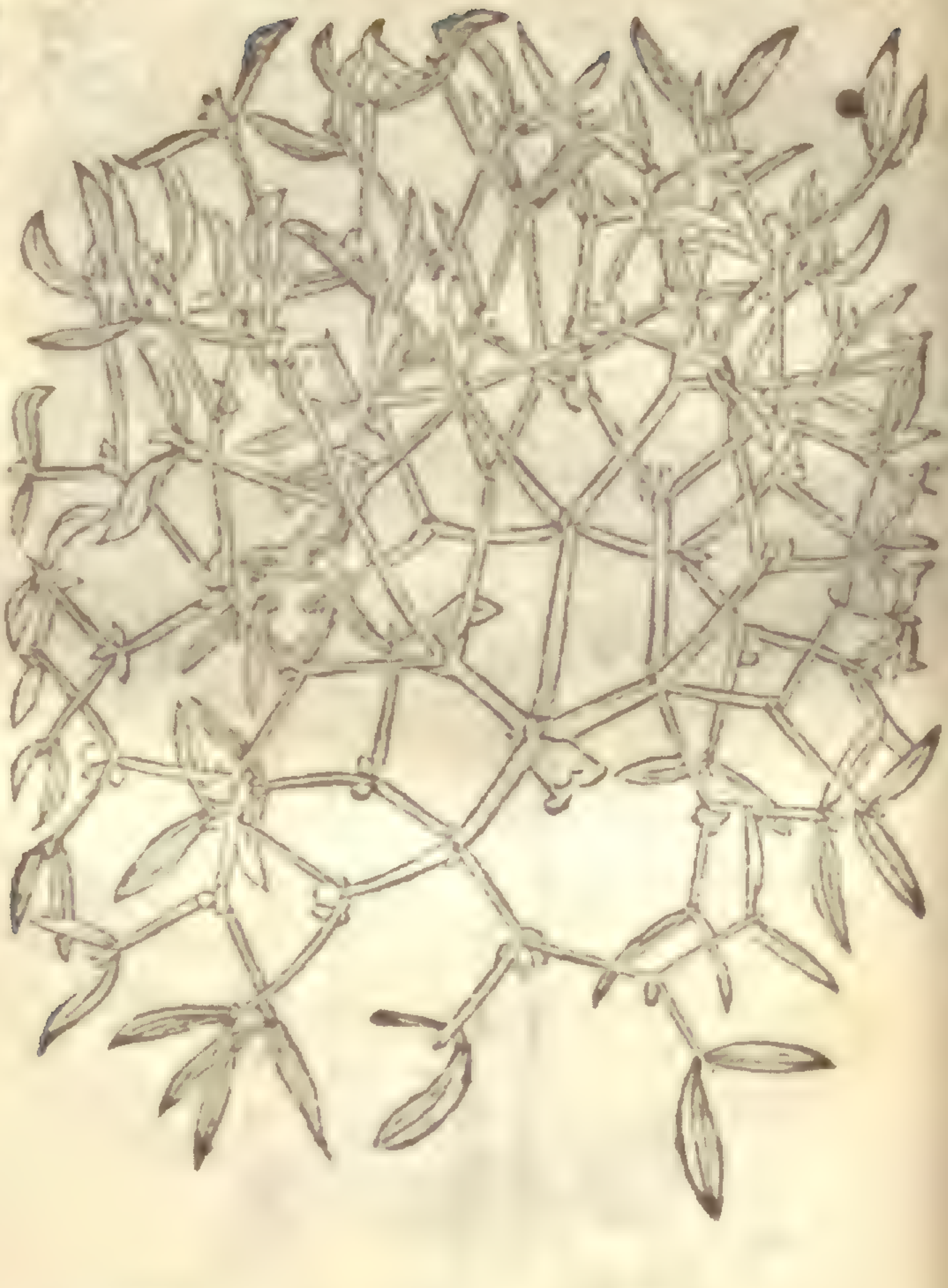

Μελέα. Latinis Fraxinus. Germanis Eschernbaum Brabantis Eschenboom Gallis Fresne Fructū huius arboris Officinæ, Linguam auis & Linguam passeris nam vocant.

φιλύρα. Latinis Tilia. Germanis Lindenbaum. Gallis Tilet. Brabantis Lindeboom.

Ἀρκευθος. Latinis Iuniperus. Germ. Weckholder. Brabantis Ginuere. Gallis Genevre. *Iuniperi vnum genus maiꝰ est quod non vidimus: alterũ minus hac imagine expressum.*

Βράτυς. Latinis Sabina. Officinis Sauina, nonnullis Cupressus cretica. Germanis Seuenbaum. Brabantis Sauelboom. Gallis Sauinier.

Σμίλαξ. Latinis Taxus, Galeno κόκκυγος. In nonnullis indoctis Officinis Tamariscus grani cum laborantium periculo. Germ. Ibenbaum vocant. Brab. Ibenboom.

Pinus. Latinis Pinus & Pinus satiua. Germanis Fichten. baum vnd Hartzbaum Errant qui πίτυν, Latine Piceam interpretãtur & qui πεύκην Pinũ aut Tedam nominant.

Πεύκη. Latinè Picea. Germanis Rotdannebaum. Huic cognata est ἐλάτη. Latinis Abies dicta, vt in. 79. ca. libri sexti scripsimus. Piceæ morbo est Δάϊς siue vt Latini Teda. Quare & eorum rarè eos constat qui Tedã peculiare arboris genus existimant.

Λάριξ. Latinis Larix. Officinis quibuſdam Larga, huius Reſinam. Officinæ pro Terebinthina paſſim exhibent.

Καρδάμωμον Latinis Cardamomum, quo nomine Officinis, Germanis, Brabantis & Gallis notum est.

CARDAMOMVM MINVS.

Καρδάμωμον Latinis Cardamomum minus nec alio nomine Officinis, Germanis, Brabãtis aut Gallis notũ.

Lectori S.

VTVRVM omnino auguror candide Lector, vt simul ac nasutiores & morosiores aliqui, nostros de re Herbaria commentarios aut imagines viderint, studium statim nostrum sint suggillaturi: quod post tam multos doctos viros, in hoc studij genere summa cum diligentia versatos, melius me aliquid inuenire, & eorum inuentis superaddere, posse sperauerim. Vbi vero in annotationes inciderint, quas hoc loco adiecimus, & in ijs quædam retractata, nonnulla in dubiũ reuocata à nobis offenderint, multo magis temeritatem nostram sint damnaturi: vt qui mox ab editione, aliam sententiam in nonnullis sequar, vel non satis perspecta atq; comperta in publicum dare voluerim. His responsum cupio, huic studio hoc vnicè proprium esse multorum operam atq; laborem desiderare: nempe in quo non exigua sit difficultas, nec minor varietas, quę summam etiam diligentissimorum industriam fatigent. Infinita enim sunt stirpium, quæ vel sine nominibus, vel cum barbaris & peregrinis nobis sese offerunt genera, quibus vetera & antiqua reddere nomina instituti nostri præcipua & maxima pars est. Quarum etsi veteres Herbariæ rei & stirpium historiæ scriptores, differentias ac notas omnes, summa diligẽtia descriptas nobis reliquissent, impossibile tamen foret, de omnibus facile aut citra summum laborem & indefessum studium, veritatem assequi, cum nõ vno loco, sed per vniuersum orbem sparsas requirere & cognoscere

gnoſcere oporteret. Nõ vno enim loco aũt eadem in regione omnes pluréſue, ſed aliæ alijs vel regionibus vel locis addictæ ſunt. Dictamnum Cretæ proprium eſt Rha ſupra Boſphorum regiones & paucæ aliæ ſuppeditant. Thus Sabæorum gignit prouincia. Balſamum ſola Paleſtina producit. Et vt plures tales regionibus quibuſdam ſolis proprias prętereamus, ex his quæ in pluribus terris inueniuntur, nonnullæ niſi in conuallibus proueniunt: ſunt aliæ montibus familiares & propriæ. Amant hæ aprica loca: illa vmbroſa aut denſas ſyluas. Inter ſaxa, lapidoſis locis, aut in prærupti rupib⁹ reperiũtur quædam: aliæ in arborum caudicibus naſcũtur. Lætum pingueq; ſolum deſiderant nõnullæ: in ſterili agro magis proficiunt aliæ. Delectant quaſdã arua: alias Vineta: illas horti: iſtas prata: nonnullæ in vliginoſis & riguis oriuntur. Sunt quas temerè alio loco q̃ in maris littoribus requiras. Ad quas omnes cognoſcendas & perquirẽdas cum præter diligẽtem veterum lectionem, diuturna & lõgi temporis peregrinatione opus ſit, multi labores ſudoresq; perferendi, infinita pericula ſubeũda, fieri nõ poteſt, vt vna hominis vita his omnibus ſatis ſit vt interim omittamus q̃ multa ſuperueniunt incommoda, quæ peregrinandi occaſionem aut adimunt aut multũ impediunt, veluti bella: incogniti diuerſarum gẽtium, ritus, mores & lingua, horridæ, incultæ, ſqualidæ regiones, & ad hæc maximè rerum vel publicarum, vel priuatarum & domeſticarum curatio, aut ferendis maximis ſumptibus impar fortuna. Nunc autem cum his omnibus grauiſſimis impedimentis, accedat

accedat etiam, quod veteres multarum ſtirpium ve luti vulgo cognitarum formas nó expreſſerint: aliarum tam leuiter deſcripſerint, vel attigerint, vt non videantur tradidiſſe: iam & in nonnullarum deſcriptionibus non vulgares ſed maximi autores variẽt, veluti in Aſphodelo & alijs quibuſdam, quis non ſummam in hac diſciplina difficultarem eſſe affirmet, quæ multorum quantumuis induſtriorum & ſtudioſorum indefeſſos labores & maximam diligentiam requirat? nec ſolum requirat verum etiam ſuperet? Cum igitur tam infinita ſtirpium ſunt genera, ſingulorumq; multiplices differentiæ, tam diuerſa & natura & ſitu diſſidentia in quibus gignuntur loca, quæ adire omnia non ſolũ difficile verum etiam impoſſibile fuerit, & ad hæc mutilæ imperfectæ ac confuſæ veterum deſcriptiones, vt propter hæc grauiſſima impedimenta, de abſoluta ſtirpium cognitione deſperãdum videatur. Nulla certe præſentior via, commodior ratio, aut expeditius conſilium, quo hoc ſtudiũ, hæc ſciẽtia in lucem reuocari & creſcere poſsit, quã vt multorum laboribus & lucubrationibus adiuuetur. Plurimorum enim poterit induſtria quod paucorum nequit præſtare opera. Dum enim hic quædam in lucem adfert, alij quædam adijciunt, nonnulla corrigunt, alia ſupplent, nõ exiguum herbarum ſtudium & ſimplicis medicinæ cognitio incrementum capit. Hanc rationem videntur mihi inſequuti Leonicenus, Manardus, Ruelliº, Cordus vterq;, Muſa, Tragº, Fuchſius, & quotquot in hac diſciplina non omnino infœliciter hac ętate verſantur. Neq; enim quiſquam iſtorum, aut ſtirpium hiſtoriam abſoluit, aut perfectam

ctam sibi eius cognitionem vendicat: cum multas etiam de industria prætereant. Sed quod quisque sibi suo labore, sua industria per ocium peperit, peregrinatione inuenit, aut alia ratione cognouit, hoc in commune proferre, & veritatis amatoribus communicare studet, & quo quisq; posterior hoc maiorem huic scientiæ accessionem facit, dum antecessorum opera ac laboribus etiam adiuuatur. Mouit certè nos & hæc ratio, cum enim multas stirpes in omnibus recẽtioribus desiderari animaduertissem, in quibusdam deceptos eos obseruassem, & nõ paucas me supplere & aliorum inuentis adijcere, nec non in quibus erratum videbatur, veritatem aperire posse sperassem, volui vt post multorum doctorũ virorũm qui in Stirpium historia versati sunt commentarios, mei quoq; labores, mei conatus, in publicum prodirent, nõ quod laudem ac gloriã mihi hinc aliquam postulem, sed vt nostris inuẽtis & studijs aliquo etiam modo, stirpium herbarumq; cognitio & simplicis medicinæ studiũ promoueatur. Desinant igitur morosi censores, frustra aut temere hunc laborem à nobis susceptũ criminari, quando nostra industria & opera huic scientiæ non mediocris plantarum, fruticum ac arborum numerus accesserit, antea à nemine, quod sciam, recẽtiorum traditarum, præter omnes quæ ab errore vindicatæ sunt, quarum non exiguus quoq; numerus est. Quod vero paucula quædã, post æditos commentarios à nobis retractentur, facit summa huius scientiæ & maxima, vt diximus, difficultas, quæ nos ita tenet Cimmerijs quasi tenebris immersos, vt vix etiam summo studio, & frequenti ipsarum plan

tarum

tarum collatione, veritatem queamus inuenire. Si enim in ijs scientijs aut artibus (vt Socrates alicubi inquit) errores etiam subinde committantur, quæ vel ex naturalium rationum fontibus deducuntur, vel certis præceptionibus, regulis aut methodo cõstant, quo non tandem modo, in Herbaria disciplina, nullis regulis, nulla methodo firmata, ex naturalibus rationibus minimum, imo pene nullum subsidium admittente, sæpius & nolentibus & non sentientibus nobis errores irrepent? Docent id scripta Leoniceni, Hermolai, Manardi, Cordi, Ruellij Musæ, Tragi, Fuchsij & aliorum recentiorum, quorum iudicia vel à seipsis sępius reuocata, vel ab alijs retractata & correcta sunt. Non reputo me his diuiniorem, & ego homo sum, decipi & errare possum, præsertim in re tam multis de causis difficili ac obscura, vt si alicubi ferendus aut dissimulandus est error, hic dissimulari & tolerari debeat. Quamobrem non tam pudet nos horum errorum, quàm pœnitet. Quando igitur mihi hoc cõmune cum alijs est, vt in quibusdam minus veritatem assequutus fuerim, nõ habeo aliud præsentius remedium, q̃ vt mihi ipsi medear, meosq; errores ipse è medio sustollam. Et præstat sanè me mei ipsius correctorem esse, quouis alio, quamuis & aliorum animaduersiones non nisi æquissimo animo accepturus sum. Cum enim publicæ vtilitatis causa hunc laborem susceperim, & eiusdem interfit si cubi à me erratum, idipsum corrigi ac notari, nulla in re magis mihi gratificari poterunt veritatis studiosi, quàm si nostra omnia ad examen ducant, cumque veterum descriptionibus diligenter conferant, ac vbi me ve-

ritatem minus assequutum deprehenderint, amicè & synceriter admoneant. Atqui sic morosis & severis istis censoribus responsum esto, quos optauerim ab ista calumniandi tentigine,& doctorum huius seculi scriptorum, suggillandi & reprehendendi studio, ad meliorẽ frugem, & bonarum artium ac scientiarum studia conuersos, in hoc totos esse, & omnibus ingenij viribus certare, vt, vel mediocris eruditionis viros,doctrina æquent,si superare se posse diffidant.Cæterum quod ad annotationes istas attinet, retractauimus in his quædam : alia in dubium vocauimus liberam tibi Lector potestatẽ, iudicandi & quãcunq; velis sententiam amplecten di relinquentes: nonnulla validissimis argumentis adstruximus, quæ videlicet calumnijs magis videbantur expositа:vnam aut alteram veterum controuersiam diremimus:figuras nonnullas adiecimus. Sed hæc omnia in pauciſſimis, nam maximam scripium partem non attigimus,siue quod de his dubitari nõ posse existimemus:siue quod alias,plus ocij nacti,latius de omnibus commentabimur. Nunc enim satis visum fuit, quæ veritati repugnabant reuocasse, & in paucis iudicij nostri rationem aperuisse. Vale

Mechliniæ IX. Calẽdas Maij,

Anno M. D. LIIII.

Annotationes in

ALIQVOT STIRPES PRIORIS TOMI QVI TRIVM PRIORVM LIbrorum imagines complectitur.

SANTONICVM FOL. 5.

VOD Abſynthij Dioſcorid. tria tantum genera faciat, vnum videlicet, commune generis nomen retinens, alterum Seriphium, tertium Santonicum: & ſub primo genere complecti videatur non ſolum commune, verum & illud quod in Põto naſcitur, cum ijs quæ in Tauro monte & Cappadocia proueniunt, nõ parum nobis impoſuit. Nam Ponticum ex eo exiſtimauimus communi Abſynthio ſimillimum eſſe, ſoloq; quo gignitur tãtum ab eo differre, & eam ob rationem minimum illud Abſynthij genus, quod Herbarij & Officinæ paſſim Romanum vocant, tertium Abſynthij genus, id eſt, Santonicũ eſſe iudicauimus, quod iam nobis cõpertiſſimũ eſt non aliud eſſe ab eo qđ Galenus Ponticum appellat. Vt enim à fide digniſſimis accepimus, in omni circa Põtum ac Conſtantinopolim regione, ac in vniuerſa Myſia paſſim prouenit: quamobrem Ponticum neceſſario cognominandum eſt. Eſt autem Ponticum illud de quo Galenus 11. Methodi, cap. 16. hunc in modũ ſcribit: *Abſinthiũ Ponticum*

» Ponticum ad Iocinoris & ventris Phlegmonas ele-»
» gi præſtat, Porro id eſt tũ folio tũ verò flore, longe »
» q cętera Abſynthia minore, odor quoq; huic non »

» modo nõ insuauis, verum etiam aromaticum quid
» præferens, reliquis omnibus planè est fœdus. Quę certe omnia huic minori Absynthio rectissimè cõueniunt, est enim & forma, & folio, & flore reliquis Ablynthij generibus minus, eademq; odoris veluti quadam suauitate superat. An vero istud Ponticum sit ex eorum numero, quæ sub primo genere à Dioscoride continentur, non facile dixerimus. Nam videtur potius quartum aliquot genus à tribus illis separatum: nisi idem Galeni Ponticũ cum Dioscoridis Santonico esse quis velit. Quod vero simile esse posset, si non Vegetius vtroq;, Pontico videlicet & Santonico, in eadem compositione sub inde vteretur, vt videre est 44. & 45. capitibus libri primi de arte veterinaria.

ARTEMISIA FOL. 15. & 16.

MOlestè habet, plurimos Artemisiarum nouatio, quos rogatos velim, vt in nullius verba iurati, sed solius veritatis studiosi diligẽter veterum autorũ, Dioscoridis, Plinij, Galeni, Apulei & aliorum quorundam scripta cum iudicio legant, relegant ac inter se conferãt. Deinde ad hæc recẽtiorum de Artemisijs placita, summa animi synceritate expẽdant. Nõ dubito enim quin mox nostræ sentẽtiæ æquiores sint futuri. Cum enim prima duo genera quæ simpliciter apud veteres Artemisię nominãtur, omnino similia sint, eoq; solo inter se distẽt, q alterum genus in maritimis solis (vt Plinius scribit) proueniat, priorique; paulo tenuius sit: & præterea facultates vtrarumq; nõ similes modo, sed omnino eędem sint, vt ex Galeno, Aetio, Paulo & alijs apparet, fieri certè nõ potest, vt vulgaris Artemisia & Ma-

& Matricaria, duæ illæ primę Artemisię pariter sint vt nõnulli sentiũt. Necesse est enim alterã earum ad minus, nõ esse Artemisiã: nõ solũ siquidẽ forma, verum etiam facultatibus plurimum dissident. Quod vero Artemisia communis, non sit illa quæ propriè & sine adiectione Artemisia nominatur, folia ipsa Absynthio minora & tenuiora testantur. Nam Artemisia, vt Dios. ait, maioribus pinguioribusq; est folijs & ramis q̃ Absynthium, à quo certe vulgaris Artemisia deficit: de communi siquidẽ Absynthio Dioscoridẽ existimo scripsisse. Iam quod neq; Matricaria vel altera vel prima sit species, manifestum est, cum sit Partheniũ, vtcunq; reluctentur qui Cotulam fœtidã Partheniũ faciũt. Cum igitur neutra harũ ex primis illis Artemisiæ generibus sit, quærẽda nobis duo alia sunt genera, forma & facultate similia, quorũ maiꝰ in mediterraneis nascat̃, tenuius in maritimis tãtum proueniat. Atqui hæ sunt, Iacobea vulgo dicta, & altera ei simillima, quæ iuxta maris littora inuenit̃. Prior harũ lætior habitiorq́; est, Absynthij modo fruticosa, ramosa, maioribus crassioribusq́; folijs: altera priori neq; forma neq; facultate multũ dissimilis, tenuior tantũ. Vnde & has duas eas esse suspicamur, quas veteres simpliciter Artemisias nominarũt, & de quibus Galenus & alij veteres, in simpliciũ medicamentorũ tractatione, hoc modo scriptũ reliquerũt: vtraq; Artemisia calefacit & modice desiccat &c. Facit ad hãc sententiã nõnihil q̃ Artemisia etiã Chrysantemũ vt Apuleius scribit, appelletur, nã id nominis nulli alteri ex præmemoratis, q̃ Iacobeæ conuenire potest, cuius flores auricolores sunt. Quantũ verò ad facultates attinet

videntur certè magis Iacobeæ & alteri illi cognatæ maritimæ conuenire, quas Galenus Artemisijs tribuit, quam vulgari Artemisiæ, quæ manifestam habet adstrictionem cum nonnulla frigiditate coniunctam.

ARTEMISIA MONOCLONOS FOL. 17.

HAEc tertia est Artemisiæ species, quam μονόκλωνον, id est Vnicaulem, Dioscorides appellat, vt recentiores omnes vnanimi consensu affirmant. Eadem vero & illa est quæ ab Apuleio Artemisia traganthes nominatur, quam ipse secundam speciem fecit, propterea quod sub primo genere duas illas priores complexus sit, vtpote quæ eædem sint, & vix alio quam natali solo differant.

ARTEMISIA TENVIFOLIA FOL. 18.

DE tenuifolia Artemisia inuenitur in vetustissimis Dioscoridis exẽplaribus caput, quod Marcellus & qui cũ insequuti sunt, veluti nothum in finem libri reiecerunt, quod tamen, vt pace illorum dixerim, non puto falso Dioscoridi accreuisse, cum etiam apud Apuleium de ea Artemisia caput reperiatur, Dioscoridis capiti exactissimè respondẽs, nisi ex Apuleio desumptum & Dioscoridis operi insertum affirmare quis velit, vtcunque est, vel ex ipso Apuleio constat tenuifoliam Artemisiam aliam à reliquis esse. Eam autem esse existimamus quæ vulgo Artemisia nominatur, odore eius Maioranam referente dum coma confricatur, in eam sententiam nos ducente. Nam Artemisia λεπτόφυλλος Sampsychi odorem habet vbi contrita fuerit. Conueniunt etiam natales, circa aggeres

res siquidem, fossas, sepes & iuxta aquarum ductus hæc Artemisia inuenitur.

DOTTERBLOEMEN. FOL. 34.

VIdetur nonnullis esse flos Amellus, quem Vergilius Georgicorum 4. describit his versibus:

Amellus flos.

Est etiam flos in pratis cui nomen Amello
Fecere agricolæ, facilis quærentibus herba,
Namq; vno ingentem tollit de cespite syluam,
Aureus ipse, sed in foliis quæ plurima circum
Funduntur, Violæ sublucet purpura nigræ,
Sæpe deum nexis ornatæ torquibus aræ.
Asper in ore sapor, tonsis in vallibus illum
Pastores, & curua legunt prope flumina Mellæ.

Certè non est Βούτομος cuius Theophrastus libro primo cap. 16. meminit, cui folia sunt angularia & Gladioli foliis similia.

CYMBALION FOL. 41.

BEllonius mauult hanc Crassulã vocari, quam κυμβάλιον, aut Cotyledonem alteram. Nam κοτυληδὼν ἑτέρα inquit est quã vulgo Semperuiuum maius nominant.

GLAVX FOL. 53

PRo Glauce ostendunt Herbarij nonnulli, quã vocant Glaudiolam, quæ haud dubie est Anthyllidis primum genus. Pleriq; verò exhibẽt Trifolij quoddã genus, cubitũ altum, foliis vtraq; parte cãdidis, molliq; lanugine vestitis, quod nobis Oxytriphyllõ Scribonij Largi esse videtur, de quo sic scribit cap. 163. Quod ὀξύτριφυλλον Græci appellant, nascitur & hoc Siciliæ plurimuũ, nam in Italiæ regionibus nusquam eam vidi herbã, nisi in lu- »

Oxytriphyllon Scribonij.

» næ portu cum Britanniã peteremus, cũ deo noſtro
» Cæſare, plurimũ ſuper circũdatos montes. Eſt aũt
» foliis, & ſpecie, & numero ſimilis cõmuni Trifolio,
» niſi q̃ huius pleniora ſunt, & quaſi lanuginẽ quan-
» dam ſuper ſe habẽt, & in extrema parte veluti acu-
» leum eminentẽ. Sed huius frutex duorum pedũ in
» terdũ, aut etiã amplior conſpicitur, & odorem gra
» uem emittit, quorũ nihil circa pratenſe Trifolium
» inuenitur. hactenus Scribonius. Quã nos pro Glau
ce dedimus paruula eſt herba, vix dodrantẽ alta, in littore maris reperta, folijs paruis auerſa parte exiguũ quid q̃ ſuperna cãdidioribus, floribus exiguis & purpureis, quã ſi quis ad Dioſcor. deſcriptionem cõparauerit, à Glaucis ſimilitudine nõ multũ recedere deprehendet. Quod ſi quis tamẽ aliã, Glaucis deſcriptioni magis reſpondentẽ oſtenderit, quæ in maritimis nata ſit, ſententiã facile mutabimus, neq; enim noſtra pertinaciter tueri, ſed veritati cedere, & hanc quærentibus auxiliares manus conferre no bis propoſuimus. POLYGALA. FOL. 54.

SI eam Polygalon vocare, quiſquam velit, quæ hac imaginum ſecunda parte fol. 34. ſub Ornithopodij nomine depicta eſt, per nos vtcunq; licebit, cõpertum enim eſt eam lactis abundantiam etiam facere, eamq; ob cauſam à ruſticis nonnullis frequentius hybernis temporibus bubus dari, modo hanc ad Polygalam etiã proximè accedere non diffiteantur. Nam huius ſiue folium, ſiue altitudinẽ ſpectes, exactiſsimè cum Polygalæ deſcriptione cõ uenit. Humilis ſiquidẽ eſt herba palmum alta, folia habens anguſta, lẽtis foliolis proxima, ac perquam ſimillima. Per Lentis ſiquidem folium non intelli-

Lentis quale folium.

gendum

gendum nobis videtur hoc loco, totũ illud quod quiſpiam forte, vocare volet folium, in medio coſtam ac veluti ſpinam habens, cui vtrinq; multa parua foliola, alarum inſtar expanſa adnaſcuntur, ſed vnũ aliquod ex illis coſtæ adnatis ſingulare, quod veteres herbarum ſcriptores, per Lentis folium ſignificare voluiſſe, abunde teſtãtur Anonis & Chamæſyce, vt nonnullas alias prætereamus, quarum vtraq; Lentis folio deſcribitur, cum tamen neutrarum folia ex multis in medio coſtã habentibus ſint coaceruata, ſed ſimplicia & particularibus Lentis foliolis ſimilia, hoc eſt aut Myrti aut Ruthæ aut Pepli folia referentia. Vnde manifeſtum eſt herbulã quam Germani *Creutzblum* nominant, etiam Lenti folium ſimile habere, eamq; ob cauſam ad Polygalæ quoq; deſcriptionem proxime accedere.

MYOSOTA. FOL. 59.

SI huic herbæ flores eſſent cœrulei, & radix digiti craſsitudine nihil in ea deſiderari poſsit, nam Hirſuta folia, anguſta & nigricantia, tenuesque cauliculi deſcriptioni ſatis reſpõdent. Verum cum flos illi non cœruleus ſed herbaceus, neq; radix digitalis, ſed ex multis infinitisque capillamentis conſtet, vix fieri poteſt vt ea ſit μυὸς ὦτα quam Dioſcorides deſcribit. Niſi quis velit capillamenta & tenues radiculas oẽs ſimul coaceruatas digiti craſsitudinẽ implere, idq; Dioſcoridẽ voluiſſe cum ſcriberet: radix digitali craſsitudine multis capillamentis fibrata. Nam ſi hoc modo intelligẽdus hic locus veniat, proximè ad deſcriptionẽ accedet, vtpote cui oẽs tenues radiculæ ſimul iũctæ digiti craſsitudinẽ impleãt. Qđ vt in p̃ſentia nõ amplectimur, ita neq; vehe-

vehementer improbamus, id tantum adijcere volentes, hanc herbam non malè Auriculam muris appellari posse, cum murium auriculis simillima sit, si modo, ambigi an vera sit, admonit⁹ Lector fuerit.

LYSIMACHIVM FOL. 82. & 83.

TRanspositæ hoc loco figuræ sunt, Verũ enim Lysimachium quod Lysimachium luteum recentiores nominant folio 83. habetur. Purpureorum autem Pseudolysimachiorum primum, folio 82. expressum est.

TORMENTILLA FOL. 102.

Chrysogonum.

FOrtè est Chrysogonum, eius enim descriptioni satis videtur conuenire, sunt etiam facultates non dissimiles: Chrysogonum muris aranei morsubus auxiliatur. Tormentilla aduersus venena tãtum laudatur vt etiam Vincetoxicum à quibusdam appelletur.

SEMPERVIVVM MAIVS. FOL. 140

PAulò ante scripsimus hanc à Bellonio Cotyledonem alteram existimari.

PVLMONARIA FOL. 157.

NOn malè fortè fecerit qui hanc inter Anchusæ species retulerit, nam radix rubro colore manus nonnihil inficit, & flores foliaq; ab Anchusis non multum differunt.

HIERA BOTANE FOL. 159. & 160

HAE duæ herbę vna eademq; sunt, in nullo siquidẽ alio differũt, q̃ quòd vna folliosa & ramosa magis paulo altera sit, quæ exigua est differentia, quam etiam nemo, quòd sciam, præter vnum Plinium obseruauit, qui idcirco duo Hieræ botanes genera fecit, aliter planè q̃ reliqui omnes autores

autores quibus vnum genus satis fuit. Neq; enim sub Hieræ botanes generibus περιστερεῶνα, quam Latini propriè Verbenacam nominát, complexum Plinium existimare quisquam debet, cum vtramq; sub vna descriptione tradiderit, alioqui enim hoc loco errore non careret. Longe siquidem alia est περιστερεῶνος quàm ἱερᾶς βοτάνης & forma & apud Dioscoridem descriptio. Nec dubium quoq; alicui esse debet quin hæc vera sit ἱερὰ βοτάνη, id est Sacra herba, quam nonnulli, licet impropriè, etiam Peristercona & Verbenacam nominant, alij Verbenacam supinam appellant, optimè enim ad Hieræ botanes descriptionem, quæ apud Dioscoridem & Plinium extat, accedit. Ramulos siquidem habet plures, tenues, cubitales aut maiores, angulosos, geniculatos, humi repentes, atq; circa hos per interualla folia parua in ambitu serrata, folijs Chamedryos (quæ à similitudine foliorum Quercus nomen habet, similia, nonnihil hirsuta, Quernis folijs multo minora angustioraq;, colore pallida quasiq; cesia, radix illi longa & tenuis est, flores parui ad cęruleum inclinantes, siue vt Plinius inquit, Glauci, quos πορφύρους, id est purpureos, non impropriè quoq; cum Dioscoride dixerimus, purpuræ siquidem color in cæruleo etiam reperitur, veluti in Viola nigra. Vnde constat eam herbam quam Officinæ Chamædryn nominant veram esse ἱερὰν βοτάνην, id est Sacram herbam, qua ad expiationes veteres vsi sunt.

ONOBRYCHIS FOL. 200.

SI per Lentis folium hoc loco intelligendum veniat, vnicum & singulare foliolum vt in Anoni

& Cha

& Chamæsyce(de quo in Polygalæ annotatione scripsimus)proximè certe hæc herba ad Onobrychis descriptionē accedet.Sin vero integrum Lentis folium,ex multis vnicæ costæ adherentibus cōstans,Onobrychin habere existimādum est,Onobrychis potius fuerit quam hac imaginum parte 2. folio 32.ἀνώνυμον reliquimus,folia enim habet lente longiora, & florē rubentē, vt de Onobrychi Plinius scribit. ALOPECVROS FOL. 201.

PRopius ad ἀλωπεκούρος siue caudæ vulpinæ descriptionem quæ apud Thephrastum & Plinium inuenitur, accedere videtur hac imaginum nostrarum parte 2. fol.142.sub rapi syluestris alterius nomine depicta.Spicā enim habet cum floret hirsutam, molli densaq; lanugine vestitā & obid caudis vulpium similem,vt Theophra.& Plinius scribunt. Quamobrem hanc Triticum vaccinum (vulgari scilicet herbariorum noīe) appellare potiꝰ conueniet,nisi quis Stelephouron Plinij esse velit, quæ ex genere quoq; eorum est quæ spicā habent. Verum cum Plinius qualis illa Stelephouros sit nō explicet in præsentia nihil affirmare valemus.

Triticum vaccinum Stelephouros.

DELPHINIVM FOL. 202.

DElphinij herbæ descriptio, aliter paulo in manu scriptis vetustis quibusdam exemplaribus(vt à fide dignis & doctissimis accepimus)habetur, q̄ in ijs quæ extant excusa. Pro eo enim quod in excusis legitur, folia delphinorum speciē repræsentare,manu scriptum vetustissimum Constantinopolitanum exemplar habet,flores delphinorum similitudinem referre. Quæ lectio si genuina est(vt omnino existimamus)dubitari nō po-

terit

terit, quin flos regius nuncupatus, verum sit delphi nium, vtpote qui exactissimè descriptioni respóde at. Caulè siquidē promit sesquipedalē aut altiorē, folia fert tenuia, prælōga, multiplici sectura diuisa: flos cœruleus est, colore Violæ nigræ haud multū dissimilis, posteriori parte recuruus, speciē scilicet & similitudinē quandā referens eorū delphinorū, quibus in picturis veteres vsi sunt, quos ad semicir culi aut arcus similitudinē depictos fuisse, præter nobiliū quorundā emblemata ac insignia, Delphin cœlestis hac facie repręsentat⁹ manifestsimè testatur Atq; hinc, vt existimo, clarum est floré regium verum Delphinum esse. ASPHODELVS FO. 245.

MInimè mirum est in Asphodelo recentiores plurimum laboraſſe, cum inter veterū præcipuos de eo non conueniat. Galenus secundo de alimentorum facultatibus illi Scillæ magnitudine, forma & amarore quodammodo similem, id est, bulbosam radicem esse tradit. Dioscorides multas eum habere radices oblongas, rotundas, glandibus similes scribit, cui etiam accedit Plinius radices eius numerosas admodum testatus & exiguis napis eas comparans. Quid autem in tāta tam magnorum virorum cōtrouersia dicemus? duo ne esse Asphodeli genera, vnum radicibus multis ad instar glādium aut paruorum naporum, & aliud radice bulbosa? Non credo certè aliam superesse rationem, qua tam dissidētes veterum sententiæ conciliari possent. Sunt igitur vt Plinius voluit Asphodeli genera duo, mas videlicet & fœmina. Vocetur autem mas, si ita placet, cui radices subiacent multæ glandibus similes, cuius descriptionē nobis

Dioſco

Dioſcorides reliquit. Fœmina verò ſit, quæ Bulbo ſa & Scillæ non diſsimili radice conſtat, quam Galenus in ſecũdo de alimentorum facultatibus deſcripſit. Maris imago poſita eſt tomo imaginum prio ri, folio 245. Fœminam autem hæc ſecunda imaginum parś exprimit folio 193. Cæterum quod ad formã attinet, exceptis radicibus in vtriſq; ferè eſt eadem, folia vtriq; anguſta, longa, Porri folijs non diſſimilia, caulis æqualis ad cubiti aut duorum pedum altitudinem ſurgens, iuxta quem à medio ad ſummum vſq; flores prodeunt circumquaq; plurimi, fœminæ tamen rariores, ab imo particulatim ſurſum florentes, colore omnes albicantes, ſed maris ad purpureum nonnihil inclinant, fœminæ verò ad flauedinem quandam accedunt. Poſt flores ſequuntur ſiliquæ triangulares, in quibus ſemina recunduntur. Ex quibus manifeſtum eſt has duas plantas inter ſe folijs caulibus floribusq́; non multum diſsimiles eſſe, & propter hanc formæ ſimilitudinem veroſimillimum vtramq; Haſtulam regiam & ἀσφόδελον Aſphodelum nominatam. Quod autem picturæ diſſimilitudinem quandam præ ſe ferãt, ex eo euenit, quod maris imitatio facta ſit cum florere inciperet, fœminæ verò cum iam defloruiſſet, cuius te admonere viſum fuit Lector, ne imaginum diſſimilitudo tibi ſcrupulũ aliquem inijceret.

HYSSOPVS COMMVNIS. FOL. 261.

QVantum communis Hyſſopus, à vero differat, oſtẽdunt duo capita Dioſcoridis, vnum de Origano, in quo Origani folium Hyſſopi folio proximum traditur: alterum de Chamæſice, quod Hyſſopum Corymborum ſpecie comare oſten-

re ostendit, à qua certè forma cum vulgare longe absit, verum, haud dubio, esse non potest.

SATVREIA VVLGARIS. FOL. 262

NOn minor quoq; in Satureia est error, neq; enim hæc vulgo nuncupata satureia vera esse potest, cum spicam non ferat florum plenam, quam veram habere Dioscorides testatur, vnde mihi suspicio sæpe nata est, veram esse Satureiá, quam vulgo Hyssopum nominant, communem autem & vulgo habitam Saturciam Zygios quãdam esse speciem.

SERPILLVM HORTENSE FOL. 263.

NOn esse verum Thymum quod in officinis Germaniæ pro Thymo venditur sentit nobiscum Petrus Bellonius, qui verum Thymum in Græcia frequentissimum esse scribit. In hac autem sententia fuimus antequam Bellonij observationes videre contigisset, cuius testis esse poterit Antonius Morillonus, non Herbariæ disciplinæ modo verum etiam totius naturalis historiæ doctissimus, vetus amicus noster, qui nobis Bellonij copiam fecit, multo post æditam priorem imaginú nostrarum partem. Quod propter maleuolos quosdam adijcere volui, qui vbi aliquando in re manifesta nostram calumniari sententiam non audent, aliorum me laboribus insidiari mentiuntur.

CALAMINTHAE TERTIVM GENVS FO. 283.

VIdetur nonnullis potius Sideritis esse, ostendunt certè Herbarij nostrates peregrinam ab Italia profectã, huic nostræ vulgari, neq; forma, neq; odore, neq; sapore dissimilẽ, minorem tantum, quam Sideritim apud Italos vocari aiunt.

PSEVDO-

SPEVDODICTAMNVM FOL. 295.

PSeudodictamni formã cum pictor cuius opera primum vsi fuimus nõ satis expressisset, postea meliorem artificem nacti, & herbam florentem, eam secundo effingi curauimus. Cum autem hæc imago in suum locum reponi non posset, hoc loco duximus inserendam.

ANGELICA. FOL. 320.

NOn est Sphondylium, vtcunq; radix candida & Raphani modo grandis sit, sed vel peregrina herba, vel Laserpitij species. Abundant ea omnes septentrionales regiones, copiosissima in Islandia insula est, vbi supra duorum hominum altitudinem crescit, caulesq; fert tibiæ crassitudine, quos indigenæ detractis corticibus edunt. Effluit ex Angelica liquor oleosus, pinguis, acris & flauescens, veluti ex Laserpitio, vnde Laserpitij speciem esse verisimile videtur.

LASERPITIVM GERMANICVM FO. 323.

LEonharti Fuchsij iudiciũ in hac herba sequuti sumus, tametsi non satis videatur nobis Laserpitij descriptioni conuenire, neq; enim illi caulis est ferulaceus, aut semen quod debeat latum dici, quæ in vero Laserpitio reperire est.

RADIX CAVA FOL. 326.

VEri ἀπίου herbæ figuram Bellonius expressit, folio autem est hyperici, & radice turbinata ad pyri similitudinem, vnde constat ex iguam cum Apio, id est Pyro, herba affinitatem habere, quam Officinæ Aristologiam rotundam appellant, nos autem radicem cauam nominare maluimus. Scio quosdam in ea sententia, vt existiment

hanc Capnon cognomento Chelidoniam phragmitem esse, cuius Hermolaus in corollarijs suis meminit, eos autem scire velim, plurimũ fallsum ac deceptum fuisse Hermolaum Barbarum virum alioqui doctissimũ, dum Aetij testimonium adducit.

Capnos Chelidonia.

Vtitur quidem Aëtius Capno Chelidonia libro septimo cap. III. vbi absterſoria oculorũ collyria refert, & libro decimo capite secundo de obstructione hepatis, sed nusquam, quod inuenire potui, Capnij phragmitis aut Chelidonię phragmitis, vt Hermolaus legit, mentionem fecit. Capnos autem illa Chelidonia non videtur nobis alia à communi fumaria, nam & ea Chelidonios cognominatur, vt testãtur vetustissima Dioſco. exemplaria. Quod si verò alia fuerit (vt non est nobis verosimile) eadẽ erit cum Capno Plinij quæ & Pes gallinaceus dicitur (folio 25. tomi prioris expressa) & aduersus oculorum caliginem cõmendatur. In eum siquidẽ vsum fumariæ Chelidoniæ succus à Marciano apud Aëtium, ocularibus collyrijs admiscetur. Quod tamẽ & communis fumaria insigniter facit, vt Dioscorides testatur. Quæ non solum oculis claritatem efficit, verum etiam bilioſam vrinã trahit & ab obstructione hepar liberat, vt Galenus scribit. Ad quod Capno Chelidonia Aetius libro decimo quoque vsus est, ex succo eius pastillos efformare docens, quod, vt suspicor, Hermolao errandi occasionem præbuit. Ex his rationibus euidẽs est, per Capnon Chelidoniam, Aetium non aliam quam communem fumariam intellexisse, Atq; hinc quoq; appareret radicem cauam neq; Capnum phragmitẽ, aut Phragmitem Chelidoniam appellari posse.

PAEONIA

PAEONIA MAS. FOL. 339.

NVllam cum vero Dictamno aut etiam Pseudodictamno veterum, similitudinē habere, q̄ Officinæ Diptamum perperam appellāt, doctis ac veræ medecinæ studiosis, notius esse puto, quam vllis rationibus demōstrari debeat. Quid autem nos mouerit vt Pæoniam marem hanc herbam iudicaremus, paucis aperiendum est, ne citra omnem rationem in eam veniſſe coniecturam nos quis calumnietur. Duxerunt nos in hanc sententiam, folia potissimum & radices, quorum illa iuglandis folijs minora quidem, sed neutiquam dissimilia, si totius folij compositio spectetur: hæ verò longæ albæ & digitum crassæ. Cuiusmodi folijs & radicibus, Pæonia mas à Dioscoride describitur, & à fœmina maximè differt. Nam siliquæ & semina videntur in vtroq; genere similia esse, quæ etiam in hac planta non videbantur à Pæoniæ fœminæ siliquis aut seminibus, q̄ sola quātitate differre. Habet enim istud Pseudodictamnū nothū Officinarū sili quas ad Auellanæ nucis magnitudinē & in ijs semē nigrū splendēs, nigro Pæoniæ fœminæ semini aspectu & forma simillimū, minus tantum. Flores verò & caules, cum à Dioscoride quales maris sint, tradi tū non sit, licet alij à Pæoniæ fœminæ, exiguū aut nullum scrupulū mouebant. Et vt summatim dicā tantū ad Pæoniæ masculæ similitudinē videbatur accedere, vt qui aliā à fœmina non vidisset, non facile posset ab eorum sententia auelli, qui Officinarum Diptamum, Pęoniam marē esse iudicaucrunt. Ego certè cū deprehenderē in ea opinione esse, de herbaria disciplina optimè meritos, facile ijs assensi,

donec veram Pæoniam marem videre contigisset. Quod vt serius mihi contigit, ita nunc demum Palinodiam cano, priorem opinionem reuoco, & mecum formæ similitudine, tum aliorum autoritate deceptum, ingenue profiteor. Non est igitur Pæonia mascula, quam Officinæ perperam Diptamum nominant, sed peregrina aut noua herba, quã quia antiquo destituta est nomine, Pseudodictamnum nothum appellari conueniet, donec Oedipus aliquis verum nomẽ eius, si modo habeat, aperuerit.

Pseudodictamnum nothum.

Quod vero ad Pæoniam marem attinet, est hęc primo aspectu, fœminę quodammodo similis. Caules habet rubentes. Folia magna, lata, quina, sena, septe náue vno pediculo, iuglandis folijs proxima, & eodem quo illa ordine fere composita. Flos paulo maior & rubicundior quàm fœminæ, Siliquæ & semina planè similia. Radices subiacent, longæ, candidæ odoratæ, digitalis crassitudinis. Ex qua descriptione apertum est Pseudodictamnum nothum aliud à Pæonia mare esse, quam idcirco hoc loco describere visum fuit, ne quis de cætero Pseudodictãnum nothum Officinarum, pro ea haberet. Imaginem autem eius cum aliarum quarundam quas tempus suppeditabit aliquando edemus.

Pæonia mas.

VERATRVM NIGRVM FOL. 353.

FEfellit multorum iudicium Veratrũ nigrum. Existimant nonnulli verum esse quod Buphthalmum nominauimus, in quo errore Officinæ nostrates sunt. Alij Veratrum nigrum Lycoctoni speciem autumant, quã Germani **Leuszkraut** id est, Pedicularem appellant. Sunt qui Consiliginem à recentioribus Pseudohelleboró dictam, Ve-

ratrum

ratrum nigrum genuinum esse mordicus tueantur. Decepti sumus & nos, neq; enim verum Veratrum nigrum est, quod pro eo priori imaginum parte dedimus, quamuis proximè ad eius naturam & facultatem accedat, ꝙ nobis iudicij & opinionis nostræ occasionem dedit. Verum autem & genuinum

Veratrum nigrum.

Veratrum nigrum est, cuius modo imaginẽ hoc loco inseruimus. Exactissime enim cum Dioscoridis descriptione conuenit. Folia siquidem habet aspera, nigra, pluribus sectionibus diuisa, Platani aut Vitis folijs proxima sed minora. Flores ex candore purpurascentes, in vmbella veluti scabiosæ, quod Dioscorides dicere voluit cum scribit ἄνθη δὲ λευκὰ ἐμπόρφυρα, τῷ δὲ σχήματι βοτρυώδη. Post flores semen nascitur grano triticeo aut cneci semini non admodum dissimile. Radices ex capitulo exiguo demittit multas tenues & nigras, vt ipsa eius figura satis ostendit. Ex quibus omnibus apparet verum & genuinum esse quod iam postremo Veratrum nigrum exhibuimus.

Quantum verò ad aliud attinet quod folio 353. prioris partis sub Veratri nigri nomine depictum est, vtilis ad purgationes radix eius est, melancholicum humorem & alium quemuis crassum ac pertinacem valentissimè educit, vt quorundam certissima experientia constat. Vocant autem hanc Itali

Planta leonis.

Plantam leonis, suspicor ego esse quam Alexander Trallianus Coronopodion nominat, vnde com-

Coronopodion Alexandri Trallani.

positioni διακοκκυνοποδίου, ad artriticos & padagricos dolores ab Alexandro & Paulo Ægineta laudatissimæ, nomen est. Nã Coronopus Dioscoridis & Galeni ab Alexandri Coronopodio differt. Co-

rono-

ronopodion ſiquidem Tralliani aluũ valenter purgat, nam ex eo toti compoſitioni vehementius aluum mouendi vis communicatur, cum nullũ aliud purgans ſimplex recipiat, præter medullam cneci & agarici momentum, quæ violentia carent: Dioſcoridis verò & Galeni contra aluum conſtringit, vt etiam cœliacis & quibus aluus fluxa eſt detur.

PSEVDOHELLERORVS FOL. 354.

Conſilago

HAEc eſt Conſilago qua veteres Mulomedici vſi ſunt, in curandis pecorum affectibus. Vtuntur & ea ruſtici noſtri eodem ferè quo Vegetius renatus in arte veterinaria modo. Huius radix homini data aluũ ſubducit, ſed minori quàm Planta leonis efficacia, vt quæ duplo ad illam ponderе dari poſsit, quamuis & ipſa ſatis vehemens ſit. vnde colligere eſt, vehemẽtiſſimam Plantæ leonis, vt vocant, facultatem purgatricem eſſe.

POst editam priorem imaginum partem, in nostram cognitionem venit, secundum Tithymali genᵒ, quod Græci τιθύμαλου μυρσινίτην, Latini Tithymalum aut Lactariam myrtitem nominãt. Eius imaginem cum suo loco reponere non liceret, hic dare coacti sumus.

TITHYMALVS MYRTITES

TITHYMALVS DENDROIDES FOL. 361.

DEndroides octo aut decem cubitorum altitudine excreſsit, & caulem habet tibiæ humanę craſsitudine, vt inquit Bellonius. Multum igitur à veritate receſsimus, quum hanc Dendroidem appellandam iudicauimus. Sit igitur Peplus aut ſi ita velit quiſpiam Tithymalus helioſcopius, quamuis Helioſcopij verã imaginem expreſſam à nobis exiſtimem.

PITYVSA FOL. 362.& 363.

TRranſpoſitæ hoc loco figuræ ſunt. Maior Pityuſa folio habetur 363. minor verò 362. poſita eſt.

LYCOCTONVM FOL. 417. 418. & 419.

ET hoc loco imagines tranſpoſitæ ſunt, & non ſolum figuræ, ſed in ipſis etiam marginalibus annotatiunculis ordo turbatus eſt, quam ob cauſam Lycoctonorum imagines in finem harum annotationum, iuſto ordine cum ſuis annotatiunculis adiecimus.

Germa

Germanis Leuſz-kraut. Brabantis Luyſcruyt. Non eſt Veratri nigri ſpecies.

Tertium Lycoctoni genꝰ Ponticum Dioscoridi nuncupatur. Germanis Wolffwurtz. Brabantis wolffwortele. Gallis Tue loup.

Tomo imaginum secundo.

SCILLA. FOL. 193.

PVtat Bellonius non esse Scillam, sed Bulbum littoralem cuius Theophrastus meminit, lib. 7. cap. 13. Copiosissimus autem huius in omnibus Cretæ littoribus prouentus est.

ERRATA SIC CORRIGITO.

Folio	Linea	Lege
21	6	Venetis
29	11	Eruum à multis
43	17	& passim
44	26	ea vti licet
61	4	Chardons
87	9	referre genera
87	29	magnitudinem
103	12	Officinis incognita
151	5	Seruillum
173	8	quem quodammodo
189	33	vbi sæpius
208	15	Geneſtram vocant
227	4	Myrtillos
280	28	diffiteatur
295	9	Conſiligo

In indice Græco lege κράμβη ἥμερα. κράμβη λτία. In indice Latinarum dictionum lege Acacia pro Cacia. Conſiligo. Myrtus Brabantica. In indice Officinarum lege Branca vrſina, Maluauiſcus. Pelecinum. Zizania.

IOANNES LOEVS LECTORI

NE paginæ aliquot vacuæ relinquerentur, adiecimus hoc loco ex Dioscoridis præfatione nonnulla, ad Stirpium studium facientia, & quæ seruare oporterat eos qui in Stirpium Herbarumq; cognitione fructum facere cupiunt. Vale.

EX DIOSCORIDIS PRAEFATIONE

IN primis curam impendere oportet, vt suis temporibus singula & demetantur & recondantur: certè prohorũ ratione aut valent viribus, aut euanido nulloq; munere funguntur. Serena igitur cœli constitutione demetenda sunt. Magni siquidem refert inter colligendũ, si vel squalores vel imbres infesti sint: quemadmodum si loca, in quibus prodeunt, cliuosa, & ventis exposita sint & perflata, frigidaq; & aquis carentia: in his enim locis vires eorum longè validiores intelliguntur. Contrà, quæ in campestribus, riguis, & opacis, cæterisq; locis à vento silentibus enascuntur, plerunq; degenerant, & minus viribus valent: multoq; magis, si non suo tempore nec opportunè colligantur, aut si per imbecillitatem intabuerint. Neq; ignorandum, sæpe pro peculiari loci natura, aut anni clementia, maturius aut serius adolescere. Nonnulla propria vi, hyeme florent & folia pariunt: quædã bis anno florifera. Quare cui in animo est horũ peritiam assequi, necesse est eum prima germinatione solo emergentibus, adultis & senescentibus adesse. Nam qui pullulanti herbæ dũtaxat adstiterit, adultã cognoscere non potest: neq; qui adultam tantum inspexerit, nuper erumpentem noscet. Quo fit, vt propter mutatam foliorũ faciem, caulium proceritates, florum seminisq; magnitudinem, & id genus alias peculiares notas, nõnulli qui olim

has

has rerum varietates non perspexerunt, magno in erro-re versentur. Quæ causa etiam nonnullis scriptoribus imposuit, qui herbas quasdam, verbi gratia, gramen, quinquefoliũ, & tussilaginem emittere florem, fructum & caulem, negant. Ergo qui sæpius ad visendas herbas & earum natales se contulerit, earum cognitionem maximè consequetur. Scire etiamnum conuenit, sola ex herbaceis medicaminibus veratri genera, nigrum, inquam, & candidum multis edurare annis: reliqua à trimatu inutilia. quæ verò fruticosa sunt, sicut stœchas, trixago, polium, abrotonum, scriphum, absinthium, hyssopũ, & alia id genus, semine prægnantia demetantur. flores quoque antea, quàm sponte sua decidant: fructus autem, vt maturi decerpantur necesse est: & semina, vbi siccari cœperint, priusquam defluant. Herbarum succus & foliorum elici debet, germinantibus tum primum cauliculis. Lac & lachrimæ excipiantur, inciso per summum adolescentiæ vigorem caule. Radices & liquamenta, cortice sue vt recondantur, eximere conuenit cum herbæ suis folijs exuuntur. Siccantur etiam expurgatæ inibi, locis aspergine non redolentibus: sed quæ luto aut puluere sunt obsitæ, aqua elui debent. Flores & omnia quæ iucundum odorem efflant, arculis tiliaceis, nullo situ obductis, reponantur. Nonnunquam charta aut folijs semina, vt perennent, aptè inuoluuntur. Liquidis medicaminibus densior materia, argentea, vitrea, aut cornea conuenit. Fictilis etiam, si modò rara non sit, accommodatur: & lignea, præsertim è buxo: sed ænea vasa ocularijs medicamentis liquidisq;, & omnibus ijs quæ aceto, pice liquida, aut cedria componuntur. Adipem autem & medullas stagneis vasis recondi conuenit.